

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ : "ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ -
ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΙ - ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΝΗΠΙΩΝ - Α.Μ.Ε.Α "**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ:

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΒΑΣΙΛΑΚΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	10
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	14
1.1 Το Κοινωνικό Κράτος Σήμερα - Ορισμός	15
1.2 Οριοθέτηση Των Εννοιών "Κοινωνική Πολιτική" "Κράτος - Πρόνοιας", Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες"	16
1.3 Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα	18
1.4 Προβλήματα του Κοινωνικού Κράτους	22
1.5 Η Ελληνική Εμπειρία	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	26
2.1 Το Θεσμικό Πλαίσιο Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση	27
2.2 Οι Οργανωτικές Δομές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την Άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής	32
2.3 Τοπική Αυτοδιοίκηση & Κοινωνική Πολιτική "Πραγματικότητα & Αναγκαιότητα"	33
2.4 Προβλήματα των ΟΤΑ σε Ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής	35
2.5 Περιορισμοί και Προτάσεις στο Έργο των ΟΤΑ	38
2.5.1 Περιορισμοί	38
2.5.2 Προτάσεις	40

2.6	Γενικά Συμπεράσματα για την Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα"	41
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο		45
3.1	Η Κοινωνική Πρόνοια στην Εποχή μας	46
3.2	Διάρθρωση Κοινωνικών Υπηρεσιών	47
3.2.1	Ο Δημόσιος Τομέας	47
3.2.2	Ο Ιδιωτικός Τομέας	49
3.2.3	Εθελοντικός - Μη Κερδοσκοπικός Τομέας	50
3.3	Στόχοι των Κοινωνικών Υπηρεσιών	53
3.4	Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες	55
3.5	Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνική Πολιτική	58
3.6	Προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας	61
3.7	Κοινωνική Πρόνοια Ηλικιωμένων	63
3.8	Στόχοι Πολιτικής για Ηλικιωμένους	65
3.9	Μέτρα Προστασίας Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας	66
3.9.1	Παροχές σε Χρήμα	66
3.9.2	Παροχές σε Είδος και Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες	67
3.10	Πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι"	69
3.10.1	Εφαρμογή Προγράμματος	69
3.10.2	Σκοπός Του Προγράμματος	69
3.10.3	Επιδίωξη Του Προγράμματος	70
3.10.4	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	71
3.10.5	Οικονομική Ενίσχυση	72
3.11	Κέντρα Ανοιχτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων	73
3.12	Παιδικοί Σταθμοί	74
3.13	Προγράμματα Προστασίας Ανάπηρων	76
3.13.1	Γενικά	76

3.13.2 Μέτρα Αντιμετώπισης Αναπηρίας	78
3.13.3 Μορφές και Κατηγορίες Αναπήρων	79
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	84
4.1 Σύντομο Ιστορικό και Εικόνα της Πόλης του Ηρακλείου	85
4.2 Ιστορικές Χρονολογίες της πόλης του Ηρακλείου	87
4.3 Δημογραφικά Στοιχεία Νόμου και Δήμου Ηρακλείου	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	93
5.1 Σύντομο Ιστορικό και Εξέλιξη του Θεσμού των ΚΑΠΗ	94
5.1.1 Σκοπός των ΚΑΠΗ	95
5.1.2 Υπηρεσίες που Προσφέρουν τα ΚΑΠΗ	95
5.1.3 Βασικοί Στόχοι του ΚΑΠΗ	96
5.1.4 ΚΑΠΗ Κρήτης	96
5.2 Α΄- Β΄ - Γ΄- Δ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου	97
5.3 Α΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου	99
5.3.1 Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ	99
5.3.2 Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ	100
5.3.3 Παροχή Υπηρεσιών	100
5.3.4 Πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι"	104
5.4 Β΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου	107
5.4.1 Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ	107
5.4.2 Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ	108
5.4.3 Παρεχόμενες Υπηρεσίες	108
5.5 Γ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου	113
5.5.1 Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ	113
5.5.2 Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ	114
5.5.3 Παροχή Υπηρεσιών	114

6.3.2	Όργανα Διοίκησης	145
6.3.3	Αρμοδιότητες και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου	145
6.3.4	Αρμοδιότητες Προέδρου του Δ.Σ.	146
6.3.5	Εποπτεία των ΚΕΠΑ από τον ΔΟΠΑΕΗ	147
6.3.6	Διαχειριστής Νομικού Προσώπου	148
6.3.7	Πόροι του ΔΟΠΑΕΗ	148
6.3.8	Προϋπολογισμός - Απολογισμός - Έργα - Προμήθειες	149
6.3.9	Ταμειακή Υπηρεσία	150
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο		151
7.1	Κέντρα Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης - ΚΕ.Π.Α.	
	Δήμου Ηρακλείου	152
7.1.1	Α΄ ΚΕΠΑ	152
7.1.2	Β΄ ΚΕΠΑ	153
7.1.3	Γ΄ ΚΕΠΑ	153
7.1.4	Δ΄ ΚΕΠΑ	154
7.1.5	Ε΄ ΚΕΠΑ	154
7.1.6	ΣΤ΄ ΚΕΠΑ	155
7.1.7	Ζ΄ ΚΕΠΑ	155
7.1.8	Η΄ ΚΕΠΑ	156
7.1.9	Θ΄ ΚΕΠΑ	156
7.1.10	Ι΄ ΚΕΠΑ	157
7.2	Σκοπός και Φιλοσοφία των ΚΕΠΑ	159
7.2.1	Τομέας Παιδαγωγικών Δραστηριοτήτων	160
7.2.2	Τομέας Βοηθητικών Δραστηριοτήτων	161
7.3	Εγγραφή Παιδιών στα ΚΕΠΑ	162
7.3.1	Κριτήρια επιλογής παιδιών	162
7.3.2	Διαδικασία εγγραφής παιδιών	163

7.3.3 Έκτακτη εγγραφή	164
7.4 Διαγραφή Παιδιών από τα ΚΕΠΑ	165
7.5 Οικονομική Εισφορά (Τροφεία) Παιδιών στα ΚΕΠΑ	166
7.6 Λειτουργία των ΚΕΠΑ	168
7.7 Συγκρότηση των ΚΕΠΑ σε Τμήματα	170
7.8 Δικαιώματα Παιδιών που Φιλοξενούνται στα ΚΕΠΑ	171
7.9 Προσαρμογή των Παιδιών στα ΚΕΠΑ	172
7.10 Ημερήσια Απασχόληση Παιδιών	173
7.10.1 Βρεφικά Τμήματα	174
7.10.2 Νηπιακά Τμήματα	175
7.11 Πρόγραμμα Αγωγής & Απασχόλησης	176
7.11.1 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Βρεφικού Τμήματος	177
7.11.2 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Βρεφικού Τμήματος	178
7.11.3 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Νηπιακών Τμημάτων	180
7.12 Πρότυπες Παιδαγωγικές Δραστηριότητες	182
7.13 Διατροφή Παιδιών	183
7.14 Ιατρική Παρακολούθηση των Παιδιών	184
7.15 Σχέσεις με τους Γονείς	186
7.16 Γενικά Καθήκοντα Προσωπικού	187
7.17 Ειδικά Καθήκοντα και Αρμοδιότητες Προσωπικού	189
7.17.1 Παιδαγωγικό Προσωπικό	189
7.17.2 Βοηθός Παιδαγωγού	190
7.17.3 Μάγειρας ή Μαγείρισσα	190
7.17.4 Βοηθός Μάγειρας ή Τραπεζοκόμου	191
7.17.5 Προσωπικό Καθαριότητας	191

7.17.6 Κοινωνικός Λειτουργός	191
7.17.7 Παιδίατρος	192
7.17.8 Παιδοψυχολόγος	193
7.17.9 Ειδικοί Συνεργάτες	193
7.18 Διατροφή Προσωπικού	194
7.19 Ιματισμός	195
7.20 Επιμόρφωση Προσωπικού	195
7.21 Ειδικοί Κανόνες για το Προσωπικό	196
7.22 Οικονομικά των ΚΕΠΑ	197
7.23 Φωτογραφικό Υλικό	197

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο 200

8.1 Προστασία Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες στο Δήμο Ηρακλείου	201
8.2 Δήμος Ηρακλείου & Α.Μ.Ε.Α	202
8.3 Φορείς Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών για ΑΜΕΑ	206
8.4 Ν.Π.Δ.Δ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΑΜΕΑ	207
8.4.1 Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας	207
8.4.2 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.)	207
8.4.3 Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α)	208
8.4.4 Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας	208
8.4.5 Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)	208
8.4.6 Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης	209
8.4.7 Κέντρο Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες	210
8.4.8 Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο - ΠΙΚΠΑ Παράρτημα Ηρακλείου	210
8.4.9 Δημόσια Ειδικά Σχολεία - Ειδικές Τάξεις	210
8.4.10 Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής	212
8.4.11 Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου	212

8.5	N.Π.Ι.Δ και Παροχές σε ΑΜΕΑ	213
8.5.1	Εταιρεία Στήριξης ΑΜΕΑ Περιφέρειας Κρήτης "Άγιος Τίτος"	213
8.5.2	Ένωση Γονέων - Κηδεμόνων και Φίλων ΑΜΕΑ "Ζωοδόχος Πηγή"	213
8.5.3	Κέντρο Ειδικών Παιδιών "Άγιος Σπυρίδων"	214
8.5.4	Πανελλαδικός Σύλλογος Αναπήρων Πολιτών - ΠΑ.Σ.Α.Π	214
8.5.5	Πτωχοκομείο Ηρακλείου και Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων "Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού"	216
 <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ</u>		<u>217</u>
	ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	217
	ΚΕΠΑ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	220
	ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	223
 <u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι : " ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "</u>		226
 <u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ : "ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ"</u>		239
 <u>ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ</u>		<u>247</u>
 <u>ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ</u>		<u>248</u>

Την παρούσα εργασία την
αφιερώνω

Στους γονείς μου , για όσα μου
έχουν προσφέρει μέχρι σήμερα

Τους ευχαριστώ πολύ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Α.Μ.Ε.Α	Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες
Β.Δ	Βασιλικό Διάταγμα
Δ.Ε	Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Δ.Κ.Κ	Δημοτικός Κοινοτικός Κώδικας
Δ.Ο.Π.Α.Ε	Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής Εκπαίδευσης
Δ.Σ	Δημοτικό ή Διοικητικό Συμβούλιο
Ε.Ο.Π	Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας
Ε.Σ.Υ	Εθνικό Σύστημα Υγείας
Ι.Κ.Α	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
Κ.Α.Π.Η	Κέντρα Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
Κ.ΒΡ.Σ	Κρατικός Βρεφονηπιακός Σταθμός
Κ.Ε.Δ.Κ.Ε	Κεντρική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων Ελλάδας
Κ.Ο.Κ	Κώδικας Οδικής Κυκλοφορίας
Κ.Π.Σ	Κρατικός Παιδικός Σταθμός
ΚΕ.Κ.Υ	Κεντρικές Κοινωνικές Υπηρεσίες
ΚΕ.Π.Α	Κέντρα Προσχολικής Αγωγής
ΚΕ.Φ.Ο	Κέντρο Φροντίδας Οικογένειας
Μ.Μ.Ε	Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
Ν.Ε.Λ.Ε	Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης
Ν.Π.Δ.Δ	Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
Ν.Π.Ι.Δ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
Ο.ΑΝ.Α.Κ	Οργανισμός Ανάπτυξης Ανατολικής Κρήτης

Ο.Ε.Υ	Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας
Ο.Η.Ε	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Τ.Α	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
Π.Δ.	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε	Πανεπιστημιακή Εκπαίδευση
Παρ.	παράγραφος
Τ.Ε	Τεχνολογική Εκπαίδευση
Τ.Ε.Δ.Κ	Τοπική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων
Τ.Ε.Ι	Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
Τ.Υ.Δ.Κ	Τεχνική Υπηρεσία Δήμων και Κοινοτήτων
Υ.Ε	Υποχρεωτική Εκπαίδευση
Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας Δημοσίων Έργων
ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α	Υπουργείο Εσωτερικά Δημόσια Διοίκησης Αποκέντρωσης
Φ.Ε.Κ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εποχή μας η Κοινωνική Πολιτική , αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες για την ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής γίνεται από την Κεντρική Διοίκηση , την Τοπική Αυτοδιοίκηση , τον Δημόσιο και Ιδιωτικό τομέα , την εκκλησία και άλλους φορείς.

Η παρούσα πτυχιακή εργασία φορά την Κοινωνική Πολιτική που ασκείται από τον Δήμο Ηρακλείου Κρήτης και συγκεκριμένα για τα ηλικιωμένα άτομα , τα νήπια και τα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες. Στόχος της είναι η καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για την κοινωνική πολιτική που ασκείται από τον Δήμο Ηρακλείου , η προσπάθεια που γίνεται για την αναβάθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών που προσφέρει και την ανάπτυξη - βελτίωση της κοινωνικής πολιτικής.

Η εργασία διαμορφώνεται σε οκτώ (8) κεφάλαια συνολικά.

Το 1^ο κεφάλαιο παρουσιάζει αποσαφηνίσεις των ορισμών περί Κοινωνικής Πολιτικής και Πρόνοιας και γενικά για την κοινωνική πολιτική και τα προβλήματα της στην Ελλάδα.

Το 2^ο κεφάλαιο αναφέρεται στο θεσμικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης περί Κοινωνική Πολιτικής , προβλήματα των ΟΤΑ και γενικά συμπεράσματα σε θέματα κοινωνικής πολιτικής.

Το 3^ο κεφάλαιο παρουσιάζει την Κοινωνική Πολιτική και Πρόνοια που ασκείται από την Κεντρική Διοίκηση , στις προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες και τα μέτρα προστασίας του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας για τους ηλικιωμένους , τα νήπια και τα ΑΜΕΑ.

Το 4^ο κεφάλαιο αναφέρεται στην εικόνα της πόλης του Ηρακλείου , σε ιστορικά και δημογραφικά στοιχεία.

Το 5^ο κεφάλαιο παρουσιάζει την περίπτωση κοινωνικής πολιτικής του Δήμου Ηρακλείου για τους ηλικιωμένους. Αναφέρεται στον θεσμό των ΚΑΠΗ , την λειτουργία - οργάνωση - παροχές που έχουν. Παρουσιάζονται τα ΚΑΠΗ του Δήμου , μια πλήρη ανάλυση από τα μέλη έως τα οικονομικά τους.

Το 6^ο κεφάλαιο αναφέρεται στο ιστορικό μεταβίβασης των Κρατικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών στους ΟΤΑ , στην μεταβίβαση των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ στο Δήμο Ηρακλείου καθώς επίσης και στον Δημοτικό Οργανισμό Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου (Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.) .

Το 7^ο κεφάλαιο παρουσιάζει τα Κέντρα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΕ.Π.Α , τον σκοπό και στόχο τους , την λειτουργία τους , την καθημερινή λειτουργία τους , τα παιδιά που φιλοξενούνται και γενικά την λειτουργία των ΚΕ.Π.Α.

Το 8^ο κεφάλαιο αναφέρεται στα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες ΑΜΕΑ και τους φορείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών , διακρινόμενους σε Ν.Π.Δ.Δ. και Ν.Π.Ι.Δ..

Η εργασία ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα και της προτάσεις που προκύπτουν μετά την ανάλυση της παρούσας εργασίας για την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής από τον Δήμο Ηρακλείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1ο

- 1.1 Το Κοινωνικό Κράτος Σήμερα - Ορισμός
- 1.2 Οριοθέτηση των Εννοιών "Κοινωνική Πολιτική" , "Κράτος - Πρόνοιας" , "Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες".
- 1.3 Η Κοινωνική Πολιτική στην Ελλάδα
- 1.4 Προβλήματα του Κοινωνικού Κράτους
- 1.5 Η Ελληνική Εμπειρία

1.1 "ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ ΣΗΜΕΡΑ - ΟΡΙΣΜΟΣ"

Με τον όρο **Κοινωνική Πολιτική** ή **Κοινωνικό Κράτος**¹ εννοούμε ολόκληρο το σύστημα ή πλέγμα μέσων και μέτρων που χρησιμοποιεί το κράτος παρεμβαίνοντας στην οικονομία και κοινωνία μιας χώρας , με σκοπό να προστατεύσει και να βελτιώσει την κοινωνική ευημερία για το σύνολο της κοινωνίας και ιδιαίτερα για ορισμένα άτομα και κοινωνικές ομάδες , σύμφωνα με αρχές και αξίες περισσότερο ανθρώπινες ή συχνά διαφορετικές απ' αυτές που απορρέουν απ' τους νόμους και το μηχανισμό λειτουργίας μιας οικονομίας.

Στα πλαίσια του ορισμού αυτού βρίσκονται και οι σημαντικότερες αντιλήψεις που έχουν κατά καιρούς διατυπωθεί σχετικά με το σκοπό και το περιεχόμενο της κοινωνικής πολιτικής , που είναι : η δημιουργία αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης και κοινωνικής δικαιοσύνης , η παρέμβαση στις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών τάξεων με σκοπό τη βελτίωση των όρων διαβίωσης των ασθενέστερων κτλ.

Ανεξάρτητα όμως , οι δραστηριότητες του Κοινωνικού Κράτους θα μπορούσαν να διακριθούν σε δύο κατηγορίες :

- Την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών σε άτομα ή οικογένειες , θέτοντας ή μη ορισμένους όρους ή προϋποθέσεις που περιλαμβάνουν : την κοινωνική ασφάλιση , υγεία , πρόνοια , παιδεία - εκπαίδευση , στεγαστική συνδρομή , προστασία από την ανεργία κτλ.
- Το πλέγμα των φορολογικών απαλλαγών και επιδοτήσεων με διάφορες μορφές , καθώς και μέσα από κρατικές ρυθμίσεις - παρεμβάσεις στην τιμολογιακή πολιτική δημοσίων ή ακόμη και ιδιωτικών επιχειρήσεων.

¹ Το Κοινωνικό Κράτος Σήμερα , Σωτήρης Θεοδωρόπουλος , Σελ 318

1.2 ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ "ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ" , "ΚΡΑΤΟΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ" , ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ".

Για τις έννοιες "Κοινωνική Πολιτική" και "Κράτος Πρόνοιας" δεν υπάρχουν γενικά αποδεκτοί ορισμοί. Σύμφωνα με τη σχετική βιβλιογραφία μπορούμε να παραθέσουμε τους ακόλουθους ορισμούς, οι οποίοι είναι γενικότερα αποδεκτοί.

Η "Κοινωνική Πολιτική"² αναφέρεται στην δυνατότητα έκφρασης ιεράρχησης και κάλυψης κοινωνικών αναγκών, με ένα σύνολο ρυθμίσεων και μέτρων, σε τομείς όπως η εκπαίδευση, η απασχόληση, η υγεία, η κατοικία, η πρόνοια, οι ασφαλιστικές παροχές και οι προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες σύμφωνα με τα σύγχρονα προστάγματα της κοινωνικής δικαιοσύνης. Παράλληλα αποτελεί σημαντικό παράγοντα ρύθμισης της κοινωνικής αναπαραγωγής και εξασφάλισης κοινωνικής ειρήνης και συνοχής.

Ο όρος "Κράτος Πρόνοιας"³ αναφέρεται στην ιστορικά καθορισμένη μορφή του αστικού κράτους στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές χώρες, η οποία χαρακτηρίζεται από μεγάλη διεύρυνση της κοινωνικής του λειτουργίας. Συγχρόνως αποτελεί ένα ιδεατό μοντέλο κράτους, βασισμένο στις αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης και της σχεδιασμένης συλλογικής δράσης, με απώτερο στόχο την επίτευξη της ευημερίας των πολιτών του και την εξάλειψη, ή τουλάχιστον τη σημαντική μείωση της κοινωνικής ανισότητας.

² ΕΕΤΑΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ, ΑΘΗΝΑ 1995 σελ. 17

³ Ο. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Με βάση τις παραπάνω εννοιολογικές οριοθετήσεις, μπορούμε να πούμε ότι η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής αποδεικνύει και προσδιορίζει την ύπαρξη ή την μη ύπαρξη του κράτους πρόνοιας. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι στις μέρες μας, οι έννοιες αυτές δεν χρησιμοποιούνται αναφορικά με μέτρα, παροχές και λοιπές πολιτικές, αποκλειστικά και μόνο κυβερνητικών φορέων, είναι έννοιες σχετικές του σύγχρονου κοινωνικού κράτους, στο οποίο υπάρχει διαπλοκή του κρατικού και του ιδιωτικού χώρου, καθώς και των ανεπίσημων πλεγμάτων παροχής φροντίδας.

Οι "Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες"⁴ είναι ένα σύνολο υπηρεσιών κρατικών και μη κρατικών, οι οποίες στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών. Στο ευρύ φάσμα τους εντάσσονται υπηρεσίες που αφορούν την παιδική μέριμνα και προστασία, την Τρίτη ηλικία, την οικογένεια, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, καθώς και υπηρεσίες πληροφόρησης και συμβούλων. Συνήθως καθορίζονται αναφορικά με τους χρήστες αυτών των υπηρεσιών, άτομα και ομάδες που αντιμετωπίζουν προβλήματα και βρίσκονται σε ιδιαίτερα ευπαθή κατάσταση, με κοινό χαρακτηριστικό τους τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού. Η φύση των υπηρεσιών είναι τέτοια που καθιστά απαραίτητη τη συνεργασία επαγγελματιών και εξειδικευμένων στελεχών με την οικογένεια, τους συγγενείς και τον άμεσο κοινωνικό περίγυρο. Σε ότι αφορά την παροχή αυτών των υπηρεσιών διακρίνουμε μορφές κλειστής έως και ιδρυματικής προστασίας, αλλά και ανοιχτής φροντίδας μέσα στη κοινότητα, με την διαπλοκή επισήμων και ανεπίσημων φορέων.

⁴ Ο. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ "Αναδιάρθρωση των Προσωπικών Κοινωνικών Υπηρεσιών. Η Επικαρπότητα της Ανεπίσημης Φροντίδας και οι Σύγχρονες Διαπλοκές στο Κοινωνικό Κράτος"

1.3 "Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ"

Το κράτος πρόνοιας εμφανίστηκε και αναπτύχθηκε σε χώρες αναπτυγμένες βιομηχανικά, οι οποίες βρίσκονταν στο πιο προχωρημένο στάδιο του καπιταλισμού. Το κοινωνικό κράτος παρουσιάστηκε ως η ασφαλιστική δικλείδα του καπιταλιστικού συστήματος, που απορροφάει όλους τους κοινωνικούς κραδασμούς που προέρχονται από τις διάφορες κοινωνικές ανισότητες, οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε κοινωνικές συγκρούσεις που απειλούν την κοινωνική συνοχή, άρα το ίδιο το κοινωνικό σύστημα και τις δομές του. Το κράτος πρόνοιας λειτουργεί σαν εξισοροπιστής, έχοντας σαν στόχο να διαφυλάττει την κοινωνική συνοχή και γαλήνη.

Στην Ελλάδα, οι κοινωνικές και οικονομικές δομές, η κακή σχέση κράτους-πολίτη και μια σειρά άλλων παραμέτρων, δεν καθιστούσαν επιτακτική την ανάγκη για ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους και οδήγησαν στην σημερινή έλλειψη υποδομών για την δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος κοινωνικών υπηρεσιών. Την οικονομία του χώρου χαρακτήριζε ένας ευρύτατος πρωτογενής τομέας, ένας πολύ περιορισμένος δευτερογενής τομέας με χαρακτήρα κυρίως μεταπρατικό, ένας ευρύς τριτογενής τομέας και ένα ευρύ πλαίσιο δράσης στην παραοικονομία. Αυτή η οικονομική δομή, δεν δημιουργούσε εμφανείς και έντονες ανισότητες.

Ο δημόσιος τομέας παρείχε στους εργαζόμενους μια ελάχιστη ασφάλεια, η παραοικονομία όμως έδινε τη δυνατότητα στον καθένα που είχε την εφευρετικότητα να επιβιώνει στον αγροτικό πληθυσμό ήταν τέτοιες οι

οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις , που δεν δημιουργούσαν κλυδωνισμούς στην κοινωνία, ο δευτερογενής τομέας που προκαλεί μεγάλες ανισότητες και έντονους κλυδωνισμούς, ήταν περιορισμένος.

Στην Ελληνική κοινωνία , για τις όποιες αντιθέσεις και ανισότητες , σαν ασφαλιστική δικλείδα λειτουργούσε η οικογένεια η οποία έχει αναλάβει το ρόλο του κοινωνικού εξισορροπιστή. Οι στενοί οικογενειακοί και ευρύτερα συγγενικοί δεσμοί αντικατέστησαν σε κάποιο βαθμό το κράτος πρόνοιας.

Επίσης , αρνητικά βιώματα στην πολιτική ιστορία του ελληνικού κράτους και η από παράδοση κακή οργάνωση των υπηρεσιών , η έλλειψη συντονισμού και η κακή εξυπηρέτηση του πολίτη , είχαν σαν αποτέλεσμα την δυσπιστία των ελλήνων πολιτών απέναντι στο κράτος και οποιαδήποτε εξουσία του.

Αυτό το φαινόμενο , είχε σαν απόρροια το δισταγμό των πολιτών να απευθυνθούν στις όποιες κοινωνικές υπηρεσίες τους πρόσφερε η πολιτεία , ενώ είχε παρατηρηθεί ακόμη και μια "άρνηση" των πολιτών να ενημερωθούν για τις υπάρχουσες υπηρεσίες.

Για τον ελλαδικό χώρο , κινητήρια δύναμη ανάπτυξης κάποιων κοινωνικών υπηρεσιών αποτελούν η Μικρασιατική καταστροφή και οι πόλεμοι του 20ου αιώνα. Κύριο χαρακτηριστικό τους ότι αφορούν μόνο πληθυσμιακές ομάδες που θίγονται από την καταστροφή. Υπολογίζοντας τους λόγους που προαναφέρθηκαν , το κράτος δεν πιάστηκε να μπει στην διαδικασία δημιουργίας υποδομών για ένα σύστημα κοινωνικής πολιτικής.

Η πολιτεία περιορίστηκε σε στοιχειώδεις κοινωνικές παροχές , αποκλειστικά επιδοματικού και ιδρυματικού χαρακτήρα , που απευθυνόταν

σε "ακραίες καταστάσεις". Ακόμη και σε αυτές τις περιπτώσεις , ένα μεγάλο μέρος των αναγκών κάλυπτε η Εκκλησία και διάφορες φιλανθρωπικές οργανώσεις.

Σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση , το κράτος έχει διευρύνει την κοινωνική του λειτουργία , ακολουθώντας τις εξελίξεις στον Ευρωπαϊκό χώρο. Όμως , η οικογένεια συνεχίζει να μεριμνά σε μεγάλο βαθμό για την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών και μάλιστα αυτή την κατεύθυνση υποστηρίζει και προωθεί το ίδιο το κράτος με διάφορες ρυθμίσεις και παροχές.

Μέχρι και σήμερα κύριο χαρακτηριστικό της οργανωτικής δομής των κοινωνικών υπηρεσιών ήταν ο συγκεντρωτισμός⁵. Όλες οι εξουσίες και αρμοδιότητες σε θέματα κοινωνικής πολιτικής ήταν συγκεντρωμένες σε κεντρικό επίπεδο. Ο κυριότερος κεντρικός φορέας είναι το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας. Άλλοι κεντρικοί φορείς με αρμοδιότητες σε ζητήματα κοινωνικής πολιτικής είναι το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων , με αρμοδιότητες σε θέματα αγωγής υγείας , οι διάφορες Γραμματείες που υπάγονται σε Υπουργεία , όπως η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς , η Γενική Γραμματεία Ισότητας , αλλά και οργανισμοί με νομική μορφή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ όπως ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας , το ΠΙΚΠΑ , το Κέντρο Μητέρα , οι οποίοι εποπτεύονται και ελέγχονται από το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας.

Αυτή η οργανωτική δομή δείχνει την συγκέντρωση των υπηρεσιών σε κεντρικό επίπεδο , την πολυδιάσπαση τους , η οποία συνοδεύονταν από έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας , με αποτέλεσμα να παρουσιάζονται φαινόμενα αλληλοεπικαλύψεων σε ορισμένους τομείς , ενώ σε άλλους να

⁵ ΕΕΤΑΑ , Κοινωνική Πολιτική και ΤΑ , σελ. 58

παρατηρούνται ελλείψεις και κενά. Όλα αυτά καθιστούσαν το σύστημα κοινωνικών παροχών και υπηρεσιών σε μεγάλο βαθμό αναποτελεσματικό.

Οι δυνατότητες δράσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση κοινωνικών πολιτικών ήταν περιορισμένες , αφού όταν παρέχονταν αρμοδιότητες δεν εξασφαλιζόνταν αντίστοιχες δυνατότητες χρηματοδότησης. Η κυριότερη δυνατότητα που έδινε το κράτος στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ήταν γνωμοδοτικού χαρακτήρα. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση συμμετείχε με εκπροσώπους της σε κρατικά όργανα , χωρίς όμως τη δυνατότητα συμμετοχής στην λήψη αποφάσεων.

Ακόμη η Τοπική Αυτοδιοίκηση είχε το δικαίωμα ίδρυσης και λειτουργίας ιδρυμάτων κοινωνικού χαρακτήρα , με δικές της δαπάνες. Με δεδομένα όμως την έλλειψη ιδίων πόρων , νομικά κωλύματα για την απόκτηση ιδίων πόρων και την παντελή έλλειψη χρηματοδότησης από το κράτος , η δυνατότητα που δίνονταν από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο περιορίζονταν σημαντικά.

Με την ψήφιση του νόμου 2646/98 επαναπροσδιορίζεται η κοινωνική πολιτική στην Ελλάδα. Γίνεται προσπάθεια για την ανάπτυξη ενός Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας , με διαχωρισμό αρμοδιοτήτων ανάμεσα στην Κεντρική Διοίκηση , την Περιφέρεια , την Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οργανώνονται νέες υπηρεσίες και δρομολογείται η δημιουργία ενός ενιαίου δικτύου παροχής κοινωνικών υπηρεσιών. Ο Νόμος αυτός θα αποτελέσει την βάση για κάθε προσπάθεια παρέμβασης στον κοινωνικό χώρο από τους δημόσιους , ιδιωτικούς και εθελοντικούς φορείς. Η εφαρμογή των διατάξεων του νόμου στην πράξη θα αποδείξει εάν τελικά οι μεγάλόπνοες επιδιώξεις του, για την παροχή κοινωνικής προστασίας σε όλους τους πολίτες ανάλογα με τις ανάγκες τους γίνουν πραγματικότητα.

1.4 "ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ"

Δεδομένου ότι για την εκπλήρωση των λειτουργιών του κοινωνικού κράτους απαιτείται ένα μεγάλο και συνεχώς αυξανόμενο μέρος του εθνικού προϊόντος και εισοδήματος , είναι επόμενο να εξετάζεται και συχνά δικαιολογημένα να αμφισβητείται τόσο η ορθολογική και αποτελεσματική χρήση αυτών των πόρων , όσο ακόμη και η σκοπιμότητα και το μέγεθος ορισμένων δαπανών.

Αιτία αποτελεί , όχι τόσο η αναγκαιότητα του κοινωνικού κράτους όσο η μορφή που αυτό λειτουργεί και τα προβλήματα που δημιουργούνται από αυτή , δηλ. το δημόσιο χαρακτήρα του , που αυξάνουν δυσανάλογα το κόστος του από ότι θεωρείται κοινωνικά αναγκαίο και ανατρέπουν σε σημαντικό βαθμό τα προηγούμενα πλεονεκτήματα.

Με την μεγάλη ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους έχουμε τη δημιουργία μιας τεράστιας και δυσκίνητης κρατικής διοικητικής μηχανής , με ίδια δυναμική και ρυθμούς λειτουργίας , ανάγκες συνεχούς επέκτασης και απορρόφησης πόρων. Η γραφειοκρατικοποίηση του κοινωνικού κράτους που συνδέεται με αυτή αποτελεί μια αιτία αύξησης του κόστους του , το οποίο συχνά αυξάνει ακόμη λόγω καταστρατηγήσεων και παραβιάσεων των όρων σύμφωνα με τους οποίους δίνονται οι παροχές του από άτομα που πράγματι δεν τις δικαιούνται.

Επίσης πρέπει να αναφέρουμε πως εκτός από το κριτήριο του κόστους και της απόδοσης , υπάρχει άμεσα συνδεδεμένο μ' αυτό και το κριτήριο της ποιότητας που έχει στενή σχέση με την ίδια τη φύση των κοινωνικών υπηρεσιών και το οποίο συχνά αντιστρατεύεται τη λογική της αγοράς για την οποία το κύριο βάρος πέφτει στη μείωση του κόστους με σκοπό το κέρδος.

Τα προβλήματα αυτά είναι υπαρκτά και διαφέρουν σε έκταση και σημασία ανάλογα με τα δεδομένα της κάθε χώρας - περιφέρειας. Το γεγονός ότι επισημαίνονται και γίνονται "ορατά" ιδιαίτερα σε περιόδους οικονομικής στασιμότητας και προβάλλονται περισσότερο από αυτούς που αμφισβητούν το κοινωνικό κράτος , τουλάχιστον με τη σημερινή μορφή και έκταση δεν αλλάζει σε τίποτα τη σημασία τους , ενώ η πιθανή αναποτελεσματική χρήση των παραγωγικών πόρων ή η σπατάλη τους ενδιαφέρει ολόκληρη την κοινωνία.

Έτσι παρά τα προβλήματα που παρουσιάζει το κοινωνικό κράτος , το μέγεθος και ο ρόλος του ελάχιστα έχουν μεταβληθεί στις περισσότερες χώρες - περιφέρειες , ενώ σημαντικές είναι οι προσπάθειες , ο προβληματισμός , οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις και τα μέτρα αντιμετώπισης των προβλημάτων και τη βελτίωση του. Η πλέον συνηθισμένη πρακτική είναι η παράλληλη ύπαρξη και λειτουργία , σε διαφορετικό βαθμό βέβαια , δημόσιων και ιδιωτικών ή άλλης μορφής μονάδων παραγωγής κοινωνικών υπηρεσιών.

1.5 "Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ"

Σχετικά με το ελληνικό κοινωνικό κράτος , η ανεπάρκεια του σε μέγεθος και η αναποτελεσματικότητα , η σε μεγαλύτερο βαθμό όξυνση των γενικότερων προβλημάτων του κοινωνικού κράτους , ο ανορθολογισμός στην κατανομή των δαπανών , των οποίων κάθε αύξηση με την σημερινή δομή τους ελάχιστα αποτελέσματα έχει στη βελτίωση της απόδοσης τους , οι οποίες λόγω της ανεπαρκούς ανταπόδοσης και "επιστροφής" αποτελούν σε σημαντικό βαθμό σπατάλη και πραγματικό βάρος για την εργατική τάξη που υποχρεώνεται συγχρόνως στην αγορά αντίστοιχων ιδιωτικών υπηρεσιών , αποτελούν τα βασικότερα χαρακτηριστικά και προβλήματα του.

Η πηγή όμως των περισσότερων από τα προβλήματα αυτά και η δυσκολία επίλυσης τους , προέρχονται από το κεντρικό πρόβλημα του Ελληνικού Δημόσιου Τομέα που είναι η χρησιμοποίηση του από την πολιτική ελίτ της χώρας στα πλαίσια του πελατειακού συστήματος , σαν μέσο κατάκτησης και νομής της κρατικής εξουσίας , χρησιμοποιώντας και σπαταλώντας για το σκοπό αυτό μέρος του πλεονάσματος που αποσπά το κράτος.

Η παθητικοποιημένη αδύναμη και αδιάφορη κοινωνία πολιτών , ασφυκτιά μη μπορώντας να εκφρασθεί μέσα από τους κοινωνικούς και συλλογικούς φορείς της , ανίκανη να αντιμετωπίσει στοιχειώδη κοινωνικά προβλήματα , δημιουργεί νέα , η αντιμετώπιση των οποίων απαιτεί συχνά "περισσότερους αστυνομικούς και κοινωνικούς λειτουργούς".

Τα υπαρκτά και οξυμένα προβλήματα του ελληνικού κοινωνικού κράτους και κοινωνίας , που απαιτούν άμεσες λύσεις και σύγχρονη αντιμετώπιση είναι αδύνατο να αντιμετωπισθούν στην πράξη χωρίς την δημιουργία σύγχρονων πολιτικών φορέων που θα υλοποιήσουν τις όποιες λύσεις.

Οι τελευταίες δεν βρίσκονται όμως ούτε στη φυγή και αδιαφορία για την ανάπτυξη του κοινωνικού κράτους με πρόσχημα τις ιδιωτικές λύσεις , ούτε στην υπεράσπιση γραφειοκρατικών απολιθωμάτων και σπαταλών δομών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

- 2.1 Το Θεσμικό Πλαίσιο Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής από την Τοπική Αυτοδιοίκηση**
- 2.2 Οι Οργανωτικές Δομές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την Άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής**
- 2.3 Τοπική Αυτοδιοίκηση & Κοινωνική Πολιτική "Πραγματικότητα & Αναγκαιότητα"**
- 2.4 Προβλήματα των ΟΤΑ σε Ζητήματα Κοινωνικής Πολιτικής**
- 2.5 Περιορισμοί και Προτάσεις στο Έργο των ΟΤΑ**
- 2.6 Γενικά Συμπεράσματα για την Κοινωνική Πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα**

2.1 "ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ"

Ο πρόσφατος νόμος 2646/98 για την ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας , αλλάζει τις έως τώρα θεσμικές δυνατότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για άσκηση κοινωνικής φροντίδας.

Μέχρι την ψήφιση αυτού του νόμου , τα βασικά νομοθετήματα και οι ρυθμίσεις που σχετίζονταν με την παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κοινωνική πολιτική ήταν περιοριστικά για την πραγμάτωση της όποιας κοινωνικής δράσης , κυρίως γιατί οι δαπάνες επιβάρυναν αποκλειστικά τους ΟΤΑ. Οι αρμοδιότητες κοινωνικού χαρακτήρα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προβλέπονταν σε διατάξεις διαφόρων νόμων και στον Δημοτικό & Κοινοτικό Κώδικα.

Ο νόμος 2646/98 της 20ης Οκτωβρίου 1998 ρυθμίζει θέματα για την δημιουργία ενός ενιαίου ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού δικτύου κοινωνικής φροντίδας.

Για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών δραστηριοποιούνται :

- **Ο δημόσιος τομέας** , οι υπηρεσίες του οποίου αναδιοργανώνονται στη βάση της νέας συγκρότησης του κράτους και της αυτοδιοίκησης
- **Ο μη κερδοσκοπικός ιδιωτικός τομέας**
- **Το εθελοντικό κίνημα και οι οργανώσεις μη κυβερνητικού χαρακτήρα**

Ειδικότερα , ρυθμίζονται θέματα όπως :

- ⇒ ο προσδιορισμός των Εθνικών Προγραμμάτων Κοινωνικής Φροντίδας
- ⇒ ο προσδιορισμός του περιεχομένου και των επιπέδων οργάνωσης των Πρωτοβάθμιων , Δευτεροβάθμιων και Τριτοβάθμιων υπηρεσιών και των αρμοδιοτήτων τους σε κεντρικό , περιφερειακό , νομαρχιακό και Τοπικό επίπεδο
- ⇒ η κατάρτιση Μητρώου Φορέων Ιδιωτικού Τομέα
- ⇒ η σύσταση Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας
- ⇒ η ανάπτυξη και οργάνωση του εθελοντισμού και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων
- ⇒ η σύσταση νέων υπηρεσιών
- ⇒ η οργάνωση της κατ' οίκον Κοινωνικής Φροντίδας
- ⇒ ο καθορισμός Ειδικών Προγραμμάτων και άλλα θέματα.

Σε ότι αφορά τους ΟΤΑ α* βαθμού , ο νόμος 2646/98 προβλέπει :

⊗ οι ΟΤΑ παρέχουν υπηρεσίες πρωτοβάθμιας ανοιχτής κοινωνικής φροντίδας , οι οποίες αποσκοπούν στην πρόληψη των αναγκών και στον έγκαιρο εντοπισμό προβλημάτων κοινωνικοοικονομικού αποκλεισμού (άρθ 3 , παράγ 2)

⊗ μπορούν να συνεργάζονται με άλλους φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας και με φορείς παροχής υπηρεσιών Υγείας , για την ανάπτυξη δικτύων Υπηρεσιών Κοινωνικής Φροντίδας (άρθ 3 , παράγ 3)

⊗ οι ΟΤΑ συνεργάζονται για θέματα αρμοδιότητας τους με τις υπηρεσίες Πρόνοιας της Περιφέρειας και με το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας (άρθ 4, παράγ 5)

⊗ μπορούν να παρέχουν επιχορηγήσεις σε ιδιωτικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που έχουν αναγνωρισθεί ως ειδικοί πιστοποιημένοι φορείς του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας (αρθ 5, παραγ 6)

⊗ με Π.Δ. μπορούν να μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ αρμοδιότητες και υπηρεσίες του Εθνικού Οργανισμού Κοινωνικής Φροντίδας που συστήνεται με το νόμο αυτό (αρθ 6, παραγ 9)

⊗ οι βρεφικοί - παιδικοί σταθμοί , βρεφονηπιοκομεία και νηπιαγωγεία του ΠΙΚΠΑ και του Η ΜΗΤΕΡΑ , καθώς και αντίστοιχα προγράμματα του Εθνικού Οργανισμού Πρόνοιας μεταφέρονται στην αρμοδιότητα των οικείων ΟΤΑ

(αρθ 7, παραγ 1, εδάφιο β)

⊗ οι υπηρεσίες οικοτεχνίας του ΕΟΠ μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ , ύστερα από απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου (αρθ7, παραγ 1, εδαφ γ)

⊗ μετατάσσεται προσωπικό από το ΠΙΚΠΑ , το Η ΜΗΤΕΡΑ και τον ΕΟΠ στους ΟΤΑ για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών , με μεταφορά πιστώσεων από τον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας στους προϋπολογισμούς τους για κάλυψη των δαπανών (αρθ 7, παραγ 5)

⊗ Στο Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας που συστήνεται ως γνωμοδοτικό όργανο του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας , μετέχει και ένας εκπρόσωπος των ΟΤΑ (αρθ 8, παραγ 3, εδαφ ζ)

⊗ προβλέπεται η εγγραφή πιστώσεων στον προϋπολογισμό κάθε ΟΤΑ για την λειτουργία φορέων κοινωνικής φροντίδας της αρμοδιότητάς τους (αρθ 11, παραγ4)

⊗ οι πόροι των φορέων που υπάγονται στους ΟΤΑ μπορεί να προέρχονται και από πιστώσεις και επιχορηγήσεις του Κρατικού Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (αρθ 11, παραγ 1)

⊗ οι ΟΤΑ μπορούν να συστήνουν νέες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας όπως:

- Ειδικά Κέντρα Άμεσης Κοινωνικής Φροντίδας ,
- Κέντρα Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και κατάρτισης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες και
- Κέντρα Στήριξης Αυτιστικών Ατόμων (αρθ 13, παραγ α, β, γ)

⊗ μπορούν επίσης να παρέχουν κατ' οίκον κοινωνική βοήθεια (αρθ14,παραγ 1)

⊗ οι ΟΤΑ μπορούν να χρηματοδοτηθούν από πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας για καινοτόμα προγράμματα που προτείνουν , μετα από γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Κοινωνικής Φροντίδας (αρθ 15,παραγ2)

⊗ μπορούν να συστήσουν Παραγωγικά Εργαστήρια για Άτομα με ειδικές Ανάγκες (αρθ 17, παραγ 2)

⊗ οι βρεφονηπιακοί σταθμοί των Ιδρυμάτων Βρεφονηπιακών Σταθμών Αθηνών , Θεσσαλονίκης και Λάρισας μεταβιβάζονται με το προσωπικό τους , στους οικείους ΟΤΑ με μεταφορά πιστώσεων στους προϋπολογισμούς τους για την κάλυψη των δαπανών (αρθ 19, παραγ 1, 2)

⊗ το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας καταργείται και μέρος του προσωπικού του μετατάσσεται και σε ΟΤΑ με αντίστοιχη μεταφορά πιστώσεων (αρθ 19, παραγ 3)

⊗ οι ΟΤΑ έχουν δυνατότητα σύναψης συμβάσεων με ειδικούς πιστοποιημένους φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και μπορούν να χρηματοδοτηθούν από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και τον Τακτικό Κρατικό Προϋπολογισμό (αρθ 20, παραγ 1,3)

οι ΟΤΑ μπορούν να ιδρύσουν και να λειτουργήσουν Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης , εάν στην περιοχή τους λειτουργεί όμοια μονάδα σε Νοσοκομείο και σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου (αρθ 31).

2.2 "ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ"

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο , οι ΟΤΑ έχουν την δυνατότητα να οργανώνουν τις υπηρεσίες που παρέχουν στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής τους , με τις ακόλουθες μορφές⁶ :

- Με την σύσταση Κοινωνικής Υπηρεσίας , με τροποποίηση του Εσωτερικού Οργανισμού Υπηρεσιών τους , σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 1188/81 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Η υπηρεσία αναπτύσσει τις δραστηριότητες εκείνες που δεν καλύπτονται από τα Νομικά Πρόσωπα ειδικών σκοπών π.χ. παροχές συμβούλων ,υπηρεσίες ενημερωτικού χαρακτήρα ,σχεδιασμό ,εφαρμογή προγραμμάτων κ.α. Στην περίπτωση αυτή δεν μπορεί να υπάρξει επιχορήγηση και τα έξοδα της υπηρεσίας θα καλύπτονται από τα γενικά έσοδα του ΟΤΑ.
- Με την σύσταση ενός αυτοτελούς νομικού προσώπου (Κέντρο παροχής κοινωνικών υπηρεσιών) , το οποίο μπορεί να έχει την μορφή ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ , δηλαδή Δημοτικής Επιχείρησης ή Αστικής Μη Κερδοσκοπικής Εταιρίας (άρθρο 11 παρ. 3 νόμου 2072/92) , μαζί με άλλα Νομικά Πρόσωπα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας.

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της κάθε οργανωτικής δομής σχετίζονται με τη διαδικασία σύστασης , την ευελιξία κατά την λειτουργία και τις χρηματοοικονομικές προϋποθέσεις .

⁶ ΕΕΤΑΑ , Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση , Αθήνα 1995 , σελ 72

2.3 "ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ" "ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ"

Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής κρίνεται αναγκαίος και χρήσιμος . Η ανάγκη αυτή στις μέρες μας θεωρείται μεγαλύτερη καθώς ο άνθρωπος αντιμετωπίζει προβλήματα σοβαρότερα και μεγαλύτερα όσο ποτέ άλλοτε .

Για την αντιμετώπιση των προβλημάτων αυτών , το κράτος θεσμοθετεί μέτρα και πολιτικές προστασίας των ατόμων , δημιουργεί φορείς και υπηρεσίες , νομοθετεί και παραχωρεί αρμοδιότητες που αφορούν τομείς της κοινωνικής πολιτικής σε ΝΠΔ , εθελοντικές οργανώσεις και σε ΟΤΑ α' και β' βαθμού .

Η εκχώρηση των αρμοδιοτήτων αυτών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση βασίζεται στους εξής λόγους :

- ✓ είναι ο τέλειος γνώστης των τοπικών προβλημάτων
- ✓ βρίσκεται καθημερινά κοντά στον πολίτη
- ✓ έχει άμεση και εύκολη προσπέλαση στον πολίτη
- ✓ η καταγραφή - κατανόηση - επίλυση των προβλημάτων είναι άμεση και λιγότερο χρονοβόρα
- ✓ αποδοτικότερη χρηματοδότηση των οικείων ιδρυμάτων
- ✓ αποτελεσματικότερη λειτουργία ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες
- ✓ ενεργή συμμετοχή του πολίτη σε θέματα οργάνωσης - χρηματοδότησης - λόγω του ότι ο φορέας διαχείρισης - κατανομής χρημάτων βρίσκεται κοντά

Έτσι οι Δήμοι μπορούν να αναλάβουν την ίδρυση και λειτουργία κοινωφελών ιδρυμάτων κοινωνικού χαρακτήρα , ενώ οι Νομαρχίες συμμετέχουν στον σχεδιασμό και τον έλεγχο και συμβάλλουν με κάθε τρόπο στο σκοπό αυτό.

Σε επίπεδο Νομού υπάρχει η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας με τα αρμόδια γραφεία που εφαρμόζουν τα προγράμματα του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας αλλά και εποπτεύει και συμμετέχει στην ανάληψη - οργάνωση πρωτοβουλιών κοινωνικού χαρακτήρα από τους Δήμους .

Οι Δήμοι έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα για την κατασκευή και συντήρηση κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών καθώς και την κατασκευή και συντήρηση κάθε δημοτικού έργου που προορίζεται για κοινωφελή σκοπό. Έχουν τη δυνατότητα να ιδρύουν και να λειτουργούν παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς , κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους , βρεφοκομεία , ορφανοτροφεία , γηροκομεία και ΚΑΠΗ.

Επίσης με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου μπορούν να παρέχουν σε ειδικές περιπτώσεις , εκτάκτων και σοβαρών αναγκών , είδη διαβίωσης ή περίθαλψης , στέγη , τροφή και οικονομική ενίσχυση σε οικονομικά αδυνάτους . Τέλος αναλαμβάνουν διοργάνωση ημερίδων και εκδηλώσεων για ενημέρωση - πρόληψη , διοργάνωση πολιτιστικών προγραμμάτων και προγραμμάτων άθλησης καθώς και προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης και προσανατολισμού.

Συμπερασματικά λοιπόν , σύμφωνα με τα προαναφερόμενα η σχέση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης με την Κοινωνική Πολιτική είναι αναγκαία σε κάθε κοινωνία στις μέρες μας.

2.4 "ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΟΤΑ ΣΕ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ"

Λαμβάνοντας υπ' όψιν το θεσμικό πλαίσιο , το οποίο οριοθετεί τη δράση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε ζητήματα κοινωνικής πολιτικής και τις δραστηριότητες στην πράξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης διαπιστώνεται ότι τα κυριότερα προβλήματα είναι τα εξής :

- Το μέχρι τώρα θεσμικό πλαίσιο ήταν περιοριστικό ως προς τις δυνατότητες που δίνονταν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση να ασκήσει κοινωνική πολιτική. Με έντονα συγκεντρωτικό χαρακτήρα ως προς την άσκηση αρμοδιοτήτων και με πολλές αποσπασματικές νομοθετικές ρυθμίσεις , οι δυνατότητες παρέμβασης που έδινε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζονταν προαιρετικές. Επίσης η συμμετοχή εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε όργανα λήψης αποφάσεων είχε περισσότερο συμβολικό χαρακτήρα , με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστική εκπροσώπηση των ενδιαφερόντων , των αναγκών και των θέσεων. Ο νέος νόμος 2646/98 θέτει νέες βάσεις για την παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην κοινωνική πολιτική . Δίνει περισσότερες αρμοδιότητες και πόρους για την ανάπτυξη των κοινωνικών δράσεων και συνυπολογίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση ως ένα φορέα με ουσιαστικές αρμοδιότητες στην ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας.

- Σε ότι αφορά τον σχεδιασμό και προγραμματισμό για την υλοποίηση δράσεων και την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών , τις περισσότερες φορές γίνεται βιωματικά , στηριζόμενος στις προσωπικές εκτιμήσεις των αρμοδίων και τα αιτήματα των πολιτών και όχι με βάση τη διάγνωση των πραγματικών αναγκών και προβλημάτων.

Παρατηρείται ότι υπάρχουν μεγάλες δυσκολίες στη συλλογή και επεξεργασία στοιχείων για το τοπικό επίπεδο σε διαρκή βάση , ενώ δεν εκπονούνται μελέτες βασιζόμενες σε στατιστικά δεδομένα. Η έλλειψη επιστημονικού κοινωνικού σχεδιασμού οφείλεται κατά κύριο λόγο στην έλλειψη τεχνογνωσίας και στην έλλειψη σύγχρονων συστημάτων πληροφόρησης.

- Σχετικά με το ανθρώπινο δυναμικό που στηρίζει την κοινωνική παρέμβαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , διαπιστώνεται ότι παρουσιάζεται ανισοκατανομή του εξειδικευμένου και υψηλού επιπέδου στελεχιακού δυναμικού ανάμεσα στο κέντρο και την περιφέρεια. Εξαιτίας του θεσμικού πλαισίου και την απαγόρευση των προσλήψεων , αυτή η ανεπάρκεια δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί από εθελοντικά στελέχη , γιατί η ενεργοποίηση και η συμμετοχή των πολιτών είναι περιορισμένη.

- Σε ότι αφορά την χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων κοινωνικής πολιτικής , οι ΟΤΑ στο μεγαλύτερο μέρος αυτοχρηματοδοτούν τη δράση τους , εξαιτίας του θεσμικού πλαισίου και της πενιχρής μεταφοράς κονδυλίων από το κεντρικό κράτος . Στον οικονομικό προγραμματισμό

των ΟΤΑ δεν εξασφαλίζεται ξεχωριστή γραμμή προϋπολογισμού για τα ζητήματα κοινωνικής πολιτικής , με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν στοιχεία για τα διατιθέμενα προς αυτό το σκοπό κονδύλια , αλλά και να είναι δύσκολη η όποια προσπάθεια ελέγχου. Ακόμη , παρατηρείται έλλειψη δεξιοτήτων για εξεύρεση πηγών χρηματοδότησης μέσα από χορηγίες ή αξιοποίηση φορέων μη κερδοσκοπικών και άλλων. Για τη μη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Κοινότητα γίνεται λόγος στην προηγούμενη ενότητα.

- ⇒ Οι σχέσεις των ΟΤΑ με τους αρμόδιους κεντρικούς φορείς και με τη Διεύθυνση Υγείας και Πρόνοιας των Νομαρχιών είναι υποτυπώδεις και πολλές φορές έντονα ανταγωνιστικές. Τα κυριότερα προβλήματα οφείλονται στην γραφειοκρατία , στην έλλειψη πληροφόρησης και αμφίδρομης επικοινωνίας. Απόρροια αυτής της κατάστασης , αλληλοεπικαλύψεις και κενά σε ορισμένους τομείς παρέμβασης.
- ⇒ Εκτός των προαναφερόμενων , υπάρχουν και προβλήματα συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ , προβλήματα ελέγχου των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών , εξαιτίας του ότι αυτός γίνεται από άτομα μη εξειδικευμένα και με αμφισβητούμενα κριτήρια αποτελεσματικότητας , προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι απομακρυσμένοι από το κέντρο ΟΤΑ , επειδή δεν έχουν εύκολη πρόσβαση σε υπηρεσίες υποστήριξης και άλλα.

2.5 "ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΩΝ ΟΤΑ"

2.5.1 Περιορισμοί

Η ανάπτυξη δράσεων των ΟΤΑ , αντιμετωπίζει προβλήματα τα οποία οφείλονται σε :

- ☒ έλλειψη κατάλληλων υποδομών
- ☒ θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο
- ☒ έλλειψη επαρκών οικονομικών πόρων
- ☒ ανεπαρκή κατάρτιση

Πιο συγκεκριμένα :

⇒ Οι ΟΤΑ δεν έχουν την κατάλληλη υλικοτεχνική κυρίως υποδομή για την ανάπτυξη υπηρεσιών σε σημαντικά επίπεδα. Παρ' όλα αυτά έχουν γίνει αξιόλογες προσπάθειες π.χ. ΚΑΠΗ ,Κέντρα Υγείας , Κέντρα Ψυχικής Υγιεινής.

⇒ Το υπάρχον θεσμικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από πληθώρα νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν τα ΑΜΕΑ , οι οποίες όμως δεν εξασφαλίζουν τον χαρακτήρα ενιαίων και σφαιρικών ρυθμίσεων. Επίσης η κατάταξη των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας , στις συντρέχουσες⁷ κυρίως αρμοδιότητες των ΟΤΑ δεν τους δημιουργούν υποχρέωση ως προς την άσκηση τους όπως συμβαίνει με τις αποκλειστικές⁸ αλλά απλά τους παρέχει

⁷ Συντρέχουσες λειτουργίες μπορούμε να ορίσουμε αυτές που ασκούνται από τα όργανα των ΟΤΑ υπό τον έλεγχο όμως της οργανωτικής κεντρικής διοίκησης και αφορούν οποιαδήποτε δραστηριότητα προάγει τα κοινωνικά , πολιτιστικά και πνευματικά συμφέροντα των δημοτών όπως : ίδρυση παιδικών σταθμών , νοσοκομεία , γηροκομεία , ορφανοτροφεία , ανάπτυξη πολιτιστικών , ψυχολογικών και αθλητικών δραστηριοτήτων ιδρύοντας πολιτιστικά και πνευματικά κέντρα , κέντρα διδασκαλίας κ.α

⁸ Αποκλειστικές λειτουργίες μπορούμε να ορίσουμε εκείνες που καλύπτουν πρωτεύουσες ανάγκες και οι οποίες ασκούνται αποκλειστικά και μόνο από τα όργανα των ΟΤΑ. Σε αυτές εντάσσονται η κατασκευή και συντήρηση κέντρων νεότητας και κτιριακών εγκαταστάσεων για κοινωφελείς σκοπούς.

το δικαίωμα. Με δεδομένη την αυξημένη παρέμβαση της Κεντρικής παρέμβασης , μειώνεται το αίσθημα της πρωτογενούς ευθύνης που αποτελεί καθοριστικό παράγοντα στην ενεργοποίηση κάθε μορφής εξουσίας. Οι δυνατότητες που παραχωρήθηκαν στους ΟΤΑ το 1992 με την θέσπιση των Νόμων 2071 και 2082 δεν συνοδεύτηκαν από αντίστοιχες χρηματοδοτικές ρυθμίσεις αλλά αντίθετα υπήρχε η "αναγκαιότητα" εξασφάλισης από τους ΟΤΑ ιδίων πόρων για την εξ' ολοκλήρου κάλυψη των δαπανών των προγραμμάτων της. Με τους νεότερους νόμους τα δεδομένα βελτιώθηκαν. Επίσης η κατάργηση της συμμετοχής των εκπροσώπων των ΟΤΑ σε ορισμένα συλλογικά όργανα , περιορίζουν σε μεγάλο βαθμό την παρέμβαση των ΟΤΑ σε θέματα Κοινωνικής πολιτικής.

⇒ Το υπάρχον νομικό πλαίσιο δεν δίνει αρκετές αρμοδιότητες στους ΟΤΑ , αλλά όπως έχει διαπιστωθεί δεν μπορούν να τις ασκήσουν λόγω οικονομικών αδυναμιών και έλλειψης λειτουργικής υποδομής , π.χ. απαραίτητο προσωπικό. Συνεπώς οι ΟΤΑ είναι στην ουσία αμέτοχοι στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής διότι οι νομοθετικές ρυθμίσεις είναι περιοριστικές όσον αφορά τις δυνατότητες δράσης των ΟΤΑ εφόσον δεν εξασφαλίζει αντίστοιχες δυνατότητες χρηματοδότησης.

⇒ Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στην κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού , που περιλαμβάνει τόσο τα στελέχη του Δήμου αλλά και όλων των εμπλεκόμενων φορέων στην υλοποίηση του προγράμματος.

Επομένως για την άσκηση οποιασδήποτε πολιτικής σε τοπικό επίπεδο τα παραπάνω προβλήματα θεωρούνται προς το παρόν δεδομένα. Η σοβαρή αντιμετώπιση τους δεν εκλαμβάνεται ως τροχοπέδη της αναπτυξιακής πορείας αλλά ως προσπάθεια εξεύρεσης των μέσων εκείνων που θα έχουν διαχρονική αρχή και θα συντελέσουν στην επίλυση των προβλημάτων.

2.5.2 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Όπως προαναφέρθηκε υπάρχει δυνατότητα παροχής υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα από τους ΟΤΑ , από την άλλη πλευρά όμως η υφιστάμενη κατάσταση των οικονομικών των ΟΤΑ , η προϋπόθεση της χρηματοδότησης αυτών των υπηρεσιών από τους Ιδίους Πόρους , σχετικοποιεί την σημασία των σχετικών ρυθμίσεων.

⇒ Όσον αφορά το θεσμικό πλαίσιο , απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής , είναι να μετατραπούν οι συντρέχουσες αρμοδιότητες λαμβάνοντας την μορφή αποκλειστικών με την παράλληλη εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων και της απαραίτητης οργανωτικής και λειτουργικής υποδομής. Επίσης η ύπαρξη "ουσιαστικού διαλόγου" , δίνει τις κατευθύνσεις και προοπτικές στους ΟΤΑ αλλά και προς το Κράτος για να διαμορφωθούν οι όροι εκείνοι για να έχουμε μια καλύτερη Κοινωνική Πολιτική μέσα από την οποία οι ΟΤΑ θα ικανοποιούν τα αιτήματα των πολιτών , τα οποία είναι συνεχή προς τους ΟΤΑ , οι οποίοι αποτελούν τον κοινωνικό τους σύμμαχο.

⇒ Η εξασφάλιση των οικονομικών πόρων είναι ο σημαντικότερος παράγοντας για την υλοποίηση προγραμμάτων και δράσεων Κοινωνικής Πολιτικής. Ακόμα οι ΟΤΑ θα πρέπει ένα μέρος των δαπανών , να το διαθέτουν για την διερεύνηση των τοπικών αναγκών χρησιμοποιώντας εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό ώστε να σχεδιάζονται και να υλοποιούνται προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής , διότι η δυνατότητα που δίνεται αφορά τη σύναψη συμβάσεων έργου , οι οποίες όμως δεν επιτρέπουν την μακροπρόθεσμη επένδυση σε επιστημονικό προσωπικό.

2.6 "ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ"⁹

Οι τεχνολογικές , οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις τόσο στο διεθνή όσο και στον ελλαδικό χώρο , είχαν ως αποτέλεσμα την όξυνση των κοινωνικών προβλημάτων. Οι κοινωνικές ανάγκες γίνονται περισσότερες και παράλληλα μεγάλες ομάδες πληθυσμού αποκλείονται από το κοινωνικό γίγνεσθαι.

Αυτές οι αλλαγές και τα απορρέοντα από αυτές προβλήματα γίνονται ιδιαίτερα αισθητά στον τοπικό κοινωνικό χώρο. Για το λόγο αυτό , το κέντρο βάρους άσκησης κοινωνικής πολιτικής , μετατοπίζεται από τη σφαίρα μιας κύρια κρατική ευθύνης προς την ενεργοποίηση υπηρεσιών στο τοπικό επίπεδο. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να καλύψει ανάγκες , αλλά και κενά των κυβερνητικών πολιτικών , με δεδομένες τις θεσμικές , οργανωτικές και οικονομικές δυνατότητες.

Η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση ανταποκρίνεται σ' αυτό το νέο ρόλο της , αξιοποιώντας τις περιορισμένες δυνατότητες της , παρέχοντας κοινωνικές υπηρεσίες στο τοπικό επίπεδο , τις περισσότερες αποσπασματικά.

Με δεδομένο το θεσμικό πλαίσιο , συγκεντρωτικό μέχρι τώρα ως προς τις αρμοδιότητες και περιοριστικό ως προς τις δυνατότητες , με ελλείψεις στις υποδομές , σε στελεχιακό δυναμικό , στην τεχνογνωσία όσον αφορά τον κοινωνικό σχεδιασμό και την διαχείριση κοινωνικών προγραμμάτων , αντιμετωπίζοντας προβλήματα εξεύρεσης οικονομικών πόρων , με δυσκολίες στην ανάπτυξη συνεργασιών σε τοπικό , εθνικό και διεθνές επίπεδο και

⁹ ΕΕΤΑΑ , Κοινωνική Πολιτική Και Τοπική Αυτοδιοίκηση

αντιμετώπιση με κυβερνητικές πολιτικές που εύκολα μεταβιβάζουν ευθύνες , αλλά δύσκολα παρέχουν τα απαραίτητα μέσα για την ευδοκίμηση των όποιων προσπαθειών , η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση αποδέχτηκε αυτήν την "πρόκληση".

Τα προβλήματα που έχουν ήδη επισημανθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν αξιοποιεί στο βαθμό που θα έπρεπε τις δυνατότητες της και παράλληλα δεν εκμεταλλεύεται τις ευκαιρίες που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Για να μπορέσει να υπάρξει αποτελεσματική παρέμβαση στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού με κύριο άξονα αναφοράς το τοπικό επίπεδο , η Κεντρική Διοίκηση θα πρέπει να προχωρήσει σε μια σειρά ρυθμίσεων και η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες της , προσπαθώντας να την φέρει εις πέρας αποτελεσματικά.

Η Κεντρική Διοίκηση , λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελίξεις στον ευρωπαϊκό οικονομικό και κοινωνικό χώρο , πρέπει να προσδιορίσει ένα εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής και να προχωρήσει στην εισήγηση θεσμικών ρυθμίσεων και μεταρρυθμίσεων.

Παράλληλα , έχοντας την ευθύνη διοίκησης εκείνων των δομών που ασκούν κοινωνική πολιτική σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο , πρέπει να μεταβιβάσει αρμοδιότητες και πόρους στους Πρωτοβάθμιους ΟΤΑ για τη διοίκηση και λειτουργία εκείνων των δομών κοινωνικής πολιτικής , των οποίων οι υπηρεσίες έχουν τοπική αναφορά.

Οι ΟΤΑ πρέπει να εκσυγχρονίσουν την οργάνωση και λειτουργία τους , να αξιοποιήσουν και να προωθήσουν συνεργασίες με άλλους ΟΤΑ, με αποκεντρωμένους κεντρικούς φορείς , με τους κοινωνικούς εταίρους , με τις εθελοντικές οργανώσεις και με κάθε φορέα που αναπτύσσει δραστηριότητες

κοινωνικού χαρακτήρα και να στηρίζουν την ενεργοποίηση και τη συμμετοχή των ίδιων των ενδιαφερομένων "χρηστών" των κοινωνικών υπηρεσιών. Πρώτα , πρέπει να μεριμνήσουν για την λειτουργία συντονιστικής δομής άσκησης κοινωνικής πολιτικής , όπως Κοινωνική Υπηρεσία , έτσι ώστε να υπάρχει μια οργανωμένη παρέμβαση στα κοινωνικά ζητήματα.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην εκπόνηση μελετών και ερευνών για τον εντοπισμό , τη διεύρυνση και ιεράρχηση των προβλημάτων του τοπικού χώρου , στον σχεδιασμό και τον ετήσιο προγραμματισμό της Δημοτικής δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και στην αξιολόγηση των όποιων παρεμβάσεων.

Για την χρηματοδότηση των όποιων δραστηριοτήτων , θα πρέπει οι ΟΤΑ να αναζητήσουν άλλες εναλλακτικές πηγές οικονομικών πόρων , όπως χορηγίες , δωρεές κτλ. Πρέπει να αξιοποιήσουν τις χρηματοδοτικές δυνατότητες που προσφέρουν τα Κοινοτικά Πλαίσια Στήριξης , ενώ είναι απαραίτητη και η ενίσχυση τους από την Κεντρική Διοίκηση.

Ακόμη πρέπει να υπάρχει ετησίως συγκεκριμένο ποσοστό από τον Δημοτικό Προϋπολογισμό για την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων και προγραμμάτων , ενώ για την συμμετοχή ΟΤΑ σε κοινοτικά προγράμματα είναι απαραίτητες τροποποιήσεις στις διαδικασίες του Δημόσιου Λογιστικού για την εξασφάλιση ευελιξίας.

Είναι αυτονόητο ότι για την αποτελεσματική λειτουργία των παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών είναι απαραίτητη η κατάλληλη στελέχωση τους. Οι ΟΤΑ πρέπει να στελεχώσουν τις κοινωνικές υπηρεσίες με άτομα που έχουν τις επιστημονικές γνώσεις για την κοινωνική έρευνα και τον σχεδιασμό κοινωνικών δράσεων , καθώς και για την οργάνωση και διοίκηση τέτοιων υπηρεσιών και την διαχείριση κοινοτικών προγραμμάτων.

Πέρα από τις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο θεσμικό πλαίσιο , στις υποδομές , στους τρόπους χρηματοδότησης , στις αντιλήψεις των αρμοδίων , πρέπει να τονισθεί ότι οι σημαντικές διαφοροποιήσεις των αναγκών στον αστικό , ημιαστικό και αγροτικό χώρο , οδηγούν στην διαπίστωση ότι δεν γίνεται λόγος για μια κοινωνική πολιτική της Τοπικής Αυτοδιοίκησης , αλλά για διαφοροποιημένες εκφάνσεις και εφαρμογές , μετά από προηγούμενη διεύρυνση αναγκών και εντοπισμό συγκεκριμένων προβλημάτων. Κάθε ΟΤΑ πρέπει να αναπτύξει τη δική του κοινωνική πολιτική , αντιμετωπίζοντας τα ιδιαίτερα προβλήματα των δημοτών του , έχοντας συγκεκριμένες δυνατότητες και πόρους οικονομικούς , τεχνικούς και ανθρώπινους.

Εκείνο που είναι ιδιαίτερα σημαντικό για μια αποτελεσματική παρέμβαση στα κοινωνικά θέματα , είναι η ένταξη των όποιων δράσεων και πολιτικών που αναπτύσσουν μεμονωμένα οι ΟΤΑ στα πλαίσια ενός ευρύτερου εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού της κοινωνικής πολιτικής , με συνυπολογισμό των ευρωπαϊκών εξελίξεων και προοπτικών , στα πλαίσια συμμετοχής της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με αυτόν τον τρόπο και αλληλοεπικαλύψεις αποφεύγονται , οι συνεργασίες αποδίδουν , η τεχνογνωσία μεταφέρεται , οι ανισότητες μετριαζονται και οι δυνατότητες αξιοποιούνται καλύτερα.

Ο νόμος 2646/98 προσφέρει πάρα πολλά σ' αυτήν την κατεύθυνση. Θέτει τις βάσεις για την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας , με συνυπολογισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων (δημόσιων υπηρεσιών , ιδιωτικών φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και εθελοντικών οργανώσεων). Η Τοπική Αυτοδιοίκηση θεωρείται σημαντικός φορέας για την παροχή πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας. Ο νόμος αυτός προσφέρει τις λύσεις για πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ΟΤΑ κατά την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

- 3.1 Η Κοινωνική Πρόνοια στην Εποχή μας**
- 3.2 Διάρθρωση Κοινωνικών Υπηρεσιών**
- 3.3 Στόχοι των Κοινωνικών Υπηρεσιών**
- 3.4 Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες**
- 3.5 Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνική Πολιτική**
- 3.6 Προγράμματα Κοινωνικής Πρόνοιας**
- 3.7 Κοινωνική Πρόνοια Ηλικιωμένων**
- 3.8 Στόχοι Πολιτικής για Ηλικιωμένους**
- 3.9 Μέτρα Προστασίας Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας**
- 3.10 Πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι"**
- 3.11 "Κέντρα Ανοιχτής Περιθαλψης Ηλικιωμένων"**
- 3.12 Παιδικοί Σταθμοί**
- 3.13 Προγράμματα Προστασίας Ανάπηρων**

3.1 "Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ"

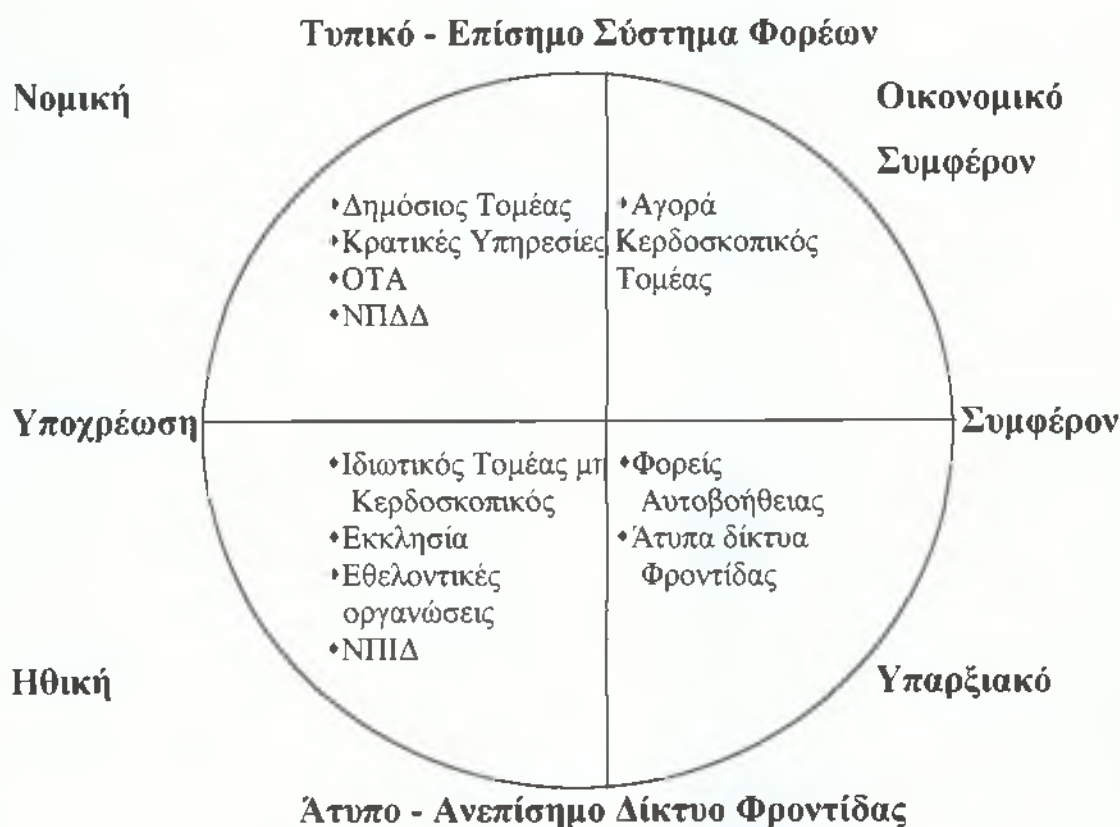
Κατά τον 20ο αιώνα η Κοινωνική Πρόνοια ως θεσμός εδραιώθηκε και βρήκε την πλήρη έκφραση της στην ανάπτυξη του κράτους πρόνοιας. Ανάλογα με τις οικονομικές, πολιτικές και ιστορικές συνθήκες κάθε χώρας διαμορφώθηκε η μορφή και η έκταση της ευθύνης του κράτους στον τομέα των κοινωνικών υπηρεσιών. Συνεπώς δεν υπήρξε ένα μονολιθικό και πανομοιότυπο κράτος πρόνοιας σε όλες τις Ευρωπαϊκές χώρες.

Στο Σκανδιναβικό¹⁰ πρότυπο οι παροχές θεωρούνται κοινωνικό δικαίωμα όλων των πολιτών και όχι μόνο των εργαζομένων. Το Γερμανικό πρότυπο στηρίζεται στην κοινωνική ασφάλιση, η οποία χρηματοδοτείται κυρίως από τους εργαζόμενους και τους εργοδότες. Το Αγγλοσαξονικό πρότυπο θεωρεί ως βασική αρχή της κοινωνικής προστασίας την ευθύνη του κράτους να συμπαρίσταται του πολίτη, όπου το κράτος πρόνοιας χρηματοδοτείται μέσα από τη φορολογία.

Τέλος, στις Λατινογενείς χώρες του νότου και στην Ελλάδα δεν έχει ακόμη θεσμοθετηθεί πλήρως το κράτος πρόνοιας. Η κάλυψη των αναγκών είναι επιλεκτική. Σημαντικό ρόλο παίζει η οικογένεια και η κοινότητα στην κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού.

¹⁰ Κοινωνική Πρόνοια, Π. Σταθόπουλου, Αθήνα 1999, σελ. 173

3.2 "ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ"¹¹

3.2.1 " Ο Δημόσιος Τομέας "

Στον Δημόσιο Τομέα εντάσσονται όλοι οι φορείς του πρώτου τομέα δηλαδή κρατικές υπηρεσίες , ιδίως εκείνες του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας , τόσο σε Κεντρικό όσο και σε Περιφερειακό και Νομαρχιακό επίπεδο. Ακόμη στην κατηγορία αυτή ανήκουν οι κοινωνικές υπηρεσίες τις οποίες παρέχουν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου και φορείς του Πρώτου και Δευτέρου βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

¹¹ Κοινωνική Πρόνοια , Π.Σταθόπουλου , Αθήνα 1999 , σελ. 204

Χαρακτηριστικό γνώρισμα των προνοιακών φορέων του δημοσίου τομέα είναι ότι αποτελούν θεσμοθετημένα όργανα με νομική υπόσταση. Συνεπώς έχουν νομική υποχρέωση να παρέχουν τις προβλεπόμενες κατά περίπτωση προνοιακές υπηρεσίες στους πολίτες κατά κανόνα δωρεάν, αφού τα έσοδα τους προέρχονται από την φορολογία. Το προσωπικό τους αποτελείται από εκπαιδευμένα στελέχη επαγγελματιών πρόνοιας , κυρίως κοινωνικούς λειτουργούς , επισκέπτες υγείας , νηπιοβρεφοκόμους και άλλους.

Ο Δημόσιος τομέας εξασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο οικονομικής διαβίωσης με τα επιδόματα και τις άλλες μορφές προστασίας σε άτομα και οικογένειες που στερούνται των αναγκαίων πόρων. Η φροντίδα παρέχεται στο πλαίσιο διοικητικών και άλλων κανόνων που καθορίζονται από τη σχετική νομοθεσία. Δεν υπάρχει σχέση ανταποδοτικότητας μεταξύ του ατόμου ή της οικογένειας η οποία δέχεται τη φροντίδα και των εργαζομένων στο δημόσιο φορέα παροχής υπηρεσιών. Το προσωπικό είναι υποχρεωμένο στο πλαίσιο της έμμισθης σχέσης με τον φορέα να παρέχει τις υπηρεσίες του στους βοηθούμενους χωρίς καμία άλλη αμοιβή.

Η βασική κριτική που ασκείται στις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα είναι ότι ενεργούν με βραδύτητα και περιορισμένη αποτελεσματικότητα αφού το προσωπικό δεν έχει ιδιαίτερα κίνητρα για να δείξει ευαισθησία και να ανταποκριθεί στις ανάγκες των πολιτών. Όταν μάλιστα οι παρεχόμενες υπηρεσίες προσφέρονται αποκλειστικά από τον δημόσιο τομέα, τότε παρουσιάζονται όλες εκείνες οι γραφειοκρατικές αδυναμίες που διέπουν το καθεστώς κάθε επιχείρησης η όποια λειτουργεί ως μονοπώλιο.

3.2.2 " Ο Ιδιωτικός Τομέας "

Στο δεύτερο τομέα εντάσσονται οι ιδιωτικοί κερδοσκοπικοί φορείς , οι οποίοι λειτουργούν κατά κανόνα με άδεια των Κρατικών Αρχών (Πολεοδομίας , Υπουργείου Εμπορίου , Υπουργείου Πρόνοιας) ώστε να διασφαλίζεται ότι τηρούνται σε κάθε περίπτωση οι σχετικές προδιαγραφές για την καλή λειτουργία του φορέα και την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα φορέων πρόνοιας στον Ιδιωτικό κερδοσκοπικό τομέα είναι οι βρεφικοί και παιδικοί σταθμοί , οι οίκοι ευγηρίας , τα ιδρύματα κλειστής περίθαλψης , οι παιδικές κατασκηνώσεις κ.α. Αντίστοιχα προγράμματα λειτουργούν στο πλαίσιο του Δημόσιου και Εθελοντικού μη κερδοσκοπικού φορέα για όσους δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να πληρώσουν για τις υπηρεσίες αυτές.

Οι φορείς αυτοί του Ιδιωτικού κερδοσκοπικού τομέα λειτουργούν με καθαρά Ιδιωτικό-οικονομικά κριτήρια , με βασικό - όχι όμως πάντα αποκλειστικό - κίνητρο το οικονομικό κέρδος. Οι δαπάνες για την παροχή υπηρεσιών καλύπτονται άμεσα ή έμμεσα από τους εξυπηρετούμενους ή τις οικογένειες τους. Ο Ιδιωτικός κερδοσκοπικός τομέας, επειδή λειτουργεί έξω από το δεσμευτικό (από νομικής και λογιστικής πλευράς) πλαίσιο των δημόσιων υπηρεσιών, κινείται με γρήγορους ρυθμούς και μπορεί πιο εύκολα να καλύψει τη ζήτηση για υπηρεσίες.

Με την πάροδο του χρόνου και την ανάπτυξη των παρεχόμενων υπηρεσιών , ο ιδιωτικός τομέας απέκτησε ισχυρή πολιτική δύναμη επηρεάζοντας μέσα από την πολιτική διαδικασία την πολιτική της κυβέρνησης στο τομέα της πρόνοιας.

Με την επιρροή αυτή στις κυβερνήσεις , ο ιδιωτικός τομέας έχει σε πολλές περιπτώσεις τη δυνατότητα να επιλέγει τη συμμετοχή του σε προγράμματα τα οποία επιφέρουν υψηλά κέρδη, αφήνοντας στο δημόσιο την ανάληψη οικονομικά ζημιωγόνων και πολιτικά ευαίσθητων τομέων παροχής υπηρεσιών.

Στην Ελλάδα υπάρχει η εμπειρία αυτή με τα επιδοτούμενα προγράμματα HORIZON, NOW, Κοινωνικού αποκλεισμού όπου οι ιδιωτικοί φορείς συναγωνίζονται με επιτυχία στους δημόσιους για την ανάληψη συμβάσεων και την εκτέλεση προγραμμάτων προνοιακού χαρακτήρα. Το προσωπικό ανάλογα με τη φυσιογνωμία του φορέα αποτελείται από έμμισθα επαγγελματικά στελέχη. Ο αριθμός , το επίπεδο εκπαίδευσης και το εύρος των ειδικοτήτων εξαρτάται από το είδος και το επίπεδο της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ανάλογα με τη φιλοσοφία της διεύθυνσης κάθε φορά μπορεί να ενθαρρύνεται και η προσφορά υπηρεσιών από εθελοντές. Παρά την κριτική που ασκείται στον κερδοσκοπικό τομέα, θα πρέπει να τονισθεί ότι η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών δεν είναι αναγκαστικά κακή σε όλες τις οργανώσεις του.

3.2.3 " Εθελοντικός - Μη Κερδοσκοπικός Τομέας "

Στο τομέα αυτό ανήκουν φορείς μη κυβερνητικοί όπως είναι η Εκκλησία , οι Εθελοντικές οργανώσεις και τα Φιλανθρωπικά Σωματεία. Πρόκειται για ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και το κύριο χαρακτηριστικό τους είναι ότι δεν αποτελούν δημόσιες υπηρεσίες.

Οι εθελοντικές οργανώσεις μπορεί να είναι μικρές ή μεγάλες μονάδες και να αναπτύσσουν δραστηριότητες σε τοπικό ή εθνικό ή διεθνές επίπεδο όπως είναι ο Ερυθρός Σταυρός.

Λειτουργούν υπό την εποπτεία των Υπουργείων Κοινωνικής Πρόνοιας και Οικονομικών, ώστε να υπάρχει ο σχετικός έλεγχος ως προς την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την διαχείριση των πόρων. Οι φορείς αυτοί ιδρύονται από φυσικά πρόσωπα με βασικό κίνητρο το ηθικό αίσθημα προσφοράς προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο. Ο εθελοντισμός στηρίζεται στην ηθική και το χρέος κάθε ανθρώπου να βοηθήσει τον πλησίον.

Ο εθελοντισμός είναι πολύ πιο περιορισμένος από τον δημόσιο τομέα αφού έχει στη διάθεση του πενιχρούς οικονομικούς πόρους , όμως δείχνουν περισσότερη ευαισθησία στις ανάγκες των ανθρώπων και γίνονται εναλλακτικοί φορείς κάλυψης αναγκών σε αντίθεση με τον λιγότερο ευαισθητοποιημένο φορέα του δημοσίου.

Οι βασικοί ρόλοι του εθελοντικού τομέα είναι τρεις (3) :

1. Ο δημιουργικός ρόλος : είναι ελεύθερος να καινοτομεί , να αναλαμβάνει προγράμματα και δραστηριότητες που αποσκοπούν στην πλήρη ανάπτυξη των ατόμων των οικογενειών καλύπτοντας όχι μόνο τις βασικές ανάγκες επιβίωσης αλλά και άλλες εξίσου σημαντικές ανάγκες. Επίσης κινητοποιούν ένα μεγάλο αριθμό εθελοντών, ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη σχετικά με τα κοινωνικά προβλήματα κι επισημαίνουν την υποχρέωση κάθε πολίτη να συμβάλλει στην αντιμετώπισή τους.

2. Να λειτουργεί : α) **συμπληρωματικά** προς τον δημόσιο τομέα
β) **υποβοηθητικά** προς τον δημόσιο τομέα. Άρα ο ρόλος του εθελοντισμού είναι να καλύψει κενά η επιπρόσθετη βοήθεια πέρα και πάνω από τις παρεχόμενες υπηρεσίες του δημόσιου τομέα.

3. Η παροχή οικονομικής βοήθειας : μειώνει το κόστος των δαπανών που απαιτούνται για την χρηματοδότηση των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας , με τους εθελοντές να προσφέρουν συμπληρωματική υπηρεσία στους επαγγελματίες κι έτσι δεν δημιουργούνται προβλήματα ανεργίας για τους επαγγελματίες.

Οι εθελοντικές οργανώσεις έχουν σαν δυνατότητα να κάνουν προγράμματα με αβεβαιότητα στο αποτέλεσμα δηλ. μπορούν να διακινδυνεύσουν κάτι που ο δημόσιος τομέας αδυνατεί για πολιτικούς λόγους και ο ιδιωτικός αδυνατεί για οικονομικούς λόγους.

Η χρηματοδότηση του εθελοντισμού είναι από τους ίδιους πόρους (ακίνητη περιουσία, κληροδοτήματα, δωρεές , εράνους) και από έσοδα που προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών. Επίσης χρηματοδοτούνται από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για να μπορεί η δημόσιος τομέας να κατευθύνει τις δραστηριότητες του εθελοντισμού όπως αυτός κρίνει την κοινωνική πολιτική χρήσιμη-επιθυμητή. Άλλη χρηματοδότηση υπάρχει από διεθνείς οργανώσεις προκειμένου να εφαρμόσουν προγράμματα κοινωνικής προστασίας για ειδικές κατηγορίες ατόμων. Αυτά τα προγράμματα αποτελούν πλέον ένα βασικό τομέα δραστηριότητας των εθελοντικών οργανώσεων.

3.3 "ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ"

Ένα ολοκληρωμένο δίκτυο κοινωνικών υπηρεσιών πρέπει να έχει συγκεκριμένους σκοπούς , τα μέσα για την επίτευξη τους και την αποτίμηση της αποδοτικότητας του συστήματος. Ο Pascal (1969 - 1976) στην μελέτη του εξετάζει τα προγράμματα πρόνοιας , προτείνει ότι οι κοινωνικές υπηρεσίες έχουν τους εξής πέντε (5) βασικούς στόχους :

1.Προστασία ατόμων με διάφορες μορφές ανικανότητας , τα οποία λόγω ηλικίας - διανοητικής ή σωματικής αναπηρίας - αλκοολισμού και άλλων καταστάσεων χρειάζονται προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων τους αφού οι ίδιοι δεν έχουν πάντα το δικαίωμα να αυτοπροστατευθούν.

2.Ενημέρωση και βοήθεια προς το καταναλωτικό κοινό ώστε να μπορεί με βάση την παρεχόμενη πληροφορία να γνωρίζει ποιες κοινωνικές υπηρεσίες υπάρχουν και ποια η σημασία - χρησιμότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών.

3.Ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης και λειτουργικότητας των πολιτών με προγράμματα και υπηρεσίες οι οποίες αποσκοπούν στην υποστήριξη της οικογένειας , την κοινωνική ψυχαγωγία , την υγεία γιατί έτσι προφυλάσσονται τα ίδια άτομα αλλά και το κοινωνικό σύνολο ωφελείται με την αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων.

4.Προώθηση νομοθεσίας και κοινωνικών παρεμβάσεων με σκοπό την παροχή ίσων ευκαιριών στους πολίτες μιας κοινωνίας δηλ. καταπολέμηση των προκαταλήψεων διαφόρων ειδών.

5.Θεσμοθέτηση μέτρων για την στοιχειώδη οικονομική επάρκεια, βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των ατόμων-ομάδων που δεν έχουν την δυνατότητα να αποκτήσουν οικονομική ανεξαρτησία.

Η επίτευξη των σκοπών αυτών πρέπει να διασφαλίζει τα βασικά δικαιώματα των ατόμων - ομάδων που χρησιμοποιούν και επωφελούνται από τις κοινωνικές υπηρεσίες. Τέτοια δικαιώματα είναι η ελευθερία επιλογής , η μείωση γραφειοκρατικής διαδικασίας και η οικονομική αποτελεσματικότητα.

3.4 "ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ"

Ο τομέας των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών περιλαμβάνει κυρίως προγράμματα κοινωνικής αντίληψης , περίθαλψης και προστασίας για ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των προγραμμάτων αυτών συνδέεται άμεσα με την επιστήμη της κοινωνικής εργασίας και τους κοινωνικούς λειτουργούς ως κατ' εξοχήν ειδικούς για την παροχή προσωπικών υπηρεσιών . Η καταγραφή και ταξινόμηση των προσωπικών υπηρεσιών είναι δύσκολη όπως συμβαίνει και με τους υπόλοιπους τομείς των κοινωνικών υπηρεσιών. Το σύστημα ταξινόμησης εξαρτάται από την ιδεολογία , τους επιδιωκόμενους στόχους , το επίπεδο , την έκταση και τη δομή και λειτουργία των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας .

Οι κυριότεροι τρόποι ταξινόμησης είναι οι ακόλουθοι :

A) Με βασικό κριτήριο τις "έκδηλες λειτουργίες που επιτελούν"

1. υπηρεσίες ή επιδόματα τα οποία προορίζονται να συμβάλλουν στην ευημερία ατόμων , οικογενειών , ομάδων άμεσα ή στο απώτερο μέλλον π.χ. προγράμματα παιδικών σταθμών
2. υπηρεσίες ή επιδόματα τα οποία συμβάλλουν στην προστασία της κοινωνίας π.χ. επιμελητές ανηλίκων
3. υπηρεσίες ή επιδόματα τα οποία αποσκοπούν στην επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό ή την επίτευξη κοινωνικά επιθυμητών στόχων π.χ. προγράμματα επιμόρφωσης εργατικού δυναμικού
4. υπηρεσίες ή επιδόματα τα οποία αποσκοπούν στην αποζημίωση ατόμων και ομάδων από παραλείψεις και ζημιές που προκαλούνται από διάφορες αιτίες π.χ. εργατικά ατυχήματα

Β) "Βάση διαχωρισμού σε δυο μεγάλες κατηγορίες":

1. Στην πρώτη κατηγορία εντάσσονται οι "περιπτωσιολογικές υπηρεσίες" οι οποίες χρησιμοποιούνται για διαγνωστικούς λόγους ή για την αξιολόγηση μιας προβληματικής κατάστασης. Λειτουργούν με βάση την αρχή ότι ο εξυπηρετούμενος έχει κάποια ειδική ανάγκη ή κάποιο ατομικό ή οικογενειακό πρόβλημα. Δηλαδή οι υπηρεσίες αυτές αποσκοπούν στην αποκατάσταση ή στη βελτίωση της λειτουργικότητας του ατόμου προσφέροντας θεραπεία , συμβουλευτική βοήθεια , αποκατάσταση και κοινωνική προστασία. Μερικές από αυτές τις υπηρεσίες στοχεύουν στην κοινωνικοποίηση και ανάπτυξη του ατόμου. Περιλαμβάνουν τα εξής προγράμματα:

- παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς
- κέντρα απασχόλησης και κοινωνικής ψυχαγωγίας
- κατασκηνώσεις
- οικογενειακό προγραμματισμό
- ΚΑΠΗ
- φαγητό και περιποίηση κατ' οίκον ώστε να παραμείνουν τα άτομα στην οικογένεια και την κοινότητα τους.

Άλλες προσωπικές υπηρεσίες στοχεύουν κυρίως στη συμβουλευτική βοήθεια και περιλαμβάνουν τις εξής υπηρεσίες και προγράμματα:

- προγράμματα αναδοχής και υιοθεσίας
- επιμέλεια ανηλίκων , ενηλίκων , υπερηλίκων
- ομαδική θεραπεία
- ιατροπαιδαγωγικά κέντρα
- σχολική κοινωνική εργασία για προβληματικά παιδιά
- ιδρύματα κλειστής φροντίδας και αναμορφωτικά καταστήματα ανηλίκων

2. Στην δεύτερη κατηγορία εντάσσονται προγράμματα που λειτουργούν ως υπηρεσίες "κοινής ωφέλειας". Οι υπηρεσίες κοινής ωφέλειας προορίζονται και χρησιμοποιούνται από όλο το πληθυσμό π.χ. ταχυδρομείο, ύδρευση, αποχέτευση, πυροσβεστική υπηρεσία κ.α. Παρόμοιες υπηρεσίες κοινωνικής υποδομής είναι το μουσεία, οι δημόσιες βιβλιοθήκες, τα πάρκα, τα σχολεία, οι παιδικοί σταθμοί. Η χρησιμοποίησή τους από το κοινό δεν συνεπάγεται κοινωνικό στίγμα, οι Δε χρήστες αυτών των υπηρεσιών χαρακτηρίζονται ως πολίτες ή καταναλωτές. Οι δημόσιες υπηρεσίες θεωρούνται συλλογικοί πόροι τους οποίους οι πολίτες δικαιωματικά τους χρησιμοποιούν. Οι κοινωνικές υπηρεσίες αντίθετα, ενώ θεωρούνται συλλογικοί πόροι, χρησιμοποιούνται κυρίως για την κάλυψη αναγκών ατόμων, τα οποία δεν έχουν την δυνατότητα από μόνα τους να τις καλύψουν.

Γ) Ένα άλλο σύστημα ταξινόμησης των προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών χρησιμοποιεί ως κριτήριο την αποστολή και τους σκοπούς του φορέα-οργάνωσης που παρέχει προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες. **Με βάση το κριτήριο αποστολής** διαχωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες:

1. στις Πρωτογενείς όπου ανήκουν οι οργανώσεις στις οποίες η παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών είναι η κυρίαρχη βασική λειτουργία. Τέτοιες οργανώσεις είναι οι Διευθύνσεις Πρόνοιας, ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας, το Κέντρο Βρεφών "Μητέρα", το Ίδρυμα Κοινωνικής Εργασίας.
2. Στις Δευτερογενείς όπου ανήκουν οργανώσεις για τις οποίες η παροχή προσωπικών κοινωνικών υπηρεσιών αποτελεί συμπληρωματική ή δευτερεύουσα λειτουργία. Τέτοια είναι η κοινωνική υπηρεσία στα νοσοκομεία, τα Ψυχιατρεία, τα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τα Σωφρονιστικά καταστήματα, ο Στρατός κ.α.

3.5 "ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ - ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ"

Είναι ο κύριος δημόσιος φορέας διαμόρφωσης της Κοινωνικής Πολιτικής και εφαρμογής των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας. Το υπουργείο έχει την ευθύνη για την διαμόρφωση του νομοθετικού και θεσμικού πλαισίου για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής και την εξειδίκευση των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας.

Τα προγράμματα του δημοσίου και των υπολοίπων τομέων ακολουθούν την παρακάτω σειρά :

- 1) Επιδιωκόμενοι στόχοι - πολιτική του προγράμματος
- 2) Φορείς εφαρμογής :
 - α) δημόσιος τομέας, δηλ. υπουργείο , ΝΠΙΔ , ΝΠΔΔ, Τοπική Αυτοδιοίκηση
 - β) ιδιωτικός κερδοσκοπικός τομέας
 - γ) ιδιωτικός μη κερδοσκοπικός τομέας, δηλ. εκκλησία , εθελοντικές οργανώσεις
 - δ) άτυπα δίκτυα φροντίδας
 - ε) συμβολή του κοινωνικού λειτουργού και άλλων επαγγελματιών πρόνοιας
- 3) Διαδικασία , κριτήρια επιλεξιμότητας και προϋποθέσεις για την παροχή βοήθειας
- 4) Παροχή επιδομάτων και συμβουλευτικών υπηρεσιών:
 - α) ενίσχυση εισοδήματος
 - β) παροχές σε είδος
 - γ) συμβουλευτικές υπηρεσίες

Ο αρμόδιος Υφυπουργός μαζί με το Γενικό Γραμματέα Κοινωνικής Πρόνοιας , έχουν την ευθύνη για το σχεδιασμό , την χρηματοδότηση - εφαρμογή - αξιολόγηση των προγραμμάτων της κοινωνικής πρόνοιας. Κάτω από την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας λειτουργούν οι εξής διευθύνσεις :

⇒ **Διεύθυνση Προστασίας και Αγωγής Οικογένειας και Παιδιού**

- τμήμα οικογενειακού προγραμματισμού & δημογραφικών μελετών
- τμήμα παιδικής προστασίας
- τμήμα επιστημονικής εποπτείας προγραμμάτων
- τμήμα αναδοχών οικογενειών και υιοθεσίας

⇒ **Διεύθυνση Ηλικιωμένων και Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες**

- τμήμα έρευνας προγραμματισμού και μελετών
- τμήμα ηλικιωμένων και χρονίως πασχόντων
- τμήμα σωματικών και νοητικών αναπήρων
- τμήμα επαγγελματικής κατάρτισης και αποκατάστασης

⇒ **Διεύθυνση Κοινωνικής Κατοικίας & Ανάπτυξης Μονάδων Επαγγελματών Πρόνοιας**

- τμήμα προγραμματισμού προνοιακών μονάδων και εξοπλισμού
- τμήμα κοινωνικής κατοικίας
- τμήμα επαγγελματών κοινωνικής πρόνοιας

⇒ **Διεύθυνση Κοινωνικής Εργασίας και Πρόνοιας Διευθυντής**

- τμήμα εκτάκτων κοινωνικών αναγκών
- τμήμα φιλανθρωπικών και κοινωνικών φορέων
- τμήμα έρευνας και μελέτης φτώχειας
- τμήμα κοινωνικής προστασίας
- τμήμα κοινωνικής προστασίας παλιννοστούντων μεταναστών και ξένων υπηκόων
- τμήμα ανάπτυξης και προαγωγής της κοινωνικής εργασίας

Σε κάθε Νομό υπάρχει η Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας και κάθε Διεύθυνση έχει κατά κανόνα τα εξής τμήματα ή γραφεία για να εφαρμόζει τα προγράμματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας :

- **Τμήμα Δημόσιας Αντίληψης** , το οποίο καλύπτει ανάγκες ατόμων με γενικές αναπηρίες , τυφλών , κωφών , χρόνιων πασχόντων , νοητικά καθυστερημένων ατόμων, μεταναστών και προσφύγων.
- **Τμήμα Προστασίας Οικογένειας και Παιδιού** , το οποίο ασχολείται με προβλήματα πολυτέκνων και μονογονεϊκών οικογενειών και την εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης απροστάτευτων παιδιών.
- **Τμήμα Στέγασης** , το οποίο δανειοδοτεί πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής ή κληρονόμους τους , επίσης χορηγεί στεγαστικό επίδομα κάθε μήνα σε μεμονωμένα άτομα ή ζεύγη τα οποία αποδεδειγμένα στερούνται στέγης.
- **Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας** , οι κοινωνικοί λειτουργοί επισκέπτονται οικογένειες στο σπίτι για την διαπίστωση της κοινωνικοοικονομικής κατάστασης για να εισηγηθούν την αρωγή τους στην υπηρεσία.
- **Τμήμα Γραμματείας και Διοικητικής Υποστήριξης** , το οποίο φροντίζει για τη διοικητική υποστήριξη των προγραμμάτων κοινωνικής πρόνοιας , διακινεί την αλληλογραφία και όλα τα υπηρεσιακά έγγραφα, διαχειρίζεται τα επιδόματα, τις υπηρεσίες του λογιστηρίου κ.α.

Η διοίκηση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Πρόνοιας χαρακτηρίζεται από τις ίδιες αδυναμίες από τις οποίες πάσχει η Δημόσια Διοίκηση , είναι αναποτελεσματική , χωρίς κίνητρα για το προσωπικό , με υπέρμετρο αριθμό διοικητικών υπαλλήλων και με πολύ λίγη ευχέρεια στο χειρισμό των προγραμμάτων από τους κοινωνικούς λειτουργούς .

3.6 "ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ"

Η παροχή υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας , στην Ελλάδα αποτελεί υποχρέωση του κράτους . Το Σύνταγμα της χώρας αναφέρει την προστασία του γάμου , της μητρότητας , του παιδιού και των αναπήρων . Τα κριτήρια επιλεξιμότητας , οι προϋποθέσεις για παροχή βοήθειας , το ύψος , η διάρκεια και η μορφή των επιδομάτων αποφασίζονται με νομοθετικές ρυθμίσεις από τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας , στο πλαίσιο της Κυβερνητικής Πολιτικής.

Η προστασία των ομάδων αυτών του πληθυσμού έχει την έννοια ότι η πολιτεία λαμβάνει προληπτικά μέτρα , στο πλαίσιο της άσκησης κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής , ώστε να καλύπτονται οι βασικές ανάγκες ολόκληρου του πληθυσμού. Επίσης δημιουργούνται κοινωνικές υπηρεσίες για όσους χρειάζονται περιστασιακή , έκτακτη ή διαρκή φροντίδα.

Η ύπαρξη των κοινωνικών υπηρεσιών δημιουργεί ένα αίσθημα ασφάλειας στον πληθυσμό , οι κάτοικοι γνωρίζουν ότι υπάρχουν οι κοινωνικές υπηρεσίες για να τους συμπαρασταθούν αν βρεθούν στην ανάγκη να τις χρησιμοποιήσουν.

Μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 1970 , η κυβερνητική παρέμβαση στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας περιοριζόταν σχεδόν αποκλειστικά σε ιδρυματική φροντίδα. Όμως η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών μέσα στα ιδρύματα ήταν χαμηλού επιπέδου , αφού η χρηματοδότηση ήταν περιορισμένη και οι ελλείψεις σε επιστημονικό - επαγγελματικό προσωπικό πολύ μεγάλες.

Στην δεκαετία του 1980 οι οργανώσεις κοινωνικής πρόνοιας του δημόσιου τομέα αυξήθηκαν κατά 68 % ενώ οι οργανώσεις του εθελοντικού τομέα μειώθηκαν κατά 18 %.

Στην δεκαετία του 1990 για ιδεολογικούς , οικονομικούς και άλλους λόγους η κυβέρνηση ενθαρρύνει την επέκταση του εθελοντικού τομέα αυξάνοντας συγχρόνως τον έλεγχο και την εποπτεία των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών στις εθελοντικές οργανώσεις.

3.7 " ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ "

Μεγάλη πλειοψηφία των ηλικιωμένων δεν χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας , επειδή οι οικογένεια τους συμπαρίσταται στις καθημερινές ανάγκες τους αλλά και σε καταστάσεις παροδικών δυσκολιών.

Υπολογίζεται ότι η επικοινωνία των ηλικιωμένων με τις οικογένειες τους είναι σε καθημερινή βάση , όμως παρά τις συχνές επαφές τους με τα παιδιά τους , οι δυνατότητες της οικογένειας να προσφέρει διαρκή βοήθεια αμφισβητείται από τα ίδια τα ηλικιωμένα άτομα. Οι ηλικιωμένοι υποστηρίζουν ότι οι οικογένειες τους αρχίζουν να είναι λιγότερο πρόθυμες ή σε θέση να βοηθήσουν τους ηλικιωμένους συγγενείς τους.

Οι ανάγκες των ηλικιωμένων και η έκταση της ευθύνης την οποία πρέπει να επωμισθεί η οικογένεια διαφέρει για την τρίτη ηλικία , δηλ. 65 - 74 ετών και την τέταρτη ηλικία , δηλ. 75 + ετών. Άτομα στην τρίτη ηλικία , κυρίως γυναίκες , βοηθούν με την φύλαξη των εγγονιών , φροντίζουν το σπίτι , τα παιδιά τους. Στην τέταρτη ηλικία όμως τα πράγματα είναι διαφορετικά , υπάρχει βιολογική φθορά , ασθένειες και αύξηση ατυχημάτων.

Η τρίτη ηλικία έχει ανάγκη πολιτισμικών και ψυχολογικών φροντίδων ενώ η τέταρτη ηλικία είναι αντικείμενο φύλαξης και φυσιολογικών φροντίδων. Στη φάση αυτή η οικογένεια αδυνατεί να ανταποκριθεί ικανοποιητικά στις ανάγκες του ηλικιωμένου.

Αποτέλεσμα όλων αυτών των καταστάσεων είναι η αίσθηση της κοινωνικής απομόνωσης και συναισθηματικής αποξένωσης που νιώθουν οι ηλικιωμένοι.

Εκτός από αυτούς τους παράγοντες είναι γνωστό ότι η γήρανση είναι μια διαδικασία σταδιακής φθοράς και μείωσης των ικανοτήτων του ατόμου για ανεξάρτητη δράση και ικανοποίηση καθημερινών αναγκών και δραστηριοτήτων. Για να συνεχίσει το ηλικιωμένο άτομο να ζει με αξιοπρέπεια και σεβασμό, έχει ανάγκη από συμπαράσταση σε βαθμό που να μειώνεται η κοινωνική - συναισθηματική - οικονομική του αυτάρκεια.

3.8 "ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ"

Η πολιτική της κοινωνικής πρόνοιας για τους ηλικιωμένους στοχεύει στην παραμονή τους , όσο είναι δυνατό , μέσα στη κοινότητα και την επικοινωνία με την οικογένεια τους ώστε να συνεχίσουν να είναι ενεργά μέλη στη ζωή της κοινότητας. Η συμμετοχή τους σε κοινωνικές δραστηριότητες είτε μέσα στην οικογένεια , είτε στην κοινότητα , περιορίζει την ψυχολογική αποστασιοποίηση και περιθωριοποίηση των ηλικιωμένων από τον υπόλοιπο πληθυσμό.

Η μεγάλη πλειοψηφία των ηλικιωμένων έχει εξασφαλίσει μια σύνταξη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για την κάλυψη των οικονομικών αναγκών και την προστασία της υγείας τους.

Το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας έχει την αρμοδιότητα για την περίθαλψη και προστασία των ηλικιωμένων με μέτρα προστασίας , τα οποία περιλαμβάνουν :

- A) Παροχές σε χρήμα
- B) Παροχές σε είδος
- Γ) Προσωπικές κοινωνικές υπηρεσίες

Η πολιτική για τους ηλικιωμένους περιλαμβάνει κατά σειρά προτεραιότητας τη φροντίδα στο σπίτι και την κοινότητα , σε ανάδοχες οικογένειες , σε κέντρα προστασίας γήρατος , σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης και σε θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων για ηλικιωμένους που πάσχουν από ανίατες ασθένειες. Επίσης το Υπουργείο έχει την ευθύνη για την έκδοση αδειών λειτουργίας , τον έλεγχο και την εποπτεία των προγραμμάτων όλων των οργανισμών ΝΠΙΔ , ΝΠΔΔ που ασχολούνται με την προστασία των ηλικιωμένων.

3.9 "ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ"

3.9.1 Παροχές σε Χρήμα :

Α) Επιδόματα , το Υπουργείο έχει την ευθύνη για την ενίσχυση του εισοδήματος απόρων ηλικιωμένων :

✓ **Συνταξιοδότηση των ανασφάλιστων ηλικιωμένων** , οι οποίοι μετα το 65^ο έτος , λαμβάνουν μηνιαίως από ειδικό λογαριασμό που έχει συσταθεί στον ΟΓΑ , το ποσό των 21.000. Προϋποθέσεις : οι δικαιούχοι να είναι Έλληνες υπήκοοι , να μην λαμβάνουν οι ίδιοι ούτε οι σύζυγοι τους άλλη σύνταξη ή βοήθημα που να είναι ίσο με αυτό που χορηγεί ο ΟΓΑ στους συνταξιούχους αγρότες. Μαζί με το μηνιαίο αυτό επίδομα , οι δικαιούχοι έχουν υγειονομική περίθαλψη , εφόσον δεν καλύπτονται από άλλο φορέα.

✓ **Μηνιαία οικονομική ενίσχυση σε ηλικιωμένα άτομα άνω των 60 ετών** , τα οποία έχουν αναπηρία σωματική ή διανοητική πάνω από 67 % . Προϋπόθεση : να μην είναι ασφαλισμένο το άτομο σε άλλο φορέα. Σε περίπτωση που παίρνει σύνταξη από τον ΟΓΑ, δικαιούται τη διαφορά μεταξύ του επιδόματος του ΟΓΑ και του βοηθήματος λόγω αναπηρίας.

✓ **Έκτακτη οικονομική ενίσχυση σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης** , (π.χ. σεισμός , έξωση , φυλάκιση, θεομηνία , πυρκαγιά κ.α.) στα ηλικιωμένα άτομα όπως και σε άτομα και οικογένειες όλων των ηλικιών, το ποσό της χορηγούμενης βοήθειας δίνεται μια φορά το χρόνο και μπορεί να κυμαίνεται από 30.000 - 100.000 Δρχ.

✓ **Οικονομική ενίσχυση από τον Ερυθρό Σταυρό και τα Φιλόπτωχα Ταμεία** , παρέχουν οικονομική ενίσχυση σε άπορους ηλικιωμένους, τα ποσά είναι περιορισμένα και η βοήθεια παρέχεται κατά κανόνα ως έκτακτη ενίσχυση.

Β) Επιδότηση ενοικίου , δικαιούνται τα μοναχικά άτομα ή ζευγάρια τα οποία αποδεδειγμένα δεν έχουν ιδιόκτητη στέγη και βρίσκονται σε οικονομική αδυναμία. Το ενοίκιο πληρώνεται από την κοινωνική υπηρεσία της Νομαρχίας απ' ευθείας στον ιδιοκτήτη του ακινήτου με τον οποίο η υπηρεσία υπογράφει ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης, το ποσό για την επιδότηση του ενοικίου είναι περίπου 12.000 Δρχ. το μήνα.

3.9.2 Παροχές σε Είδος και Προσωπικές Κοινωνικές Υπηρεσίες:

Α) Φροντίδα στο σπίτι , στόχος του προγράμματος είναι η παραμονή του ηλικιωμένου στο οικογενειακό του περιβάλλον κοντά σε συγγενείς και φίλους. Παρέχεται ιατρική φροντίδα και οικογενειακή φροντίδα στο σπίτι σε ηλικιωμένα άτομα , τα οποία χρειάζονται βοήθεια σε τακτική βάση. Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός για να πραγματοποιήσει το σκοπό αυτό χρησιμοποιεί ένα εκτεταμένο δίκτυο εθελοντών ειδικά εκπαιδευμένων και εποπτευόμενων από κοινωνικούς λειτουργούς.

Β) Προγράμματα αναδοχής , στόχος είναι η αποτροπή της ιδρυματικής φροντίδας και η ανάπτυξη συναισθηματικών δεσμών μοναχικών κυρίως υπερηλίκων μέσα στη κοινότητα με κάποια οικογένεια. Η αναδοχή προσφέρει τη δυνατότητα στις πυρηνικές οικογένειες της εποχής μας να δημιουργήσουν μια ουσιαστική σχέση με τον "παππού" , ιδίως για τα μικρά παιδιά αυτή η εμπειρία μπορεί να είναι πολύτιμη.

Γ) Προγράμματα φροντίδας ηλικιωμένων στη κοινότητα , το 1979 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ίδρυσε τα **Κέντρα Ανοιχτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων** , τα οποία από το 1983 έχουν περιέλθει στην αρμοδιότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

3.10 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ"

Οι ΟΤΑ μέσω της ΚΕΔΚΕ , στα πλαίσια της Κοινωνικής Πολιτικής , συγκρότησα την Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτικής , η οποία επεξεργάζεται και προωθεί επιμέρους ζητήματα ή συνολικά προγράμματα ώστε να αναπτύξουν περισσότερο τις θέσεις τους και τις δράσεις του για τα θέματα κοινωνικής μέριμνας. Ανάμεσα στα προγράμματα αυτά είναι και το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι".

3.10.1 Εφαρμογή Προγράμματος

Με την υπ' αριθμόν Π4β/5814/2-10-97 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης , Οικονομικών , Υγείας και Πρόνοιας που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 917 τ.β'/17-10-97 τέθηκε σε εφαρμογή το πρόγραμμα κοινωνικής φροντίδας "Βοήθεια Στο Σπίτι" για ηλικιωμένους στα πλαίσια των Κέντρων Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων των Δήμων , τα οποία θα αποτελέσουν και το φορέα υλοποίησης του προγράμματος.

3.10.2 Σκοπός του προγράμματος

Ο γενικός σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον , η διατήρηση της συνοχής της οικογένειας του ηλικιωμένου , η ελαχιστοποίηση χρήσης ιδρυματικής φροντίδας και η βελτίωση και εξασφάλιση ποιότητας της ζωής τους.

Ο σκοπός του προγράμματος επιτυγχάνεται μέσω της παροχής οργανωμένης και συστηματικής κοινωνικής φροντίδας από ειδικούς επιστήμονες και καταρτισμένα στελέχη , από εθελοντές και φορείς κοινωνικής αλληλεγγύης της κοινότητας , σε μη επαρκώς αυτοεξυπηρετούμενους ηλικιωμένους , με προτεραιότητα σε αυτούς που διαβιούν μόνοι και το εισόδημα δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαραίτητες υπηρεσίες και μέσα εξυπηρέτησης.

3.10.3 Επιδίωξη του προγράμματος

1. Η ανίχνευση , διερεύνηση , καταγραφή και μελέτη των αναγκών κοινωνικής φροντίδας των ηλικιωμένων στο σπίτι.
2. Η παροχή οργανωμένης και συστηματικής φροντίδας στους ηλικιωμένους και τις οικογένειες τους , από ειδικούς επιστήμονες , καταρτισμένα στελέχη και εθελοντές για να καλύψουν τις άμεσες ανάγκες αξιοπρεπούς επιβίωσης.
3. Ο εντοπισμός και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων του Δήμου , των πολιτών και των οργανωμένων τοπικών φορέων για την κάλυψη αναγκών των ηλικιωμένων δημοτών.
4. Η συστηματική αξιοποίηση εθελοντικών πρωτοβουλιών , η ανάπτυξη της Κοινωνικής Αλληλεγγύης , η διαρκής ευαισθητοποίηση και ενημέρωση της ευρύτερης κοινότητας για τις ανάγκες , τις ιδιαιτερότητες και τις δυνατότητες των ηλικιωμένων με έμφαση στην αλληλεγγύη των γενεών.
5. Η σύνδεση των ηλικιωμένων , εξυπηρετούμενων του προγράμματος , με το ΚΑΠΗ και η ταυτόχρονη αξιοποίηση και δραστηριοποίηση των μελών του ΚΑΠΗ προς τους εξυπηρετούμενους στο σπίτι.

6. Η οργάνωση και η συστηματική παροχή υπηρεσιών Κοινωνικής Εργασίας , Νοσηλευτικής φροντίδας , Φυσικοθεραπείας , Εργοθεραπείας και Οικογενειακής βοήθειας για την κάλυψη βασικών αναγκών των ηλικιωμένων.
7. Η διαρκής μελέτη και αξιολόγηση των αναγκών των ηλικιωμένων , ώστε να υποβάλλονται σχετικές εισηγήσεις προς τους αρμόδιους φορείς προκειμένου να λαμβάνονται μέτρα προς κάλυψη αυτών των αναγκών.
8. Η διαρκής επεξεργασία και αξιολόγηση των στοιχείων εφαρμογής και των αποτελεσμάτων του προγράμματος για την επανατροφοδότηση του σχεδιασμού και των μεθόδων που εφαρμόζονται.

3.10.4 Παρεχόμενες υπηρεσίες

- α) Η διερεύνηση , καταγραφή , επεξεργασία και μελέτη των αναγκών των ηλικιωμένων και η κοινωνική χαρτογράφηση τους.
- β) Η εκπαίδευση εθελοντών και διοργάνωση δράσεων Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- γ) Η Κοινωνική Εργασία με άτομα , ομάδες και οικογένειες:
 - η ενημέρωση για προνοιακά δικαιώματα των εξυπηρετούμενων
 - η διασυνδεδετική με υπηρεσίες , Υγείας - Πρόνοιας και άλλες , που καλύπτουν ανάγκες των ηλικιωμένων π.χ. ασφαλιστικούς οργανισμούς
- δ) Η ιατρική παρακολούθηση , Νοσηλευτική φροντίδα και Φυσικοθεραπεία στο σπίτι ή όπου αλλού παρέχεται.
- ε) Οι υπηρεσίες οικογενειακής βοηθητικής φροντίδας (ατομική και οικιακή καθαριότητα , κάλυψη καθημερινών αναγκών διαβίωσης κ.α.)

στ) Η διευκόλυνση για συμμετοχή στις πολιτιστικές , θρησκευτικές , ψυχαγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες των ηλικιωμένων.

ζ) Η συστηματοποίηση του δικτύου υπηρεσιών του Δήμου για την κοινωνική φροντίδα ηλικιωμένων στο σπίτι και σύνδεση με τις αντίστοιχες υπηρεσίες της ευρύτερης κοινότητας.

3.10.5 Οικονομική Ενίσχυση

1. Οι Δήμοι θα επιχορηγηθούν από τον προϋπολογισμό είτε του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης είτε του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας , λογαριασμός "Κεντρικοί Αυτοτελής Πόροι των Δήμων". Το ποσό ανέρχεται σε 6.000.000 Δρχ για το β' εξάμηνο του 1997 και 12.000.000 Δρχ. για κάθε επόμενο χρόνο από τα πρώτα τρία (3) χρόνια του προγράμματος , για τα υπόλοιπα δύο (2) χρόνια του προγράμματος (από τα 5 χρόνια) με ποσό 6.000.000 Δρχ.
2. Οι παραπάνω επιχορηγούμενοι Δήμοι αναλαμβάνουν την υποχρέωση :
 - Της διάθεσης στο ΚΑΠΗ , που θα υλοποιήσει το πρόγραμμα , του αναγκαίου προσωπικού , επιπλέον του υπηρετούντος και συγκεκριμένα ενός /μίας Κοινωνικού Λειτουργού , ενός/μιας Νοσηλεύτη/Νοσηλεύτριας και μίας Οικογενειακής Βοηθού.
 - Της κάλυψης των λειτουργικών δαπανών του προγράμματος και επιχορήγησης του ΚΑΠΗ με το ποσό των 6.000.000 Δρχ. για τα δύο τελευταία χρόνια υλοποίησης του προγράμματος.
3. Προϋπόθεση για την έναρξη υλοποίησης του προγράμματος και ανάληψης της ανωτέρω επιχορήγησης από κάθε Δήμο , αποτελεί η συνυποβολή της σύμβασης υπογεγραμμένη από όλα τα συμβαλλόμενα μέλη.

3.11 "ΚΕΝΤΡΑ ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ"

Η ίδρυση και λειτουργία των ΚΑΠΗ στους περισσότερους Δήμους της χώρας αποτελεί σαφή απόδειξη του ενδιαφέροντος του κράτους για την εξωιδρυματική περίθαλψη των ηλικιωμένων .

Τα ΚΑΠΗ είναι ένας χώρος συνάντησης των ηλικιωμένων αλλά και παροχής αλλά και παροχής υπηρεσιών , όπως φυσιοθεραπεία , εργασιοθεραπεία , ιατροφαρμακευτική φροντίδα και κοινωνικών υπηρεσιών από κοινωνικούς λειτουργούς οι οποίοι έχουν και την ευθύνη για το συντονισμό του όλου προγράμματος .

Τα προγράμματα σε κάθε ΚΑΠΗ αποσκοπούν στη κοινωνικοποίηση , τη δημιουργική απασχόληση , την ψυχαγωγία και την πρόληψη ασθενειών σε ηλικιωμένα άτομα . Σε περιπτώσεις ασθένειας , ο κοινωνικός λειτουργός φροντίζει μαζί με την οικιακή βοηθό ή κάποιο άλλο μέλος της επαγγελματικής ομάδας σε συνεργασία με την οικογένεια του ηλικιωμένου , για την κάλυψη των αναγκών του , την αποκατάσταση της υγείας του και την επάνοδο και συμμετοχή του στις δραστηριότητες του ΚΑΠΗ.

Σε όσους Δήμους της χώρας έχουν συσταθεί Κεντρικές Κοινωνικές Υπηρεσίες ΚΕ.Κ.Υ , οι κοινωνικοί λειτουργοί αναλαμβάνουν τις περιπτώσεις ηλικιωμένων, οι οποίοι έχουν ανάγκη από κοινωνική φροντίδα , βοήθεια με τη συντήρηση του νοικοκυριού (καθαριότητα, ψώνια κ.α.) και παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης .

3.12 "ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ"

Ο παιδικό σταθμοί αποτελούν ένα βασικό θεσμό προστασίας του παιδιού , επειδή έχουν σκοπό την δημιουργική απασχόληση , ψυχαγωγία και αγωγή των βρεφών , των νηπίων και των παιδιών προσχολικής ηλικίας γενικά . Οι πρώτοι παιδικό σταθμοί ιδρύθηκαν στην Ελλάδα στις αρχές του αιώνα , από Φιλανθρωπικά Σωματεία , για την φροντίδα παιδιών άπορων οικογενειών. Φιλανθρωπικά Σωματεία λειτουργούν 37 παιδικούς και νηπιοβρεφικούς σταθμούς δυναμικότητας 4500 θέσεων.

Το 1937 συντάχθηκε ο πρώτος κανονισμός Εθνικών Σταθμών , σύμφωνα με τον οποίο , στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ανατέθηκε η αρμοδιότητα για την λειτουργία των παιδικών σταθμών. Έκτοτε έχουν γίνει νέοι κανονισμοί και νόμοι οι οποίοι καθορίζουν τις προϋποθέσεις λειτουργίας των παιδικών σταθμών.

Στους παιδικούς σταθμούς τα παιδιά παραμένουν από τις 7:30 π.μ. ως τις 3:30 μ.μ. , πρέπει να είναι υγιή και να έχουν ηλικία από 2,5 έως 5,5 ετών . Επίσης προϋπόθεση για τους κρατικούς σταθμούς είναι να εργάζεται η μητέρα και να είναι περιορισμένα τα οικονομικά μέσα της οικογένειας. Υπάρχουν σε λειτουργία 1307 παιδικό σταθμοί δυναμικότητας 46500 θέσεων και 131 βρεφονηπιακοί σταθμοί δυναμικότητας 766 θέσεων. (Έρευνα 1996)

Προκειμένου να εκδοθεί άδεια λειτουργίας παιδικού σταθμού , πρέπει να τηρούνται προϋποθέσεις ως προς τη καταλληλότητα κι επάρκεια των χώρων , την άνεση και ασφάλεια για την υγεία των παιδιών , κατάλληλες τουαλέτες , νιπτήρες και λοιποί βοηθητικοί χώροι.

Ο παιδικός σταθμός πρέπει να διευθύνεται από στέλεχος με επαγγελματική εκπαίδευση , κυρίως νηπιοβρεφοκόμο , νηπιαγωγό ή κοινωνική λειτουργό.

Ο ιδιωτικός κερδοσκοπικός τομέας έχει επεκτείνει τις δραστηριότητες είτε με την μορφή βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών , είτε με μονάδα προσχολικής απασχόλησης στα ιδιωτικά σχολεία. Λειτουργούν 1057 βρεφονηπιακοί σταθμοί του ιδιωτικού τομέα δυναμικότητας 38500 θέσεων. Στα προγράμματα των παιδικών σταθμών τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενηθούν , να διαπαιδαγωγηθούν , να απασχοληθούν δημιουργικά , να αναπτύξουν το αίσθημα της συλλογικότητας , πάντα με την επίβλεψη ειδικά εκπαιδευμένων στελεχών .

3.13 "ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ"

3.13.1 Γενικά

" Ανάπηρος¹² θεωρείται οποιοδήποτε άτομο που δεν μπορεί να εξασφαλίσει μόνο του όλες ή ένα μέρος από τις ανάγκες μιας φυσιολογικής ατομικής ή κοινωνικής ζωής , λόγω κάποιου μειονεκτήματος ."

Η μειονεξία του αναπήρου , άσχετα από τη μορφή και το χρόνο που εκδηλώνεται , προκαλεί μερική ή ολική απώλεια της ικανότητας του ατόμου να καλύπτει τις ανάγκες του.

Οι αναπηρίες ταξινομούνται ως προς το χρόνο εκδήλωσης σε εκείνες με τις οποίες γεννιέται ένα βρέφος "συγγενείς αναπηρίες" και σε αναπηρίες οι οποίες μπορούν να προκληθούν σε κάποια χρονική στιγμή από κληρονομική αιτία , ασθένεια , ή ατύχημα. Εκτός από την κληρονομικότητα , η κακή διατροφή , η έλλειψη κατάλληλης φροντίδας , οι παρενέργειες από φάρμακα , οι τραυματισμοί κατά τη διάρκεια του τοκετού , ευθύνονται για τις συγγενείς αναπηρίες. Με εξαίρεση κάποιες ανίατες ασθένειες , όπως π.χ. η μηνιγγίτιδα , πολιομυελίτιδα , τα εργατικά και τροχαία ατυχήματα είναι ως επί το πλείστον υπεύθυνα για τις επίκτητες αναπηρίες.

Οι αναπηρίες διακρίνονται σε τέσσερα είδη:

- 1) κινητικές ή σωματικές
- 2) αισθητηριακές
- 3) νοητικές - γνωστικές
- 4) συναισθηματικές.

¹² Ορισμός του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ 1975

Συχνά η αναπηρία σε ένα τομέα λειτουργικότητας του ατόμου έχει επιπτώσεις και στους άλλους τομείς δηλ. περιπτώσεις αναπηρίας.

Η αντιμετώπιση των αναπήρων από την κοινωνία , μέχρι πρόσφατα χαρακτηριζόταν από ανάμικτα συναισθήματα οίκτου και προκατάληψης . Οι βαρειά ανάπηροι θεωρούνταν πολίτες δεύτερης κατηγορίας , στερημένοι από κοινωνικά και πολιτικά δικαιώματα , κλεισμένοι σε ιδρύματα. Οι ανάπηροι όχι μόνο έχουν δικαίωμα να ζουν κάτω από συνθήκες που τους εξασφαλίζουν αξιοπρεπή φροντίδα αλλά και δικαιούνται θεραπεία και κοινωνική αποκατάσταση στο βαθμό που η κατάσταση τους το επιτρέπει.

Αποτέλεσμα διαφόρων διεργασιών και κινημάτων για την αναγνώριση των κοινωνικών δικαιωμάτων , για την ισότητα των φύλων , των φυλετικών και εθνικών πληθυσμιακών ομάδων , για μια μεγάλη και ανοικτή κοινωνία ήταν και η αναγνώριση των δικαιωμάτων των αναπήρων από τη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ με την ευκαιρία του Διεθνούς Έτους των Αναπήρων.

Στη διακήρυξη και συγκεκριμένα στο άρθρο 6 αναφέρεται το δικαίωμα των αναπήρων για ιατρική και ψυχολογική παρακολούθηση , κοινωνική αποκατάσταση , επαγγελματική εκπαίδευση και απασχόληση και όποιες άλλες υπηρεσίες θα τους επιτρέψουν και θα επισπεύσουν στην διαδικασία ένταξης ή επανένταξης τους στο κοινωνικό σύνολο.

Στο άρθρο 9 ορίζεται ότι ο ανάπηρος πρέπει να ζει με την φυσική ή θετή οικογένεια του... "Αν είναι αναπόφευκτη η παραμονή του σε ειδικό ίδρυμα , τότε το περιβάλλον του ιδρύματος και οι συνθήκες ζωής μέσα σε αυτό θα πρέπει να προσεγγίζουν κατά το δυνατόν , τις συνθήκες φυσιολογικής διαβίωσης των ανθρώπων της ηλικίας του ."

3.13.2 Μέτρα Αντιμετώπισης Αναπηρίας

Για την επιτυχή αντιμετώπιση της αναπηρίας σε ατομικό αλλά και κοινωνικό επίπεδο , η σύγχρονη πολιτική αποβλέπει στη λήψη μέτρων και τη διαμόρφωση προγραμμάτων τα οποία περιλαμβάνουν :

1. πρόληψη αναπηρίας , με ενημέρωση - ευαισθητοποίηση και αγωγή υγείας του κοινού από τις επισκέπτριες υγείας , τους γιατρούς και τις κοινοτικές νοσηλεύτριες
2. ανίχνευση περιπτώσεων συγγενούς αναπηρίας σε βρέφη και νήπια όσο το δυνατόν νωρίτερα
3. έγκαιρη διάγνωση , ώστε να αρχίσει η ανάλογη θεραπεία ή άλλη αντιμετώπιση του προβλήματος
4. νοσηλεία - θεραπευτική παρέμβαση , ανάλογα με τη μορφή , σοβαρότητα και το είδος αναπηρίας , μπορεί να χρειαστεί ιατρική - ψυχιατρική θεραπεία , νοσηλεία μέσα ή έξω από ίδρυμα , φυσιοθεραπεία - εργοθεραπεία - κοινωνική εργασία - ειδική αγωγή κ.α.
5. αποκατάσταση κοινωνική και επαγγελματική , στόχοι της αποκατάστασης είναι η ένταξη του αναπήρου στην εργασία , την οικογένεια , την τοπική κοινωνία , με την ανάκτηση ικανοποιητικού επιπέδου λειτουργικότητας.

Σημαντική θεωρείται η συμβολή της σύγχρονης τεχνολογίας στην αποκατάσταση πολλών μορφών σωματικής κυρίως αναπηρίας και την ένταξη των αναπήρων στην κοινότητα .

3.13.3 Μορφές και Κατηγορίες Αναπήρων

1) Άτομα με προβλήματα κώφωσης ή βαρηκοΐας

- Παροχές σε γρήμα : χορηγείται μηνιαία οικονομική ενίσχυση , το επίδομα αυτό δεν συνδέεται με την σύνταξη από ασφαλιστικό οργανισμό και είναι 21.000 Δρχ.
- Παροχές σε είδος και υπηρεσίες : Εθνικό Ίδρυμα Προστασίας Κωφάλαλων , το οποίο παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στα παιδιά του σχολείου και σε άλλα παιδιά προσχολικής ηλικίας με προβλήματα βαρηκοΐας. Ίδρυμα Πρόνοιας και Εκπαίδευσης Κωφών και Βαρήκων.

2) Άτομα με προβλήματα όρασης : άτομα με οπτική οξύτητα μικρότερη από το 1/20 της φυσιολογικής θεωρούνται τυφλά

- Παροχές σε γρήμα : η οικονομική ενίσχυση ποικίλλει ανάλογα με το βαθμό αναπηρίας , την επαγγελματική κατάσταση , την ασφαλιστική κάλυψη και το επίπεδο εκπαίδευσης, το επίδομα κυμαίνεται από 22.800 Δρχ. για τους εργαζόμενους έως 63.000 Δρχ. για τους άνεργους.
- Παροχές σε είδος και υπηρεσίες : Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών , παρέχει νηπιαγωγείο , δημοτικό σχολείο , οικοτροφείο και κοινωνική υπηρεσία για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στα παιδιά και τις οικογένειες τους. Άλλες παροχές είναι η χορήγηση άτοκων στεγαστικών δανείων , άδεια λειτουργίας πρακτορείων ΠΡΟΠΟ και δωρεάν διακίνηση στις αστικές συγκοινωνίες , μείωση έως 50% σε υπεραστικές συγκοινωνίες για τους τυφλούς και τους συνοδούς τους.

3) Άτομα με κινητικά προβλήματα : άτομα που έχουν κάποια αναπηρία η οποία τους εμποδίζει , σε μικρό ή μεγάλο βαθμό , να κινούνται. Τέτοιοι είναι οι ημιπληγικοί , οι παραπληγικοί και οι τετραπληγικοί.

- Παροχές σε χρήμα : οικονομικό βοήθημα το ύψος του οποίου είναι 20 φορές το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη.
- Παροχές σε είδος και υπηρεσίες : ειδικά μέτρα με τα οποία διευκολύνονται στις μετακινήσεις τους όπως :
 - εισαγωγή ατελώς αυτοκινήτων για την προσωπική τους εξυπηρέτηση, για τους ανάπηρους πολέμου με πλήρη παράλυση των κάτω άκρων
 - Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων , το οποίο παρέχει δωρεάν ορθοπεδικές προσθετικές συσκευές , αμαξίδια κ.α. βοηθητικά μέσα
 - Ειδικές προσβάσεις (ράμπες) στα δημόσια κτίρια και στις μεγάλες επιχειρήσεις
 - Επικλινή πεζοδρόμια στις κύριες λεωφόρους και στο κέντρο των πόλεων

4) Άτομα με εγκεφαλική παράλυση (σπαστικά άτομα) : προκαλείται από βλάβη του εγκεφάλου με κύρια αιτία τον δύσκολο ή πρόωρο τοκετό και εμφανίζεται περίπου σε 6 ανά 1000 γεννήσεις .

- Παροχές σε χρήμα : χορηγείται επίδομα το οποίο παρέχεται ανεξάρτητα αν έχουν ασφαλιστική κάλυψη ή όχι και ανέρχεται στο ποσό των 38.500 Δρχ. το μήνα.
- Παροχές σε είδος και υπηρεσίες :
 - το ΠΙΚΠΑ έχει ιδρύσει διάφορες μονάδες για την περίθαλψη και εκπαίδευση παιδιών με εγκεφαλική παράλυση
 - Ελληνική Εταιρεία Προστασίας και Αποκατάστασης Αναπήρων Παιδιών ΕΛ.Π.Α.Α.Π λειτουργεί σε Αθήνα , Θεσσαλονίκη , Χανιά και Ιωάννινα

προσφέροντας υπηρεσίες επαγγελματικού προσανατολισμού , εργοθεραπεία , κοινωνική εργασία και συμβουλευτική στους γονείς των παιδιών.

5) Άτομα με νοητική καθυστέρηση

Η νοητική καθυστέρηση οφείλεται σε κάποιες ανωμαλίες κατά το στάδιο ανάπτυξης του εμβρύου ή σε εξωγενείς βλάβες. Ανάλογα τον δείκτη νοημοσύνης τα νοητικά καθυστερημένα άτομα χαρακτηρίζονται ως :

⇒ **Ιδιώτες** , δείκτης νοημοσύνης 19 και κάτω , είναι τα άτομα αυτά που δεν μπορούν ούτε στοιχειωδώς να αυτοεξυπηρετηθούν και χρειάζονται διαρκή φροντίδα.

⇒ **Βαριά καθυστερημένοι** , δείκτης νοημοσύνης 20 - 35 , τα άτομα αυτά έχουν περιορισμένες δυνατότητες αυτοεξυπηρέτησης και χρειάζονται σχεδόν διαρκή φροντίδα .

⇒ **Μέτρια καθυστερημένα** , δείκτης νοημοσύνης 36 - 51 , τα άτομα αυτά είναι ικανά να αυτοεξυπηρετηθούν κατόπιν ειδικής διαδικασίας και θεωρούνται ασκήσιμα

⇒ **Άτομα με δείκτη 52 - 68** είναι μέτρια καθυστερημένα , έχουν δυνατότητα να εκπαιδευτούν για ανάγνωση και γραφή ή να εργάζονται σε προστατευμένα εργαστήρια με διαδικασίες ρουτίνας

⇒ **άτομα με δείκτη 69 - 89** παρουσιάζουν οριακή καθυστέρηση , μπορούν να εκπαιδευτούν και να απασχολούνται σε εργαστήρια με απλές διαδικασίες. Συνεπώς το κύριο πρόβλημα των ατόμων αυτών είναι η δυσκολία μάθησης οπότε τελευταία τα άτομα αυτά αποκαλούνται "άτομα με αναπηρίες μάθησης" αντί "νοητικά καθυστερημένα" ή "απροσάρμοστα" παλαιότερα.

- Παροχές σε γρήμα : υπάρχουν επιδόματα διαφορετικού ύψους για διαφορετικές κατηγορίες , παρέχεται ένα επίδομα από 36.000 Δρχ - 40.000 Δρχ. το μήνα , όσοι όμως λαμβάνουν από άλλες πηγές επίδομα , δικαιούνται να λαμβάνουν 36.000 Δρχ. το μήνα.
- Παροχές σε είδος και υπηρεσίες :
 - Το ΠΙΚΠΑ λειτουργεί τα Κοινωνικό-ιατρικά Κέντρα που παρέχουν διαγνωστικές - συμβουλευτικές υπηρεσίες προληπτικής μέριμνας
 - ο ΕΟΠ έχει ξεκινήσει στα Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας ΚΕ.Φ.Ο προγράμματα που στοχεύουν στη βοήθεια προς τα διανοητικά καθυστερημένα παιδιά. Κοινωνικοί λειτουργοί , ψυχολόγοι και το υπόλοιπο προσωπικό των ΚΕΦΟ με συμβουλευτικές υπηρεσίες προς την οικογένεια , τους φορείς της κοινότητας και τους εκπαιδευτικούς, προσπαθεί να βοηθήσει τα παιδιά να μάθουν να αυτοεξυπηρετούνται , να γίνονται αποδεκτά από την τοπική κοινότητα και να συμμετέχουν στην κοινωνική ζωή της κοινότητας τους.

Όσον αφορά την εκπαίδευση των ατόμων με νοητική καθυστέρηση το Υπουργείο Παιδείας έχει ιδρύσει 200 ειδικά σχολεία στα οποία διδάσκουν εκπαιδευτικοί που παρακολουθούν ειδικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην Ειδική Αγωγή.

Οι κοινωνικοί λειτουργοί συνεργάζονται με τους εκπαιδευτικούς , το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων κάθε σχολείου , τους γονείς και τα ίδια τα παιδιά με στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων σχολείου και οικογένειας για την καλύτερη δυνατή εκπαίδευση των παιδιών .

6) Άλλες αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις :

α) επιληπτικοί

β) χανσενικοί (νόσος Χάνσεν είναι η λέπρα)

γ) άτομα πάσχοντα από νεφρική ανεπάρκεια

δ) πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία ή συγγενή αιμορραγική διάθεση (αιμορροφιλία)

ε) άτομα με χρόνιες παθήσεις , σωματικές βλάβες , κατάκοιτοι

στ) άτομα με βαριές αναπηρίες ποσοστού 67% και άνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

4.1 Σύντομο Ιστορικό της Πόλης του Ηρακλείου

4.2 Ιστορικές Χρονολογίες της Πόλης του Ηρακλείου

4.3 Δημογραφικά Στοιχεία Δήμου Ηρακλείου

4.1 " ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Η Κρήτη είναι το μεγαλύτερο νησί της Ελλάδας και το πιο ακραίο σημείο της και όλης της Ευρώπης. Στο νησί υπάρχουν μεγάλες πόλεις που αναπτύχθηκαν στο βόρειο μέρος του , γύρω από τα λιμάνια.

Η Κρήτη χωρίζεται σε 4 Νομούς , οι οποίοι είναι οι εξής : Χανίων , ξεκινώντας από αριστερά του νησιού , Ρεθύμνης , Ηρακλείου κεντρικά και στο τέλος του νησιού ο Νομός Λασιθίου. Από αυτούς ο μεγαλύτερος είναι ο Νομός Ηρακλείου με πρωτεύουσα την πόλη του Ηρακλείου.

Το Ηράκλειο ή αλλιώς Χάνδακας , χτίστηκε από Άραβες Σαρακηνούς οι οποίοι το 824 μ.Χ. κατέλαβαν την Κρήτη. Έχτισαν νέα οχυρή πρωτεύουσα , την οποία προστάτευσαν με την κατασκευή τείχους , περίπου πέντε (5) χιλιομέτρων με τρεις κύριες πύλες , την Χανιώπορτα , την Πύλη του Ιησού ή Καινούργια Πόρτα , την Πύλη του Αγίου Γεωργίου. Γύρω από το τείχος άνοιξαν βαθιά τάφρο , (Khandaq = Χάνδακας) και η πόλη ονομάζεται Φρούριο της Τάφρου , όπου μεταγενέστερα επικράτησε το Χάνδακας ή Κάστρο.

Ο Νομός Ηρακλείου έχει το υψηλότερο εισόδημα και είναι ο πιο πυκνοκατοικημένος σχετικά με τους άλλους τρεις νομούς του νησιού. Αντανάκλαση της οικονομικής ανάπτυξης του νομού αποτελεί η ανάπτυξη της ίδιας της πρωτεύουσας του , της πόλης του Ηρακλείου , της οποίας το λιμάνι είναι το τρίτο ολόκληρης της χώρας , μετά το λιμάνι του Πειραιά και της Θεσσαλονίκης , σε κίνηση πλοίων και εμπορευμάτων , ενώ το αεροδρόμιο του έρχεται τέταρτο , μετά το αεροδρόμιο της Αθήνας - της Ρόδου και της Θεσσαλονίκης , σε κίνηση αεροσκαφών και επιβατών.

Βάση στην οικονομία του νομού , αποτελεί η γεωργία με καλλιέργειες υψηλών στρεμματικών αποδόσεων , ενώ συγχρόνως στο Ηράκλειο είναι συγκεντρωμένο σημαντικό τμήμα της βιομηχανίας και βιοτεχνίας της Κρήτης , κυρίως ειδών διατροφής.

Το Ηράκλειο είναι η πόλη με τα ενδιαφέροντα μνημεία στο ιστορικό κέντρο της πόλης , με έντονη την παρουσία του Βυζαντίου , της Ενετοκρατίας και της Τουρκοκρατίας που άφησαν στην πόλη ανεξίτηλα σημάδια.

4.2 ΙΣΤΟΡΙΚΕΣ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΕΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Σημαντικές ιστορικές χρονολογίες για την πόλη του Ηρακλείου είναι οι εξής :

- **630 - 69 π.Χ. Αρχαϊκή - Κλασσική - Ελληνιστική περίοδος** : κύριο αστικό κέντρο η Κνωσός.
- **69 π.Χ. - 325 μ.Χ. Ρωμαϊκή περίοδος** : η Κνωσός αποτελεί ρωμαϊκή επαρχία.
- **325 μ.Χ. - 894 μ.Χ. Α΄ Βυζαντινή περίοδος** : παρακμή της πόλης αλλά και του νησιού ολόκληρου λόγω των έντονων φυσικών καταστροφών.
- **824 μ.Χ. - 961 μ.Χ. Αραβοκρατία** : η πόλη ονομάζεται Χάνδακας καθώς καταλαμβάνεται από τους Άραβες και γίνεται η πρωτεύουσα του νησιού.
- **961 μ.Χ. - 1204 Β΄ Βυζαντινή περίοδος** : η πόλη ονομάζεται Μεγάλο Κάστρο από τους Βυζαντινούς και γίνεται πολιτικό και θρησκευτικό κέντρο καθώς επίσης το λιμάνι γίνεται κέντρο εμπορίου με τις εκτός Κρήτης αγορές.
- **1206 - 1669 Ενετοκρατία** : το Μεγάλο Κάστρο περνά στα χέρια των Βενετών. Η κτήση του νησιού από τους Βενετούς ονομάστηκε "Βασίλειο της Κρήτης" με έδρα το Χάνδακα. Οι Βενετοί χώρισαν τότε το νησί σε τέσσερα τμήματα : Χάνδακας (Ηράκλειο) , Χανιά , Ρέθυμνο και Σητεία , ονόματα τα οποία επικρατούν μέχρι σήμερα.

- **1669 - 1913 Τουρκοκρατία** : οι Τούρκοι χωρίζουν το νησί σε τρία διαμερίσματα Χανιά , Ρέθυμνο και Κάστρο όπου εκεί ήταν και η έδρα του Πασά. Το Νοέμβριο του 1898 οι Τούρκοι εγκαταλείπουν το νησί. Τον Δεκέμβριο του 1898 φτάνει στο Κάστρο ο Πρίγκιπας Γεώργιος και βοηθάει στην ίδρυση της Κρητικής Βουλής (1901-1902) και με ψηφίσματα ζητάει την ένωση του νησιού με την υπόλοιπη Ελλάδα , η οποία γίνεται το 1913 τελικά με πρωθυπουργό τον Ελ. Βενιζέλο και με τον Βασιλιά Κωνσταντίνο.
- **20 - 31 Μαΐου 1941 Μάχη της Κρήτης** : έγινε η μεγαλύτερη επίθεση από αέρα στην Ιστορία , παρά την τελική επιτυχία της , στοίχισε τόσες απώλειες στους Γερμανούς ώστε δεν επανέλαβαν παρόμοιας μορφής και έκτασης επιχείρηση.

4.3 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Γενικά στο Νομό Ηρακλείου έχουμε μια αυξητική τάση τα τελευταία 62 χρόνια . Ειδικότερα , ο πραγματικός πληθυσμός του Νομού σύμφωνα με την απογραφή του 2001 είναι 295.312 κάτοικοι από τους οποίους οι 148.886 είναι άνδρες και οι 146.426 είναι γυναίκες.

Σε σύγκριση με το 1991 , που ο πραγματικός πληθυσμός ήταν 264.906 σημειώνεται αύξηση της τάξεως του 11,5 %. (βλέπε πίνακα 1)

Ο Δήμος Ηρακλείου , όπως ήταν αναμενόμενο , αναδεικνύεται ο μεγαλύτερος στο Νομό με 138.766 κατοίκους. Το 1991 το αντίστοιχο νούμερο ήταν 120.563 με αποτέλεσμα να έχουμε αύξηση της τάξεως του 15,1 %. (βλέπε πίνακα 2).

Η αύξηση του πληθυσμού είναι αναμενόμενη βέβαια λόγω της αύξησης του αριθμού των αλλοδαπών και παράλληλα λόγω του ότι οι γεννήσεις υπερτερούν σταθερά των θανάτων τα τελευταία χρόνια.

Η πόλη του Ηρακλείου διεκδικεί δίκαια τον τίτλο της τέταρτης μεγάλης πόλης καθώς η τάση του πραγματικού πληθυσμού της είναι πάντα αυξητική. (βλέπε πίνακα 3)

ΠΙΝΑΚΑΣ 1^{ος}
Πληθυσμός Κρήτης ανά Νομό

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ						
ΝΟΜΟΣ	1991			2001		
	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	ΣΥΝΟΛΟ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	132.208	132.698	264.906	148.886	146.426	295.312
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	35.462	35.817	71.279	38.238	37.665	75.903
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	34.779	35.316	70.095	41.123	40.658	81.781
ΧΑΝΙΩΝ	68.509	65.265	133.774	75.623	72.540	148.163
ΣΥΝΟΛΟ	270.958	269.096	540.054	303.870	297.289	601.159

ΠΗΓΗ : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΠΙΝΑΚΑΣ 2^{ος}

Πληθυσμός Ν. Ηρακλείου ανά Δήμο

ΑΠΟΓΡΑΦΗ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ 1991 - 2001				
Α/Α	ΔΗΜΟΙ	2001	1991	ΠΟΣΟΣΤΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ %
1	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	138.766	120.563	15,1
2	ΓΑΖΙΟΥ	13.390	8.133	64,6
3	Ν. ΑΔΙΚΑΡΝΑΣΣΟΥ	12.668	11.338	11,7
4	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	10.790	11.173	-3,4
5	ΜΟΙΡΩΝ	10.588	10.263	3,2
6	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ	10.491	7.404	41,7
7	ΤΥΜΠΑΚΙΟΥ	10.008	11.166	-10,4
8	ΓΟΥΒΩΝ	7.645	4.918	55,4
9	Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	7.197	7.526	-4,4
10	ΚΑΣΤΕΛΙΟΥ	6.820	5.884	15,9
11	ΜΑΛΙΩΝ	6.559	4.510	45,4
12	ΒΙΑΝΝΟΥ	6.477	7.129	-9,1
13	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΩΝ	6.228	6.850	-9,1
14	ΓΟΡΤΥΝΑΣ	5.405	5.837	-7,4
15	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	5.330	5.176	3,0
16	ΚΟΦΙΝΑ	5.330	5.313	0,3
17	ΑΡΧΑΝΩΝ	4.526	4.279	5,8
18	ΚΡΟΥΣΩΝΑ	4.022	3.999	0,6
19	ΤΥΛΙΣΣΟΥ	3.479	3.838	-9,4
20	ΖΑΡΟΥ	3.394	3.414	-0,6
21	ΤΕΜΕΝΟΥΣ	3.201	3.101	3,2
22	ΓΟΡΓΟΛΑΙΝΙΟΥ	3.172	3.124	1,5
23	ΘΡΑΨΑΝΟΥ	2.612	2.368	10,3
24	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	2.641	2.640	-6,8
25	ΤΕΤΡΑΧΩΡΙΟΥ	2.411	2.130	13,2
26	ΡΟΥΒΑ	2.342	2.830	-17,2
ΣΥΝΟΛΟ ΝΟΜΟΥ		295. 312	264.906	11, 5

ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πραγματικός Πληθυσμός σε επίπεδο Νομού και σε επίπεδο Δήμου

ΠΗΓΗ : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΠΗΓΗ : ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

- 5.1 Σύντομο Ιστορικό Και Εξέλιξη Του Θεσμού Των ΚΑΠΗ
- 5.2 Εισαγωγικά
- 5.3 Α΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου
- 5.4 Β΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου
- 5.5 Γ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου
- 5.6 Δ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου
- 5.7 Ε΄ - Στ΄ - Ζ΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου
- 5.8 Οικονομικά των ΚΑΠΗ

5.1 "ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΘΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΑΠΗ"

Το 1979 η Διεύθυνση Προστασίας Ηλικιωμένων του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας , κάλεσε τον Όμιλο Εθελοντών και του ζήτησε να συνεργαστεί στην δημιουργία ενός Πειραματικού Κέντρου Ανοιχτής εξωιδρυματικής Προστασίας Ηλικιωμένων , στελεχωμένο από μια διεπιστημονική ομάδα προσωπικού αποτελούμενη από ιατρό, κοινωνικό λειτουργό , φυσιοθεραπευτή , νοσηλεύτη , εργοθεραπευτή και οικογενειακή βοηθό.

Ο Όμιλος εθελοντών συμφώνησε να κλείσει το πρόγραμμα που λειτουργούσε έως τότε με τον τίτλο " η γωνιά του παππού και της γιαγιάς " για να λειτουργήσει το πρώτο ΚΑΠΗ με την ονομασία Πρότυπο ΚΑΠΗ Ν. Κόσμου. Το Α΄ ΚΑΠΗ αποτέλεσε παράδειγμα και μέχρι το τέλος του 1981 λειτούργησαν 8 ΚΑΠΗ με φορείς εθελοντικές οργανώσεις , τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό , το Κέντρο Μέριμνας οικογένειας και παιδιού και ακόμη τον Εθνικό Οργανισμό Πρόνοιας. Στη συνέχεια τα ΚΑΠΗ στα πλαίσια πάντα του Κρατικού Προϋπολογισμού έφθασαν τα 74 , εκ των οποίων τα 30 λειτουργούσαν στο Νομό Αττικής .

Από το 1989 τα ΚΑΠΗ περνούν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και αποτελούν ΝΠΔΔ. Σ' αυτή τη φάση ο θεσμός αναπτύσσεται σε όλη τη χώρα και τα ΚΑΠΗ φτάνουν τα 257, εκ των οποίων τα 80 στην Αθήνα. Ως το τέλος του 1988 το Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας κάλυπτε τις δαπάνες μισθοδοσίας και λειτουργικών εξόδων των ΚΑΠΗ. Από το 1989 τις δαπάνες υποχρεώθηκαν να αναλάβουν οι Δήμοι.

Το γεγονός αυτό όχι μόνο επηρέασε αρνητικά την περαιτέρω εξάπλωση του θεσμού αλλά υποβάθμισε και ορισμένα από τα λειτουργούντα ΚΑΠΗ.

Το 1991 η θέση του Υπουργείου διαφοροποιείται απέναντι στο θεσμό και υποστηρίζει ότι τα ΚΑΠΗ δεν ανήκουν πια στο Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας αλλά στο Υπουργείο Εσωτερικών.

Όπου τα ΚΑΠΗ λειτουργούσαν με πλήρη στελέχωση του προσωπικού και στήριξη από τις αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης πέτυχαν σαν θεσμός, διότι εδραιώθηκαν στην συνείδηση των μελών τους.

5.1.1 Σκοπός των ΚΑΠΗ

Σύμφωνα με τον οργανισμό τους ο σκοπός τους είναι :

- α) η πρόληψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα, ισότιμα και ενεργά μέλη του Κοινωνικού Συνόλου.
- β) η διαφώτιση και συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων
- γ) η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους

5.1.2 Υπηρεσίες που προσφέρουν τα ΚΑΠΗ :

1. Οργανωμένη ψυχαγωγία
2. Επιμόρφωση, διαλέξεις, μελέτη θεμάτων, επισκέψεις σε μουσεία κ.α.
3. Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη
4. Κοινωνική Εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους.

5. Φυσιοθεραπεία
6. Εργοθεραπεία
7. Βοήθεια στο σπίτι για τα άτομα που έχουν ανάγκη
8. Ομάδες αυτενέργειας των μελών του ΚΑΠΗ , προσφέροντας σημαντικό έργο
9. Συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις
10. Εντευκτήριο στο οποίο λειτουργεί καντίνα όπου βρίσκουν συντροφιά και απασχόληση τα μέλη.

5.1.3 Βασικοί στόχοι του ΚΑΠΗ

1. Κοινωνική συμμετοχή
2. Προληπτική Υγιεινή
3. Ενεργοποίηση
4. Ευαισθητοποίηση γειτονιάς
5. Διασυνδέσεις - Συνεργασίες

5.1.4 ΚΑΠΗ Κοΐτης

Σε ολόκληρο το νησί της Κρήτης λειτουργούν 27 ΚΑΠΗ , στο Νομό Χανίων 6 , στο Νομό Ρεθύμνης 4 , στο Νομό Λασιθίου 4 και στο Νομό Ηρακλείου 13.

Στον Δήμο Ηρακλείου λειτουργούν 4 ΚΑΠΗ (ενώ βρίσκονται στις διαδικασίες έναρξης λειτουργίας άλλα 3) , το 1^ο ΚΑΠΗ ξεκίνησε τη λειτουργία του τον Σεπτέμβριο του 1983 και μέχρι το 1987 λειτούργησαν τα επόμενα 3 ΚΑΠΗ.

5.2 "Α* - Β* - Γ* - Δ' ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ"

Τα 4 ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου λειτουργούν υπό κοινό κανονισμό λειτουργίας (βλέπε παράρτημα Ι). Διοικούνται από 7μελές συμβούλια , το καθένα από τα οποία αποτελείται από τους εξής :

1. Ο κάθε φορά Δήμαρχος ή Αντιδήμαρχος που ορίζει ο Δήμαρχος , ως Πρόεδρος
2. Ένας (1) Δημοτικός Σύμβουλος , που ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου
3. Ένα αιρετό μέλος του ΚΑΠΗ που εκλέγεται ανάμεσα στα μέλη από αυτά
4. Ένας Κοινωνικός λειτουργός , υπάλληλος του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας , που ορίζεται από το Υπουργείο
5. Ένας δημότης που προτείνει ο Δήμαρχος ανάμεσα σε πρόσωπα τα οποία ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά επαγγέλματα και ορίζεται με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου
6. Ένας αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΚΑΠΗ
7. Ένας εκπρόσωπος των Τοπικών Συλλόγων των Συνταξιούχων.

Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου , εκλέγονται στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου , ο Αντιπρόεδρος και ο Γραμματέας αυτού. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελούνται από κατοίκους του Δήμου με εξαίρεση την Κοινωνική Λειτουργό. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του ΚΑΠΗ.

Όσον αφορά την Ταμιακή Υπηρεσία και την Διαχείριση τους , την διεξάγει το ειδικό Ταμείο του Δήμου Ηρακλείου που διεξάγει και την ταμιακή υπηρεσία του Δήμου και εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των Δήμων όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.

Ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός τους καταρτίζονται από το Δ.Σ. του κάθε ΚΑΠΗ σύμφωνα με τον κανονισμό λειτουργίας , τίθενται υπ' όψιν του Δημοτικού Συμβουλίου , το οποίο γνωμοδοτεί σχετικά και στη συνέχεια υποβάλλεται στο Νομάρχη για τον κατά νόμο έλεγχο , σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.

Η εκτέλεση έργων και προμήθεια πραγμάτων τους ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται κάθε φορά για την εκτέλεση έργων και προμήθεια πραγμάτων των Δήμων.

Τέλος τα ΚΑΠΗ καταργούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 175 παρ. 5 του Π.Δ. 76/1985 ΦΕΚ Α' 27/1-3-1985. Η περιουσία του περιέρχεται στο Δήμο Ηρακλείου που το ίδρυσε και διατίθεται κατά τον τρόπο που θα ορίσει το Δημοτικό Συμβούλιο , με την απόφαση του για την κατάργηση και σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. όπως ισχύουν κάθε φορά.

5.3 " Α΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Το Α΄ ΚΑΠΗ ιδρύθηκε το 1983 σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 8323/1983 υπουργική απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 148/τ. β΄/5-4-83. Το ΚΑΠΗ λειτουργεί 19 χρόνια εφαρμόζοντας τον Κανονισμό Διοίκησης και Διαχείριση των ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου, στον οποίο προσδιορίζονται τα περί λειτουργίας των ΚΑΠΗ. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε ένα μισθωμένο κτίριο στην οδό Ρολλέν και Γ. Γεωργιάδου και καλύπτει την ευρύτερη περιοχή του Μασταμπά.

5.3.1 "Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ"

Οι συνταξιούχοι που ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη του Κέντρου θα πρέπει να είναι 60 ετών και άνω ,ανεξαρτήτου οικονομικής κατάστασης και να ανήκουν στην ευρύτερη περιοχή του Μασταμπά. Η εγγραφή - ανανέωση είναι δωρεάν και επιβάλλεται κάθε χρόνο. Στο ΚΑΠΗ είναι εγγεγραμμένα 1900 μέλη από τα οποία τα 600 είναι ενεργά.

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΑΠΗ είναι το εξής :

- 1 Κοινωνική Λειτουργός ΤΕ 2 (μόνιμη)
- 1 Νοσηλεύτρια ΤΕ 8 (μόνιμη)
- 1 Εργοθεραπεύτρια ΤΕ 18 (αορίστου χρόνου)
- 1 Φυσιοθεραπεύτρια ΤΕ 10 (μόνιμη)
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15 (μόνιμη)
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15 (αποσπασμένη από Δήμο)
- 1 Ιατρό Παθολόγο

5.3.2 " Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ "

Γενικότερα η φιλοσοφία του ΚΑΠΗ είναι να βοηθήσει τον συνταξιούχο να μην αισθάνεται μοναξιά , δίνοντας του ευκαιρίες επικοινωνίας , ανάπτυξης ενδιαφερόντων και το αίσθημα ότι συνεχίζει να είναι χρήσιμος και αναγκαίος τόσο στην οικογένεια όσο και στην κοινωνία γενικότερα.

5.3.3 " Παροχή Υπηρεσιών "

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο Α' ΚΑΠΗ είναι οι εξής :

1. Κοινωνική Συμμετοχή , η οποία επιδιώκεται με:

- Ημερήσιες εκδρομές, περίπου 6 κάθε χρόνο
- Συνεστιάσεις σε διάφορα κέντρα
- Επισκέψεις σε μουσεία αρχαιολογικά και ιστορικά
- Δωρεάν είσοδο στις εκδηλώσεις που οργανώνει ο Δήμος κάθε καλοκαίρι

2. Προληπτική Μέριμνα , η οποία διακρίνεται σε:

- **Πρωτογενή** , δηλαδή εμβολιασμούς , μέτρηση αρτηριακής πίεσης και σακχάρου , συμβουλές για σωστή διατροφή , πρόληψη ατυχημάτων κ.α.
- **Δευτερογενή** , δηλαδή ιατρικές εξετάσεις , φυσικοθεραπεία , κοινωνική εργασία , εργοθεραπεία κ.α.

Το ιατρείο λειτουργεί καθημερινά με την νοσηλεύτρια που έχει πλήρες ωράριο ενώ η ιατρός επισκέπτεται το ΚΑΠΗ δύο μέρες την εβδομάδα. Όσον αφορά την παροχή φυσικοθεραπειών έχουν δικαίωμα όλα τα μέλη του Κέντρου , προσκομίζοντας το παραπεμπτικό του ορθοπεδικού ή νευρολόγου ανάλογα το είδος των θεραπειών που έχουν ανάγκη και την κάρτα μέλους των ΚΑΠΗ ανανεωμένη.

3. Ευαισθητοποίηση

Γίνεται προσπάθεια ευαισθητοποίησης της γειτονιάς για τις ανάγκες των ηλικιωμένων , ενθαρρύνοντας τις νεότερες γενιές για να προσφέρουν υπηρεσίες , φέρνοντας έτσι σε επαφή τις γενιές , δημιουργώντας γέφυρες για καλύτερες σχέσεις.

4. Διασύνδεση

Διασύνδεση και συνεργασία με φορείς , Δημοτικά σχολεία , Νηπιαγωγεία , Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης ΝΕΛΕ , εκκλησία κ.α.

5. Ενεργοποίηση

Η Κοινωνική Λειτουργός μαζί με την Εργοθεραπεύτρια διακρίνει τις ικανότητες των ηλικιωμένων και υποκινεί κάθε δυνατότητα δημιουργίας ομάδων αυτενέργειας που αυτές συγκροτούνται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους.

Οι ομάδες που λειτουργούν είναι :

✓ **Η Ομάδα Γυμναστικής** , η οποία με υπεύθυνο ένα γυμναστή λειτουργεί 3 φορές την βδομάδα και για να συμμετέχουν τα μέλη πρέπει να έχουν γνωμάτευση ιατρού.

✓ **Η Ομάδα Χειροτεχνίας** , η οποία ασχολείται με την κατασκευή ειδών χειροτεχνίας.

✓ **Η Ομάδα Χορωδίας** , η οποία με υπεύθυνο ένα καθηγητή μουσικής , λειτουργεί 1 φορά την εβδομάδα.

✓ **Η Ομάδα αλληλοβοήθειας** , η οποία λειτουργεί 1 φορά την εβδομάδα. Τα μέλη της ομάδας συναντιούνται στο γραφείο της Κοινωνικής Λειτουργού , συζητούν ότι πληροφορίες έχουν οι ίδιοι ή το γραφείο που αφορούν μέλη του

Κέντρου ή και εκτός του Κέντρου και ανάλογα με τις ανάγκες πραγματοποιούν επισκέψεις. Σκοπός των επισκέψεων είναι να στηρίζει συναισθηματικά και οικονομικά τους συνανθρώπους τους για οποιοδήποτε δυσκολία τους έχει συμβεί , αλλά πολλές φορές για να κρατήσουν συντροφιά σε μοναχικά και ανήμπορα (κινητικά) άτομα. Η ομάδα πραγματοποιεί επίσκεψη ακόμα και σε ιδρύματα , γηροκομεία , νοσοκομεία , φυλακές , διοργανώνει την εκδήλωση του Αγίου Ανδρέα που είναι ο προστάτης του Κέντρου κ.α.

✓ **Η Ομάδα Σύνταξης** , η οποία συναντιέται περίπου κάθε 15 ημέρες για ένα τρίμηνο πριν την έκδοση του περιοδικού "Αναμνήσεις". Το περιοδικό είναι εξαμηνιαίο και τυπώνονται 2 τεύχη κάθε χρόνο. Η συνδρομή του είναι 500 Δρχ.

✓ **Η Ομάδα Εκδρομών** , η οποία συναντιέται κάθε φορά που πρόκειται να γίνει μια εκδρομή.

φωτογραφία 1 : το εξαμηνιαίο περιοδικό

φωτογραφία 2 : είδη χειροτεχνίας

φωτογραφία 3 : χώρος του ΚΑΠΗ

φωτογραφία 4: εκδήλωση αποκριάς

6. Κοινωνική και Πολιτιστική προσφορά των μελών

- Οργάνωση εκθέσεων λαϊκής τέχνης , παλιάς φωτογραφίας κ.α.
- Οργάνωση διαγωνισμού μαγειρικής παραδοσιακής κουζίνας
- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς που οργανώνουν άλλοι φορείς

7 Δανειστική Βιβλιοθήκη , στην αίθουσα του Κέντρου λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη με υπεύθυνη την Εργοθεραπεύτρια.

8. Εντευκτήριο , το οποίο λειτουργεί καθημερινά από τις 8:00 - 12:00 και από τις 2:00 - 6:00 μ.μ. όπου οι ηλικιωμένοι μπορούν να βρουν συντροφιά και απασχόληση καθώς επίσης και ροφήματα .

5.3.4. Πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι"

Ο Δήμος Ηρακλείου στην προσπάθεια του να παρέχει υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε όσο το δυνατόν περισσότερους ηλικιωμένους , σε συνεργασία με τα Υπουργεία Υγείας - Πρόνοιας , Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και της ΚΕΔΚΕ , ξεκίνησε και εφαρμόζει το πιλοτικό πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι" από 1^η Φεβρουαρίου 1999 στο Α΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου.

"ΤΟ ΚΑΠΗ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ"

Σήμερα πραγματοποιείται ενίσχυση των υπηρεσιών που προσφέρουν τα ΚΑΠΗ στους ηλικιωμένους , με το πιλοτικό πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι" .

Είναι ένα πρόγραμμα προσανατολισμένο σε όσους πραγματικά το έχουν ανάγκη. Το πρόγραμμα προσφέρει τις υπηρεσίες του με προτεραιότητα , σε ηλικιωμένους που :

- δεν αυτοεξυπηρετούνται
- διαβιούν μοναχικά
- το εισόδημα τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες εξυπηρέτησης.

Σκοπός του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον , η διατήρηση της συνοχής της οικογένειας , η αποφυγή της ιδρυματοποίησης και η βελτίωση και εξασφάλιση της ποιότητας ζωής τους.

Στόχος του προγράμματος είναι η παροχή οργανωμένης κοινωνικής φροντίδας από Κοινωνική Λειτουργό , Νοσηλεύτρια και Οικογενειακή Βοηθό , εθελοντές και φορείς της τοπικής κοινωνίας.

Παρεχόμενες Υπηρεσίες :

A) Κοινωνικές υπηρεσίες

- ♦ Κοινωνική εργασία με άτομα , ομάδα , οικογένεια , κοινότητα.
- ♦ Κατ' οίκον επισκέψεις από την κοινωνική λειτουργό για ψυχολογική - συναισθηματική στήριξη.
- ♦ Ενημέρωση για τα προνοιακά δικαιώματα των εξυπηρετούμενων.
- ♦ Διασύνδεση με υπηρεσίες Υγείας - Πρόνοιας και άλλους φορείς που καλύπτουν ανάγκες της τρίτης ηλικίας.

B) Νοσηλευτικές υπηρεσίες

- ♦ Κατ' οίκον παροχή νοσηλευτικών υπηρεσιών.
- ♦ Συνταγογραφία.
- ♦ Συνοδεία σε νοσοκομεία όπου κρίνεται αναγκαίο.
- ♦ Ατομική υγιεινή.

Γ) Υπηρεσίες Οικογενειακής Βοηθού

- ♦ Οικιακή φροντίδα (σκούπισμα , σφουγγάρισμα , ελαφρύ μαγείρεμα κ.α.)
- ♦ Ατομική φροντίδα (τάισμα , ντύσιμο , ξάπλωμα , σήκωμα από το κρεβάτι , μπάνιο , περίπατο κ.α.)
- ♦ Εξωτερικές εργασίες (ψώνια , εξόφληση λογαριασμών κ.α.)

Πράγματα λοιπόν απλά , καθημερινά που δεν απαιτούν πολύ από τον χρόνο μας , μπορεί να αποδειχθούν πολύτιμα για τους ανθρώπους της τρίτης ηλικίας. Οι ηλικιωμένοι είναι άνθρωποι με δικαιώματα , που πρόσφεραν στο παρελθόν και η προσφορά τους είναι σημαντική σήμερα και θα είναι και στο μέλλον. Γι' αυτό λοιπόν όλοι μας πρέπει να προσφέρουμε σε αυτούς που μέχρι σήμερα προσφέρανε σε εμάς.

Για την εφαρμογή και επιτυχία του προγράμματος απαιτείται ευαισθητοποίηση και συνεργασία όλων των αρμόδιων φορέων της τοπικής κοινωνίας όπως η Εκκλησία, Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός , ΚΑΠΗ , Σύλλογοι , Σχολεία κ.α. Ακόμα και ο απλός πολίτης μπορεί να συμβάλλει στην προσπάθεια που κάνει ο Δήμος Ηρακλείου για την βελτίωση και εξασφάλιση καλύτερης ποιότητας ζωής για τα άτομα της τρίτης ηλικίας.

5.4 " Β' ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Το Β' ΚΑΠΗ Ηρακλείου ιδρύθηκε το 1986 με την υπ' αριθμόν 3511/1986 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 152/ τ. β' / 10-4-86. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Μίνωος & Μιχαήλ Αρχαγγέλου στην περιοχή Θέρισσος και εξυπηρετεί τα Δυτικά προάστια της πόλης (περιοχές από τείχη Χανιώπορτας , Θέρισσος , Καμίνια , Δειλινά , Αγία Βαρβάρα , Αγία Μαρίνα , Τάλως και Τσαλικάκι).

5.4.1 "Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ"

Οι συνταξιούχοι που επιθυμούν να γίνουν μέλη του Κέντρου θα πρέπει να είναι 60 ετών και άνω ,ανεξαρτήτου οικονομικής κατάστασης και να ανήκουν στα Δυτικά προάστια της πόλης . Η εγγραφή - ανανέωση είναι δωρεάν και επιβάλλεται κάθε χρόνο. Στο ΚΑΠΗ είναι εγγεγραμμένα 2000 μέλη ενώ τα 500 είναι ενεργά.

Το Κέντρο είναι στελεχωμένο με το εξής μόνιμο προσωπικό :

- 1 Κοινωνική Λειτουργός ΤΕ 2
- 1 Νοσηλεύτρια ΤΕ 8
- 1 Φυσιοθεραπεύτρια ΤΕ 10
- 1 Εργοθεραπεύτρια ΤΕ 18
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15
- 1 Ιατρό Παθολόγο

5.4.2 " Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ "

Στόχος του Κέντρου είναι να κρατήσουν τους ηλικιωμένους ενεργούς , αυτόνομους και ισότιμους πολίτες στην κοινότητα. Αυτό επιτυγχάνεται με την στενή συνεργασία του προσωπικού με τα μέλη και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΑΠΗ ενώ τα μέσα για την επίτευξη του στόχου είναι διάφορα προγράμματα και δραστηριότητες που ποικίλουν ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ομάδες αυτενέργειας των μελών.

5.4.3 " Παρεχόμενες Υπηρεσίες "

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο ΚΑΠΗ είναι οι εξής :

1. Οργανωμένη ψυχαγωγία , εκδρομές με πούλμαν κ.α.
2. Επιμόρφωση , διαλέξεις , μελέτη θεμάτων.
3. Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
4. Φυσικοθεραπεία.
5. Κοινωνική εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους.
6. Εργοθεραπεία.
7. Συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις.
8. Ομάδες αυτενέργειας για δραστηριοποίηση των μελών.
9. Εντευκτήριο με προσιτές τιμές (ροφήματα , αναψυκτικά κλπ.)

Πιο αναλυτικά :

⇒ **Η Φυσικοθεραπεία**

Το Φυσικοθεραπευτήριο προσφέρει τις υπηρεσίες του στα μέλη του ΚΑΠΗ , τα οποία γνωρίζουν ότι μπορούν να απευθυνθούν για να συζητήσουν τα προβλήματα υγείας που τους απασχολούν και που είναι

βασανιστικά και επίμονα (προβλήματα μυοσκελετικού συστήματος ή νευρολογικά), σε αυτή την ηλικία.

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων είναι άμεση και δεν ταλαιπωρούνται οι ηλικιωμένοι με σειρές προτεραιότητας ή με την άρνηση που συνήθως συναντούν από τα ασφαλιστικά τους ταμεία. Στο ΚΑΠΗ βρίσκουν την κατανόηση και τη σιγουριά ότι κάποιος θα ασχοληθεί με το πρόβλημα τους υπομονετικά, χωρίς περιορισμό ωραρίου και χωρίς βιασύνη.

Τα προγράμματα φυσικοθεραπείας που εφαρμόζονται στο ΚΑΠΗ είναι τα εξής :

- ✓ Πρόγραμμα πρόληψης, με ενημέρωση των μελών όποτε την χρειάζονται για ορθοπδικά ή νευρολογικά προβλήματα και συμβουλές για καλύτερη λειτουργικότητα του σώματος τους.
- ✓ Πρόγραμμα αποκατάστασης, σε μέλη που έρχονται καθημερινά και συνήθως για μεγάλα χρονικά διαστήματα. Σε αυτούς εφαρμόζεται θεραπεία με ηλεκτρονικά μηχανήματα ή κινησιοθεραπεία. Εξυπηρετούνται ασθενείς από όλα τα ασφαλιστικά ταμεία (ΙΚΑ, Δημοσίου και κυρίως ΟΓΑ).
- ✓ Πρόγραμμα συντήρησης, όπου εφαρμόζεται σε μέλη επί σειρά ετών οι οποίοι έχουν χρόνια προβλήματα υγείας και με την φυσικοθεραπεία βελτιώνουν την λειτουργικότητα του σώματος τους.

Το Φυσικοθεραπευτήριο σε καθημερινή βάση είναι ανοικτό για συμβουλές και για εκτέλεση ασκήσεων στα όργανα γυμναστικής, ανεξάρτητα παραπεμπτικών. Κατά το έτος 2001 εφαρμόστηκαν 1950 φυσιοθεραπευτικές πράξεις σε 135 μέλη του ΚΑΠΗ.

⇒ Η Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

Στόχος είναι η εξυπηρέτηση των μελών από το γιατρό και τη νοσηλεύτρια για να αποφεύγουν την μεγάλη ταλαιπωρία που υφίστανται στα Νοσοκομεία για την συνταγογράφηση φαρμάκων και διαφόρων άλλων ιατρικών εξυπηρετήσεων τους.

Η νοσηλεύτρια με τον γιατρό καταβάλλουν μεγάλη προσπάθεια - υπομονή - προθυμία και θέληση για να φέρουν εις πέρας τη λειτουργία του ιατρείου με το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Λόγω των μεγάλων προβλημάτων υγείας των μελών ασχολούνται καθημερινά με πάρα πολλές μετρήσεις σακχάρου , αρτηριακής πίεσης και πολλαπλών ενέσεων όπως π.χ. αντιφλεγμονώδες , αντιρρευματικές , σιδήρου , βιταμινούχες κ.α. καθώς και πάρα πολλών αντιγριπικών εμβολίων την άνοιξη και το φθινόπωρο.

Επίσης κάνουν επισκέψεις σε άτομα εκτός ΚΑΠΗ τα οποία είναι ανήμπορα και μοναχικά που αδυνατούν να προσέλθουν στο χώρο του Κέντρου και να τους προσφερθούν οι υπηρεσίες. Τέλος αν κριθεί αναγκαίο συνοδεύουν τα μέλη στα Νοσοκομεία όταν χρειάζονται περισσότερες φροντίδες που δεν παρέχονται στο χώρο του ΚΑΠΗ όπως π.χ. οφθαλμολογικές και μικροβιολογικές εξετάσεις και ακτινογραφίες.

Στα πλαίσια λειτουργίας του ΚΑΠΗ υπάρχει συνεργασία με το ΣΤ΄ εξάμηνο Νοσηλευτικής του ΤΕΙ , όπου οι φοιτητές κάνουν τα εργαστήρια τους και ενημερώνονται για την λειτουργία του ΚΑΠΗ .

Το 2001 πραγματοποιήθηκαν 3364 συνταγογραφήσεις σε άτομα που είναι ασφαλισμένα στον ΟΓΑ , έγιναν 1480 αντιγριπικά εμβόλια , 1950 διάφορες ενέσεις και 1530 μετρήσεις σακχάρου.

⇒ **Ομάδες Αυτενέργειες**

Η ενεργοποίηση των ηλικιωμένων επιτυγχάνεται κυρίως μέσω των ομάδων αυτενέργειας με ευθύνη των ειδικών , ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μελών. Συγκεκριμένα μερικές ομάδες από αυτές είναι :

- **Αλληλοβοήθειας** , η ομάδα αυτή ασχολείται με επισκέψεις σε διάφορα άτομα τα οποία δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν και σκοπός της είναι η παροχή συντροφιάς , η εξυπηρέτηση για μικροθελήματα κ.α. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός
- **Δημιουργικής Απασχόλησης** , η οποία ασχολείται με διάφορες κατασκευές όπως ευχετήριες κάρτες , είδη λαϊκής τέχνης , επίκαιρες κατασκευές ανάλογα το είδος της γιορτής κ.α. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Ζαχαροπλαστικής** , η οποία ασχολείται με την κατασκευή διαφόρων γλυκών και με την συμμετοχή της σε διάφορους διαγωνισμούς.
- **Χορωδίας** , η οποία ασχολείται με τραγούδια για τις εκδηλώσεις. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Γυμναστικής** , η οποία ασχολείται με την γυμναστική των μελών. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια σε συνεργασία με την γυμνάστρια από το τμήμα Αθλητισμού - Πρόγραμμα Νέας Γενιάς Δήμου Ηρακλείου.
- **Περιπάτου** , η οποία ασχολείται με τους περιπάτους εντός της πόλης. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια και η Νοσηλεύτρια.

φωτογραφία 1: η ομάδα περιπάτου στον τάφο του Ν. Καζαντζάκη

φωτογραφία 2: η ομάδα γυμναστικής

φωτογραφία 3 : η ομάδα χειροτεχνίας

Στο Β' ΚΑΠΗ , δυστυχώς δεν υπάρχει πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι" ή "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" , πράγμα που κάνει το Κέντρο να υπολειτουργεί σε σχέση με τα άλλα τρία ΚΑΠΗ. Η περιοχή που καλύπτει το ΚΑΠΗ είναι πολύ μεγάλη με πολλές ανάγκες και τα ήδη υπάρχοντα προγράμματα αδυνατούν να τις καλύψουν. Έχει ζητηθεί μέσω του Δήμου η στελέχωση του ΚΑΠΗ με ένα από τα παραπάνω προγράμματα κι ελπίζουν πως θα πραγματοποιηθεί το ζήτημα προς όφελος των μελών του ΚΑΠΗ.

5.5 " Γ' ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Το Γ' ΚΑΠΗ ιδρύθηκε το 1986 σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 3658/1986 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 152/ τ. β' /10-4-86. Το ΚΑΠΗ λειτουργεί 15 χρόνια εφαρμόζοντας τον Κανονισμό Διοίκησης και Διαχείριση των ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου, στον οποίο προσδιορίζονται τα περί λειτουργίας των ΚΑΠΗ. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε ένα μισθωμένο κτίριο στην οδό Τσιμισκή & Λυκούργου 5 και καλύπτει την ευρύτερη περιοχή των Ανατολικών προαστίων της πόλης.

5.5.1 "Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ"

Οι συνταξιούχοι που επιθυμούν να γίνουν μέλη του Κέντρου θα πρέπει να είναι 60 ετών και άνω ,ανεξαρτήτου οικονομικής κατάστασης και να ανήκουν στα Ανατολικά προάστια της πόλης . Η εγγραφή - ανανέωση είναι δωρεάν και επιβάλλεται κάθε χρόνο. Στο ΚΑΠΗ είναι εγγεγραμμένα 900 μέλη ενώ τα 500 είναι ενεργά.

Το Κέντρο είναι στελεχωμένο με το εξής μόνιμο προσωπικό :

- 1 Κοινωνική Λειτουργός ΤΕ 2
- 1 Νοσηλεύτρια ΤΕ 8
- 1 Φυσιοθεραπεύτρια ΤΕ 10
- 1 Εργοθεραπεύτρια ΤΕ 18
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15
- 1 Ιατρό Παθολόγο

5.5.2 " Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ "

Γενικότερα η φιλοσοφία του ΚΑΠΗ είναι να βοηθήσει τον συνταξιούχο να μην αισθάνεται μοναξιά , δίνοντας του ευκαιρίες επικοινωνίας , ανάπτυξης ενδιαφερόντων και το αίσθημα ότι συνεχίζει να είναι χρήσιμος και αναγκαίος τόσο στην οικογένεια όσο και στην κοινωνία γενικότερα.

5.5.3 " Παροχή Υπηρεσιών "

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο Α' ΚΑΠΗ είναι οι εξής :

1. Κοινωνική Συμμετοχή :

- Ημερήσιες εκδρομές
- Συνεστιάσεις σε διάφορα κέντρα
- Επισκέψεις σε μουσεία αρχαιολογικά και ιστορικά
- Δωρεάν είσοδο στις εκδηλώσεις που οργανώνει ο Δήμος κάθε καλοκαίρι

2. Προληπτική Μέριμνα , η οποία διακρίνεται σε:

- **Πρωτογενή** , δηλαδή εμβολιασμούς , μέτρηση αρτηριακής πίεσης και σακχάρου , συμβουλές για σωστή διατροφή , πρόληψη ατυχημάτων κ.α.
- **Δευτερογενή** , δηλαδή ιατρικές εξετάσεις , φυσικοθεραπεία , κοινωνική εργασία , εργοθεραπεία κ.α.

Το ιατρείο λειτουργεί καθημερινά με την νοσηλεύτρια και την ιατρό. Όσον αφορά την παροχή φυσικοθεραπειών έχουν δικαίωμα όλα τα μέλη του Κέντρου , προσκομίζοντας το παραπεμπτικό του ορθοπεδικού ή νευρολόγου ανάλογα το είδος των θεραπειών που έχουν ανάγκη και την κάρτα μέλους των ΚΑΠΗ ανανεωμένη.

3. Ευαισθητοποίηση & Διασύνδεση

Γίνεται προσπάθεια ευαισθητοποίησης της γειτονιάς για τις ανάγκες των ηλικιωμένων , ενθαρρύνοντας τις νεότερες γενιές για να προσφέρουν υπηρεσίες , φέρνοντας έτσι σε επαφή τις γενιές , δημιουργώντας γέφυρες για καλύτερες σχέσεις. Διασύνδεση και συνεργασία με φορείς , Δημοτικά σχολεία , Νηπιαγωγεία , Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης ΝΕΛΕ , εκκλησία κ.α.

4. Ενεργοποίηση

Η Κοινωνική Λειτουργός μαζί με την Εργοθεραπεύτρια διακρίνει τις ικανότητες των ηλικιωμένων και υποκινεί κάθε δυνατότητα δημιουργίας ομάδων αυτενέργειας που αυτές συγκροτούνται ανάλογα με τα ενδιαφέροντα τους.

Οι ομάδες που λειτουργούν είναι :

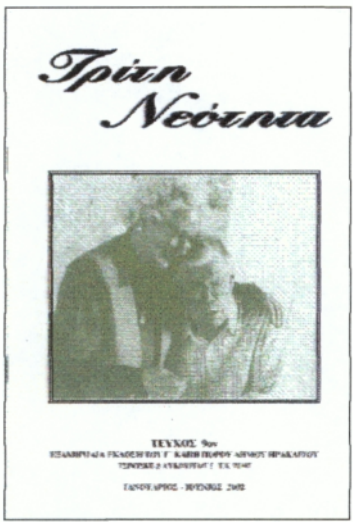
✓ **Η Ομάδα αλληλοβοήθειας.** Τα μέλη της ομάδας συναντιούνται στο γραφείο της Κοινωνικής Λειτουργού , συζητούν ότι πληροφορίες έχουν οι ίδιοι ή το γραφείο που αφορούν μέλη του Κέντρου ή και εκτός του Κέντρου και ανάλογα με τις ανάγκες πραγματοποιούν επισκέψεις. Σκοπός των επισκέψεων είναι να στηρίζει συναισθηματικά και οικονομικά τους συνανθρώπους τους για οποιοδήποτε δυσκολία τους έχει συμβεί , αλλά πολλές φορές για να κρατήσουν συντροφιά σε μοναχικά και ανήμπορα (κινητικά) άτομα. Η ομάδα πραγματοποιεί επίσκεψη ακόμα και σε ιδρύματα , γηροκομεία , νοσοκομεία , φυλακές , κ.α.

✓ **Η Ομάδα Γυμναστικής** , με υπεύθυνο ένα γυμναστή κάνουν ασκήσεις γυμναστικής κατάλληλες για τα άτομα τρίτης ηλικίας. Για να συμμετέχουν τα μέλη πρέπει να έχουν γνωμάτευση ιατρού.

- ✓ **Η Ομάδα Χορού** , με υπεύθυνο ένα χοροδιδάσκαλο ο οποίος μαθαίνει παραδοσιακούς χορούς στα μέλη και για να συμμετέχουν χρειάζεται γνωμάτευση ιατρού.
 - ✓ **Η Ομάδα Χορωδίας** , με υπεύθυνο ένα καθηγητή μουσικής.
 - ✓ **η Ομάδα Βυζαντινής Χορωδίας** , με υπεύθυνο τον ψάλτη από τον Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Μηνά.
 - ✓ **Η Ομάδα Σύνταξης** , η οποία είναι υπεύθυνη για την έκδοση του περιοδικού "Τρίτη Νεότητα". Το περιοδικό είναι εξαμηνιαίο και τυπώνονται 2 τεύχη κάθε χρόνο. Η ετήσια συνδρομή είναι 2 Euro. Επίσης έχει εκδοθεί βιβλίο με τις μαντινάδες των μελών του ΚΑΠΗ.
 - ✓ **Η Ομάδα Καλλιτεχνικών Ενδιαφερόντων** , η οποία ασχολείται με τα καλλιτεχνικά και ιδιαίτερα με διάφορες κατασκευές όπως ευχετήριες κάρτες , είδη λαϊκής τέχνης , επίκαιρες κατασκευές ανάλογα το είδος της γιορτής κ.α.
 - ✓ **Η Ομάδα Ζαχαροπλαστικής** , η οποία ασχολείται με την κατασκευή διαφόρων γλυκών και με την συμμετοχή της σε διάφορους διαγωνισμούς.
 - ✓ **Η Ομάδα Κυλικείου** , η οποία αναλαμβάνει την λειτουργία του εντευκτηρίου όταν οι υπεύθυνοι του εντευκτηρίου χρειάζεται να απουσιάσουν. Έτσι η ομάδα αυτή φροντίζει να εξυπηρετηθούν τα μέλη του Κέντρου από το εντευκτήριο.
 - ✓ **Η Ομάδα Εκδρομών** , η οποία συναντιέται κάθε φορά που πρόκειται να γίνει μια εκδρομή.
 - ✓ **Η Ομάδα Κήπου** , η οποία ασχολείται με την φροντίδα του κήπου του Κέντρου.
 - ✓ **Η Ομάδα Θεάτρου** , η οποία ασχολείται με την πραγματοποίηση θεατρικών παραστάσεων.
 - ✓ **Η Ομάδα Παραμυθιού** η οποία ασχολείται με την δημιουργία και εξιστόρηση των παραμυθιών.
- Σε όλες τις παραπάνω ομάδες υπεύθυνη είναι η Κοινωνική Λειτουργός.

φωτογραφία 1 : το βιβλίο με τις μαντινάδες των μελών

φωτογραφία 2 : το περιοδικό του Γ ΚΑΠΗ

φωτογραφία 3 : είδη χειροτεχνίας

φωτογραφία 4 : η ομάδα καλλιτεχνικών ενδιαφερόντων

φωτογραφία 4 : η ομάδα χορού

5. Πρόγραμμα "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας"

Μέσα στα πλαίσια λειτουργίας του ΚΑΠΗ εντάσσεται και η **Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας** , η οποία λειτουργεί τα τελευταία 3 χρόνια και στελεχώνεται από μια Κοινωνική Λειτουργό , δύο Νοσηλεύτριες και τρεις Οικογενειακούς Βοηθούς. Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι :

- A) Κοινωνική Εργασία , B)Νοσηλευτική Βοήθεια
- Γ) Οικογενειακή Βοήθεια

Είναι μια νέα μορφή προστασίας για τους ηλικιωμένους που με την πλήρη εφαρμογή , καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και διαβιούν στην κοινότητα.

Από τον Σεπτέμβριο του 2002 η Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας εξυπηρετεί και τις ανάγκες του ΣΤ' ΚΑΠΗ στον Κατσαμπά , κάποιες ώρες κάθε πρωί μέχρι να στελεχωθεί το προσωπικό του ΚΑΠΗ το οποίο δεν έχει.

6. Κοινωνική και Πολιτιστική προσφορά των μελών

- Οργάνωση εκθέσεων λαϊκής τέχνης , παλιάς φωτογραφίας κ.α.
- Οργάνωση διαγωνισμού μαγειρικής παραδοσιακής κουζίνας
- Συμμετοχή σε διαγωνισμούς που οργανώνουν άλλοι φορείς

7. **Εντευκτήριο** , το οποίο λειτουργεί καθημερινά και οι ηλικιωμένοι μπορούν να βρουν συντροφιά και απασχόληση και ροφήματα .

5.6 " Δ' ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Το Δ' ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου ιδρύθηκε το 1986 με την υπ' αριθμόν 2315/86 υπουργική απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 530/τ. α'/25-7-86 ενώ ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1987. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Ζώτου 2 και καλύπτει - εξυπηρετεί την περιοχή του κέντρου της πόλης του Ηρακλείου (ενορίες Αγίου Τίτου , Αγίου Μηνά , Αγίου Δημητρίου , Αναλήψεως και περιοχή Υγειονομικού) .

5.6.1 "Μέλη και Προσωπικό του ΚΑΠΗ"

Οι συνταξιούχοι που ενδιαφέρονται να γίνουν μέλη του Κέντρου θα πρέπει να είναι 60 ετών και άνω ,ανεξαρτήτου οικονομικής κατάστασης και να ανήκουν στην περιοχή του κέντρου της πόλης . Η εγγραφή - ανανέωση είναι δωρεάν και επιβάλλεται κάθε χρόνο. Στο ΚΑΠΗ είναι εγγεγραμμένα 900 μέλη από τα οποία τα 500 είναι ενεργά.

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΑΠΗ είναι το εξής :

- 1 Κοινωνική Λειτουργός ΤΕ 2 (μόνιμη)
- 1 Νοσηλεύτρια ΤΕ 8 (μόνιμη)
- 1 Φυσιοθεραπεύτρια (μόνιμη)
- 1 Εργοθεραπεύτρια ΤΕ 18 (μόνιμη)
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15 (μόνιμη)
- 1 Οικογενειακή Βοηθός ΥΕ 15 (μόνιμη)
- 1 Ιατρό Παθολόγο (σύμβαση έργου)

5.6.2 " Φιλοσοφία του ΚΑΠΗ "

Από το 1987 που ιδρύθηκε το Κέντρο μέχρι σήμερα επιδιώκει στην καλύτερη εξυπηρέτηση των ηλικιωμένων σύμφωνα με τις ανάγκες - ιδιαιτερότητες τους με την συμβολή του προσωπικού.

Στόχος του Κέντρου είναι να κρατήσουν τους ηλικιωμένους ενεργούς , αυτόνομους και ισότιμους πολίτες στην κοινότητα. Αυτό επιτυγχάνεται με την στενή συνεργασία του προσωπικού με τα μέλη και το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΑΠΗ όπου γίνεται μια ουσιαστική προσπάθεια παρέμβασης για τη κάλυψη των αναγκών αυτής της ηλικίας αλλά και την ευαισθητοποίηση φορέων , συλλόγων , ιδρυμάτων κ.α. για βελτίωση και ανάπτυξη σε κοινοτικό επίπεδο.

Τα μέσα για την επίτευξη των στόχων του ΚΑΠΗ είναι οι ομάδες αυτενέργειας , οι επιτροπές , οι δραστηριότητες , οι ψυχαγωγικές εκδηλώσεις κ.α.

5.6.3 " Παρεχόμενες Υπηρεσίες "

Οι υπηρεσίες που παρέχονται στο ΚΑΠΗ είναι οι εξής :

1. Οργανωμένη ψυχαγωγία , εκδρομές με πούλμαν κ.α.
2. Επιμόρφωση , διαλέξεις , μελέτη θεμάτων.
3. Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
4. Φυσικοθεραπεία.
5. Κοινωνική εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους.
6. Εργοθεραπεία.
7. Βοήθεια στο σπίτι για άτομα που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν.

8. Συμμετοχή σε θερινές κατασκηνώσεις.
9. Ομάδες αυτενέργειας για δραστηριοποίηση των μελών.
10. Εντευκτήριο με προσιτές τιμές (ροφήματα , αναψυκτικά κλπ.)

Πιο συγκεκριμένα :

⇒ **Η Φυσικοθεραπεία**

Η φυσικοθεραπευτική αγωγή στο ΚΑΠΗ, σκοπό έχει την πρόληψη , συντήρηση και αποκατάσταση παθήσεων του ερειστικού , μυϊκού , νευρικού , αναπνευστικού και κυκλοφορικού συστήματος. Στα πλαίσια αυτά και μετά από έγγραφη παραπομπή του θεράποντα ιατρού η φυσικοθεραπευτική αγωγή παρέχεται στα μέλη του ΚΑΠΗ και στο σπίτι των μελών εφόσον η προσέλευση τους στο Φυσικοθεραπευτήριο κρίνεται αδύνατη. Το 2001 εκτελέστηκαν 72 παραπομπές ιατρών και πραγματοποιήθηκαν 780 συνεδρίες φυσικοθεραπείας και εξυπηρετήθηκαν με κατ' οίκον φυσικοθεραπευτική αγωγή 5 ασθενείς-μέλη του ΚΑΠΗ.

⇒ **Η Εργοθεραπεία**

Εργοθεραπεία είναι η εφαρμογή κάθε δραστηριότητας στην οποία το άτομο ασκείται για αξιολόγηση , διάγνωση και θεραπεία των προβλημάτων λειτουργικότητας , η οποία έχει μειωθεί λόγω σωματικής αρρώστιας συγγενών ή αναπτυξιακών ανικανοτήτων ή του γήρατος με στόχο να επιτευχθεί η μέγιστη λειτουργικότητα και η πρόληψη των επιπτώσεων της αναπηρίας.

Η θεραπευτική παρέμβαση μπορεί να αφορά στη διατήρηση ή αποκατάσταση :

- των σωματικών , γνωστικών και συναισθηματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων

- δεξιότητων απαραίτητων σε δραστηριότητες καθημερινής ζωής και λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας
- ικανότητες και δεξιότητες απαραίτητες σε ομαδικές δραστηριότητες ψυχαγωγικού χαρακτήρα
- ικανότητες προσπελασιμότητας και κοινωνικής συμμετοχής

Ο εργοθεραπευτής αξιολογεί τα μέλη εφαρμόζοντας μεθόδους και τεχνικές όπως η επιστήμη ορίζει. Η εργοθεραπευτική προσέγγιση στηρίζεται στη χρήση θεραπευτικών δραστηριοτήτων που μπορεί να είναι:

- δραστηριότητες για την ανάπτυξη της αισθητικοκινητικής οργάνωσης
- δραστηριότητες προσωπικής φροντίδας
- δραστηριότητες με σκοπό τη διατήρηση , βελτίωση ψυχοκοινωνικών δεξιοτήτων
- δραστηριότητες για την ανάπτυξη , βελτίωση της γνωστικής οργάνωσης κ.α.

⇒ Υπηρεσίες Υγείας

Στην υπηρεσία υγείας παρέχεται πρωτοβάθμια φροντίδα , αντιμετώπιση στον ηλικιωμένο με στόχο την διατήρηση υψηλού επιπέδου υγείας μέσω της πρόληψης. Σκοπός είναι η ολιστική προσέγγιση της υγείας σε ισορροπία ανάμεσα στην φυσική , πνευματική , ψυχική , κοινωνική , συναισθηματική ευημερία του ηλικιωμένου ανθρώπου.

Το 2001 στο ιατρείο έγιναν περίπου 1000 επισκέψεις και παρακολουθήθηκαν 3 ομάδες ασθενών:

- Διαβητικοί , περίπου 80 άτομα
- Υπέρτασικοί , περίπου 57 άτομα
- Δυσλιπιδαιμικοί , περίπου 48 άτομα

Οι ασθενείς αυτοί υπόκεινται σε συχνή ιατρική παρακολούθηση και εξέταση καθώς και εργαστηριακό έλεγχο.

Τέλος στα πλαίσια της πρόγνωσης σε ομάδες υψηλού κινδύνου διενεργήθηκαν :

- 85 εμβολιασμοί έναντι του πνευμονόκοκκου
- 95 εμβόλια αντιγριπικά.

5.6.4 "Ομάδες Αυτενέργειες"

Μέσα στους στόχους του ΚΑΠΗ είναι και η ενεργοποίηση των ηλικιωμένων που επιτυγχάνεται κυρίως μέσω των ομάδων αυτενέργειας με ευθύνη των ειδικών , ανάλογα με τα ενδιαφέροντα των μελών.

Συγκεκριμένα μερικές ομάδες από αυτές είναι :

- **Αλληλοβοήθειας** , η ομάδα αυτή ασχολείται με επισκέψεις σε διάφορα άτομα τα οποία δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν και σκοπός της είναι η παροχή συντροφιάς , η εξυπηρέτηση για μικροθελήματα κ.α. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός
- **Δημοσιογραφίας** , η ομάδα ασχολείται με την σύνταξη της τριμηνιαίας εφημερίδας του ΚΑΠΗ " ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΑΝΤΑΤΑ" , η οποία πρόσφατα πήρε την 3^η θέση στον διαγωνισμό εφημερίδας των ΚΑΠΗ που πραγματοποιήθηκε στο ΚΑΠΗ Λάρισας. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός.
- **Επιτροπή Εκδρομών** , η οποία ασχολείται για την οργάνωση - πραγματοποίηση των εκδρομών και περιπάτων εντός Κρήτης του ΚΑΠΗ. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός.

- **Επιτροπή Ψυχαγωγικών Εκδηλώσεων** , η οποία ασχολείται με την οργάνωση - πραγματοποίηση εκδηλώσεων. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός.
- **Επιτροπή Καντίνας** , η οποία διαχειρίζεται τα έξοδα της καντίνας. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Κοινωνική Λειτουργός.
- **Δανειστικής Βιβλιοθήκης** , η οποία ασχολείται με θέματα της δανειστικής βιβλιοθήκης. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Δημιουργικής Απασχόλησης** , η οποία ασχολείται με διάφορες κατασκευές όπως ευχετήριες κάρτες , είδη λαϊκής τέχνης , επίκαιρες κατασκευές ανάλογα το είδος της γιορτής κ.α. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Κηπουρικής** , η οποία ασχολείται με την φροντίδα του κήπου. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Χορωδίας** , η οποία ασχολείται με τραγούδια για τις εκδηλώσεις. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια.
- **Γυμναστικής** , η οποία ασχολείται με την γυμναστική των μελών. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια σε συνεργασία με την γυμνάστρια από το τμήμα Αθλητισμού - Πρόγραμμα Νέας Γενιάς Δήμου Ηρακλείου.
- **Περιπάτου** , η οποία ασχολείται με τους περιπάτους εντός της πόλης. Υπεύθυνη της ομάδας είναι η Εργοθεραπεύτρια και η Νοσηλεύτρια.

φωτογραφία 1 : η εφημερίδα του ΚΑΠΗ

φωτογραφία 2: βραβείο 3^{ης} θέσης για την συμμετοχή της εφημερίδας σε διαγωνισμό

φωτογραφία 3 : έκθεση ασπρόμαυρης φωτογραφίας

φωτογραφία 4 : ο κήπος τον οποίο φροντίζει η κηπουρικής

φωτογραφία 5: η ομάδα αλληλοβοήθειας

5.6.5 "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας & Βοήθεια Στο Σπίτι"

Μέσα στα πλαίσια λειτουργίας του ΚΑΠΗ εντάσσεται και η **Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας**, η οποία λειτουργεί τα τελευταία 3 χρόνια και στελεχώνεται από μια Κοινωνική Λειτουργό, δύο Νοσηλεύτριες και τρεις Οικογενειακούς Βοηθούς. Οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι :

- Κοινωνική Εργασία
- Νοσηλευτική Βοήθεια
- Οικογενειακή Βοήθεια

Είναι μια νέα μορφή προστασίας για τους ηλικιωμένους που με την πλήρη εφαρμογή, καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και διαβιούν στην κοινότητα.

Από τον Σεπτέμβριο του 2002 η Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας εξυπηρετεί και τις ανάγκες του Ζ' ΚΑΠΗ στην Αγία Τριάδα, κάποιες ώρες κάθε πρωί μέχρι να στελεχωθεί το προσωπικό του ΚΑΠΗ το οποίο εγκαινιάστηκε τον Σεπτέμβριο.

Το πρόγραμμα **Βοήθεια Στο Σπίτι** αποτελεί μια νέα μορφή προστασίας των ηλικιωμένων που με την πλήρη εφαρμογή του καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων που αδυνατούν να αυτοεξυπηρετηθούν και να διαβιούν στην κοινότητα. Επίσης τους εξασφαλίζει το δικαίωμα να ζει στο φυσικό του περιβάλλον που είναι το σπίτι του και η γειτονιά του αποφεύγοντας έτσι τον ιδρυματισμό.

5.6.6 "Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα"

Για την επίτευξη των στόχων του ΚΑΠΗ εφαρμόζεται και η Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα , η οποία χρήζει ιδιαίτερης σημασίας αφού αφορά τη διασύνδεση του ΚΑΠΗ με άλλους κοινωνικούς φορείς και κοινωνικές ομάδες ώστε να αμβληθούν οι κοινωνικές αντιπαλότητες και η κοινωνική απομόνωση.

Συγκεκριμένα η Κοινωνική Λειτουργός έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τους τοπικούς παράγοντες της περιοχής με σκοπό τη διαφώτιση και τη συμμετοχή τους σε θέματα που αφορούν το ΚΑΠΗ. Συνεργάζεται με το ΤΕΙ για την παρακολούθηση και εκπαίδευση των σπουδαστών Κοινωνικής Εργασίας. Οργανώνει σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα , τις διάφορες εκδηλώσεις ψυχαγωγικές , επιμορφωτικές κλπ. του Κέντρου και συνεργάζεται με διάφορους φορείς της πόλης όπως δημοτικά σχολεία , παιδικούς σταθμούς , συλλόγους , προσκόπους, ΝΕΛΕ κ.α.

Η Κοινωνική Υπηρεσία για να ανταποκριθεί πληρέστερα στους στόχους του ΚΑΠΗ , πραγματοποιεί διάφορες έρευνες για τον εντοπισμό νέων κοινωνικών προβλημάτων και σχεδιάζει τη στρατηγική που θα πρέπει να εφαρμοστεί για την επίλυση τους.

5.6.7 " Δ' ΚΑΠΗ & Σχολή Κοινωνικών Λειτουργών ΤΕΙ "

Στο Δ' ΚΑΠΗ , από την ίδρυση του και με μια στενή σχέση συνεργασίας της Κοινωνικής Υπηρεσίας με την Σχολή Κοινωνικών Λειτουργών του ΤΕΙ Ηρακλείου έχουν γίνει έρευνες στην περιοχή του ΚΑΠΗ για ανίχνευση αναγκών όπως :

- ♦ έρευνα για τις στεγαστικές ανάγκες των ηλικιωμένων

- ♦ έρευνα για την ανάγκη βοήθειας στο σπίτι
- ♦ έρευνα για τα μοναχικά άτομα κ.α.

Από τα συμπεράσματα προέκυψαν ότι το πρόβλημα είναι στον ηλικιωμένο που δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί είτε είναι κατάκοιτος ή ανάπηρος και έχει αδύνατη πρόσβαση στις υπηρεσίες.

Στις περιοχές που καλύπτει το Δ' ΚΑΠΗ πιο πολλά προβλήματα εντοπίζονται στην περιοχή υγειονομικού και Αγίας Τριάδας όπου το πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι" θα καλύπτει τις ανάγκες των ατόμων αυτών καθώς και "Ξενώνες ηλικιωμένων" όπου πολλοί μπορούν να βρεθούν άστεγοι ή σε δύσκολες στιγμές είτε οικονομικά αδύνατοι είτε να έχουν πρόβλημα ενδοοικογενειακών σχέσεων κτλ. Και να βρεθούν στο δρόμο.

Επίσης τα συσσίτια γερόντων που προς το παρόν λειτουργούν μόνο με την ευθύνη της εκκλησίας και κάποιων εθελοντικών οργανώσεων και καλύπτουν μερικώς το πρόβλημα. Κρίνεται απαραίτητο να υπάρχει συντονισμός όλων αυτών των υπηρεσιών στην κοινότητα και συνεχή ενημέρωση των παροχών κάθε υπηρεσίας προς τους εξυπηρετούμενους για την καλύτερη δυνατή κάλυψη αναγκών των πολιτών.

5.7 " Ε΄ - ΣΤ΄ - Ζ΄ ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Ο Δήμος Ηρακλείου υλοποιώντας τον σκοπό του θεσμού των ΚΑΠΗ έχει ιδρύσει και λειτουργεί 4 ΚΑΠΗ (Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄) στον Δήμο. Γεωγραφικά όμως σύμφωνα με τις διαμορφούμενες συνθήκες, δημιουργήθηκε επιτακτική ανάγκη να ιδρυθούν άλλα 3 ΚΑΠΗ για την εξυπηρέτηση κάποιων περιοχών στην πόλη. Αυτές οι περιοχές είναι η Αγία Τριάδα, η Φορτέτσα και ο Κατσαμπάς. Οι κάτοικοι των περιοχών αυτών αναγκάζονταν να πηγαίνουν στα 4 ΚΑΠΗ που ήδη λειτουργούσαν πράγμα που αφενός δεν εξυπηρετούσε τους ηλικιωμένους και αφετέρου αύξαναν τα μέλη στα παραπάνω ΚΑΠΗ δυσχεραίνοντας έτσι την παροχή υπηρεσιών από τους εργαζόμενους στα άλλα ΚΑΠΗ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, λοιπόν ιδρύθηκαν άλλα 3 ΚΑΠΗ τα οποία δεν έχουν ξεκινήσει ακόμη την κανονική λειτουργία τους και μέχρι στιγμής έχουν στελεχωθεί μόνο με την Κοινωνική Λειτουργό από άποψη προσωπικού ενώ στα άμεσα σχέδια και δράσεις του Δήμου είναι η προκήρυξη προσωπικού για να ξεκινήσει η κανονική τους λειτουργία.

5.7.1 Ε΄ ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου

Ιδρύθηκε το 1989 με την υπ' αριθμόν 22923/89 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 670/τ. β΄/7-9-89. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Ιπποκράτους 8 στην περιοχή Φορτέτσα της πόλης του Ηρακλείου. Η προσέλκυση των ηλικιωμένων έχει ξεκινήσει και είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Στο ΚΑΠΗ υπάρχει ιατρός που παρέχει τις υπηρεσίες του εθελοντικά, ενώ γίνονται όλες οι διαδικασίες για να ξεκινήσει η κανονική του λειτουργία.

5.7.2 ΣΤ' ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου

Ιδρύθηκε το 1991 με την υπ' αριθμόν 17796/91 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 598/τ. β'/1-8-91. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Αγησιλάου 4 στην περιοχή Κατσαμπάς της πόλης του Ηρακλείου. Το ΚΑΠΗ προς το παρόν εξυπηρετείται καθημερινά για λίγες ώρες με το πρόγραμμα "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" του Γ' ΚΑΠΗ , ενώ γίνονται όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για να ξεκινήσει η κανονική λειτουργία του.

5.7.3 Ζ' ΚΑΠΗ Δήμου Ηρακλείου

Ιδρύθηκε το 1992 με την υπ' αριθμόν 427/92 Υπουργική Απόφαση που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 81/τ. β'/12-2-92. Το ΚΑΠΗ στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Βουρδουμπάδου 15 στην περιοχή Αγία Τριάδα της πόλης του Ηρακλείου. Το ΚΑΠΗ προς το παρόν εξυπηρετείται καθημερινά για λίγες ώρες με το πρόγραμμα "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" του Δ' ΚΑΠΗ , ενώ γίνονται όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για να ξεκινήσει η κανονική λειτουργία του.

5.8 " ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΚΑΠΗ "

Πόροι των ΚΑΠΗ αποτελούν :

- Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου , η οποία διαμορφώνεται κάθε χρόνο ανάλογα.
- Οι επιχορηγήσεις και κάθε άλλη παροχή απ' ευθείας προς αυτό , είτε προς τον Δήμο για το ΚΑΠΗ.
- Κάθε είδους συνδρομές , εισφορές , δωρεές , κληρονομίες και κληροδοσίες.
- Έσοδα από την συμβολική χρηματική συμμετοχή των μελών που έχουν ανάγκη προστασίας.
- Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή Υπηρεσιών που παρέχονται από το ΚΑΠΗ.
- Πρόσοδοι από την δική του περιουσία.
- Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.

Για το έτος 2002 το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ηρακλείου αφού έλαβε υπόψη τις αποφάσεις των Διοικητικών Συμβουλίων των Α' , Β' , Γ' , Δ' , Ε' , ΣΤ' και Ζ' ΚΑΠΗ έγκρινε τον προϋπολογισμό τους και ψήφισε τη διάθεση των πιστώσεων των ΚΑ του Προϋπολογισμού. Πιο συγκεκριμένα :

Α' ΚΑΠΗ : 230.267,14 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 230.267,14 Euro

Έξοδα 225.776,60 Euro

Αποθεματικό 4.490,54 Euro

Β' ΚΑΠΗ : 226.943,85 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 226.934,85 Euro

Έξοδα 222.811,69 Euro

Αποθεματικό 4.123,16 Euro

Γ' ΚΑΠΗ : 248.039,95 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 248.039,95 Euro

Έξοδα 246.966,73 Euro

Αποθεματικό 1.073,22 Euro

Δ' ΚΑΠΗ : 232.276,43 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 232.276,43 Euro

Έξοδα 229.285,54 Euro

Αποθεματικό 2.990,89 Euro

Ε' ΚΑΠΗ : 161.000 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 161.000 Euro

Έξοδα 156.500 Euro

Αποθεματικό 4.500 Euro

ΣΤ' ΚΑΠΗ : 161.000 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 161.000 Euro

Έξοδα 156.500 Euro

Αποθεματικό 4.500 Euro

Ζ' ΚΑΠΗ : 161.000 Euro Προϋπολογισμός έτους 2002

Έσοδα 161.000 Euro

Έξοδα 156.500 Euro

Αποθεματικό 4.500 Euro

Για το έτος 2002 ο Δήμος Ηρακλείου έχει εγκρίνει για τα 7 ΚΑΠΗ συνολικά προϋπολογισμό ύψους 1.420.527,37 Euro ή 484.044.701 Δρχ. περίπου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

6.1 Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί - Ιστορικό Μεταβίβασης

6.2 Δήμος Ηρακλείου - Μεταβίβαση Παιδικών Σταθμών

**6.3 Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης
Ηρακλείου - Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η.**

6.1 "ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ - ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ"

6.1.1 Εισαγωγή

Η ίδρυση των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών μέχρι το 1995 ήταν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Υγείας - Πρόνοιας . Η εποπτεία στα πλαίσια της διοικητικής ανασυγκρότησης της χώρας μέσω της αποκέντρωσης και λόγω των προβλημάτων που έπρεπε να επιλύσει , αποφάσισε την μεταβίβαση ορισμένων αρμοδιοτήτων στους ΟΤΑ , μεταξύ των οποίων και η μεταβίβαση των Κρατικών Παιδικών Σταθμών.

Η μεταφορά της αρμοδιότητας μεταβίβασης των παιδικών σταθμών στους ΟΤΑ , πηγάζει από τη διαπίστωση πως οι ΟΤΑ είναι σε θέση να γνωρίζουν καλύτερα τις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη ικανοποίηση τους και η εξυπηρέτηση των πολιτών. Επίσης θα δινόταν στο Υπουργείο η δυνατότητα ενασχόλησης με μεγαλύτερα και σοβαρότερα προβλήματα , όπως τα προβλήματα που αφορούν θέματα υγείας.

6.1.2 Αρχική Νομοθεσία

Με το Νόμο 2218/1994 ΦΕΚ 90/τ.Α'13-6-94 άρθρο 42 " Ίδρυση Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης τροποποίηση διατάξεων για την Πρωτοβάθμια Αυτοδιοίκηση και την Περιφέρεια και άλλες διατάξεις " οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί και Κρατικοί Βρεφικοί Σταθμοί μεταβιβάζονται στους Δήμους με την προϋπόθεση ότι ο πληθυσμός τους ανέρχεται σε 5.000 κατοίκους και άνω.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν Δήμοι με τον απαιτούμενο πληθυσμό , οι Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί και Κρατικοί Βρεφονηπιακοί Σταθμοί μεταβιβάζονται στα Συμβούλια Περιοχής , στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν.

Η μεταβίβαση πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Υγείας - Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων , η οποία εκδίδεται ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου στην περιφέρεια του οποίου λειτουργεί ο σταθμός , στην οποία εκφράζεται η θέληση του Δήμου για την μεταβίβαση των σταθμών. Μετά τη δημοσίευση της παραπάνω απόφασης , οι ενδιαφερόμενοι Δήμοι οφείλουν να προσαρμόσουν τη συστατική τους πράξη στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. στην οποία θα ορίζεται το όνομα , ο σκοπός , η περιουσία που τυχόν αφιερώνεται σε αυτό και οι πόροι.

Με την ολοκλήρωση των ανωτέρω διαδικασιών οι Κ.Π.Σ. και Κ.ΒΡ.Σ. λειτουργούν ως Δημοτικά ή Νομικά πρόσωπα του άρθρου 187 του Π.Δ. 323/1989 του Δ.Κ.Κ. και όπως ισχύει σήμερα με το άρθρο 203 του Π.Δ. 410/1995 του Δ.Κ.Κ. Συγκεκριμένα το άρθρο 203 ορίζει πως οι Δήμοι έχουν τη δυνατότητα σύστασης Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται στην εποπτεία τους , σκοπός των οποίων θα είναι η οργάνωση δημοτικής υπηρεσίας για την καλύτερη ικανοποίηση μιας τοπικής ανάγκης. Επίσης αναφέρεται στη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν τη διοίκηση των νέων δημοτικών προσώπων , τη λειτουργία και τη διαχείριση τους , το προσωπικό που απασχολούν , τους όρους σύστασης τους , καθώς επίσης και τις περιπτώσεις συγχώνευσης και κατάργησης των δημοτικών προσώπων.

Με την μεταβίβαση των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ στον ΟΤΑ , μεταβιβάζεται και η περιουσιακή κατάσταση , κινητή και ακίνητη , την οποία χρησιμοποιούσε ο Κ.Π.Σ. σύμφωνα με το άρθρο 42 του Ν. 2218/1994.

Με την μετατροπή του Κ.Π.Σ. σε δημοτικό πρόσωπο και εντός εξαμήνου , διενεργείται απογραφή όλων των περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στο νομικό πρόσωπο υπό την επιμέλεια του Διοικητικού Συμβουλίου. Κατόπιν το απόσπασμα της έκθεσης απογραφής που περιγράφει τα ακίνητα και εμπράγματα δικαιώματα που αποκτά το νέο νομικό πρόσωπο με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του Β.Δ. 533/1963 , όπως τροποποιήθηκε και ισχύει σήμερα , καταχωρούνται στα οικεία βιβλία των μεταγραφών του αρμόδιου υποθηκοφυλακείου. Σε περίπτωση που καταργηθεί το νέο νομικό πρόσωπο , η περιουσία του περιέρχεται στον οικείο ΟΤΑ.

6.1.3 Η νεότερη Νομοθεσία

Με το Ν. 2503/1997 ΦΕΚ 107/τ. Α'/30-5-97 "Διοίκηση , οργάνωση , στελέχωση της Περιφέρειας , ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις" , πραγματοποιήθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις των ανωτέρω άρθρων , παραχωρώντας μεγαλύτερες δυνατότητες στους ΟΤΑ για την καλύτερη και ομαλότερη άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Συγκεκριμένα , αντικαθίσταται η παράγραφος 1 του άρθρου 26 του Π.Δ. 410/1995 του Δ.Κ.Κ. , με την παράγραφο 6 του άρθρου του ως άνω Νόμου , σύμφωνα με την οποία <<Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ. Σ. που λειτουργούν βάσει των διατάξεων του από 2-11-1935 Αναγκαστικού Νόμου (ΦΕΚ 527 τ.Α') μεταφέρονται στους Δήμους εφόσον έχουν πληθυσμό άνω των 4.000 κατοίκων>> σε σχέση με το αρχικό άρθρο το οποίο προέβλεπε μεταβιβάσεις Κ.Π.Σ. σε Δήμους με 5.000 κατοίκους και άνω.

Επίσης το ισχύον άρθρο προβλέπει και την μεταφορά σε Δήμους με πληθυσμό κάτω των 4.000 κατοίκων με την κοινή όμως απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης & Αποκέντρωσης και Υγείας - Πρόνοιας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και λαμβάνεται ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (Π.Δ. 410/1995 άρθρο 26 παρ. 2).

Τέλος σημειώνεται πως δεν μεταβιβάζονται Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ σε Συμβούλια Περιοχής όπως προβλεπόταν αρχικά.

6.1.4 Ενέργειες Μεταβίβασης

✓ 1^η Ενέργεια : Μεταφορά των πιστώσεων για τη μισθοδοσία του προσωπικού των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ που μεταβιβάζονται στους ΟΤΑ

Η μεταφορά των πιστώσεων για την μισθοδοσία του προσωπικού των νέων δημοτικών προσώπων αφορούσε την έκδοση από τα αρμόδια όργανα των νέων νομικών προσώπων των διαπιστωτικών πράξεων ώστε αυτοδίκαια να μετατάσσεται το προσωπικό των Κ.Π.Σ. και Κ.ΒΡ.Σ. Παράλληλα με τη δημοσίευση τους στο ΦΕΚ έπρεπε να κοινοποιηθούν οι πράξεις αυτές και να γνωστοποιηθεί το ΦΕΚ δημοσίευσης τους στο Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας στη Διεύθυνση Προσωπικού με ταυτόχρονη αποστολή αναλυτικών καταστάσεων μισθοδοσίας του προσωπικού των κλάδων Δ.Ε. Διοικητικού - Λογιστικού , Τ.Ε. Νηπιαγωγών και Τ.Ε. Βρεφονηπιοκομίας. Τα στοιχεία που θα αναγράφονταν στις μισθοδοτικές καταστάσεις έπρεπε να απεικονίζουν το πραγματικό κόστος διότι οι πιστώσεις ήταν ήδη εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό και δεν επιτρεπόταν οποιαδήποτε παρέκκλιση.

✓ 2^η Ενέργεια : Παράταση της προθεσμίας περί μεταβίβασης των Κ.Π.Σ. και Κ.ΒΡ.Σ. στους ΟΤΑ

Αρχικά το χρονικό διάστημα που είχε καθοριστεί ήταν μέχρι 31-12-1997 να έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες μεταβίβασης των Κ.Π.Σ. στους ΟΤΑ και να έχουν δημοσιευθεί οι σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις στο ΦΕΚ σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 9 του Ν. 2503/1997 ΦΕΚ 107/τ.Α'/30-5-97. Όμως κρίθηκε αναγκαίο να δοθεί παράταση της παραπάνω προθεσμίας ώστε να έχουν τη δυνατότητα όσοι ΟΤΑ δεν είχαν την ευχέρεια χρόνου να εκπληρώσουν τις απαιτούμενες διαδικασίες για την ίδρυση των νέων νομικών προσώπων μέχρι 31-12-2000 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 παρ. 16 του Ν. 2623/1998 ΦΕΚ139/τ.Α'/1998.

✓ 3^η Ενέργεια : Οικονομική διαχείριση των νέων Νομικών Προσώπων

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παρ. 3 του Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών , οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους όσον αφορά οικονομική διαχείριση εφαρμόζονται και στα νέα νομικά πρόσωπα. Συγκεκριμένα , ο διαχειριστής σε συνεργασία με τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου είναι υπεύθυνοι για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και απολογισμού ακολουθώντας το υπόδειγμα του Προϋπολογισμού του Δήμου , ο οποίος στη συνέχεια υποβάλλεται προς έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου (άρθρο 18 παρ. 10 περίπτωση στ' και άρθρο 5 παρ. 1) ακολουθώντας τις προβλεπόμενες διατάξεις του άρθρου 203 Δ.Κ.Κ. Ο διαχειριστής ασχολείται επίσης με την ταμειακή διαχείριση του νομικού προσώπου διότι η ταμειακή υπηρεσία του Δήμου δεν εμπλέκεται , παρά μόνο μεταβιβάζει τις πιστώσεις μέσω προγραμματικής σύμβασης στο λογαριασμό των Παιδικών Σταθμών.

6.1.5 Διαδικασία Μεταβίβασης των Κ.Π.Σ. και Κ.ΒΡ.Σ. στους ΟΤΑ

Οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν από τον ΟΤΑ για να μεταβιβαστεί ένας Κ.Π.Σ. είναι οι εξής :

- ⇒ Λήψη απόφασης από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο και κοινοποίηση στο Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας.
- ⇒ Δημοσίευση της Υπουργικής Απόφασης στο ΦΕΚ.
- ⇒ Σύνταξη συστατικής πράξης του νέου Νομικού Προσώπου.

Όταν γίνουν οι παραπάνω ενέργειες , υφίσταται το νέο νομικό πρόσωπο το οποίο λειτουργεί ως δημοτικό πρόσωπο , στο οποίο περιέρχεται η κινητή και ακίνητη περιουσία , την οποία χρησιμοποιούσε ο Κ.Π.Σ. Σε περίπτωση κατάργησης του νομικού προσώπου η περιουσία περιέρχεται στον οικείο ΟΤΑ.

Οι ενέργειες που πρέπει να γίνουν μετά τη σύσταση του Δημοτικού Παιδικού Σταθμού είναι οι εξής :

- ⇒ Ψήφιση του Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας Ο.Ε.Υ. για την κατάταξη των θέσεων του προσωπικού .
- ⇒ Έκδοση διαπιστωτικών πράξεων για την αυτοδίκαιη μετάταξη του ήδη υπηρετούντος προσωπικού.
- ⇒ Σύνταξη του Κανονισμού Λειτουργίας βάσει την υπ' αριθμόν Π 2β/2827/17-7-1997 απόφαση των Υπουργών ΕΣ.Δ.Δ.Α. και Υγείας - Πρόνοιας ΦΕΚ 637/τ.Β'/1997 που αποτελεί τον Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.

6.1.6 Επιχορηγήσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 7 του Π.Δ. 410/1995 είχε προβλεφθεί οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί να επιχορηγούνται κάθε έτος υποχρεωτικά από το Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας , ώστε να είναι σε θέση να καλύψουν τις ανάγκες λειτουργίας , τη συντήρηση των εγκαταστάσεων και την αγορά εξοπλισμού.

Όμως με το άρθρο 9 του Ν. 2503/1997 ΦΕΚ 107/τ. Α'/30-5-97 , η παραπάνω παράγραφος αντικαθίσταται αναφέροντας πως οι παιδικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί επιχορηγούνται κάθε έτος από την Περιφερειακή Διοίκηση μέσω των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών λειτουργίας καθώς και για τη μισθοδοσία του προσωπικού των παιδικών σταθμών που θα μετάγει σε αυτά. Συγκεκριμένα , οι όροι της επιχορήγησης καθορίζονται με προγραμματική σύμβαση η οποία υπογράφεται μεταξύ του Υπουργού Υγείας - Πρόνοιας , του Δήμου και της Περιφέρειας.

Ο πρόσφατος Νόμος 2839/2000 άρθρο 11 παρ. 1 και 2 ΦΕΚ 196/τ.Β'/12-9-2000 μεταβάλλει τις ανωτέρω διατάξεις ορίζοντας πως οι Κ.Π.Σ. που μεταφέρονται στους Δήμους , σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 του Ν. 2218/1994 και του άρθρου 9 του Ν.2503/1997 , επιχορηγούνται κάθε έτος υποχρεωτικά "απευθείας" από την οικεία Περιφέρεια από τις πιστώσεις που έχουν εγγραφεί για το σκοπό αυτό στους Προϋπολογισμούς τους. Η ισχύς της διάταξης αυτής θα ξεκινούσε από 1-1-2001. Επίσης στο ίδιο άρθρο παρ. 2 με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 3 Ν.2503/1997 ενώ δεν θίγονται μετατάξεις μεταξύ υπαλλήλων , που έχουν ολοκληρωθεί κατά την έναρξη ισχύος του Νόμου.

Λόγω της επείγουσας κάλυψης της μισθοδοσίας λίγο αργότερα , αποφασίζεται να μεταφερθούν οι πιστώσεις από το Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας στο Υπουργείο Εσωτερικών , χωρίς να εμπλέκεται η Περιφέρεια και να αποδίδονται "απευθείας" από το Υπουργείο στους ΟΤΑ τα αναγκαία ποσά για τους Παιδικούς Σταθμούς.

Ανακεφαλαιώνοντας , η διαδικασία επιχορήγησης ως τις 31-12-2000 ήταν η εξής :

Υπουργείο Υγείας - Πρόνοιας ⇒ Περιφέρεια ⇒ Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ⇒ ΟΤΑ ⇒ Παιδικοί Σταθμοί

Ενώ από 1-1-2001 η διαδικασία επιχορήγησης είναι η εξής :

Υπουργείο Εσωτερικών ⇒ ΟΤΑ ⇒ Παιδικοί Σταθμοί

6.2 " ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ "

Ο Δήμος Ηρακλείου στα πλαίσια της απόφασης περί μεταβίβασης των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ. στους ΟΤΑ , με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου αναλαμβάνει την αρμοδιότητα λειτουργίας των Κ.Π.Σ.

Συγκεκριμένα , με την υπ' αριθμόν 23/31-1-2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου , κατά την οποία το Δ.Σ. έλαβε υπόψη του την εισήγηση του Προέδρου της Δημοτικής Επιτροπής Παιδείας και τις διατάξεις του Π.Δ. 410/1995 του Δ.Κ.Κ. όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις όμοιες του άρθρου 9 παρ. 6 , 7 και 8 του Ν. 2503/1999 , αποφάσισε και έγκρινε την μεταβίβαση στο Δήμο Ηρακλείου των υπό στοιχεία Α΄, Β΄, Γ΄, Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄, Ζ΄ και Κ.Π.Σ Δημητρίου Κρατικών Παιδικών Σταθμών καθώς και των Α΄, Β΄ Βρεφικών Σταθμών που λειτουργούν στην Περιφέρεια του Δήμου και την σύσταση τους ως Δημοτικά Νομικά Πρόσωπα , σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 Π.Δ. 410/1995. Η υπ' αριθμόν Γ 2β/1064/7-3-2000 Υπουργική Απόφαση για την μεταβίβαση των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ. δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 386/τ. Β΄/24-3-2000 .

Κατόπιν ο Δήμος Ηρακλείου με την υπ' αριθμόν 255/2-5-2000 απόφαση του Δ.Σ. εγκρίνει την σύσταση του Δημοτικού Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την Επωνυμία "Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου" , η σύσταση του δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 938/τ.Β΄/28-7-2000.

Τέλος, ψηφίστηκε ο Ο.Ε.Υ. του ΔΟΠΑΕΗ και συντάχθηκε ο Κανονισμός Λειτουργίας των Παιδικών Σταθμών και Βρεφικών Σταθμών βάσει τον Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.

6.3 " ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - Δ.Ο.Π.Α.Ε.Η. "

Ο Δημοτικός Οργανισμός Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Ηρακλείου είναι Δημοτικό Νομικό Πρόσωπο (ΦΕΚ 938/τ.Β'/28-7-2000) με έδρα τον Δήμο Ηρακλείου , έχει δική του περιουσία ¹³ , διοίκηση και σφραγίδα.

Αποκλειστική αρμοδιότητα του ΔΟΠΑΕΗ είναι η δημιουργία των Κέντρων Προσχολικής Αγωγής ΚΕ.Π.Α , όπως μετονομάστηκαν οι Βρεφονηπιακοί και Νηπιακοί Σταθμοί μετά την μεταβίβαση τους στο Δήμο Ηρακλείου. Κάθε ΚΕ.Π.Α είναι αναπόσπαστη οργανική μονάδα του ΔΟΠΑΕΗ.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Οργανισμού αποφασίζει για την ίδρυση και λειτουργία των ΚΕ.Π.Α λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας και την σύμφωνη γνώμη του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ηρακλείου.

6.3.1 Σκοπός - Φιλοσοφία - Στόχος του ΔΟΠΑΕΗ για τα ΚΕ.Π.Α

Σκοπός του Οργανισμού για τα ΚΕΠΑ είναι :

- Η καθημερινή φύλαξη , φροντίδα , ημερήσια διατροφή , διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία νηπίων και βρεφών εργαζομένων γονέων.
- Η πολύπλευρη νοητική , συναισθηματική , κοινωνική και ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών.

¹³ Περιουσία του Νομικού Προσώπου αποτελεί όλη η κινητή και ακίνητη περιουσία που ανήκει στους Παιδικούς Σταθμούς. Ακόμη κάθε άλλη κινητή και ακίνητη περιουσία που θα παραχωρηθεί με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου. Απόφαση 255/22-5-2000 Δ.Σ Δήμου Ηρακλείου.

- Η προπαρασκευή τους για την φυσική μετάβαση τους από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον.

Τα ΚΕΠΑ παρέχουν κοινωνική βοήθεια στα παιδιά προσχολικής ηλικίας και επιτελούν Κοινωνική Πολιτική προς τους γονείς έτσι ώστε να ευαισθητοποιηθούν , να ενημερωθούν και να προβληματισθούν σε θέματα παιδαγωγικής και παιδικής ψυχαγωγίας. Επίσης τα ΚΕΠΑ παρέχουν αντισταθμιστική αγωγή στα παιδιά έτσι ώστε να εξαλείψουν , όσο το δυνατόν , τις διαφορές που προκύπτουν από το πολιτιστικό , μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο των γονέων τους.

Η φιλοσοφία που διέπει τη λειτουργία των ΚΕΠΑ είναι να βοηθούν τα σημερινά παιδιά :

- Να αποκτήσουν Αγωγή , Παιδεία και Γνώση.
- Να επιλέξουν τρόπους συμπεριφοράς ζωής και σκέψης που θα τους επιτρέψει να βρουν την θέση τους στην κοινωνία των ανθρώπων και να εξασφαλίσουν την δυνατότητα βασιζόμενα στην προσωπικότητα τους να είναι υπεύθυνα , δημιουργικά και κοινωνικοποιημένα άτομα στο περιβάλλον που ζουν.

Ο στόχος των ΚΕΠΑ είναι η πιστή εφαρμογή της ενιαίας προσχολικής αγωγής σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα , η οποία επιτυγχάνεται με την διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση του προσωπικού των ΚΕΠΑ.

Για την επίτευξη των σκοπών και των στόχων του ΔΟΠΑΕΗ , ο οργανισμός συνεργάζεται με φορείς ΤΕΙ , ΑΕΙ και κάθε άλλο σχετικό φορέα με παρεμφερείς σκοπούς , σε Τοπικό , Εθνικό και Διεθνές επίπεδο.

6.3.2 Όργανα Διοίκησης

Ο ΔΟΠΑΕΗ διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο και αποτελείται από :

- Τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο ή Δημοτικό Σύμβουλο ως Πρόεδρο που ορίζεται από τον Δήμαρχο.
- Ένα Δημοτικό Σύμβουλο ως Αντιπρόεδρο, με τον αναπληρωτή του που ορίζεται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Τρεις Δημοτικούς Συμβούλους ως τακτικά μέλη , με τους αναπληρωτές τους που ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο.
- Ένα εκπρόσωπο των γονέων-κηδεμόνων των φιλοξενούμενων παιδιών ως τακτικό μέλος , με τον αναπληρωτή του που υποδεικνύεται από Συνέλευση των γονέων.
- Ένα εκπρόσωπο των εργαζομένων ως τακτικό μέλος , με τον αναπληρωτή του που υποδεικνύεται από την Γενική Συνέλευση όλων των εργαζομένων στον Οργανισμό.

Η θητεία των μελών του Δ.Σ του Νομικού Προσώπου ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και λήγει πάντα με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

6.3.3 Αρμοδιότητες και Λειτουργία Διοικητικού Συμβουλίου

Το Δ.Σ του ΔΟΠΑΕΗ έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- ⇒ κατευθύνει τη δράση αυτού για την εκπλήρωση της αποστολής του
- ⇒ διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του Οργανισμού
- ⇒ εγκρίνει και υποβάλλει τον ετήσιο προϋπολογισμό , απολογισμό και ισολογισμό του οργανισμού

☛ εκπονεί επενδυτικά προγράμματα και προγράμματα ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου και γενικά αποφασίζει για κάθε θέμα που είναι αρμόδιο από το νόμο και τον Κανονισμό Λειτουργίας του ΔΟΠΑΕΗ.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά μια φορά το μήνα ή συχνότερα εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο από τον Πρόεδρο ή το ζητήσει εγγράφως το ένα τρίτο των μελών του. Το Δ.Σ. συγκαλείται σε συνεδρίαση από τον Πρόεδρο με γραπτή πρόσκληση στην οποία αναγράφονται ο τόπος , ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης. Κατά τις συνεδριάσεις τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά οι γνώμες της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας. Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης προσυπογράφονται υποχρεωτικά από όλα τα παρόντα μέλη στη συνεδρίαση. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. είναι εκτελεστές από τη λήψη τους και κοινοποιούνται άμεσα στο Δήμο Ηρακλείου και όπου άλλου ορίζεται από το νόμο. Γενικά για το Δ.Σ. εφαρμόζονται οι διατάξεις του Δ.Κ.Κ. που εφαρμόζονται για το Δημοτικό Συμβούλιο.

6.3.4 Αρμοδιότητες Προέδρου του Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες :

- Επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του Δ.Σ.
- Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Δ.Σ. και εισηγείται τα θέματα συζήτησης.
- Παρακολουθεί και κατευθύνει την λειτουργία του Νομικού Προσώπου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Δ.Σ. και τις κατευθύνσεις του Δήμου.
- Προϊσταται των υπηρεσιών του Οργανισμού και εκδίδει τις πράξεις που αφορούν το προσωπικό του και είναι πειθαρχικά προϊστάμενος αυτού.

- Εγκρίνει την ενέργεια δαπανών που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του Οργανισμού.
- Εκπροσωπεί τον Οργανισμό σε κάθε Δικαστήριο και Δημόσια Αρχή , υπογράφει τα έγγραφα και τις συμβάσεις του Οργανισμού.
- Αποφασίζει για την λήψη έκτακτων μέτρων και υποβάλλει τις σχετικές αποφάσεις για έγκριση στο Δ.Σ.

Τον Πρόεδρο εφόσον κωλύεται αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

6.3.5 Εποπτεία των ΚΕΠΑ από τον ΔΟΠΑΕΗ

Τα μέλη του Δ.Σ. , τακτικά και αναπληρωματικά , φέρουν συνολικά την ευθύνη της εποπτείας των ΚΕΠΑ. Οι Σύμβουλοι για να ασκήσουν εποπτεία πρέπει να επισκέπτονται τα ΚΕΠΑ κατά τις ώρες λειτουργίας τους και έχουν υποχρέωση να συμμετέχουν στις προγραμματισμένες εκδηλώσεις τους π.χ. συγκεντρώσεις γονέων , εορτές κ.α.

Το Δ.Σ. ορίζει Εποπτική Επιτροπή για κάθε ΚΕΠΑ , στην οποία υποχρεωτικά μετέχει : α) ένα μέλος του Δ.Σ. , β) ένας εκπρόσωπος των γονέων - κηδεμόνων των παιδιών που είναι εγγεγραμμένα στο αντίστοιχο ΚΕΠΑ , γ) ένας εκπρόσωπος από τα Πνευματικά Ιδρύματα (ΑΕΙ , ΤΕΙ) κατά προτίμηση από τις Σχολές Παιδαγωγικών , Κοινωνικών και Επιστημών Υγείας .

Η Επιτροπή Εποπτείας συνεδριάζει σε πλήρη σύνθεση κάθε δίμηνο και έχει συμβουλευτικό χαρακτήρα προς το Δ.Σ. Η Επιτροπή εισηγείται προς το Δ.Σ. του Οργανισμού θέματα που αφορούν στην οργάνωση και στην εύρυθμη λειτουργία του ΚΕΠΑ το οποίο εποπτεύει καθώς και στην κοινωνική αντιμετώπιση αναγκών που ενδέχεται να υπάρχουν στις οικογένειες των παιδιών που είναι εγγεγραμμένα σε αυτό.

6.3.6 Διαχειριστής Νομικού Προσώπου

Ο διαχειριστής του ΔΟΠΑΕΗ έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- ↪ είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό των ΚΕΠΑ με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά , για την καλή φύλαξη - συντήρηση - διάθεση τους καθώς και για την λοιπή εν γένει περιουσία του ΚΕΠΑ , σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Δ.Σ.
- ↪ συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσωπικού των ΚΕΠΑ
- ↪ τηρεί όλα τα βιβλία διαχείρισης στα οποία καταχωρεί όλες τις απαιτούμενες από το νόμο εγγραφές
- ↪ πραγματοποιεί τις πληρωμές και τις εισπράξεις του νομικού προσώπου
- ↪ είναι υπεύθυνος για την έγκαιρη απόδοση των γενόμενων κρατήσεων για φόρους ή ασφαλιστικές εισφορές
- ↪ είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών του νομικού προσώπου , την συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων της διαχείρισης και την φύλαξη - ταξινόμηση των δικαιολογητικών εισπράξεων - πληρωμών έτσι ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος της διαχείρισης σε οποιοδήποτε χρόνο
- ↪ συνεργάζεται με τον προϊστάμενο του Νομικού Προσώπου για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού , του απολογισμού και του ισολογισμού του Νομικού Προσώπου εισηγούμενος εγκαίρως τυχόν αναμόρφωση του
- ↪ εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

6.3.7 Πόροι του ΔΟΠΑΕΗ

Πόροι του Οργανισμού αποτελούν :

- Η ετήσια κρατική επιχορήγηση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας , σύμφωνα με το άρθρο 42 παρ. 7 του Ν.2218/1994.
- Η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου Ηρακλείου 2.934 Euro ή 1.000.000 Δρχ.

- Οι εισπράξεις από τις παρεχόμενες υπηρεσίες.
- Οι πρόσοδοι από την κινητή και ακίνητη περιουσία.
- Κάθε είδους εισφορές , δωρεές , κληρονομίες , κληροδοσίες κτλ.
- Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.

6.3.8 Προϋπολογισμός - Απολογισμός - Έργα - Προμήθειες

Ο προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων του οργανισμού προσδιορίζει τα έσοδα και καθορίζει τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος , το οποίο αρχίζει 1^η Ιανουαρίου και λήγει 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

Η εκτέλεση του προϋπολογισμού κάθε οικονομικού έτους παρατείνεται επί ένα (1) μήνα προκειμένου να εισπραχθούν τα βεβαιωμένα έσοδα και δύο (2) μήνες προκειμένου να πληρωθούν τα έξοδα για τα οποία οι σχετικές υποχρεώσεις έχουν αναληφθεί έως την λήξη του.

Ο προϋπολογισμός εγκρίνεται από το Δ.Σ. του οργανισμού και για την λήψη της σχετικής απόφασης απαιτείται η γνώμη του Δ.Σ. του Δήμου Ηρακλείου που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο , με ανάλογη εφαρμογή όλων των σχετικών διατάξεων σχετικών με τις εγκρίσεις προϋπολογισμού. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους σχετικά με τον προϋπολογισμό , τον απολογισμό , τη περιουσία και την εν γένει διαχείριση εφαρμόζονται και στο νομικό πρόσωπο.

Για τα έργα και τις μελέτες έργων εφαρμόζονται οι διατάξεις περί έργων και μελετών των ΟΤΑ. Οι προμήθειες εκτελούνται σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις περί προμηθειών για τους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς και τα Κέντρα Παιδικής Μέριμνας. Κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού στην διάρκεια του οικονομικού έτους το Δ.Σ. του οργανισμού έχει ιδιαίτερη υποχρέωση να μεριμνά για την κάλυψη των δαπανών του οργανισμού και να ενεργεί την εν γένει διαχείριση του με πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

6.3.9 Ταμειακή Υπηρεσία

Την ταμειακή Υπηρεσία του ΔΟΠΑΕΗ εκτελεί το ειδικό Ταμείο του Δήμου Ηρακλείου που εκτελεί και την Ταμειακή Υπηρεσία του Δήμου Ηρακλείου και εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί Οικονομικής Διοίκησης και Λογιστικού των Δήμων.

Τα ποσά που είναι στη διάθεση του ΔΟΠΑΕΗ κατατίθενται σε τράπεζα κατά τα νόμιμα και αναλαμβάνονται για την εξόφληση χρηματικών ενταλμάτων , τα οποία εκδίδονται από τον Πρόεδρο μέσα στα πλαίσια των Αποφάσεων του Δ.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7ο

7.1 Κέντρα Προσχολικής Αγωγής & Εκπαίδευσης (ΚΕ.Π.Α.)

Δήμου Ηρακλείου

7.2 Σκοπός και Φιλοσοφία των ΚΕΠΑ

7.3 Εγγραφή Παιδιών στα ΚΕΠΑ

7.4 Διαγραφή Παιδιών από τα ΚΕΠΑ

7.5 Οικονομική Εισφορά (Τροφεία) Παιδιών στα ΚΕΠΑ

7.6 Λειτουργία των ΚΕΠΑ

7.7 Συγκρότηση των ΚΕΠΑ σε Τμήματα

7.8 Δικαιώματα Παιδιών που Φιλοξενούνται στα ΚΕΠΑ

7.9 Προσαρμογή των Παιδιών στα ΚΕΠΑ

7.10 Ημερήσια Απασχόληση Παιδιών

7.11 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Βρεφών και Νηπίων

7.12 Πρότυπες Παιδαγωγικές Δραστηριότητες

7.13 Διατροφή Παιδιών

7.14 Ιατρική Παρακολούθηση των Παιδιών

7.15 Σχέσεις με τους Γονείς

7.16 Γενικά Καθήκοντα Προσωπικού

7.17 Ειδικά Καθήκοντα και Αρμοδιότητες Προσωπικού

7.18 Διατροφή Προσωπικού

7.19 Ιματισμός

7.20 Επιμόρφωση Προσωπικού

7.21 Ειδικά Κανόνες για το Προσωπικό

7.22 Οικονομικά των ΚΕΠΑ

7.23 Φωτογραφικό υλικό

7.1 " ΚΕΝΤΡΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (ΚΕ.Π.Α.) ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Στον Δήμο Ηρακλείου λειτουργούν συνολικά 10 Κέντρα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης ΚΕ.Π.Α. Από τα 10 ΚΕ.Π.Α , τα 8 λειτουργούσαν ως Κρατικοί Παιδικοί Σταθμοί πριν την μεταβίβαση των Κ.Π.Σ στους ΟΤΑ , ενώ τα άλλα δύο (2) ΚΕΠΑ ιδρύθηκαν μετά την μεταβίβαση στους ΟΤΑ , λόγω των μεγάλων αναγκών της πόλης να καλύψει τις περιοχές που υπάρχουν πολλά παιδιά .

Πιο συγκεκριμένα τα ΚΕΠΑ , με τα παιδιά που φιλοξενούνται και το προσωπικό που διαθέτουν αναφέρονται παρακάτω.

7.1.1 Α' ΚΕΠΑ

Το Α' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1963 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Τ. Γεωργιάδου 45 περιοχή Αναλήψεως.

Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 108 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 ¹/₂ χρονών - 3 ¹/₂ χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 ¹/₂ χρονών - 4 ¹/₂ χρονών : 54 παιδιά (2 τμήματα από 27 παιδιά)
- νηπιακό τμήμα 4 ¹/₂ χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 27 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 5 Μόνιμοι και 2 Συμβασιούχοι β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη
- γ) Καθαριότητας : 2 Μόνιμοι

7.1.2 Β' ΚΕΠΑ

Το Β' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1980 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Ζαχαριουδάκη 15 περιοχή Ακαδημίας. Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 110 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 28 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 28 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 54 παιδιά (2 τμήματα από 27)

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 5 Μόνιμοι , β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 2 Μόνιμοι.

7.1.3 Γ' ΚΕΠΑ

Το Γ' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1974 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Ολυμπιονικών περιοχή Δειλινών. Λειτουργεί νηπιακά και βρεφικά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 81 νήπια και 15 βρέφη και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 27 παιδιά
- βρεφικό τμήμα 6 μηνών - 1 1/2 χρονών : 15 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 3 Μόνιμοι και 3 Συμβασιούχοι , β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 3 Μόνιμοι.

7.1.4 Δ' ΚΕΠΑ

Το Δ' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1973 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Π. Γρηγορίου περιοχή Παναγίτσα . Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 114 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 29 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 57 παιδιά (2 τμήματα με 29 και 28 παιδιά)
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 28 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 4 Μόνιμοι , β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 1 Μόνιμο.

7.1.5 Ε' ΚΕΠΑ

Το Ε' ΚΕΠΑ πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Ιωαννίνων 7 περιοχή Αγίου Μηνά . Αυτή τη χρονική περίοδο ο Σταθμός είναι κλειστός γιατί πρόκειται να μεταστεγαστεί και τα παιδιά που επρόκειτο να φιλοξενήσει έχουν μεταφερθεί προσωρινά στους άλλους Σταθμούς.

7.1.6 ΣΤ' ΚΕΠΑ

Το ΣΤ' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1986 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Ηφαιστου περιοχή Καμίνια Τάλως . Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 130 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 71 παιδιά (3 τμήματα με 24, 24 και 23 παιδιά)
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 29 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 30 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 5 Μόνιμοι , β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 2 Μόνιμοι.

7.1.7 Ζ' ΚΕΠΑ

Το Ζ' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1986 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Κονίτσης περιοχή Πόρος . Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 107 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 54 παιδιά (2 τμήματα από 27 παιδιά)
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 26 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 2 Μόνιμοι και 2 Συμβασιούχοι , β) Μαγείρισσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 2 Μόνιμοι.

7.1.8 Η΄ ΚΕΠΑ

Το Η΄ ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 1981 και πέρασε στην αρμοδιότητα του Δήμου το 2000. Στεγάζεται σε ιδιόκτητο κτίριο στην οδό Ολύμπου Δράμαλη περιοχή Πατέλες. Λειτουργεί νηπιακά και βρεφικά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 80 νήπια και 18 βρέφη και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 26 παιδιά
- βρεφικό τμήμα 6 μηνών - 1 1/2 χρονών : 9 παιδιά
- βρεφικό τμήμα 1 1/2 χρονών - 2 1/2 χρονών : 9 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 4 Μόνιμοι και 1 Συμβασιούχοι , β) Μαγειρίσσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 3 Μόνιμοι.

7.1.9 Θ΄ ΚΕΠΑ

Το Θ΄ ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 2001. Στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην οδό Ούλαφ Πάλμε. Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 139 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 27 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 84 παιδιά (3 τάξεις με 28)
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 28 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 5 Μόνιμοι και 1 Συμβασιούχοι , β) Μαγειρίσσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 1 Συμβασιούχο και ιδιωτικό συνεργείο.

7.1.10 Γ' ΚΕΠΑ

Το Γ' ΚΕΠΑ ιδρύθηκε το 2001. Στεγάζεται σε μισθωμένο κτίριο στην περιοχή Κόμβος Γιόφυρο. Λειτουργεί μόνο νηπιακά τμήματα και τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 είναι 75 στο σύνολο τους και ανά τμήμα είναι τα εξής :

- νηπιακό τμήμα 2 1/2 χρονών - 3 1/2 χρονών : 25 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 3 1/2 χρονών - 4 1/2 χρονών : 25 παιδιά
- νηπιακό τμήμα 4 1/2 χρονών - εγγραφή στο δημοτικό: 25 παιδιά

Το προσωπικό που εργάζεται στο ΚΕΠΑ είναι το εξής :

- α) Παιδαγωγικό : 2 Μόνιμοι και 1 Συμβασιούχοι , β) Μαγειρίσσα : 1 Μόνιμη , γ) Καθαριότητας : 1 Μόνιμο.

Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζονται στο σύνολο τα παιδιά που φιλοξενούνται ανά ΚΕΠΑ

ΚΕΠΑ	Νηπιακά Τμήματα			Βρεφικά τμήματα		ΣΥΝΟΛΟ
	2 1/2-3 1/2 χρονών	3 1/2-4 1/2 χρονών	4 1/2- δημοτικό	6 μηνών -1 1/2 χρονών	1 1/2 - 2 1/2 χρονών	
Α'	27	54	27	-	-	108
Β'	28	28	54	-	-	110
Γ'	27	27	27	15	-	96
Δ'	29	57	28	-	-	114
Ε'	-	-	-	-	--	-
ΣΤ'	71	29	30	-	-	130
Ζ'	27	54	26	-	-	107
Η'	27	27	26	9	9	98
Θ'	27	84	28	-	-	139
Ι'	25	25	25	-	-	75
ΣΥΝΟΛΟ	288	385	271	24	9	977

ΠΗΓΗ : ΙΔΙΑ ΕΡΕΥΝΑ ΚΕΠΑ

Όλα τα ΚΕΠΑ του Δήμου Ηρακλείου λειτουργούν σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας που έχει συντάξει ο ΔΟΠΑΕΗ βασιζόμενο στον "Πρότυπο Κανονισμό Λειτουργίας Δημοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών " ΦΕΚ 497/τ. Β' /22-4-2002 . (Βλέπε παράρτημα στο τέλος της εργασίας)

7.2 " ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΚΕΠΑ "

Τα ΚΕΠΑ έχουν ως γενικό αντικείμενο τα εξής :

☞ Παροχή της καθημερινής επιμέλειας , φροντίδας , ψυχαγωγίας , διατροφής και παροχή αγωγής , κοινωνικής βοήθειας και αντισταθμιστικής αγωγής για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας .

☞ Παροχή αγωγής στα παιδιά προσχολικής αγωγής έτσι ώστε : να τα βοηθήσουν και να τα προετοιμάσουν για να ενταχθούν ομαλά από την οικογενειακή ζωή στο σχολικό περιβάλλον και να τα βοηθήσουν να αναπτυχθούν πολύπλευρα δηλαδή σωματικά , νοητικά , συναισθηματικά και κοινωνικά.

☞ Παροχή κοινωνικής βοήθειας στα παιδιά της προσχολικής ηλικίας και επιτελεί Κοινωνική Πολιτική προς τους γονείς έτσι ώστε να ευαισθητοποιηθούν , να ενημερωθούν και να προβληματισθούν σε θέματα παιδαγωγικής και παιδικής ψυχαγωγίας.

☞ Παροχή αντισταθμιστικής αγωγής στα παιδιά προσχολικής ηλικίας έτσι ώστε να εξαλείψουν τις διαφορές , όσο το δυνατόν , που προκύπτουν από το πολιτιστικό , μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο των γονέων τους.

☞ Φροντίζουν να βοηθήσουν τα παιδιά να αποκτήσουν αγωγή , παιδεία και γνώση , να επιλέξουν τρόπους συμπεριφοράς ζωής και σκέψης που θα τους επιτρέψει να βρουν την θέση τους στην κοινωνία και να εξασφαλίσουν τη δυνατότητα βασιζόμενα στην προσωπικότητα τους , να είναι υπεύθυνα , δημιουργικά και κοινωνικοποιημένα άτομα στο περιβάλλον που ζουν.

⇒ Φροντίζουν για την πιστή εφαρμογή της αντιαυταρκικής , παιδοκεντρικής , ενιαίας προσχολικής αγωγής , σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα , η οποία επιτυγχάνεται με την διαρκή ενημέρωση και επιμόρφωση του προσωπικού των ΚΕΠΑ.

Το αντικείμενο της Διεύθυνσης σε κάθε ΚΕΠΑ υλοποιείται με την δραστηριοποίηση του Τομέα Παιδαγωγικών Δραστηριοτήτων και με τον Τομέα Βοηθητικών Δραστηριοτήτων.

7.2.1 Τομέας Παιδαγωγικών Δραστηριοτήτων

Αντικείμενο του τομέα είναι :

- ⇒ Η τήρηση των δικαιωμάτων του παιδιού , να γίνονται σεβαστά και να τηρούνται έτσι όπως ορίζονται στην Ελληνική Νομοθεσία , στο σχετικό χάρτη του Ο.Η.Ε. , στις Διεθνείς συμβάσεις και στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ⇒ Η προσέγγιση των παιδιών με αγάπη , εμπιστοσύνη και αποδοχή , χρησιμοποιώντας τον διάλογο και την επεξήγηση.
- ⇒ Η διατήρηση του περιβάλλοντος με τους κανόνες υγιεινής , τους κανόνες ασφαλείας και η εφαρμογή της σύγχρονης παιδαγωγικής δεοντολογίας.
- ⇒ Η πραγματοποίηση "εξόδων - περιπάτων" των παιδιών των ΚΕΠΑ , οι οποίοι έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα και σκοπό. Την ευθύνη για την ασφάλεια των παιδιών αναλαμβάνουν το Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ και το προσωπικό των ΚΕΠΑ. Οι "εξοδοι - περίπατοι" μπορούν να έχουν τις εξής μορφές : α) κοντινές επισκέψεις στη γειτονιά , β) επισκέψεις σε μουσεία , γ) επισκέψεις σε παιδικές βιβλιοθήκες , δ) επισκέψεις σε ζωολογικό κήπο , ενυδρεία , πάρκα και ε) επισκέψεις ιδιαίτερου παιδικού ενδιαφέροντος.

7.2.2 Τομέας Βοηθητικών Δραστηριοτήτων

Αντικείμενο του τομέα είναι :

- ⇒ Η υπευθυνότητα για το μαγειρείο , για την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού , σύμφωνα με το διαιτολόγιο.
- ⇒ Η τήρηση με ιδιαίτερη επιμέλεια όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής του φαγητού.
- ⇒ Η βοήθεια των παιδιών την ώρα του φαγητού , με τις υποδείξεις του παιδαγωγικού προσωπικού.
- ⇒ Η φροντίδα για την συγκέντρωση και την καθαριότητα των ειδών εστίασεως καθώς και την καθαριότητα γενικά σε όλους τους χώρους του ΚΕΠΑ.
- ⇒ Η φροντίδα για το στρώσιμο των κρεβατιών.
- ⇒ Η ευθύνη για τον ιματισμό και την συντήρηση του Τομέα.
- ⇒ Η εκτέλεση κάθε άλλης βοηθητικής εργασίας που του ανατίθεται από τον προϊστάμενο.
- ⇒ Η χρησιμοποίηση των υλικών που παραλαμβάνει με ημερήσιο δελτίο από τον διαχειριστή και η φροντίδα για την άριστη συντήρηση του εξοπλισμού.

7.3 "ΕΓΓΡΑΦΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΕΠΑ"

Δικαίωμα εγγραφής στα ΚΕΠΑ έχουν τα παιδιά που είναι σωματικά , πνευματικά και ψυχικά υγιή καθώς και αρτιμελή. Ρητά απαγορεύεται η εγγραφή παιδιών που πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα ενώ παιδιά που πάσχουν από σωματικές , πνευματικές και ψυχικές παθήσεις ή δεν είναι αρτιμελή , εγγράφονται στο ΚΕΠΑ εφόσον υπάρχει πιστοποίηση Ειδικής Υγειονομικής Επιτροπής Κρατικού Νοσοκομείου ή γνωμοδότηση Β΄ Υγειονομικής Επιτροπής του ΙΚΑ , η οποία βεβαιώνει ότι είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος να δημιουργηθούν ιδιαίτερα προβλήματα στη συνολική λειτουργία του ΚΕΠΑ.

Τα εγγραφόμενα παιδιά στο ΚΕΠΑ προέρχονται κατά κύριο λόγο από το Δήμο Ηρακλείου χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και η εγγραφή του είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή του εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων , η οποία αιτιολογείται ειδικά στην σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

7.3.1 Κριτήρια επιλογής παιδιών

Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζομένων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια όπως π.χ. παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα , παιδιά άγαμων μητέρων , διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων , παιδιά που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία , πολυτέκνων γονέων κ.α.

Το Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ με αιτιολογημένη απόφαση του μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια αυτά καθιερώνοντας τη μοριοποίηση τους.

7.3.2 Διαδικασία εγγραφής παιδιών

Για την εγγραφή των παιδιών στο ΚΕΠΑ , οι γονείς - κηδεμόνες των παιδιών συμπληρώνουν , υποβάλλουν και πρωτοκολλούν την έντυπη αίτηση - ερωτηματολόγιο μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά¹⁴ .

Η αιτήσεις εγγραφής υποβάλλονται από 20 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου κάθε έτους και σε όλη τη διάρκεια του έτους εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις. Μέσα στο πρώτο δεκαήμερο του μήνα Ιουλίου συνέρχεται το Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ και αφού προβεί σε καταρχήν εξέταση των αιτήσεων , συγκροτεί Ειδική Επιτροπή Επιλογής στην οποία μετέχει και το παιδαγωγικό προσωπικό. Η ειδική επιτροπή επιλογής ορίζεται και συγκροτείται κατ' έτος και ισχύει για το χρονικό διάστημα των εγγραφών.

Η επιτροπή επιλογής αφού πραγματοποιήσει και κοινωνική έρευνα όπου θεωρεί απαραίτητο , συντάσσει έκθεση - εισήγηση προς το Δ.Σ. του Οργανισμού το οποίο σε ειδική συνεδρίαση του αποφασίζει για την επιλογή των παιδιών σε κάθε ΚΕΠΑ. Η κατάσταση των επιλεγέντων παιδιών αναρτάται το αργότερο μέχρι 10 Ιουλίου στο Δημαρχείο , στα Κεντρικά Γραφεία του Οργανισμού και ανακοινώνεται από τα Μ.Μ.Ε. Επίσης σε κάθε ΚΕΠΑ γίνεται ανάρτηση της κατάστασης των παιδιών που θα εγγραφούν σε αυτό.

¹⁴ Δικαιολογητικά εγγραφής : Ληξιαρχική πράξη γέννησης , Πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης , Βεβαίωση εργοδότη για την εργασία των γονέων , Υπεύθυνη δήλωση για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων , Φορολογική δήλωση και εκκαθαριστικό εφορίας , Ιατρική βεβαίωση από τον παιδίατρο , Διαζευκτήριο ή αντίγραφο αγωγής διαζυγίου (για διαζευγμένους γονείς), Ληξιαρχική πράξη θανάτου (για τυχόν ορφανά) , Βεβαίωση γραμματείας σχολής (για τυχόν γονείς φοιτητές) , Βεβαίωση Στρατολογικής Αρχής (για τυχόν στρατευμένους γονείς) και κάθε άλλο δικαιολογητικό που θεωρείται απαραίτητο στην εγγραφή του παιδιού.

Η εγγραφή των παιδιών γίνεται με απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ η οποία γνωστοποιείται με επιστολή στον ενδιαφερόμενο γονέα ή κηδεμόνα του παιδιού.

Ο Πρόεδρος και το Δ.Σ. μπορούν να εγγράψουν παιδιά και πέρα από τη δυναμικότητα του ΚΕΠΑ μέχρι ποσοστού 20 % , μετα το τέλος των κανονικά προγραμματισμένων εγγραφών , εφόσον υπηρετεί το προβλεπόμενο προσωπικό , υπάρχουν οι απαραίτητες εγκαταστάσεις και η υλικοτεχνική υποδομή.

Τα παιδιά των υπαλλήλων του Οργανισμού γίνονται δεκτά πέρα από την δυναμικότητα του ΚΕΠΑ , υπολογιζόμενα σε ποσοστό 10 % , εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

7.3.3 Έκτακτη εγγραφή

Υστερα από έγγραφη εντολή του Προέδρου του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ επιτρέπεται σε έκτακτες περιπτώσεις να εγγράφονται στα ΚΕΠΑ παιδιά που έχουν άμεση ανάγκη για κοινωνικούς λόγους , χωρίς προηγούμενη υποβολή δικαιολογητικών. Η οριστική ή όχι εγγραφή του παιδιού αποφασίζεται με βάση τα δικαιολογητικά που θα προσκομισθούν μέσα σε 15 ημέρες.

7.4 "ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΚΕΠΑ"

Η διαγραφή των παιδιών από τα ΚΕΠΑ γίνεται με απόφαση του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ μετά από εισήγηση του Προέδρου , ο οποίος προηγουμένως έχει ενημερωθεί πλήρως και αναλυτικά για το θέμα από τον Προϊστάμενο του ΚΕΠΑ και εφόσον συντρέχουν οι παρακάτω περιπτώσεις :

- Α) Όταν τα παιδιά συμπληρώσουν τη σχολική ηλικία.
- Β) Όταν το ζητήσουν με αίτηση τους οι γονείς των παιδιών.
- Γ) Εφόσον αποδειχθεί ότι συντρέχουν λόγοι που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο για την "Εγγραφή των Παιδιών"
- Δ) Όταν απουσιάζει το παιδί αδικαιολόγητα πάνω από 20 ημέρες και μετά από έγγραφη ειδοποίηση του Οργανισμού προς τον γονέα.
- Ε) Όταν δεν καταβάλλεται από τους γονείς η οικονομική συμμετοχή τους εφόσον αυτή προβλέπεται για χρονικό διάστημα πέρα των δύο (2) μηνών , χωρίς να υπάρχει σοβαρός προς τούτο λόγος και αφού πρώτα ειδοποιηθούν αυτοί να καταβάλλουν το καθορισμένο - οφειλόμενο ποσό.
- Στ) Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή την υγεία των παιδιών που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από το ΚΕΠΑ , μετά από προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς.
- Ζ) Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις σχετικές έγγραφες ειδοποιήσεις στους γονείς , αυτοί δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του ΚΕΠΑ.

7.5 "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ (ΤΡΟΦΕΙΑ) ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΕΠΑ"

Για τα βρέφη και τα νήπια που εγγράφονται στα ΚΕΠΑ , καταβάλλονται τροφεία εκτός των βρεφών και των νηπίων του προσωπικού , σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία. Η οικονομική εισφορά γνωστοποιείται με ανάρτηση πριν την έναρξη του χρονικού διαστήματος υποβολής των αιτήσεων για εγγραφή. Η οικονομική εισφορά , τροφεία , πρέπει να καταβάλλονται στις πέντε (5) πρώτες μέρες κάθε επόμενου μήνα.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 78/2002 απόφαση του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ και την υπ' αριθμόν 283/20-5-2002 απόφαση του Δ.Σ. του Δήμου Ηρακλείου , καθορίστηκε η οικονομική εισφορά (τροφεία) των παιδιών που είναι εγγεγραμμένα στα ΚΕΠΑ για το έτος 2002 - 2003 , σύμφωνα με την οικονομική κατάσταση των οικογενειών.

Συγκεκριμένα , η μηνιαία συμμετοχή των γονέων των οποίων τα βρέφη- νήπια φιλοξενούνται στα ΚΕΠΑ Ηρακλείου από 1-9-2002 ορίζεται ως εξής :

- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 0 - 2.500.000 Δρχ. το παιδί θα απαλλάσσεται από την οικονομική εισφορά.
- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 2.500.000 - 4.000.000 Δρχ. θα καταβάλλεται το ποσό των 165 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 15 Euro.
- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 4.000.001 - 5.000.000 Δρχ. θα καταβάλλεται το ποσό των 220 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 20 Euro.
- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 5.000.001 - 7.000.000 Δρχ. θα καταβάλλεται το ποσό των 275 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 25 Euro.

- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 7.000.001 - 8.500.000 Δρχ. θα καταβάλλεται το ποσό των 385 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 35 Euro.
- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 8.500.001 -10.000.000 Δρχ. θα καταβάλλεται το ποσό των 660 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 60 Euro.
- Για ετήσιο οικονομικό εισόδημα από 10.000.000 Δρχ. και άνω θα καταβάλλεται το ποσό των 825 Euro ετησίως , κατανεμημένο σε έντεκα ισόποσες μηνιαίες δόσεις των 75 Euro.

Για την απαλλαγή των οικογενειών από την μηνιαία οικονομική εισφορά , θα επιλαμβάνεται το Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ με απόφαση του και αφού εξετάσει την αίτηση και τα παραστατικά που θα προσκομισθούν για την κάθε περίπτωση και μόνο εφόσον υπάρχουν κοινωνικά κριτήρια π.χ. πολύτεκνες οικογένειες , αναξιοπαθούντες κτλ. , καθώς επίσης και για όποια άλλη περίπτωση που δεν καλύπτεται από την παρούσα απόφαση , θα εκδίδεται σχετική απόφαση του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ.

7.6 "ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΕΠΑ"

Η λειτουργία των ΚΕΠΑ αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31^η Ιουλίου του επόμενου έτους , λειτουργεί πέντε (5) ημέρες την εβδομάδα από Δευτέρα έως Παρασκευή. Το ωράριο λειτουργίας αρχίζει από τις 7:00' π.μ. κατά το χειμερινό ωράριο και από 6:45 π.μ. κατά το θερινό ωράριο κάθε εργάσιμης ημέρας και λήγει στις 16:00 μ.μ.

Τα ΚΕΠΑ διακόπτουν την λειτουργία τους στις εξής περιπτώσεις :

- Κατά το μήνα Αύγουστο κάθε χρόνο , όπου το προσωπικό παίρνει υποχρεωτικά την ετήσια άδεια του και πραγματοποιούνται οι τυχόν απαραίτητες επισκευές , συντηρήσεις του κτιρίου.
- Κατά τις επίσημες αργίες των δημοσίων υπηρεσιών καθώς και τις ακόλουθες ημέρες : α) του Πολιούχου του Δήμου ή του εορτασμού εθνικού τοπικού γεγονότος , β) από 24 Δεκεμβρίου μέχρι 5 Ιανουαρίου και γ) από Μεγάλη Πέμπτη μέχρι την Κυριακή του Θωμά.

Με ευθύνη των Διευθυντριών κάθε ΚΕΠΑ και του Προέδρου του Δ.Σ. του Οργανισμού διοργανώνονται εορταστικές εκδηλώσεις για τα παιδιά. Υποχρεωτικά προγραμματίζονται οι εξής εορταστικές εκδηλώσεις :

- α) Εορτή Χριστουγέννων με συμμετοχή γονέων - κηδεμόνων και Τοπικών Αρχών
- β) στις Εθνικές επετείους συμμετέχουν στις εκδηλώσεις που προγραμματίζουν οι Τοπικές Αρχές
- γ) Αποκριάτικη εορταστική εκδήλωση με παιδιά - γονείς -προσωπικό
- δ) εορτή λήξης του έτους με συμμετοχή των γονέων.

Οι εορταστικές εκδηλώσεις αντιμετωπίζονται από τους παιδαγωγούς σαν ευκαιρίες να δώσουν στα παιδιά τη δυνατότητα να εκφράσουν με τον πιο επίσημο τρόπο , τη φαντασία τους , να νοιώσουν υπερήφανα , άξια και να καλλιεργηθεί η αυτοπεποίθηση τους. Οι εκδηλώσεις γίνονται στο χώρο των ΚΕΠΑ , είναι ομαδικές και δεν πιέζονται τα παιδιά να συμμετέχουν εάν δεν το επιθυμούν. Σε κάθε εορταστική εκδήλωση χορηγούνται στα παιδιά δώρα π.χ. παιχνίδια , βιβλία , ενθύμια και γλυκίσματα.

7.7 "ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΚΕΠΑ ΣΕ ΤΜΗΜΑΤΑ"

Κάθε Βρεφικός Σταθμός συγκροτείται από τα εξής τμήματα - τάξεις :

- A) Τμήμα βρεφών από 6 μηνών μέχρι 1 ¹/₂ χρονών.
- B) Τμήμα βρεφών από 1 ¹/₂ χρονών μέχρι 2 ¹/₂ χρονών.

Κάθε Νηπιακός Σταθμός συγκροτείται από τα εξής τμήματα - τάξεις :

- A) Τμήμα νηπίων από 2 ¹/₂ χρονών μέχρι 3 ¹/₂ χρονών.
- B) Τμήμα νηπίων από 3 ¹/₂ χρονών μέχρι 4 ¹/₂ χρονών.
- Γ) Τμήμα νηπίων από 4 ¹/₂ χρονών μέχρι την εγγραφή τους στο Δημοτικό Σχολείο.

Κάθε Τμήμα Παιδικού Σταθμού εξυπηρετεί έως 25 παιδιά με το παιδαγωγικό προσωπικό που προβλέπεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν τα της αναλογίας παιδαγωγικού προσωπικού και παιδιών.

7.8 "ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΩΝ ΠΟΥ ΦΙΛΟΞΕΝΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΚΕΠΑ"

- Στα ΚΕΠΑ γίνονται σεβαστά και τηρούνται τα δικαιώματα του Παιδιού , όπως ορίζονται στην Ελληνική Νομοθεσία , στο σχετικό χάρτη του Ο.Η.Ε. , στις διεθνείς συμβάσεις και στις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- Τα μέσα προσέγγισης των παιδιών είναι η αγάπη , η εμπιστοσύνη , η αποδοχή , ο διάλογος και η επεξήγηση.
- Το περιβάλλον των ΚΕΠΑ πρέπει να τηρεί τους κανόνες υγιεινής , τους κανόνες ασφαλείας και την σύγχρονη παιδαγωγική δεοντολογία.
- Η όλη συμπεριφορά στα ΚΕΠΑ είναι ευχάριστη , ήρεμη , συνεργατική και χαρακτηρίζεται από σχέσεις αλληλοσεβασμού μεταξύ του προσωπικού , των παιδιών και των γονέων.
- Χαρακτηρίζεται αντιπαιδαγωγική συμπεριφορά και μέγιστο πειθαρχικό παράπτωμα , η έστω και στο ελάχιστο ασκηθείσα σωματική βία και η λόγω και έργω εξύβριση ακόμη και στις πιο απλές μορφές τους.

7.9 "ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΤΑ ΚΕΠΑ"

Το μήνα Σεπτέμβριο κάθε έτους γίνεται στα ΚΕΠΑ το ξεκίνημα της ετήσιας λειτουργίας τους με την προσαρμογή των παιδιών. Η προσαρμογή των παιδιών είναι η εναρκτήρια παιδαγωγική δραστηριότητα , από την επιτυχία της καθορίζεται και η επιτυχή ένταξη των παιδιών στους κανόνες ζωής του ΚΕΠΑ. Προετοιμάζεται με την επίσκεψη του παιδιού και του γονέα στο τέλος της προηγούμενης σχολικής χρονιάς και ολοκληρώνεται το μήνα Σεπτέμβριο.

Η διαδικασία προσαρμογής είναι η εξής :

- Για τα βρέφη , την πρώτη εβδομάδα η παραμονή τους στο ΚΕΠΑ είναι ολιγόωρη , με ταυτόχρονη παρουσία , για όσο χρειασθεί , της μητέρας ή του πατέρα. Οι παιδαγωγοί προσέρχονται σε ενιαίο ωράριο από τις 8:00'π.μ. μέχρι τις 14:00'μ.μ. και ο καθένας υποδέχεται τα παιδιά του τμήματος του.
- Σταδιακά "αποχωρεί" ο γονέας και για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Βασικοί στόχοι αυτής της διαδικασίας είναι η αβίαστη προσαρμογή του παιδιού , η σταδιακή ανεξαρτητοποίηση του παιδιού έτσι ώστε στο τέλος της δεύτερης εβδομάδας προσέλευσης του , αν είναι δυνατόν , να παραμείνει στο ΚΕΠΑ έξι (6) ώρες. Κατά την διάρκεια της δεύτερης και τρίτης εβδομάδας το ωράριο των παιδαγωγών είναι ενιαίο από τις 8:00'π.μ. μέχρι τις 14:00'μ.μ.
- Για τα νήπια από 2 ¹/₂ χρονών και ειδικά όσα για πρώτη φορά πηγαίνουν σε ΚΕΠΑ ακολουθείται παρόμοια διαδικασία με συμμετοχή του γονέα και σταδιακή αύξηση των ωρών παραμονής τους.

7.10 "ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ"

Στα ΚΕΠΑ εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα αγωγής και απασχόλησης έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η αρμονική , πνευματική και σωματική ανάπτυξη του παιδιού. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού , τα παιδιά προσεγγίζονται με μέσο την στοργή , το διάλογο , την επεξήγηση και την εμπιστοσύνη.

Απαγορεύεται ρητά στο προσωπικό των ΚΕΠΑ η καταναγκαστική επιβολή απόψεων ή η επιβολή σωματικής τιμωρίας. Η παραβίαση της απαγόρευσης αυτής αποτελεί σοβαρότατο πειθαρχικό παράπτωμα το οποίο οδηγεί στην λύση της εργασιακής σχέσης μεταξύ του υπαλλήλου και του Οργανισμού.

Βάση του ημερήσιου προγράμματος αγωγής και απασχόλησης είναι η κοινωνικοποιημένη και ομαλή συναναστροφή των παιδιών μεταξύ τους , η ενίσχυση της εξελικτικής τους πορείας και η εμπέδωση κλίματος ελευθερίας και ασφάλειας.

Σε όλες τις ηλικίες η οργάνωση της παιδαγωγικής δράσης , με γνώμονα τις ανάγκες των παιδιών , στηρίζεται στη δράση και στάση του παιδαγωγού , η οποία πρέπει να είναι η εξής :

- ✓ να είναι προμηθευτής υλικού και ερεθισμάτων
- ✓ να βοηθάει τα παιδιά στην ατομική εξελικτική τους πορεία
- ✓ να αποδέχεται τις ιδιαιτερότητες του κάθε παιδιού
- ✓ να παρέχει συναισθηματική ασφάλεια , αποδοχή και ευκαιρίες
- ✓ να δουλεύει με τα παιδιά και όχι για λογαριασμό των παιδιών
- ✓ να συνδυάζει την ατομική και ομαδική απασχόληση

- ✓ να δίνει στα παιδιά δυνατότητα επιλογών
- ✓ να μην επιβάλλει δικές του επιλογές
- ✓ να μην χρησιμοποιεί την ανταμοιβή ή την στέρηση , την κρίση της καλής ή κακής δουλειάς και την σύγκριση ανάμεσα στα παιδιά.

7.10.1 Βρεφικά Τμήματα

Η ραγδαία σωματική και κινητική εξέλιξη των παιδιών της ηλικίας αυτής προϋποθέτει χώρους ελεύθερους , καλυμμένους με μοκέτα και εφοδιασμένους με υλικά όπως μαξιλάρια , αφρώδη στρώματα , γωνιές για κρύψιμο , τούνελ κτλ.

Η εντυπωσιακή και ταχεία εξέλιξη των παιδιών σε όλους τους τομείς προϋποθέτει τον εφοδιασμό του χώρου με υλικό που προσφέρει ερεθίσματα για την πολύπλευρη εξέλιξη τους π.χ. ηχητικά παιχνίδια , μπάλες , συρόμενα αντικείμενα , κρίκοι , αντικείμενα μιμητικού παιχνιδιού , πάνινα βιβλία κ.α.

Η σημασία της συναισθηματικής ασφάλειας και σιγουριάς για την σταδιακή κατάκτηση της αυτογνωσίας και αυτονομίας επιβάλλει να υπάρχουν στο χώρο αντικείμενα όπως εικόνες προσώπων , άθραυστοι καθρέπτες , μαλακά ζώακια κ.α.

Το βρεφικό τμήμα οργανώνεται σε γωνιές ενδιαφέροντος. Οι παιδαγωγοί σέβονται απαρέγκλιτα τις ιδιαιτερότητες και τους ατομικούς ρυθμούς του κάθε παιδιού , π.χ. ύπνος , ποσότητα και διάρκεια φαγητού , και δεν επιβάλλουν τους δικούς τους.

7.10.2 Νηπιακά Τμήματα

Η μετάβαση των παιδιών της ηλικίας αυτής στο στάδιο του μιμητισμού και του συμβολισμού στο οποίο αναπαράγουν ρόλους και κοινωνικά πρότυπα , οδηγεί στην ανάγκη της οργάνωσης των τμημάτων με γωνιές δραστηριοτήτων π.χ. βιβλιοθήκης , κουκλόσπιτου , πειραματισμού , μεταμφίεσης , ιατρείου , μπακάλικου , ταχυδρομείου κ.α.

Επίσης η ανάγκη των παιδιών να πειραματισθούν , να δημιουργήσουν , να εκφράσουν και να μάθουν σε συνδυασμό με την ικανότητα τους να δουλεύουν σε μικρές ομάδες , οδηγεί στην οργάνωση των παιδαγωγικών εργαστηρίων π.χ. μαγειρικής - ζαχαροπλαστικής , ζωγραφικής ,θεατρικού παιχνιδιού , λογικό-μαθηματικών εννοιών , προ-γραφής κ.α. Επίσης εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα κυκλοφοριακής , διαπολιτισμικής , περιβαλλοντολογικής αγωγής.

7.11 "ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΩΓΗΣ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ"

Το Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης βρεφών και νηπίων σχεδιάζεται από την Ειδική Επιτροπή Προγράμματος , η οποία συγκροτείται με ειδική απόφαση του Προέδρου του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ. Η ειδική επιτροπή προγράμματος ορίζεται και συγκροτείται μετά την εγκατάσταση του Δ.Σ. του Οργανισμού και ισχύει μέχρι την εγκατάσταση νέου Δ.Σ. στον οργανισμό από την Δημοτική Αρχή.

Το πρόγραμμα αγωγής και απασχόλησης αφού υποβληθεί στον Πρόεδρο του Δ.Σ. εισάγεται στο Δ.Σ. προκειμένου να εγκριθεί. Μετά την έγκριση του προγράμματος από το Δ.Σ. εφαρμόζεται σε κάθε ΚΕΠΑ.

Η προσέλευση των παιδιών στα ΚΕΠΑ ορίζεται από τις 07:00*π.μ. μέχρι 08:30*π.μ. Οι γονείς παραδίδουν τα παιδιά στη νηπιαγωγό ή βρεφοκόμο στον χώρο υποδοχής του ΚΕΠΑ. Η αποχώρηση αρχίζει από τις 14:30*μ.μ. μέχρι τις 16:00*μ.μ. όπου οι γονείς παραλαμβάνουν τα παιδιά από τη νηπιαγωγό ή την βρεφοκόμο στον χώρο υποδοχής του ΚΕΠΑ. Τα παιδιά παραλαμβάνονται και παραδίνονται μόνο από τους γονείς , εάν το παιδί παραδίδεται ή παραλαμβάνεται από άλλο πρόσωπο απαιτείται ειδική-γραφτή εξουσιοδότηση από τον γονέα. Τα παιδιά μπορούν να παραλαμβάνονται νωρίτερα από την προγραμματισμένη ώρα εφόσον υπάρχουν ειδικοί λόγοι για τους οποίους οι γονείς ενημερώνουν την Διευθύντρια του ΚΕΠΑ.

Το ημερήσιο πρόγραμμα των ΚΕΠΑ είναι ευέλικτο και προσαρμόζεται στις καιρικές συνθήκες και στα έκτακτα συμβάντα , όμως πρέπει να τηρεί ορισμένα βασικά χρονικά σημεία αυτού όπως :

την προσέλευση των παιδιών , την αναχώρηση των παιδιών , τις ώρες φαγητού , ώρα διαλείμματος και ώρα ανάπαυσης.

7.11.1 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης
Βρεφικού Τμήματος (6 μηνών μέχρι 1 1/2 χρονών)

- 07:00' - 09:00' π.μ. : Υποδοχή των βρεφών , ελεύθερη απασχόληση με το παιδαγωγικό υλικό. Κάλυψη των ατομικών αναγκών των βρεφών ή ανάπαυση , όσων από αυτά το επιθυμούν. Προετοιμασία για πρωινό. Τα βρέφη προετοιμάζονται από τον παιδαγωγό ένα - ένα (ατομική υγιεινή).
- 09: 00' - 09:30' π.μ. : Πρωινό. Ο παιδαγωγός ταΐζει τα βρέφη ένα - ένα ή βοηθάει επιμελώς τα μεγαλύτερα.
- 09:30' - 12:00' μ.μ : Ατομικά προγράμματα απασχόλησης των βρεφών. Πρώτες ομάδες με 2 ή 3 βρέφη και την συμμετοχή του παιδαγωγού.
- 12:00' - 13:00' μ.μ : Προετοιμασία για το μεσημεριανό φαγητό (ατομική υγιεινή). Μεσημεριανό. Πρέπει να δίνεται ο απαραίτητος χρόνος , ώστε τα βρέφη να τρώνε χωρίς άγχος και πίεση.
- 13:00' - 13:30' μ.μ. : Απασχόληση των βρεφών - ελεύθερα ή με την συμμετοχή του παιδαγωγού - με ήσυχες δραστηριότητες. Ανάπαυση των βρεφών που μένουν ως αργά και το επιθυμούν. Αναχώρηση των βρεφών που φεύγουν νωρίς.
- 13:30' - 15:00' μ.μ : Ανάπαυση ή ελεύθερη απασχόληση των βρεφών. Κάλυψη ατομικών αναγκών.
- 15:00' - 16:00' μ.μ. : Απογευματινό. Ελεύθερη απασχόληση των βρεφών. Αναχώρηση.

Η περίθαλψη των βρεφών γίνεται πάντα σύμφωνα με τους σύγχρονους αναγνωρισμένους κανόνες της βρεφοκομικής με την ευθύνη και τις οδηγίες του παιδίατρου συνεργάτη του οργανισμού.

Το διαιτολόγιο των βρεφών ορίζεται από τον παιδίατρο. Σε αυτή την ηλικία των 6 -18 μηνών , βαρύνουσα σημασία έχει η ψυχοσυναισθηματική και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών.

Η ομαλή και υγιής εξέλιξη τους στους παραπάνω τομείς γίνεται εφικτή με την έγκαιρη κάλυψη των σωματικών τους αναγκών (άλλαγμα , τάισμα) , την κάλυψη των συναισθηματικών τους αναγκών (ανάπτυξη δυαδικής σχέσης με τον παιδαγωγό) και την αυτονόμηση τους (ελεύθερη κίνηση και πρόσβαση στο υλικό ώστε να ορίσουν και να ελέγχουν το σώμα τους , περνώντας από το "μπουσουλήμα" στο βάδισμα και το τρέξιμο).

Ενδεικτικές δραστηριότητες είναι το "παιχνίδι με το τηλέφωνο" , το "κούκου - τσα" , το "βάζω - βγάζω" , "κρύβω - φανερώνω" , "προσπαθώ να φαω" , "προσπαθώ να βγάλω τα παπούτσια μου" , "πετάω τα σκουπίδια στο καλάθι" , "ακούω μουσική" , "διαβάζω - ξεφυλλίζω βιβλία με γνωστά αντικείμενα" . "παίζω μπροστά στον καθρέπτη - μαθαίνω το σώμα μου" κ.α.

7.11.2 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Βρεφικού Τμήματος

(1 1/2 χρονών μέχρι 2 1/2 χρονών)

➤ 07:00' - 09:00' π.μ. : Υποδοχή βρεφών , ελεύθερη απασχόληση με το παιδαγωγικό υλικό. Παιχνίδι σε παρεούλες στις πρώτες γωνιές παιδαγωγικών δραστηριοτήτων (βιβλίου , κουκλόσπιτου , κομμωτηρίου) , εκπαίδευση στο δοχείο και στην ατομική καθαριότητα και κάλυψη των ατομικών αναγκών στα πιο μικρά βρέφη του τμήματος. Προετοιμασία για πρωινό.

➤ 09: 00' - 09:30' π.μ. : Πρωινό. Ο παιδαγωγός δίνει στα βρέφη το χρόνο να μάθουν να τρώνε μόνα τους και τα αφήνει να προσπαθούν.

- 09:30'- 12:00'μ.μ : Εναλλαγή ήρεμων καθιστικών παιδαγωγικών δραστηριοτήτων (ζωγραφική „ διάβασμα βιβλίου από τον παιδαγωγό , αφήγηση παραμυθιού) διάρκειας 5' - 10' , κινητικές δραστηριότητες (ασκήσεις χώρου , παιχνίδι με μπάλα) διάρκειας μεγαλύτερης των 15'. Μεταξύ των 10:30' και 11:30' τα παιδιά κάνουν 20' διάλειμμα στην αυλή ή έχουν ελεύθερη απασχόληση στη τάξη.
- 12:00'- 13:00'μ.μ : Προετοιμασία για μεσημεριανό φαγητό (ατομική υγιεινή). Μεσημεριανό.
- 13:00'- 13:30'μ.μ. : Ελεύθερη απασχόληση παιδιών. Αναχώρηση όσων φεύγουν νωρίς. Ανάπαυση αυτών που μένουν μέχρι αργά , εφόσον το επιθυμούν.
- 13:30'- 15:00'μ.μ : Ανάπαυση ή ήρεμες δραστηριότητες , ατομική υγιεινή , ελεύθερη απασχόληση με τα υλικά.
- 15:00'- 16:00'μ.μ. : Απογευματινό. Ελεύθερη απασχόληση. Αναχώρηση παιδιών.

Σε αυτή την ηλικία 1 1/2 έως 2 1/2 χρονών , βαρύνουσα σημασία έχει η ψυχοσωματική και ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών και ειδικότερα η ανεξαρτησία και αυτονομία τους. Απαρχή λοιπόν του παιδαγωγικού έργου η εκπαίδευση στο δοχείο και στην ατομική καθαριότητα. Πρέπει ο παιδαγωγός να δίνει αρκετό χρόνο στα παιδιά να μάθουν να τρώνε , να πλένουν τα χέρια τους , να ντύνονται κτλ.

Ενδεικτικές δραστηριότητες είναι οι ασκήσεις χώρου (πέραςμα μέσα από στεφάνια , παιχνίδι με μπάλα , μπαίνουν-βγαίνουν σε χαρτόκουτα) , ζωγραφική (δακτυλομπογιές , κηρομπογιές με ρολά , φελλούς) σφραγίδες με φελλούς , να σκίσουν χαρτιά και να τα κολλήσουν σε μεγάλη επιφάνεια , παιχνίδι με την άμμο, διάβασμα στη γωνία του βιβλίου , αναπαραγωγή ήχων , παιχνίδι μίμησης , αναφορά πρώτων μεγεθών - χρωμάτων - σχημάτων , αυτογνωσία (παιχνίδι στον καθρέπτη όταν μεταμφιέζονται).

7.11.3 Πρόγραμμα Αγωγής και Απασχόλησης Νηπιακών Τμημάτων

(από 2 1/2 χρονών έως 3 1/2 χρονών , από 3 1/2 χρονών έως 4 1/2 χρονών , από 4 1/2 χρονών έως την εγγραφή τους στο Δημοτικό Σχολείο)

➤07:00' - 08:30' π.μ. : Υποδοχή των παιδιών. Ο παιδαγωγός προτρέπει και ενθαρρύνει τα παιδιά να ενσωματωθούν σε ομάδες παιχνιδιού ή απασχόλησης στις "παιδαγωγικές γωνιές δραστηριοτήτων" συμβολικού χαρακτήρα , στις γωνιές γνώσεων ή τους προτείνει απασχόληση με το οικοδομικό-κατασκευαστικό υλικό ή άλλο υλικό.

➤08:30' - 09:00' π.μ. : Προετοιμασία των παιδιών για το πρωινό. Προετοιμασία της τραπεζαρίας. Ατομική υγιεινή. Συναισθηματικές ανταλλαγές μεταξύ των παιδιών και του παιδαγωγού.

➤09:00' - 09:30' π.μ. : Πρωινό. Τα παιδιά - με ομάδες εργασίας - συμμετέχουν στο σερβίρισμα και στη τακτοποίηση της τραπεζαρίας.

➤09:30' - 10:00' π.μ. : Ο παιδαγωγός προγραμματίζει και συζητά με τα παιδιά τις δραστηριότητες της ημέρας. Μουσικοκινητικές - ρυθμικές δραστηριότητες , ασκήσεις χώρου.

➤10:00' - 11:00' π.μ. : Παράλληλα ή μεμονωμένα εργαστήρια ζωγραφικής , κολλητικής , πηλού , νερού , κηπουρικής , μαγειρικής , οικολογικού πειραματισμού , θεατρικού παιχνιδιού , κουκλοθέατρου ή άλλες παιδαγωγικές δραστηριότητες του ίδιου χαρακτήρα.

➤11:00' - 12:00' μ.μ : Διάλειμμα των παιδιών διάρκειας γύρω στα 30'. Ελεύθερη απασχόληση στις "γωνιές" ή ομαδικά παιχνίδια στην τάξη και στην αυλή , ψυχοκινητικές δραστηριότητες. Προανάγνωση - Προγραφή - Προαρίθμηση. Προετοιμασία για μεσημεριανό φαγητό (ατομική υγιεινή).

- 12:00' - 13:00' μ.μ. : Μεσημεριανό φαγητό. Τα παιδιά σε ομάδες εργασίας συμμετέχουν στο σερβίρισμα και στην τακτοποίηση της τραπεζαρίας. Ατομική υγιεινή μετά το φαγητό - βούρτσισμα δοντιών.
- 13:00' - 13:30' μ.μ. : Ήσυχες δραστηριότητες άκουσμα μουσικής , αφήγηση παραμυθιού , μυθοπλασία , τραγούδι , διάβασμα βιβλίου κ.α. Δραστηριότητες στις γωνιές γνώσεων - πληροφόρησης. Παιχνίδια με το λόγο. Προαναγνωστικές ασκήσεις. Παιχνίδια για την εξέλιξη της αντιληπτικής ικανότητας των παιδιών. Πantomίμα. Αυτοσχεδιασμοί , φαντασία.
- 13:30' - 15:00' μ.μ. : Ανάπαυση. Ήρεμες δραστηριότητες. Ελεύθερη απασχόληση με το παιδαγωγικό υλικό. Ατομική Υγιεινή.
- 15:00' - 16:00' μ.μ. : Απογευματινό. Ελεύθερη απασχόληση. Αναχώρηση των παιδιών.

Το παραπάνω πρόγραμμα προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες της κάθε επιμέρους ηλικίας σύμφωνα με τις τάξεις-τμήματα που έχουν δημιουργηθεί στα ΚΕΠΑ. Ενδεικτικές δραστηριότητες είναι οι έννοιες χώρου , χρόνου (το σώμα στο χώρο και στο χρόνο) , μεγέθη , σχήματα , χρώματα , προγραφή , προανάγνωση , λογικό-μαθηματικές έννοιες , αντιστοιχίες , μουσική-ρυθμική , εικαστικά , κατασκευές πηλού , ζωγραφική , κόλλα ψαλίδι , θέατρο σκιών , χορός, παιχνίδι με την γραμματική κ.α.

7.12 "ΠΡΟΤΥΠΕΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ"

Σύμφωνα με τον κεντρικό προγραμματισμό του Δ.Σ. του Οργανισμού θεσπίζονται "έξοδοι - περίπατοι" των παιδιών από τα ΚΕΠΑ. Οι έξοδοι - περίπατοι των παιδιών έχουν παιδαγωγικό χαρακτήρα και σκοπό. Το Δ.Σ. του Οργανισμού και το προσωπικό των ΚΕΠΑ έχουν την ευθύνη για την ασφάλεια και την προστασία των παιδιών.

Οι έξοδοι - περίπατοι των παιδιών έχουν τις ακόλουθες μορφές:

α) κοντινές επισκέψεις στη γειτονιά , β) επισκέψεις σε μουσεία , γ) επισκέψεις σε παιδικές βιβλιοθήκες δ) επισκέψεις σε ζωολογικό κήπο , πάρκα , ε) επισκέψεις ιδιαίτερου παιδικού ενδιαφέροντος.

Σε κάθε έξοδο από το ΚΕΠΑ τα παιδιά συνοδεύονται από τους παιδαγωγούς και από υπαλλήλους του βοηθητικού προσωπικού. Σε κάθε ΚΕΠΑ μπορούν να εκπονούνται πρότυπα προγράμματα μετά από την σύμφωνη γνώμη και σε συνεργασία με την Ειδική Παιδαγωγική Επιτροπή. Ενδεικτικά αναφέρονται σαν πρότυπα παιδαγωγικά προγράμματα τα εξής :

- Λειτουργία Κεντρικής Δανειστικής Βιβλιοθήκης
- Εργαστήρι Λαϊκής Παράδοσης και κατασκευής παραδοσιακών παιχνιδιών
- Γνωστικά εργαστήρια κτλ.

Τα ΚΕΠΑ μπορούν να συμμετέχουν σε ερευνητικά προγράμματα που εκπονούν ερευνητικά τμήματα ή ερευνητικές ομάδες των ΑΕΙ και ΤΕΙ και κάθε άλλος ερευνητικός ή παιδαγωγικός φορέας του Δημοσίου - του Δήμου σε Τοπικό , Εθνικό και Διεθνές επίπεδο.

7.13 "ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΑΙΔΙΩΝ"

Στα βρέφη και νήπια των ΚΕΠΑ παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή κάθε ημέρα ως εξής : πρωινό , μεσημεριανό και απογευματινό φαγητό. Το διαιτολόγιο των παιδιών καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδιατρικές απόψεις για τη υγιεινή διατροφή των παιδιών.

Η εκπόνηση και εφαρμογή των κανόνων της διαιτητικής επιστήμης γίνεται από ειδικό συνεργάτη διαιτολόγο ενιαία για όλα τα ΚΕΠΑ του οργανισμού. Το περιεχόμενο των γευμάτων , που παρέχεται στα παιδιά και στο προσωπικό , καθορίζεται μέσα στο ημερήσιο εφόδιο τροφοδοσίας και το ορίζει με απόφαση του το Δ.Σ. μετά από εισήγηση του Παιδίατρου και του Διαιτολόγου.

Το πρόγραμμα διατροφής αναρτάται σε εμφανές σημείο του ΚΕΠΑ και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς. Για την διατροφή χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο νωπά και φρέσκα φρούτα , λαχανικά , κρέας , ψάρια , γαλακτοκομικά προϊόντα κ.α. ενώ απαγορεύεται η χορήγηση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές , χρωστικές και τεχνητά γλυκαντικές ουσίες.

7.14 "ΙΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ"

Η ιατρική παρακολούθηση της υγείας των παιδιών , αποτελεί παράλληλη υποχρέωση προς την αντίστοιχη οικογενειακή , του ΚΕΠΑ και ενεργείται από παιδίατρο είτε του Εθνικού Συστήματος Υγείας είτε συνεργάτη του νομικού προσώπου ο οποίος επισκέπτεται το κάθε ΚΕΠΑ μια φορά το δεκαπενθήμερο ή συχνότερα εφόσον αυτό επιβάλλεται για λόγους ουσιαστικής άσκησης του ιατρικού ελέγχου.

Είναι απαραίτητη η ψυχολογική προετοιμασία του παιδιού από την παιδαγωγό. Στη διαδικασία της ιατρικής παρακολούθησης του παιδιού δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ψυχολογική του κατάσταση έτσι ώστε τα παιδιά να προσέρχονται αβίαστα στον ιατρό. Στόχος της αγωγής που δίδεται από τον ιατρό είναι να αντιληφθεί το παιδί τις έννοιες "είμαι υγιής" , "είμαι άρρωστος" και να προβληματισθεί για το "τι πρέπει να κάνω για να είμαι υγιής".

Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελος Υγείας και Ατομική Κάρτα Υγείας Παιδιού. Τα ιατρικά αυτά έντυπα ενημερώνονται αποκλειστικά και μόνο από τους ιατρούς συνεργάτες του οργανισμού , διατηρούνται στο ΚΕΠΑ και μόνο η Ατομική Κάρτα Υγείας Παιδιού παραδίδεται στον γονέα με την διαγραφή του παιδιού από το ΚΕΠΑ. Σε τακτά χρονικά διαστήματα καλούνται οι γονείς σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις σχετικές με θέματα υγιεινής των παιδιών.

Εάν κατά τη διάρκεια λειτουργίας του ΚΕΠΑ αρρωστήσει αιφνίδια κάποιο παιδί και παρίσταται ο παιδίατρος επιμελείται του περιστατικού.

Αν δεν παρίσταται ο παιδίατρος το παιδί που θα αρρωστήσει ξαφνικά μεταφέρεται στην ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα υγείας του ΚΕΠΑ μέχρι να επιληφθεί του περιστατικού ο παιδίατρος και να ειδοποιηθούν οι γονείς του. Εάν συμβεί ατύχημα , παρέχονται στο παιδί οι πρώτες βοήθειες , ειδοποιείται ο ιατρός και οι γονείς , εάν κρίνει ο ιατρός - όταν απουσιάζει η Διευθύντρια - αναγκαίο μεταφέρεται σε νοσοκομείο συνοδευόμενο από την παιδαγωγό.

Η περιφρούρηση της υγείας του παιδιού αποτελεί επίσης μέριμνα και φροντίδα όλου του προσωπικού του ΚΕΠΑ , μέσα στα πλαίσια της αρμοδιότητας και των καθηκόντων του κάθε υπαλλήλου. Οι υπάλληλοι εφαρμόζουν πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας , ευθύνονται για κάθε αμέλεια ή παράλειψη που έχει επίπτωση στην υγεία του παιδιού.

Σε περίπτωση λοιμώδους νοσήματος οι γονείς υποχρεούνται να ειδοποιήσουν αμέσως το ΚΕΠΑ ενώ η επιστροφή του παιδιού πρέπει να συνοδεύεται από γνωμάτευση του θεράποντος ιατρού στην οποία αναφέρεται η νόσος από την οποία έπασχε το παιδί και η πλήρης αποκατάσταση της υγείας του παιδιού.

Τέλος , όλο το προσωπικό του ΔΟΠΑΕΗ υποβάλλεται τακτικά - κάθε δύο μήνες - σε προληπτικό έλεγχο , εφοδιάζεται με ειδικό ατομικό βιβλιάριο υγείας το οποίο θεωρείται από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία.

7.15 "ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ"

Η διαρκής επικοινωνία του γονέα με το ΚΕΠΑ είναι αναγκαία για την ομαλή ανάπτυξη του παιδιού , επιβάλλεται η συχνή συνεργασία γονέων και παιδαγωγικού προσωπικού για όλα τα θέματα που αφορούν το παιδί. Η ειδική παιδαγωγική επιτροπή εκπονεί προγράμματα συνεργασιών του ΚΕΠΑ με τους γονείς.

Η παρουσία του γονέα είναι αναγκαία και επιβάλλεται , προς όφελος του παιδιού , να συμμετέχει τουλάχιστον στις ομαδικές εκδηλώσεις των παιδιών που γίνονται στους χώρους του ΚΕΠΑ.

Σε κάθε ΚΕΠΑ οργανώνονται τουλάχιστον τέσσερις συγκεντρώσεις γονέων το χρόνο :

- α) το 2^ο δεκαήμερο Σεπτεμβρίου
- β) το 1^ο δεκαήμερο Νοεμβρίου
- γ) το 2^ο δεκαήμερο Φεβρουαρίου
- δ) το 1^ο δεκαήμερο Απριλίου.

Οι συγκεντρώσεις γονέων γίνονται εκτός ωραρίου λειτουργίας των ΚΕΠΑ μετά από απόφαση του Δ.Σ. του ΔΟΠΑΕΗ.

7.16 "ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ"

Όλο το προσωπικό του Οργανισμού είναι υποχρεωμένο :

1. Να γνωρίζει τις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας.
2. Να αφιερώνει στα καθήκοντα που του αναθέτουν όλη τη δραστηριότητα του για την καλύτερη εκτέλεση τους.
3. Να εξυπηρετεί ευσυνείδητα τα συμφέροντα του Οργανισμού και να συμβάλλει με όλες τις δυνάμεις και τις γνώσεις του , για την σωστότερη και αρτιότερη λειτουργία του.
4. Η συνεργασία και ο διάλογος είναι απαραίτητες προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση των σκοπών και των στόχων του οργανισμού.
5. Το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με τρίτους , κυρίως τους γονείς , οφείλει να συμπεριφέρεται με ευγένεια , κατανόηση και να τους εξυπηρετεί πρόθυμα.
6. Ιδιαίτερα το παιδαγωγικό προσωπικό εκτός από την επαγγελματική του τεχνική οφείλει να καλλιεργεί τις γνώσεις του σχετικά με τις αρχές της παιδαγωγικής και της ψυχολογίας του παιδιού. Ανά πάσα στιγμή πρέπει να έχει υπόψη του τη σοβαρότητα της δουλειάς του και τη μεγάλη ευθύνη , πρέπει να φροντίζει για την επιμόρφωση του πάνω σε θέματα αγωγής του παιδιού.
7. Το προσωπικό εφαρμόζει την κοινωνικοποιημένη αντιαυταρχική αγωγή σύμφωνα με τα σύγχρονα δεδομένα της παιδαγωγικής επιστήμης.
8. Το προσωπικό από την αρχή δημιουργεί στα παιδιά κλίμα εμπιστοσύνης και ασφάλειας , έχει την ευθύνη της προσαρμογής τους στο περιβάλλον του ΚΕΠΑ.

9. Το προσωπικό για να προσεγγίσει τα παιδιά χρησιμοποιεί τη στοργή , το διάλογο , την επεξήγηση και την εμπιστοσύνη. Κάθε υπάλληλος είναι συνεργατικός , δεν υψώνει την φωνή , δεν απειλεί και δεν τιμωρεί.
10. Κάθε αντιπαιδαγωγική συμπεριφορά υπαλλήλου προς τα παιδιά του οργανισμού κρίνεται ιδιαίτερα επιβαρυντική και παραπέμπεται στο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Υπηρεσίας.
11. Να σέβεται τη διοικητική δομή της ιεραρχίας και να συνεργάζεται αρμονικά με τους προϊστάμενους του και όλο το προσωπικό του οργανισμού.

7.17 "ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ"

7.17.1 Παιδαγωγικό Προσωπικό

- Φροντίζει για την σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών με εξατομίκευση του ημερησίου προγράμματος ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες.
- Παιδαγωγεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.
- Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού για υλικοτεχνική υποδομή και την εφαρμογή του προγράμματος.
- Παρακολουθεί και βοηθάει τα παιδιά για την ικανοποίηση των ατομικών τους αναγκών , διατροφή , καθαριότητα και τα ενθαρρύνει να αυτοεξυπηρετούνται.
- Ενημερώνει τους αρμόδιους και τον παιδίατρο για κάθε ύποπτο περιστατικό σχετικά με την υγεία του παιδιού.
- Εφαρμόζει πιστά και απαρέγκλιτα τις σύγχρονες επιστημονικές παιδαγωγικές αντιλήψεις για την ανάπτυξη του παιδιού.
- Η θέση του παιδαγωγού - λειτουργού διακατέχεται από στοργή και αγάπη για τα παιδιά , να επιδιώκει την ανάπτυξη της προσωπικότητας τους παρέχοντας σ' αυτά κάθε ευκαιρία για δημιουργία και αυτενέργεια. Σε καμία περίπτωση και για οποιονδήποτε λόγο δεν επιτρέπεται η κακή μεταχείριση και ο εκφοβισμός των παιδιών. Σωματική ή φραστική ποινή αποτελεί μέγιστο πειθαρχικό παράπτωμα και τιμωρείται αυστηρότατα.

7.17.2 Βοηθός Παιδαγωγού

Βοηθάει και επικουρεί το παιδαγωγικό προσωπικό σε όλα τα καθήκοντα του , εκτελεί τις οδηγίες που παίρνει από αυτό στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του. Σε περίπτωση απουσίας του παιδαγωγού τον αντικαθιστά.

7.17.3 Μάγειρας ή Μαγείρισσα

Είναι υπεύθυνος για το μαγειρείο , για την επιμελημένη και έγκαιρη Παρασκευή του φαγητού , σύμφωνα με το διαιτολόγιο. Με ιδιαίτερη επιμέλεια τηρεί όλους τους όρους υγιεινής στους χώρους παρασκευής του φαγητού , εισηγούμενος κάθε σχετικό μέτρο στην Διευθύντρια του ΚΕΠΑ. Όταν απουσιάζει τον αντικαθιστά ο βοηθός μάγειρα. Ο μάγειρας υποχρεούται :

- να παραλαμβάνει καθημερινά από τον Διαχειριστή με υπηρεσιακό σημείωμα την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό με βάση το διαιτολόγιο και υπογράφει στο σχετικό δελτίο
- να τακτοποιεί τα σκεύη παρασκευής του φαγητού και εστίασεως , φροντίζει για την άριστη κατάσταση τους , ευθυνόμενος για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή τους
- να προτείνει τη λήψη κάθε μέτρου που θεωρείται απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου
- να διανέμει το φαγητό σύμφωνα με το ποσοτολόγιο και το διαιτολόγιο , σε όλα τα παιδιά και το προσωπικό , με την επίβλεψη των παιδαγωγών. Οτιδήποτε ετοιμάζει για τα βρέφη (γάλα , κρέμες , φαγητό κ.α.) πρέπει να παρευρίσκεται απαραίτητως η βρεφονηπιοκόμος.

7.17.4 Βοηθός Μάγειρας ή Τραπεζοκόμου

Βοηθάει τον μάγειρα ή την μαγείρισσα σε όλες τις εργασίες σύμφωνα πάντα με τις οδηγίες του. Όταν απουσιάζει ο μάγειρας τον αντικαθιστά στα καθήκοντα του. Με τις υποδείξεις των παιδαγωγών βοηθάει τα παιδιά την ώρα του φαγητού. Φροντίζει για την συγκέντρωση και την καθαριότητα των ειδών εστίασεως καθώς και την καθαριότητα της κουζίνας , της τραπεζαρίας , της αποθήκης τροφίμων και κάθε εργασία που του ανατίθεται από τον Προϊστάμενο του.

7.17.5 Προσωπικό Καθαριότητας

Το προσωπικό αυτό εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας σε όλους του χώρους του ΚΕΠΑ και των υπηρεσιών εκτός του μαγειρείου. Φροντίζει για το στρώσιμο των κρεβατιών , είναι υπεύθυνο για τον ιματισμό και την συντήρηση του. Χρησιμοποιεί τα υλικά που παραλαμβάνει με ημερήσιο δελτίο από τον Διαχειριστή και φροντίζει για την άριστη συντήρηση του εξοπλισμού. Επίσης εκτελεί κάθε άλλη βοηθητική εργασία που του ανατίθεται από τον Προϊστάμενο του.

7.17.6 Κοινωνικός Λειτουργός

Συμβάλλει στην πρόληψη ή αντιμετώπιση προβλημάτων των παιδιών κάθε Σταθμού και των οικογενειών τους εφόσον αυτό ζητηθεί ή είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο. Πραγματοποιεί τις κοινωνικές έρευνες σε συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή επαφή. Επίσης συνεργάζεται με τον παιδίατρο των ΚΕΠΑ.

7.17.7 Παιδίατρος

- Ο παιδίατρος εξετάζει όλα τα παιδιά των ΚΕΠΑ δύο (2) φορές το μήνα τουλάχιστον , λαμβάνει υπόψη τα ιατρικά πιστοποιητικά που υποβλήθηκαν από τους γονείς και παρακολουθεί την ανάπτυξη του παιδιού , ενημερώνει τον ατομικό φάκελο υγείας των παιδιών και συντάσσει την Ατομική Κάρτα Υγείας Παιδιού.
- Ο παιδίατρος συνεργάζεται με το παιδαγωγικό προσωπικό , με τον Κοινωνικό Λειτουργό , με τον Παιδοψυχολόγο , τον Διαιτολόγο και με όλους τους συνεργάτες του Οργανισμού που έχουν αναλάβει ειδικά καθήκοντα.
- Αποφασίζει για την δυνατότητα επιστροφής στο ΚΕΠΑ του παιδιού που απουσίασε λόγω αρρώστιας με βάση το ιατρικό πιστοποιητικό που φέρνουν οι γονείς και την προσωπική εξέταση που κάνει ο ίδιος στο παιδί.
- Υποδεικνύει τα απαραίτητα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την υγιεινή των παιδιών καθώς και για την εκπόνηση του διαιτολογίου και τη σωστή εκτέλεση της διατροφής των παιδιών.
- Διατηρεί σε κάθε ΚΕΠΑ ειδικό χώρο για τις ανάγκες των ιατρικών εξετάσεων των παιδιών και φροντίζει για το πρόχειρο φαρμακείο με τα απαραίτητα φάρμακα πρώτων βοηθειών.
- Ελέγχει τα ιατρικά πιστοποιητικά των παιδιών που προσκομίζουν οι γονείς κατά την περίοδο των εγγραφών.
- Συμβουλεύει και ευαισθητοποιεί τους γονείς για θέματα της επιστήμης του καθώς επίσης συμβουλεύει το παιδαγωγικό προσωπικό για την καλύτερη απόδοση στην εργασία τους.
- Γενικά γνωμοδοτεί για την υγειονομική κατάσταση του ΚΕΠΑ.

7.17.8 Παιδοψυχολόγος

Ο παιδοψυχολόγος ασκεί προληπτική ψυχική υγιεινή στα παιδιά των ΚΕΠΑ. Επισκέπτεται μια φορά την εβδομάδα τα ΚΕΠΑ και συνεργάζεται με τον Παιδίατρο , τον Κοινωνικό Λειτουργό και το Παιδαγωγικό προσωπικό για θέματα ανάπτυξης των παιδιών. Εξετάζει τα παιδιά ή τους γονείς σε σοβαρές περιπτώσεις και υποδεικνύει στους παιδαγωγούς τρόπους αντιμετώπισης περιστατικών σε συνεργασία με τους Κοινωνιολόγους. Τέλος συμβουλεύει γονείς και παιδαγωγούς για την σωστή ανάπτυξη των παιδιών.

7.17.9 Ειδικοί Συνεργάτες

➤ **Διαιτολόγος** : είναι υπεύθυνος για την σωστή εφαρμογή του διαιτολογίου των παιδιών , το οποίο πρέπει να είναι σύμφωνο με την υπ' αριθμόν Γ2α / οικ. 4108 / 1998 Απόφαση του Υπουργού Υγείας Πρόνοιας (ΦΕΚ Β/546) , όπως αυτή έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα και τις υποδείξεις του παιδίατρον.

➤ **Κοινωνιολόγος** : συμβάλλει στη πρόληψη ή αντιμετώπιση των προβλημάτων των παιδιών των ΚΕΠΑ και στην αντιμετώπιση τυχόν ψυχοκοινωνικό-οικονομικών προβλημάτων των οικογενειών τους. Διενεργεί κοινωνική έρευνα στα σπίτια των παιδιών , αν αυτό απαιτηθεί , για την εύρυθμη λειτουργία του ΚΕΠΑ. Ενημερώνει τον παιδίατρο , εάν κρίνει ότι κάποιο θέμα πρέπει να τηρηθεί ως απόρρητο , το σημειώνει σε ειδικό βιβλίο και ενημερώνει το Δ.Σ.

➤ **Παιδαγωγοί Ειδικοτήτων** : ΠΕ ή ΤΕ διαφόρων ειδικοτήτων οι οποίοι εφαρμόζουν ειδικά προγράμματα παιδαγωγικής (σωματική διάπλαση και αγωγή) , δημιουργική απασχόληση (θέατρο , χορός κ.α.).

7.18 "ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ"

Όλο το προσωπικό δικαιούται δωρεάν διατροφή από το παρασκευαζόμενο στο ΚΕΠΑ φαγητό , τις εργάσιμες ημέρες , υπολογιζόμενο σε διπλάσιες ποσότητες από αυτό των παιδιών. Ειδικά για το πρωινό , επειδή διαφέρουν οι συνήθειες των παιδιών από τους ενήλικες , επιτρέπεται η αντικατάσταση ορισμένων ειδών π.χ. αντί για γάλα καφέ , τσάι κ.α.

Απαγορεύεται αυστηρά η χορήγηση ειδών τροφίμων ή παρασκευασμένου φαγητού για μεταφορά εκτός του ΚΕΠΑ και η παρασκευή φαγητού , χωριστά για το προσωπικό.

Η διατροφή του προσωπικού δεν θεωρείται παροχή προς το προσωπικό , αλλά αποβλέπει κυρίως στην εξυπηρέτηση της ομαλής λειτουργίας του ΚΕΠΑ.

Όλο το προσωπικό τρωει με τα παιδιά και παρέχει αγωγή και μάθηση. Το φαγητό του προσωπικού σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί αφορμή για αποδιοργάνωση της λειτουργίας του ΚΕΠΑ διότι αποτελεί αναπόσπαστη παιδαγωγική δραστηριότητα του.

7.19 "ΙΜΑΤΙΣΜΟΣ"

Σε όλους τους υπαλλήλους του ΚΕΠΑ χορηγούνται είδη ατομικής προστασίας όπως κάθε φορά ορίζεται από την σχετική νομοθεσία. Οι ενδυμασίες που χρησιμοποιούνται στη διάρκεια της εργασίας , παραμένουν στο ΚΕΠΑ μετά την λήξη της εργασίας.

Ο ιματισμός που χρησιμοποιείται για τις αναγκαίες λειτουργίες του ΚΕΠΑ φροντίζεται και επιμελείται από το προσωπικό καθαριότητας.

Στις εκδηλώσεις που οργανώνονται , στα πλαίσια των δραστηριοτήτων των ΚΕΠΑ , χορηγούνται ειδικές στολές στα παιδιά για τις ανάγκες της εκδηλώσεως , οι οποίες παραμένουν σ' αυτά. Οι ειδικές στολές μπορούν να χορηγηθούν στα παιδιά μετά από απόφαση του Δ.Σ. Η προμήθεια των ειδικών στολών γίνεται κάθε φορά με απόφαση του Δ.Σ. του Οργανισμού.

7.20 "ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ"

Ο ΔΟΠΑΕΗ οργανώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα σεμινάρια επιμόρφωσης για όλο το προσωπικό. Η παρακολούθηση επιμορφωτικών σεμιναρίων , διαλέξεων και κάθε μορφής μετεκπαίδευση από μέρος του παιδαγωγικού - εκπαιδευτικού προσωπικού είναι υποχρέωση του Οργανισμού και δικαίωμα του προσωπικού και λαμβάνεται υπόψη για την περαιτέρω εξέλιξη του υπαλλήλου.

Το προσωπικό μπορεί να συμμετέχει σε σεμινάρια άλλων φορέων ΑΕΙ , ΤΕΙ κ.α. με οικονομική κάλυψη από τον Οργανισμό.

7.21 "ΕΙΔΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ"

Όλο το προσωπικό των ΚΕΠΑ ακολουθεί το ωράριο των υπηρεσιών του Δήμου Ηρακλείου σε ότι αφορά τις συνολικές ώρες προσφοράς εργασίας πλην του παιδαγωγικού προσωπικού.

Οι υπάλληλοι των κλάδων νηπιαγωγών , βρεφονηπιοκομείας και όσοι εξομοιώνονται με αυτούς βάσει του Ν. 1836/89 άρθρο 45 εργάζονται 6 ώρες ημερησίως. Κατά την διάρκεια της πρώτης , δεύτερης και τρίτης εβδομάδας του Σεπτεμβρίου (περίοδος προσαρμογής των παιδιών) το ωράριο των παιδαγωγών είναι ενιαίο (08:00'π.μ. - 14:00'μ.μ) , τον υπόλοιπο χρόνο διαμορφώνεται έτσι ώστε καθ' όλη τη διάρκεια του ημερήσιου προγράμματος να απασχολείται τουλάχιστον ένας παιδαγωγός.

Το ωράριο λειτουργίας των ΚΕΠΑ είναι από 06:50'π.μ. μέχρι 16:10'μ.μ. Η κατανομή των ωρών απασχόλησης του υπόλοιπου προσωπικού , εκτός των παιδαγωγών , γίνεται πάντα μέσα στα πλαίσια των διατάξεων της νομοθεσίας για τις ώρες απασχόλησης των υπαλλήλων.

Το ωράριο εργασίας των υπαλλήλων συντάσσεται για χρονικό ορίζοντα όχι μεγαλύτερο του ενός μηνός , αναρτάται στον πίνακα ανακοινώσεων και λαμβάνει γνώση κάθε υπάλληλος ενυπογράφως για το ωρολόγιο πρόγραμμα της εργασίας του.

Απαγορεύεται η απομάκρυνση του προσωπικού από το ΚΕΠΑ κατά τις εργάσιμες ώρες. Εάν συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί προσωπικοί ή υπηρεσιακοί λόγοι , επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση του υπαλλήλου , μετά από γραπτή άδεια του Προϊσταμένου.

7.22 "ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΩΝ ΚΕΠΑ"

Σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 5417/6-2-02 απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α κατανεμήθηκε η επιχορήγηση σε ΟΤΑ του Κράτους, αποκλειστικά και μόνο για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας, συντήρησης και μισθοδοσίας προσωπικού των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.

Ο Δήμος Ηρακλείου επιχορηγήθηκε με το ποσό των 372.148,20 Euro (126.809.499 Δρχ.) για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας, συντήρησης και μισθοδοσίας του ΔΟΠΑΕΗ. Το ανωτέρω ποσό αποτελεί την πρώτη κατανομή έναντι του συνολικού ποσού που πρόκειται να διατεθεί κατά το έτος 2002.

7.23 "ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ"

φωτογραφίες 1 & 2 : Α'ΚΕΠΑ και μία από τις παιδαγωγικές αίθουσες του

φωτογραφίες 3 & 4: το Β' ΚΕΠΑ και διακόσμηση του εσωτερικού του

φωτογραφίες 5 & 6: το Γ' ΚΕΠΑ και μια γωνιά δραστηριοτήτων στην αίθουσα

φωτογραφίες 7 & 8: το Δ' ΚΕΠΑ και η εξωτερική αυλή

φωτογραφίες 9 & 10: το ΣΤ' ΚΕΠΑ και μία από τις παιδαγωγικές αίθουσες

φωτογραφίες 11 & 12: το Ζ'ΚΕΠΑ και η βρεφική παιδαγωγική αίθουσα

φωτογραφίες 13 & 14 : το Η'ΚΕΠΑ και μία από τις παιδαγωγικές αίθουσες

φωτογραφίες 15 & 16: το Θ'ΚΕΠΑ και η πίσω εξωτερική αυλή του

φωτογραφίες 17 & 18: το Ι'ΚΕΠΑ και μία από τις παιδαγωγικές αίθουσες του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8ο

8.1 Προστασία Ατόμων Με Ειδικές Ανάγκες στο Δήμο Ηρακλείου

8.2 Δήμος Ηρακλείου & Α.Μ.Ε.Α

8.3 Φορείς Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών για Α.Μ.Ε.Α

8.4 Ν.Π.Δ.Δ και Παροχές σε Α.Μ.Ε.Α

8.5 Ν.Π.Ι.Δ και Παροχές σε Α.Μ.Ε.Α

8.1 "ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ"

Τα άτομα με αναπηρίες και μειονεξίες και τα ηλικιωμένα άτομα που είναι εξαρτημένα από το περιβάλλον τους , αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα των κοινωνικών υπηρεσιών της χώρας μας. Μέχρι σήμερα έχει αντιμετωπιστεί το πρόβλημα μόνο αποσπασματικά , με αποτέλεσμα να εμφανίζονται έντονες ανισότητες στην αντιμετώπιση διαφορετικών ομάδων ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Ο Δήμος Ηρακλείου είναι η 4^η μεγαλύτερη πόλη στην χώρα μας μετά την Αθήνα , Θεσσαλονίκη και Πάτρα , με πληθυσμό 138.766 κατοίκους , σύμφωνα με την τελευταία απογραφή του 2001.

Όσον αφορά τον αριθμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες που υπάρχουν στον Δήμο , πιο πρόσφατη είναι η καταγραφή που έγινε κατά το έτος 1991 και ήταν 503 άτομα , κατόπιν προσπάθεια καταγραφής από τον Ο.ΑΝ.Α.Κ. Επίσης η μόνη παρέμβαση του Δήμου για τα άτομα αυτά είναι το έργο "Διαρρυθμίσεις σε Δημοτικά κτίρια για χρήση από Άτομα με Ειδικές Ανάγκες" , το οποίο αφορά την κατασκευή εργονομικών διευθετήσεων σε δημοτικά κτίρια με σκοπό την εξασφάλιση πρόσβασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε εργασιακούς χώρους όπως αναφέρεται παρακάτω.

Στις επόμενες ενότητες καταγράφονται το έργο του Δήμου , τα ιδρύματα και οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες στα άτομα με ειδικές ανάγκες με σκοπό την ολοκληρωμένη παρουσίαση των υπηρεσιών αυτών.

8.2 "ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ & Α.Μ.Ε.Α"

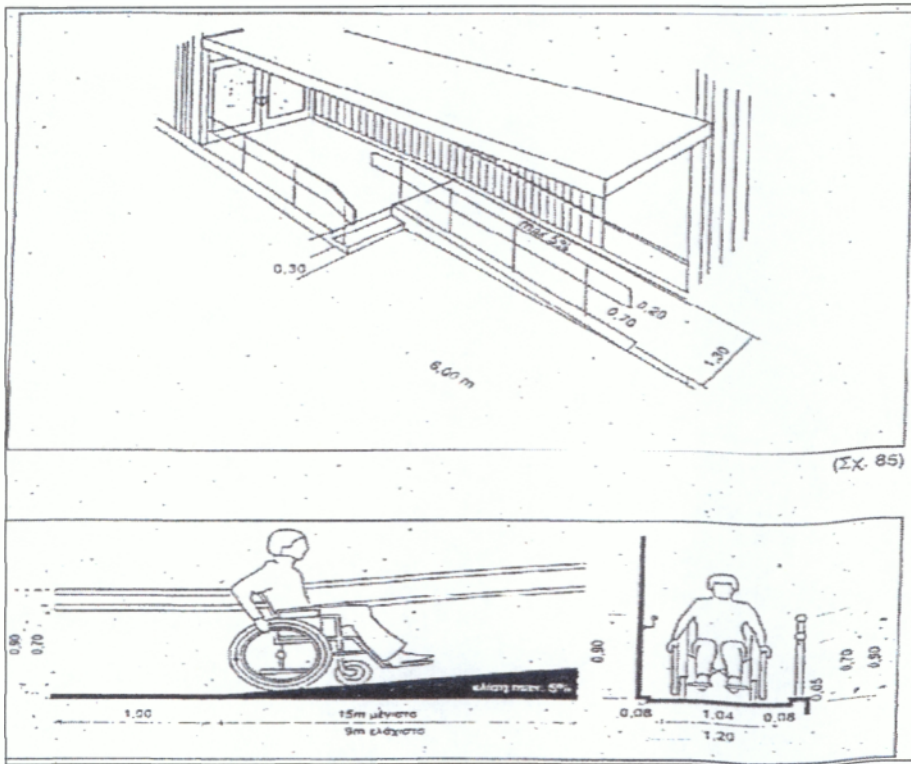
Όπως προαναφέρθηκε , ο Δήμος Ηρακλείου μέχρι στιγμής έχει στο ενεργητικό του μόνο ένα έργο που αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το έργο αυτό με την ονομασία " Διαρρυθμίσεις σε Δημοτικά κτίρια για χρήση από Άτομα με ειδικές ανάγκες" κατασκευάστηκε το 2000 .

Το έργο εγκρίθηκε με την υπ' αριθμόν 673/2-12-99 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου και αφορά την κατασκευή εργονομικών διευθετήσεων σε δημοτικά κτίρια με σκοπό την βελτίωση των συνθηκών και εξασφάλιση της πρόσβασης σε εργασιακούς χώρους των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

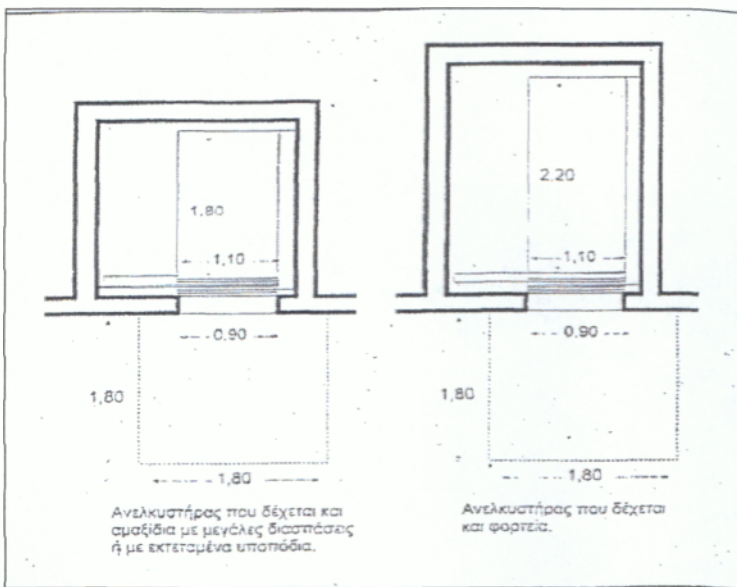
Το έργο κόστισε 50.000.000 Δρχ. και οι εργασίες που έγιναν σε 4 Δημοτικά κτίρια είναι οι εξής :

- Δημαρχιακό Μέγαρο Λότζια : κατασκευή 4 κεκλιμένων επιπέδων (ράμπες) από το οδόστρωμα έως το κτίριο , εγκατάσταση νέου ανελκυστήρα στο κτίριο , διαρρύθμιση ειδικού λουτρού για ΑΜΕΑ , κατασκευή και τοποθέτηση πάγκων και ρυθμιστικών πινακίδων , διαγραμμίσεις και οριοθετήσεις χώρων στάθμευσης ΑΜΕΑ. (βλ. σχήματα 1 , 2 , 3 σελ. 188 - 189)
- Κτίριο της οδού Ανδρόγεω : κατασκευή ραμπών από το οδόστρωμα έως τον ανελκυστήρα , διαρρύθμιση ειδικού λουτρού για ΑΜΕΑ , πάγκοι , ρυθμιστικές πινακίδες κ.α.
- Βασιλική Αγίου Μάρκου : κατασκευή ραμπών από το οδόστρωμα έως το εσωτερικό της Βασιλικής , διαρρύθμιση ειδικού λουτρού και ανακαίνιση του χώρου όπως απαιτείται.

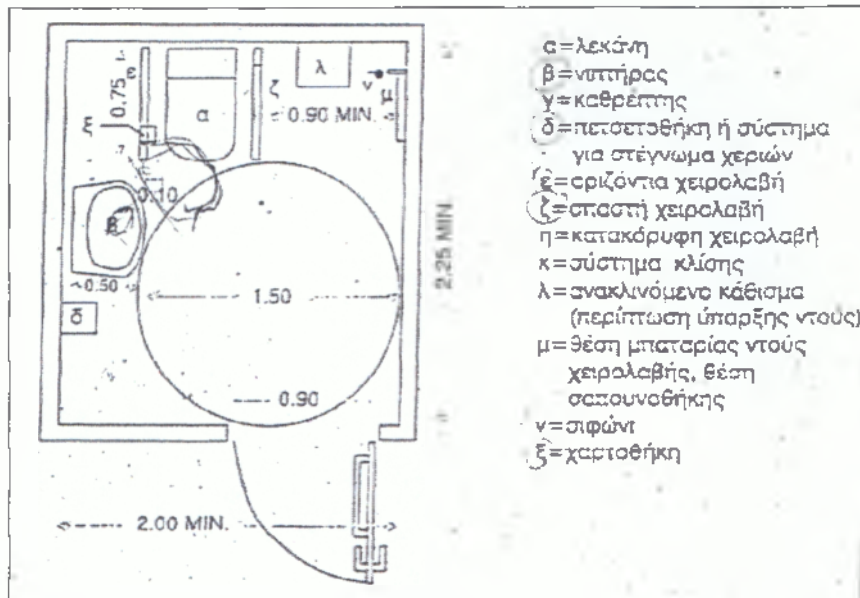
- Δημοτικό κτίριο Πλατείας Δασκαλογιάννη : κατασκευή ράμπας από το οδόστρωμα έως τον ανελκυστήρα , τροποποίηση υφιστάμενου ανελκυστήρα , διαρρύθμιση ειδικού λουτρού , ανακαίνιση του χώρου όπως απαιτείται , πάγκοι , πινακίδες , σημάνσεις , οριοθετήσεις κ.α.

σχήμα 1: Κεκλιμένα επίπεδα (ράμπες)

σχήμα 2 : Ανεγκυστήρας για ΑΜΕΑ

σχήμα 3 : Χώρος υγιεινής για ΑΜΕΑ

Μία πρόταση που γίνεται εν όψει των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 , αφού το Ηράκλειο αποτελεί Ολυμπιακή Πόλη , είναι το έργο για την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ στην πόλη.

Η υπάρχουσα κατάσταση είναι εντελώς αποθαρρυντική για την κυκλοφορία των ΑΜΕΑ στην πόλη. Οι δρόμοι δεν έχουν διανοιχτεί ικανοποιητικά στην περιφέρεια και το κέντρο , τα πεζοδρόμια δεν έχουν διαμορφωθεί παντού ώστε να αποτελούν ενιαίες διαδρομές για πεζούς , ενώ όπου έχουν κατασκευασθεί καταλαμβάνονται από οχήματα ή εμπόδια παντός είδους (στύλους , δένδρα , παράνομα σκαλοπάτια ιδιοκτησιών , τραπεζοκαθίσματα επιχειρήσεων κ.α.).

Για να υπάρχει ικανοποιητικός βαθμός προσβασιμότητας , χρειάζεται η κατασκευή όλων των παραπάνω έργων.

Οι προτεινόμενες ελάχιστες ενέργειες που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την κατάσταση είναι οι εξής :

- ⇒ Αποξήλωση και μεταφορά ή κατάργηση των εμποδίων που εμποδίζουν την διέλευση πεζών : στύλων παντός είδους (σήμανσης ΚΟΚ , διαφημιστικούς κ.α.) , δένδρων σε ακατάλληλα σημεία , σκαλοπάτια εκτός οικιστικής γραμμής τα οποία και απαγορεύονται , προθηκών καταστημάτων και άλλων εμποδίων.
- ⇒ Ανακατασκευή πεζοδρομίων που δεν έχουν τις κατάλληλες προδιαγραφές (σταθερό ύψος από το οδόστρωμα , κλίσεις και ποιότητα πλακόστρωσης κ.α.) και ειδικές ράμπες.
- ⇒ Κατασκευή νέων πεζοδρομίων με σύγχρονες τεχνικές προδιαγραφές.
- ⇒ Διάνοιξη ρυμοτομούμενων ιδιωτικών περιφράξεων για διαπλάτυνση πεζοδρομίων.

Το έργο μπορεί να γίνει με τα συνεργεία Αυτεπιστασίας της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου και με την δημοπρασία και εκτέλεση από Εργολάβο αλλά με την επίβλεψη της Τεχνικής Υπηρεσίας του Δήμου.

Αυτές οι ενέργειες είναι το ελάχιστο που μπορεί να προσφέρει ο Δήμος Ηρακλείου για την καλύτερη ποιότητα ζωής στα ΑΜΕΑ αφού οι περαιτέρω παροχές στα άτομα αυτά είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας.

8.3 "ΦΟΡΕΙΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ"

Σύμφωνα με τον Κώδικα Φορέων Παροχής Κοινωνικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας , οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες σε άτομα με μειονεξίες και αναπηρίες διαιρούνται στις εξής κατηγορίες :

- φορείς που ασχολούνται με κινητικά ανάπηρους
- φορείς που ασχολούνται με ανάπηρους αισθητήριων οργάνων
- φορείς που ασχολούνται με νοητικά καθυστερημένους
- φορείς που ασχολούνται με τις υπόλοιπες αναπηρίες.

Οι φορείς που παρέχουν υπηρεσίες στα άτομα αυτά διακρίνονται σε Ν.Π.Δ.Δ και Ν.Π.Ι.Δ και είναι οι εξής :

- ⇒ Ν.Π.Δ.Δ : Δ/νση Κοινωνικής Πρόνοιας , Ι.Κ.Α , Ο.Γ.Α , Ο.Α.Ε.Δ , Ν.Ε.Λ.Ε , ΠΙΚΠΑ , Κέντρο Αποκατάστασης ΑΜΕΑ , Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας , Ειδικά Σχολεία , Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής , Βενιζέλειο Νοσοκομείο.
- ⇒ Ν.Π.Ι.Δ. : Εταιρεία Στήριξης ΑΜΕΑ "Άγιος Τίτος" , Ένωση Γονέων και Κηδεμόνων ΑΜΕΑ "Ζωοδόχος Πηγή" . Κέντρο Ειδικών Παιδιών "Άγιος Σπυρίδων" , ΠΑΣΑΠ , Πτωχοκομείο Ηρακλείου.

8.4 "Ν.Π.Δ.Δ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΑΜΕΑ"

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια καταγραφή των ΝΠΔΔ και των παρεχόμενων υπηρεσιών τους , με σκοπό την ολοκληρωμένη παρουσίαση των υπηρεσιών αυτών στο Δήμο Ηρακλείου.

8.4.1 Διεύθυνση Κοινωνικής Πρόνοιας

Η Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας παρέχει οικονομική ενίσχυση και παροχές σε είδος και υπηρεσίες, για όλες τις κατηγορίες των ΑΜΕΑ που προβλέπονται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας , όπως προαναφέρθηκαν στο κεφάλαιο 3. (βλ. σελ. 68 - 71).

8.4.2 Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Ι.Κ.Α.)

Το ΙΚΑ εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας.

Οι υπηρεσίες που παρέχει στα ΑΜΕΑ όλων των κατηγοριών είναι οι εξής:

1. Προσωρινό επίδομα αναπηρίας , για ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 35%.
2. Σύνταξη μερικής αναπηρίας , για ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 50%.
3. Σύνταξη πλήρους αναπηρίας , για ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.

8.4.3 Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α)

Ο ΟΓΑ εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι οι εξής :

1. Σύνταξη σε ανάπηρους αγρότες και δικαιούμενων σύνταξης , για ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
2. Επίδομα αναπηρίας σε αγρότες άμεσα ή έμμεσα ασφαλισμένους στον ΟΓΑ και συνταξιούχους , για ποσοστό αναπηρίας τουλάχιστον 67%.
3. Προσαύξηση του ποσού της σύνταξης ίση με την χορηγούμενη σύνταξη εφόσον έχουν ποσοστό αναπηρίας 100%.
4. Πρόσθετο επίδομα σε τέκνα ασφαλισμένων ή συνταξιούχων του ΟΓΑ που είναι ανάπηρα εκ γενετής ή έγιναν πριν τη συμπλήρωση του 21^{ου} έτους ηλικίας τους και σε ποσοστό τουλάχιστον 67%.

8.4.4 Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας

Το Κοινωνικό Κέντρο Οικογένειας και Νεότητας εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας. Το κέντρο αυτό παρέχει φιλοξενία στις κατασκηνώσεις του σε παιδιά ηλικίας 6 έως 16 χρονών , με ελαφρές κινητικές , νοητικές ή άλλες αναπηρίες οι οποίες δεν δημιουργούν σοβαρές δυσκολίες ένταξης και προσαρμογής.

8.4.5 Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ)

Ο ΟΑΕΔ εποπτεύεται από το Υπουργείο Εργασίας και παρέχει στα άτομα με κινητική αναπηρία : επαγγελματικό προσανατολισμό , παραπομπή και τοποθέτηση σε Κέντρα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης , τοποθέτηση σε κατάλληλη εργασία.

8.4.6 Νομαρχιακή Επιτροπή Λαϊκής Επιμόρφωσης

Η ΝΕΛΕ σε συνεργασία με τον ΟΑΕΔ και το Εθνικό Κέντρο Νεότητας δημιούργησαν ένα κέντρο εκπαίδευσης και κατάρτισης των ατόμων με κινητικές κυρίως αναπηρίες και ελαφρά νοητική καθυστέρηση και απευθύνεται σε άτομα ηλικίας 16 - 35 ετών ανεξαρτήτου φύλλου.

Παρέχεται διαμονή όλη την βδομάδα εκτός από τα Σαββατοκύριακα , εκπαίδευση στις θερμοκηπιακές καλλιέργειες και παρακολούθηση των δραστηριοτήτων πρωί και απόγευμα.

Η εκπαίδευση γίνεται στις θεμοκηπιακές καλλιέργειες και τα προϊόντα που παράγονται διατίθενται στην αγορά.. Το πρόγραμμα αυτό επιδοτείται και τα άτομα αμείβονται από τον ΟΑΕΔ. Η παραμονή εκπαίδευσης είναι για δύο χρόνια και η απασχόληση στο θερμοκήπιο είναι 4ωρη Στον υπόλοιπο χρόνο , τα άτομα παρακολουθούν προγράμματα εκμάθησης γλώσσας (αλφαριθμητισμού) , γυμναστικής και διάφορες κοινωνικές δραστηριότητες.

Το Εθνικό Κέντρο Νεότητας καλύπτει τον ξενώνα , στον οποίο έχουν δυνατότητα διαμονής τα άτομα από μακρινές περιοχές.

Το προσωπικό το οποίο αμείβεται από τη Νομαρχία αποτελείται από :

- 1 Γεωπόνο
- 2 Μηχανολόγους
- 2 Κοινωνικούς Λειτουργούς
- 1 Ψυχολόγο
- 1 Οικονομολόγο
- 1 Γυμναστή
- 1 Δάσκαλο

8.4.7 Κέντρο Αποκατάστασης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες

Το κέντρο αυτό λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας Πρόνοιας. Το Κέντρο λειτουργεί ένα ειδικό νηπιαγωγείο για παιδιά με ειδικές ανάγκες εκπαιδύσιμα. Παρέχει στοιχειώδεις εκπαίδευση και προεπαγγελματική εκπαίδευση στην ξυλουργική , την αγγειοπλαστική και την υφαντουργία.

8.4.8 Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο - ΠΙΚΠΑ Παράρτημα Ηρακλείου

Το Παιδικό Αναπτυξιακό Κέντρο αποτελεί ειδική υπηρεσία του ΠΙΚΠΑ , με σκοπό την πρόληψη , την πρώιμη διάγνωση και την αποκατάσταση παιδιών με προβλήματα στην ψυχοκινητική τους ανάπτυξη. Το Κέντρο αναπτύσσει αγωγή σε παιδιά έως 18 χρονών τα οποία είναι εκπαιδύσιμα , με προγράμματα φυσιοθεραπείας , εργοθεραπείας , λογοθεραπείας , ειδικής εκπαίδευσης και δημιουργικής απασχόλησης.

Η ομάδα εργασίας του Κέντρου συνίσταται από : βρεφονηπιόκομο , ειδική παιδαγωγό , εργοθεραπευτή , κοινωνική λειτουργό , λογοθεραπευτή , παιδίατρο 2 φυσιοθεραπεύτριες και ψυχολόγο.

Στόχοι του Κέντρου είναι :

1. Η προαγωγή της ιδέας της πρόληψης της παιδικής βλάβης και η πρώιμη εξειδικευμένη διάγνωση σε συνεργασία με τις αντίστοιχες υπηρεσίες του Ε.Σ.Υ. για ειδικές εξετάσεις.
2. Η ημερήσια αγωγή με κατάλληλα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά προγράμματα για παιδιά προσχολικής και σχολικής ηλικίας με

προβλήματα στην ψυχοκινητική τους ανάπτυξη¹⁵ με στόχο την προετοιμασία των παιδιών αυτών για την ένταξη τους στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

3. Η δημιουργική απασχόληση των παιδιών με ειδικά προβλήματα ώστε να μπορούν οι γονείς να αναπτύξουν τις δραστηριότητες τους δίπλα στα παιδιά.
4. Η υποστήριξη της οικογένειας για την κατανόηση και αντιμετώπιση του προβλήματος και η εκπαίδευση της με μεθόδους αγωγής του παιδιού της.
5. Η ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση της κοινότητας για την αλλαγή νοοτροπίας και στάσης ώστε το παιδί που γεννήθηκε με βλάβη ή απέκτησε βλάβη , όπως και η οικογένεια του , να έχουν την κατάλληλη αποδοχή και υποστήριξη σαν ισότιμα μέλη της.
6. Η συνεχής προσπάθεια για την προώθηση και ένταξη του παιδιού με το πρόβλημα , στα προγράμματα προσχολικής και σχολικής αγωγής για φυσιολογικά παιδιά.

8.4.9 Δημόσια Ειδικά Σχολεία - Ειδικές Τάξεις

Εποπτεύουσα αρχή είναι το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Στον Δήμο Ηρακλείου υπάρχουν 14 ειδικά σχολεία και ειδικές τάξεις , τα οποία στελεχώνονται από δασκάλους ειδικής αγωγής και μία κοινωνική λειτουργό.

Οι αρμοδιότητες της κοινωνικής λειτουργού είναι να συνεργάζεται με το παιδί ατομικά ή σε ομάδα καθώς και με την οικογένεια , για την επίλυση ατομικών αναγκών και ζητημάτων προσαρμογής του παιδιού στο Σχολείο

¹⁵ Ψυχοκινητικά προβλήματα θεωρούνται η εγκεφαλική παράλυση , οι νευρολογικές βλάβες , η διανοητική καθυστέρηση , οι διαταραχές λόγου και ομιλίας , οι ειδικοί τύποι μαθησιακών δυσκολιών κ.α.

και παραδοχής του από το περιβάλλον του. Συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς και μεταφέρει τη στάση που πρέπει να ακολουθήσει η οικογένεια για την κοινή αντιμετώπιση απέναντι στο παιδί και την αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων του. Επίσης συνεργάζεται με φορείς της κοινότητας και παρακολουθεί την επαγγελματική αποκατάσταση των παιδιών.

8.4.10 Κέντρο Ψυχικής Υγιεινής

Στο Κέντρο λειτουργεί το πρόγραμμα "Εργαστήρια Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης". Στο Κέντρο είναι δεκτά άτομα και των δύο φύλων μέχρι 40 ετών με ψυχικές διαταραχές που έχουν αναστείλει σημαντικά την λειτουργικότητα τους σε κοινωνικό και εργασιακό επίπεδο. Το Κέντρο παρέχει επαγγελματική εκπαίδευση στα τμήματα γραμματέων , υφαντουργών , ξυλουργών , αγγειοπλαστικής και κεραμικής. Επίσης παρέχει ψυχιατρική παρακολούθηση και υποστήριξη και ομαδικές δραστηριότητες.

8.4.11 Βενιζέλειο Νοσοκομείο Ηρακλείου

Για τα άτομα με μεσογειακή αναιμία υπάρχει στο Βενιζέλειο Νοσοκομείο η Μονάδα Μεσογειακής Αναιμίας , η οποία προσφέρει τις υπηρεσίες της σε άτομα όλων των ηλικιών. Τα άτομα υποβάλλονται σε μεταγγίσεις αίματος. Η Μονάδα έχει άμεση συνεργασία και με την αιματολογική κλινική του Βενιζελείου.

8.5 "Ν.Π.Ι.Δ - ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΕΣ ΣΕ ΑΜΕΑ"

8.5.1 Εταιρεία Στήριξης ΑΜΕΑ Περιφέρειας Κρήτης "Άγιος Τίτος"

Πρόκειται για εταιρεία ειδικώς αναγνωρισμένη ως φιλανθρωπική. Οι αποφάσεις παίρνονται από το 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και με τη συμβολή του επιστημονικού συμβουλίου το οποίο αποτελείται από 3 καθηγητές του Παιδαγωγικού τμήματος του Πανεπιστημίου Κρήτης , 3 ιατρούς παθολόγους , 1 ψυχίατρο , 1 νευρολόγο και 1 κοινωνικό λειτουργό. Η εταιρεία παρέχει :

1. επαγγελματική κατάρτιση και αποκατάσταση
2. ανταλλαγή εμπειριών των αρμόδιων φορέων
3. δημιουργία , ίδρυση , οργάνωση και λειτουργία ειδικών μονάδων προστατευμένων εργαστηρίων
4. θεραπευτική παρέμβαση στα άτομα και στις οικογένειες τους.

8.5.2 Ένωση Γονέων - Κηδεμόνων και Φίλων ΑΜΕΑ

"Ζωοδόχος Πηγή"

Στην Ζωοδόχο Πηγή γίνονται δεκτά παιδιά εκπαιδευσιμα και έχει δυναμικότητα 30 παιδιών. Λειτουργεί σε πρωινές ώρες , με κύριες δραστηριότητες την απασχόληση , την θεραπευτική αγωγή , την κατάρτιση και την αποκατάσταση των ΑΜΕΑ. Επίσης λειτουργεί 3ωρη απογευματινή απασχόληση σε παιδιά που φοιτούν το πρωί σε ειδικό σχολείο. Το προσωπικό απαρτίζεται από 2 εκπαιδευτές (δάσκαλοι γενικής εκπαίδευσης) , 1 συνοδό και 1 κοινωνική λειτουργό.

8.5.3 Κέντρο Ειδικών Παιδιών "Άγιος Σπυρίδων"

Στο Κέντρο γίνονται δεκτά παιδιά από 5 έως 25 ετών ανεξαρτήτου φύλου , με επίπεδο νοημοσύνης 45 - 70 , δηλαδή παιδιά ασκήσιμα. Οι δαπάνες του παιδαγωγικού προγράμματος καλύπτονται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας , τα ασφαλιστικά ταμεία για τους ασφαλισμένους και δωρεές φίλων.

Το Κέντρο παρέχει :

1. μέριμνα και βοήθεια του παιδιού με ειδικές ανάγκες
2. διαπαιδαγώγηση , κοινωνική προσαρμογή , γενική παρακολούθηση και φροντίδα
3. προεπαγγελματικό εργαστήριο στην δερματοτεχνία , κτηνοτροφία , κεραμική και επαγγελματική κατάρτιση
4. διαγνωστικό συμβουλευτικό σταθμό
5. θεραπευτική - παιδαγωγική μονάδα τριτοβάθμιας προώθησης.

Τα παιδιά και το προσωπικό μεταφέρονται με λεωφορείο του Κέντρου. Το προσωπικό που στελεχώνει το Κέντρο είναι τα εξής : 1 Παιδοψυχίατρος , 1 Φυσιοθεραπευτής , 1 Εργοθεραπευτής , 1 Λογοθεραπευτής , 2 Κοινωνικοί Λειτουργοί , 2 Ψυχολόγοι και 5 Εκπαιδευτές.

8.5.4 Πανελλαδικός Σύλλογος Αναπήρων Πολιτών - ΠΑ.Σ.Α.Π

Μέλη του σωματείου γίνονται άτομα ανεξαρτήτου φύλου ,, που έχουν ποσοστό αναπηρίας 40% και άνω αποδεδειγμένο από απόφαση Υγειονομικής επιτροπής. Επίσης γίνονται μέλη γονείς και κηδεμόνες των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Τα μέλη υποχρεώνονται να καταβάλλουν με την εγγραφή τους το ποσό των 1.000 Δρχ και των 300 Δρχ το μήνα σαν συνδρομή. . Το σωματείο διοικείται από 9μελές Δ.Σ. που εκλέγεται κάθε 3 χρόνια.

Πόροι του σωματείου είναι : το δικαίωμα εγγραφής των μελών , οι μηνιαίες εισφορές των μελών , οι έκτακτες εισφορές από το Δ.Σ. ή την Γ.Σ. για συγκεκριμένη αιτία , οι δωρεές - κληρονομίες και πάσης φύσεως ενισχύσεις , τα έσοδα από εκδρομές - συνεστιάσεις και οποιοδήποτε έσοδο από νόμιμη πηγή.

Σκοποί του σωματείου είναι :

1. Η οργάνωση όλων των ΑΜΕΑ που κατοικούν στο Νομό Ηρακλείου , η μελέτη , προβολή και επίλυση θεμάτων των ατόμων και η με κάθε πρόσφορο τρόπο προώθηση και προαγωγή των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων τους.
2. Η προώθηση της συλλογικής δράσης και της συναδελφικής αλληλεγγύης μεταξύ των ΑΜΕΑ και η συνεργασία με συγγενείς φορείς του Νομού και της Περιφέρειας.
3. Η συμβολή του σωματείου στην διαμόρφωση , συμπλήρωση και τροποποίηση της νομοθεσίας που αφορά τα ΑΜΕΑ.
4. Η προώθηση και ανάπτυξη δομών για την επαγγελματική αποκατάσταση και την απασχόληση των ΑΜΕΑ.
5. Η προώθηση της κοινωνικής αλληλεγγύης και η διαμόρφωση συνθηκών αλληλοαποδοχής των ΑΜΕΑ με το κοινωνικό σύνολο.
6. Η συμμετοχή του σωματείου σε ομοσπονδίες νομαρχιακού ή περιφερειακού χαρακτήρα , καθώς επίσης και η συμμετοχή του στην Εθνική Συνομοσπονδία ΑΜΕΑ

Η πραγματοποίηση των προαναφερόμενων σκοπών επιτυγχάνεται με τα παρακάτω μέσα που αναφέρονται ενδεικτικά :

- Με την οργάνωση εκδηλώσεων προβολής των θεμάτων των ΑΜΕΑ καθώς επίσης με την έκδοση ενημερωτικών εντύπων και με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν τα σύγχρονα μέσα μαζικής επικοινωνίας.
- Με την ίδρυση ταμείου αλληλοβοήθειας.
- Με την παροχή νομικής κάλυψης στα μέλη του.
- Με την ενεργοποίηση των ΑΜΕΑ για την διεκδίκηση , προάσπιση και προώθηση των ανθρωπίνων και κοινωνικών δικαιωμάτων τους.
- Με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο , μη ειδικά αναφερόμενο , μέσα στα πλαίσια του Συντάγματος.

8.5.5 Πτωχοκομείο Ηρακλείου και Φιλανθρωπικών Ιδρυμάτων "Ανδρέου και Μαρίας Καλοκαιρινού"

Το πτωχοκομείο εποπτεύεται από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας , την Δ/ση Κοινωνικής Πρόνοιας και το Υπουργείο Οικονομικών. Στο πτωχοκομείο γίνονται δεκτοί άνδρες και γυναίκες χωρίς αυστηρό κριτήριο ηλικίας , χωρίς μεταδοτικά νοσήματα και με οικονομική συμμετοχή ανάλογα τις δυνατότητες τους. Επίσης τα άτομα πρέπει να είναι ικανά να αυτοεξυπηρετηθούν αλλά ανίκανα να εργαστούν.

Στο πτωχοκομείο παρέχεται διαμονή , σίτιση και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ηλικιωμένων που στερούνται κατάλληλου οικογενειακού περιβάλλοντος.

"ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ"

➤ **ΚΑΠΗ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ :** Τα ΚΑΠΗ στο Δήμο Ηρακλείου προσφέρουν σημαντικές υπηρεσίες στα ηλικιωμένα άτομα , οι οποίες θεωρούνται από τους ίδιους ανεκτίμητες. Σε γενικά πλαίσια οι ηλικιωμένοι που εξυπηρετούνται από τα ΚΑΠΗ είναι πολύ ευχαριστημένοι από την λειτουργία τους.

Βέβαια υπάρχουν κάποια προβλήματα τα οποία όμως μπορούν άμεσα να λυθούν έτσι ώστε να υπάρχει άριστη λειτουργία. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΚΑΠΗ είναι τα εξής :

⇒ Ο ιατρός που επισκέπτεται τα ΚΑΠΗ μπορεί να παρέχει συνταγές μόνο για τους συνταξιούχους του ΟΓΑ. Αποτέλεσμα η ύπαρξη κάποιας ταλαιπωρίας και διαμαρτυρίας εκ μέρους των μελών που είναι ασφαλισμένα στο ΙΚΑ , καθώς αποτελούν σε κάθε ΚΑΠΗ τα περισσότερα μέλη (σχεδόν τα 2/3 του συνόλου των μελών είναι ασφαλισμένα στο ΙΚΑ ενώ το 1/3 είναι στον ΟΓΑ). Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί εξετάζοντας την δυνατότητα να υπάρχει ένας μόνιμος ιατρός έτσι ώστε να οργανωθεί καλύτερα και η προληπτική - θεραπευτική ιατρική.

⇒ Ο μεγάλος αριθμός των μελών σε κάθε ΚΑΠΗ. Λειτουργώντας μόνο τα 4 ΚΑΠΗ υπάρχει μεγάλη προσέλευση των ηλικιωμένων από τις διάφορες περιοχές του Ηρακλείου που αντιστοιχούν σε κάθε ΚΑΠΗ. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου ο ηλικιωμένος αναγκάζεται να διανύσει καθημερινά μια απόσταση του 1 και παραπάνω χιλιομέτρου για να πάει στο κοντινότερο σε αυτόν ΚΑΠΗ ώστε να εξασφαλίσει τις παροχές. Μία κατάσταση κουραστική και επίπονη για τα ηλικιωμένα άτομα , η οποία βέβαια αποθαρρύνει και το άτομα να συμμετέχει στο ΚΑΠΗ.

Επίσης ο μεγάλος αριθμός των μελών κάνουν την κατάσταση δυσκολότερη για το προσωπικό να παρέχει τις υπηρεσίες του στα άτομα. Αυτό το πρόβλημα τείνει να λυθεί με την ίδρυση των 3 νέων ΚΑΠΗ , τα οποία θα καλύψουν κάποιες περιοχές οι οποίες ήταν απομακρυσμένες από τα ΚΑΠΗ και επιπλέον τα επιβάρυναν.

⇒ Το Β΄ ΚΑΠΗ δεν διαθέτει κανένα από τα προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" ή "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας". Το γεγονός αυτό το κάνει να υπολειτουργεί σε σχέση με τα άλλα τρία ΚΑΠΗ τα οποία διαθέτουν είτε το ένα πρόγραμμα είτε το άλλο. Το πρόβλημα αυτό υπολογίζεται ότι θα λυθεί καθώς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Ηρακλείου έγκρινε την διάθεση του προγράμματος "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" για το Β΄ ΚΑΠΗ τον Σεπτέμβριο του 2002. Αυτό που πρέπει να γίνει τώρα είναι οι απαραίτητες ενέργειες για την οριστική λειτουργία του προγράμματος.

Παρ' όλα αυτά τα προβλήματα ο στόχος των ΚΑΠΗ να κρατήσουν τους ηλικιωμένους αυτόνομα και ισότιμα μέλη στην κοινωνία , έχει επιτευχθεί και αυτό αποδεικνύεται από το γεγονός ότι οι ηλικιωμένοι νοιώθουν ενεργοποιημένοι στην κοινότητα αλλά και από την συμμετοχή τους στα ΚΑΠΗ. Στο σύνολο των 4 ΚΑΠΗ έχουμε 5.700 μέλη εγγεγραμμένα από τα οποία τα 2.100 είναι ενεργά ποσοστό δηλαδή 36,8% επί του συνόλου των εγγεγραμμένων μελών. Η ενεργοποίηση είναι μια διαδικασία στην οποία φτάνει ο ηλικιωμένος όταν έχει πειστεί ότι η υγεία του είναι υπό παρακολούθηση και έχει ήδη κοινωνικοποιηθεί με την συμμετοχή του στα ποικίλα προγράμματα του Κέντρου.

Η επιτυχία των ΚΑΠΗ οφείλεται στις ικανότητες του προσωπικού , το οποίο μπορεί να διακρίνει τις ικανότητες και τα μικρά ταλέντα των ηλικιωμένων και να υποκινούν κάθε δυνατότητα δημιουργίας ομάδων Αυτενέργειας.

Οι ομάδες αυτενέργειας , μετά την ιατρική πρόληψη , αποτελούν τη σημαντικότερη παροχή στα μέλη των ΚΑΠΗ καθώς αυτά ενεργοποιούνται και ενσωματώνονται στην κοινότητα.

Τα άτομα της 3^{ης} ηλικίας είναι πολύ σημαντικό να νοιώθουν ότι είναι χρήσιμα και ικανά να προσφέρουν ακόμα την βοήθεια τους για την διεκπεραίωση οποιαδήποτε ενέργειας. Χαρακτηριστική είναι η δήλωση ενός ηλικιωμένου στο ΚΑΠΗ <<...νοιώθω πάρα πολύ όμορφα όταν πάω στο σπίτι κάποιων ατόμων , τα οποία διαβιούν μοναχικά για να τους κάνω λίγη παρέα ή να τους ψωνίσω κάτι ή ακόμα και να τους δώσω ένα ποτήρι νερό. Νοιώθω χρήσιμος ότι έκανα κάτι καλό , οι βοήθησα το συνάνθρωπο μου. Ας μην γελιόμαστε θα μπορούσα να είμαι εγώ στην θέση του και θα ήθελα κάποιος να με νοιαστεί έστω και για λίγο , ώστε να μην νοιώθω παραμελημένος και αβοήθητος.>> Από τα λόγια του ηλικιωμένου είναι αντιληπτό ότι έχει περάσει το μήνυμα της ομαδικότητας , της κοινωνικής συνοχής και την αλληλοβοήθειας μέσω της ομάδας Αλληλοβοήθειας , η οποία μπορεί να παρέχει διάφορες υπηρεσίες σε άτομα που διαβιούν μοναχικά.

Επίσης ένας άλλος παράγοντας που έχει συμβάλλει στην επιτυχία των ΚΑΠΗ είναι τα προγράμματα "Βοήθεια στο Σπίτι" και "Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" , όπου και τα δύο προγράμματα έχουν καταλυτικό ρόλο στην λειτουργία των ΚΑΠΗ. Παρέχοντας οργανωμένη και συστηματική φροντίδα απ' το προσωπικό πέτυχαν το σκοπό τους να παραμείνουν τα ηλικιωμένα άτομα στο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον , να διατηρήσουν τη συνοχή της οικογένειας , να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής του και τέλος και σημαντικότερο να αποφευχθεί η ιδρυματοποίηση.

Χαρακτηριστική η δήλωση της ηλικιωμένης που δέχεται τις φροντίδες της νοσοκόμας <<... είναι πολύ καλό να μπορεί να ελπίζει κανείς από κάπου , ευχαριστούμε όλους εκείνους που σκέφτηκαν και εφάρμοσαν αυτό το πρόγραμμα για μας τους ηλικιωμένους , ο κόπος της κοπέλας αυτής δεν πληρώνεται με κανένα τρόπο... >>.

Ολοκληρώνοντας , το τελικό συμπέρασμα για τα ΚΑΠΗ του Δήμου Ηρακλείου είναι ότι λειτουργούν με την πλήρη στελέχωση του προσωπικού και την στήριξη από τις Αρχές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έχουν πετύχει σαν θεσμός διότι εδραιώθηκαν στην συνείδηση των μελών τους αλλά και της περιοχής τους με την χρησιμότητα και τον δυναμισμό τους.

➤ **ΚΕΠΑ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ :** Τα Κέντρα Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης συμπληρώνοντας 2 χρόνια λειτουργίας υπό την αρμοδιότητα του Δήμου Ηρακλείου σημειώνουν μια σημαντική και ανοδική πορεία στην ανάπτυξη της Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου. Μετά την μεταβίβαση των Κ.Π.Σ και Κ.ΒΡ.Σ στους ΟΤΑ , η οργάνωση και λειτουργία τους έχει βελτιωθεί πάρα πολύ. Συγκεκριμένα στο Δήμο Ηρακλείου έχουμε μια σπουδαία βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των ΚΕΠΑ , η οποία οφείλεται στον ΔΟΠΑΕΗ που έχει υπό την εποπτεία του τα ΚΕΠΑ.

Σημαντικό ρόλο στην σωστή και ομαλή μεταβίβαση των Παιδικών και Βρεφικών Σταθμών , έπαιξε η λεπτομερής και προσεκτική πορεία των ενεργειών του Δήμου για την μεταβίβαση τους. Τα θετικά αποτελέσματα της λειτουργίας των ΚΕΠΑ μετά την μεταβίβαση τους στον Δήμο είναι εμφανή από το γεγονός ότι μετά την μεταβίβαση ιδρύθηκαν άλλα 2 ΚΕΠΑ και συνολικά σήμερα υπάρχουν 10 αλλά από την κτιριακή υποδομή έως την αύξηση των φιλοξενούμενων παιδιών.

Υπάρχουν σαφώς , καλύτερες συνθήκες όσον αφορά την κτιριακή υποδομή (από άποψη απόκτησης και συντήρησης εξοπλισμού) , την λειτουργία γενικά , την καθημερινή απασχόληση των παιδιών και το προσωπικό αν και ακόμα υπάρχουν ελλείψεις στο μόνιμο οι οποίες καλύπτονται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου.

Τα ΚΕΠΑ λειτουργούν σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας , ο οποίος συντάχθηκε βάσει του "Πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών" (βλέπε παράρτημα στο τέλος της εργασίας) ο οποίος εφαρμόζεται πανελλαδικά.

Στα 2 χρόνια λειτουργίας των ΚΕΠΑ παρατηρείται μια πολύ μεγάλη αύξηση και αποδοχή των γονιών για την λειτουργία τους. Οι λόγοι αυτής της αύξησης είναι το κλίμα , η συμπεριφορά , η φροντίδα , η χαμηλή οικονομική εισφορά και η ενιαία λειτουργία που διέπουν τα ΚΕΠΑ σε ικανοποιητικό βαθμό. Έτσι λοιπόν οι γονείς των φιλοξενούμενων παιδιών δεν βρίσκουν κάποιο μειονέκτημα εν συγκρίσει με τους ιδιωτικούς σταθμούς για να μην φιλοξενηθούν στα ΚΕΠΑ.

Τα παιδιά που φιλοξενούνται από 1/9/2002 στα ΚΕΠΑ αριθμούν στα 977 παιδιά , ένα αριθμό αρκετά σοβαρό και υπολογίσιμο. Από το σύνολο των παιδιών το 39,4% είναι ηλικίας 3 1/2 - 4 1/2 χρονών , το 29,5% είναι 2 1/2 - 3 1/2 χρονών , το 27,7% είναι 4 1/2 έως την εγγραφή τους στο Δημοτικό Σχολείο , το 2,5% είναι 6 μηνών - 1 1/2 χρονών και το 0,9% είναι 1 1/2 - 2 1/2 χρονών.

Τα προβλήματα που απασχολούν την λειτουργία των ΚΕΠΑ είναι τα εξής :

⇒ Οι παιδαγωγοί που εργάζονται στα 10 ΚΕΠΑ επιβαρύνονται με πολύ εργασία από άποψη αριθμού παιδιών ανά τμήμα που φιλοξενούνται , λόγω των μεγάλων περιοχών που καλύπτουν τα ΚΕΠΑ με αποτέλεσμα οι Διευθύντριες τους να μην ασχολούνται μόνο με τα διοικητικά θέματα του Κέντρου αλλά και να αναλαμβάνουν τμήμα.

Μια καλή πρόταση θα ήταν είτε να αυξηθεί το προσωπικό σε κάθε ΚΕΠΑ έτσι ώστε και οι Διευθύντριες να ασχολούνται μόνο με τα διοικητικά θέματα των σταθμών , είτε εάν αυτό είναι εφικτό να ιδρυθούν άλλα 2 ΚΕΠΑ τα οποία θα ελαφρύνουν λίγο τα υπόλοιπα από άποψη αριθμού φιλοξενούμενων παιδιών.

⇒ Το προσωπικό που εργάζεται στα ΚΕΠΑ δεν είναι όλο μόνιμο αλλά υπάρχουν και συμβάσεις ορισμένου χρόνου. Η αναλογία του μόνιμου με συμβασιούχου προσωπικού είναι 2/3 και 1/3 αντίστοιχα. Το πρόβλημα που δημιουργείται στα ΚΕΠΑ όπου υπάρχουν υπάλληλοι με συμβάσεις είναι ότι τα παιδιά δεν νοιώθουν το ίδιο ασφαλή με εκείνα των ΚΕΠΑ που το παιδαγωγικό προσωπικό κυρίως είναι μόνιμο.

Τα παιδιά βλέποντας τα ίδια και γνώριμα πρόσωπα του παιδαγωγικού προσωπικού κάθε χρόνο νοιώθουν μια ασφάλεια. Είναι ένα ευαίσθητο θέμα και αυτό αποδεικνύεται και από την περίοδο προσαρμογής των παιδιών κατά τις τρεις πρώτες βδομάδες του Σεπτεμβρίου που ξεκινά και η λειτουργία των ΚΕΠΑ , όπου τα παιδιά προσπαθούν να προσαρμοσθούν στα νέα πρόσωπα , στο νέο περιβάλλον και τις ασχολίες με τις οποίες θα περνάνε ένα σημαντικό αριθμό ωρών καθημερινά. Άρα και οι αλλαγές του προσωπικού κάθε χρόνο είναι ένας αρνητικός παράγοντας στην προσαρμογή των παιδιών και στην απόκτηση εμπιστοσύνης και ασφάλειας στο πρόσωπο του προσωπικού.

Το πρόβλημα αυτό μπορεί να λυθεί με την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων του παιδαγωγικού προσωπικού αλλά και των άλλων ειδικοτήτων των ΚΕΠΑ.

Καταλήγοντας το τελικό συμπέρασμα για τα ΚΕΠΑ , είναι ότι λειτουργούν υπό την εποπτεία του ΔΟΠΑΕΗ με πλήρη επιτυχία , αποτελούν και βεβαιώνουν την ανοδική πορεία και την επιτυχία του Δήμου Ηρακλείου για την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής στην πόλη του Ηρακλείου.

➤ **ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ :** οι φορείς και τα ιδρύματα που προσφέρουν υπηρεσίες σε άτομα με ειδικές ανάγκες στον Δήμο Ηρακλείου είναι πολλά και με διαφορετική δομή και πλαίσιο λειτουργίας. Οι ανάγκες είναι περισσότερες από τις δυνατότητες των φορέων και των ιδρυμάτων και η εκπαίδευση των ατόμων περιορίζεται σχεδόν πάντα στη βασική εκπαίδευση ενώ μικρός αριθμός μόνο αποκτά κάποια ειδική επαγγελματική εκπαίδευση.

Οι περισσότερες υπηρεσίες είναι Ν.Π.Δ.Δ εποπτευόμενες από το Υπουργείο Υγείας Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Οι φορείς και τα ιδρύματα που έχουν αναπτυχθεί με την ιδιωτική πρωτοβουλία αντιμετωπίζουν πρόβλημα τοπικά στην περιφέρεια τους και δεν εντάσσονται σε κοινό σχεδιασμό. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα την άνιση κατανομή των παρεχόμενων υπηρεσιών. Υπάρχει ανάγκη αποκέντρωσης της διοίκησης των φορέων και των ιδρυμάτων και καλός σχεδιασμός κατανομής τους.

Η αξιολόγηση των ΑΜΕΑ από ειδικό κέντρο με σκοπό την τοποθέτηση του κάθε ατόμου σε ειδικό εκπαιδευτήριο ανάλογα με τις δυνατότητες που έχει είναι ανύπαρκτη.

Έτσι έχουμε το φαινόμενο της μεγάλης ανομοιογένειας των χρηστών των υπηρεσιών κάθε ιδρύματος και της τοποθέτησης των ατόμων συχνά σε λάθος εργαστήριο επαγγελματικής κατάρτισης.

Επίσης δεν υπάρχει κλινική αποκατάστασης ενηλίκων με επίκτητες αναπηρίες (π.χ. ατυχήματα) στην οποία τα άτομα αυτά θα αξιολογούνται, θα γίνεται προσπάθεια αποκατάστασης της αναπηρίας τους από ειδικούς θεραπευτές στο μέτρο του δυνατού και θα εκπαιδεύονται σε νέα επαγγέλματα όταν δεν είναι δυνατόν να συνεχίσουν να εργάζονται στο παλαιό επάγγελμα.

Η αντίληψη που επικρατεί σήμερα στις προηγμένες χώρες για την αντιμετώπιση του προβλήματος των ΑΜΕΑ είναι η παραμονή τους στα ειδικά κέντρα και εκπαιδευτήρια μόνο ορισμένες ώρες το πρωί ή το απόγευμα και το βράδυ να επιστρέφουν στο σπίτι τους και στο οικογενειακό τους περιβάλλον. Γίνεται δηλαδή προσπάθεια να έχουν όσον το δυνατόν φυσιολογικό ρυθμό ζωής. Αυτή η αντίληψη δεν φαίνεται να έχει υιοθετηθεί από τα Ελληνικά Ιδρύματα. Η σχέση του ιδρύματος με την οικογένεια του χρήστη και η εκπαίδευση της οικογένειας του χρήστη από τα ιδρύματα είναι σχεδόν ανύπαρκτη.

Η συγκέντρωση των ατόμων αυτών σε λίγες μονάδες είναι ο κανόνας της Κρήτης και όχι μόνο, ενώ οι σύγχρονες αντιλήψεις είναι να υπάρχει καλά οργανωμένο δίκτυο μικρών μονάδων για να μην απομακρύνεται ο χρήστης από την οικογένεια του και την γειτονιά του προκειμένου να περιοριστεί ο κοινωνικός αποκλεισμός των ΑΜΕΑ. Είναι αναγκαία η ανάπτυξη μικρών μονάδων "φροντίδας ημέρα" που θα είναι ενσωματωμένες σε κάθε γειτονιά απαλλαγμένες από κάθε χαρακτηρισμό που να θυμίζει αναπηρία και στελεχωμένες με κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό. Τα ΑΜΕΑ έχουν ανάγκη από σπίτια και όχι από νοσοκομεία ή ιδρύματα.

Σαν γενικό συμπέρασμα θα μπορούσαμε να πούμε ότι στον Δήμο Ηρακλείου και γενικότερα στο Νομό Ηρακλείου , υπάρχει πολυφωνία στο χώρο της φροντίδας των ΑΜΕΑ , αλλά οι παρεχόμενες υπηρεσίες δεν καλύπτουν τις ανάγκες και το όλο υπάρχον σύστημα πρέπει να εκσυγχρονιστεί και γενικά η φροντίδα των ατόμων αυτών να τεθεί σε σύγχρονες βάσεις και αντιλήψεις έτσι ώστε να τους εξασφαλιστεί όσο το δυνατόν , ομαλή κοινωνική ζωή.

Ολοκληρώνοντας την εργασία αυτή το γενικό συμπέρασμα είναι ότι ο Δήμος Ηρακλείου μετά την αποκέντρωση κάποιων αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση , έχει καταφέρει να σημειώσει μια αξιόλογη και ικανοποιητική πορεία στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής , μέσα από τις αντίξοες και τις δύσκολες συνθήκες που επικρατούσαν στα ΚΑΠΗ και στους Κρατικούς Παιδικούς Σταθμούς όταν ανέλαβε την αρμοδιότητα λειτουργίας τους.

Το μόνο μελανό σημείο στην Κοινωνική Πολιτική του Δήμου Ηρακλείου αποτελούν τα ΑΜΕΑ , καθώς δεν έχει προχωρήσει σε κάποια ουσιαστική παρέμβαση για την περίπτωση των ΑΜΕΑ.

Ελπίζουμε όμως ότι σε κάποια χρονική στιγμή θα υπάρξει κάποια ουσιαστική παρέμβαση που θα βοηθήσει πάρα πολύ στην αποκατάσταση όλων των καίριων θεμάτων που απασχολούν τα ΑΜΕΑ και θα σημειώσει περισσότερη από ότι τώρα , ανοδική πορεία στην ανάπτυξη της Κοινωνικής Πολιτικής σε όλους τους τομείς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

" ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΝΤΡΩΝ ΑΝΟΙΚΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΥ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ "

Άρθρο 1

Με την υπ' αριθμόν 381/1982 απόφαση του Νομάρχη Ηρακλείου συστήθηκε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου ΝΠΔΔ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 175 παρ. 1 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα Π.Δ. 76/1985 (Φ.Ε.Κ 17/1985 Α') με την επωνυμία **Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Ηρακλείου Κρήτης** που λειτουργεί υπό την εποπτεία του Δήμου Ηρακλείου που το έχει συστήσει και του Νομάρχη σύμφωνα με τις διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα όπως ισχύουν κάθε φορά .

Άρθρο 2

Σκοπός του ΚΑΠΗ

Σκοπός του ΚΑΠΗ είναι:

1. Η παροχή υπηρεσιών για την πρόληψη βιολογικών , ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων ατόμων ώστε να παραμείνουν αυτόνομα , ισότιμα και ενεργά μέλη του Κοινωνικού Συνόλου.
2. Η διαφώτιση και η συνεργασία του ευρύτερου κοινού και των ειδικών φορέων σχετικά με τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων.
3. Η έρευνα σχετικών θεμάτων με τους ηλικιωμένους.

Άρθρο 3

Μέλη του ΚΑΠΗ

Μέλη του ΚΑΠΗ εγγράφονται άτομα από 60 ετών και άνω , άνδρες και γυναίκες που κατοικούν στην περιοχή που λειτουργεί το Κέντρο , χωρίς διάκριση οικονομικών δυνατοτήτων.

Ο αριθμός των μελών κάθε Κέντρου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από 300 μέλη και μικρότερος από 50. Ο αριθμός αναφέρεται στην ενεργό συμμετοχή και όχι στα εγγεγραμμένα μέλη. Εκτός του αριθμητικού ορίου και εφόσον δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός αυτός εγγράφονται και νεώτερες ηλικίες. Τα μέλη για την εγγραφή τους πληρώνουν συνδρομή η οποία είναι συμβολική ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες. Επίσης ανάλογη οικονομική συμμετοχή καταβάλλουν τα μέλη για την συμμετοχή τους στις εκδηλώσεις και στα διάφορα προγράμματα που οργανώνει το Κέντρο.

Άρθρο 4

Υπηρεσίες που προσφέρει το ΚΑΠΗ

Στα προστατευόμενα άτομα από το Κέντρο παρέχονται:

1. Κοινωνική εργασία στους ίδιους και στο άμεσο περιβάλλον τους
2. Φυσιοθεραπεία
3. Εργοθεραπεία
4. Βοήθεια στο σπίτι για τα άτομα που ζουν μόνα τους ή γι' αυτά που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες εξυπηρέτησεως μέσα και έξω από το σπίτι (π.χ. ελαφρύ μαγείρεμα , μικροθελήματα και διάφορες μικροεξυπηρέτησεις)
- 5 Φροντίδα και οδηγίες για ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη

6. Οργανωμένη ψυχαγωγία (εκδρομές με πούλμαν κλπ.) και επιμόρφωση (διαλέξεις , μελέτη θεμάτων , εργασία με ομάδες κλπ.)
7. Εντευκτήριο στο οποίο λειτουργεί καντίνα που προσφέρει ρόφημα , αναψυκτικά κλπ. και βρίσκουν συντροφιά και απασχόληση στα μέλη.

Άρθρο 5

Διοίκηση - Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου

Το ΚΑΠΗ διοικείται από 7μελές συμβούλιο :

1. Ο κάθε φορά Δήμαρχος ή Αντιδήμαρχος που ορίζει ο Δήμαρχος , ως Πρόεδρος
2. Ένας (1) Δημοτικός Σύμβουλος , που ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου
3. Ένα αιρετό μέλος του ΚΑΠΗ που εκλέγεται ανάμεσα στα μέλη από αυτά
4. Ένας Κοινωνικός λειτουργός , υπάλληλος του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας , που ορίζεται από το Υπουργείο
5. Ένας δημότης που προτείνει ο Δήμαρχος ανάμεσα σε πρόσωπα τα οποία ασχολούνται με τα ανθρωπιστικά επαγγέλματα και ορίζεται με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου
6. Ένας αιρετός εκπρόσωπος των εργαζομένων στο ΚΑΠΗ
7. Ένας εκπρόσωπος των Τοπικών Συλλόγων των Συνταξιούχων.

Από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου , εκλέγονται στην αρχή κάθε δημοτικής περιόδου , ο Αντιπρόεδρος και ο Γραμματέας αυτού. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποτελούνται από κατοίκους του Δήμου με εξαίρεση την Κοινωνική Λειτουργό.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του ΚΑΠΗ και ιδίως:

✓ Φροντίζει για την επιτυχία του σκοπού του Κέντρου , διαχειρίζεται την περιουσία του και γενικά τα συμφέροντα του και διοικεί , εποπτεύει και ελέγχει όλη τη λειτουργία του , σύμφωνα με το Πρόγραμμα εξωιδρυματικής προστασίας και τις σχετικές διατάξεις του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα , όπως ισχύουν κάθε φορά.

✓ Με απόφαση του μπορεί να αναθέτει σε μέλη του , υπαλλήλους ή ιδιώτες τη φροντίδα και επιμέλεια ορισμένων τομέων της δραστηριότητας του.

✓ Μπορεί να συγκροτεί επιτροπές , στις οποίες θα μετέχουν και ιδιώτες εθελοντές που δεν είναι μέλη του , με σκοπό να φροντίζουν και να επιμελούνται συγκεκριμένους τομείς της δραστηριότητας τους.

Τέτοιες επιτροπές είναι :

- Επιτροπή που θα φροντίζει για την πραγματοποίηση διαλέξεων και ελεύθερων συζητήσεων γενικά πάνω σε θέματα και προβλήματα που απασχολούν τους ηλικιωμένους του Δήμου , προβολές ταινιών κλπ.
- Επιτροπή που θα φροντίζει για την βοήθεια στο σπίτι και την αντιμετώπιση προβλημάτων και ηλικιωμένων.
- Επιτροπή που θα φροντίζει την ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη , φυσιοθεραπευτική αγωγή , εργασιοθεραπεία και κοινωνική εργασία.
- Επιτροπή που θα φροντίζει για την πραγματοποίηση ψυχαγωγικών και μορφωτικών εκδηλώσεων και επιμορφωτικών σεμιναρίων ως και οργανωμένων διακοπών.
- Επιτροπή για την δημιουργία και ανάπτυξη δανειστικής βιβλιοθήκης στους ηλικιωμένους του Δήμου.

Οι επιτροπές αυτές και όσες άλλες μπορεί να συσταθούν , λειτουργούν με ευθύνη ενός υπαλλήλου του ΚΑΠΗ που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφαση του.

Άρθρο 6

Εκλογή και θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Η θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου Ακολουθεί την Δημοτική περίοδο
2. Μέσα σε 15 ημέρες από την εγκατάσταση της Δημοτικής Αρχής , το Δημοτικό Συμβούλιο συνεδριάζει και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του , ένα δημοτικό σύμβουλο και ένα δημότη που τον προτείνει ο Δήμαρχος ανάμεσα σε πρόσωπα που ασχολούνται με ανθρωπιστικά επαγγέλματα , για να αποτελέσουν τα δυο από τα μέλη του Δ.Σ. του ΚΑΠΗ. Κατά την εκλογή εφαρμόζονται ανάλογα κατά περίπτωση και οι διατάξεις του άρθρου 98 του ΔΚΚ.
3. Στο ίδιο αυτό χρονικό διάστημα τα προστατευόμενα μέλη του ΚΑΠΗ εκλέγουν ανάμεσα από αυτά με απλή πλειοψηφία ένα για να είναι το αιρετό μέλος του Δ.Σ. Το δε Υπουργείο Υγείας και Πρόνοιας ορίζει την Κοινωνική Λειτουργό , υπάλληλο του , για μέλος του Δ.Σ.
4. Ο Πρόεδρος προσκαλεί αμέσως τα ως άνω εκλεγόμενα και οριζόμενα μέλη για συγκρότηση του Δ.Σ. σε σώμα και για να εκλέξουν ανάμεσα από τα μέλη του , τον Αντιπρόεδρο και τον Γραμματέα του.
5. Νέα μέλη Δ.Σ. ορίζονται , όταν λήξει η θητεία των παλαιών ή όταν κατά τη διάρκεια της θητείας τους κενωθεί θέση για οποιοδήποτε λόγο. Μέχρι εκλογής του αιρετού μέλους από τα προστατευόμενα μέλη του ΚΑΠΗ ή μέχρι πληρώσεως οποιασδήποτε κενούμενης θέσεως , το Δ. Σ λειτουργεί

με την ελλιπή σύνθεση του , που δεν μπορεί να είναι κατώτερη από τον αριθμό που απαιτείται για την απαρτία.

6. Τα μέλη του Δ.Σ. του ΚΑΠΗ θα μπορούν να αντικατασταθούν κατά την διάρκεια της θητείας τους , ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του συνόλου των μελών του ή με απόφαση του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την από αυτό οριζόμενη Κοινωνική Λειτουργό.

Άρθρο 7

Αναπλήρωση του Προέδρου - Απαρτία Διοικητικού Συμβουλίου

1. Αναπληρωτής του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου είναι ο Αντιπρόεδρος του.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία εφόσον είναι παρόντες το ήμισυ του αριθμού των μελών πλέον ενός συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου.

Άρθρο 8

Συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Το Δ.Σ. συνέρχεται σε συνεδρίαση ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του και υπό την προεδρία του μια φορά το μήνα τουλάχιστον υποχρεωτικά καθώς και όταν το απαιτούν οι υποθέσεις του Νομικού Προσώπου. Ο πρόεδρος μπορεί να συγκαλεί το Δ.Σ. όσες φορές κρίνει ότι επιβάλλεται τούτο ή όταν ζητηθεί από την πλειοψηφία των μελών του. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε ισοψηφία υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου. Όταν ο Πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται τον αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος.

2. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Δ.Σ. και οι αποφάσεις του , καταχωρούνται με χρονολογική σειρά σε ειδικό βιβλίο που είναι αριθμημένο και μονογραφημένο από τον Πρόεδρο και την σφραγίδα του ΚΑΠΗ. Τηρούνται δε με την φροντίδα και την ευθύνη του Γραμματέα του Δ.Σ. και υπογράφονται από αυτόν και τον Πρόεδρο καθώς και από όλα τα μέλη του Δ.Σ. που μετείχαν στη συνεδρίαση κατά την αρχή της επόμενης συνεδρίασης αυτού όπου γίνεται η επικύρωση , ύστερα από ανάγνωση τους.
3. Τα μέλη του Δ.Σ. είναι υποχρεωμένα να προσέρχονται ανελλιπώς στις συγκαλούμενες από τον Πρόεδρο ή από την πλειοψηφία τους , συνεδριάσεις τους , να διασκέπτονται και να αποφασίζουν για όλα τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία και την πρόοδο του ΚΑΠΗ
4. Στα μέλη του Δ.Σ. επιτρέπεται να καταβάλλεται αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 175 παρ. 6 του Δ.Κ.Κ. Π.Δ.76/1985(ΦΕΚ Α'27/85)

Άρθρο 9

Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου

Για τις αποφάσεις του Δ.Σ. εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 151 ,152 , 153 , 171 , 173, παρ. 1, 3 , 4 , 175 , παρ. 4 του Δ.Κ.Κ. Π.Δ.76/85

Άρθρο 10

Αρμοδιότητες του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος εισηγείται στο Δ.Σ. τα θέματα που πρέπει να συζητηθούν και να ληφθούν πάνω σε αυτά αποφάσεις που τις εκτελεί αυτός. Επίσης διευθύνει τη συζήτηση και παίρνει κάθε κατάλληλο μέτρο για την ευταξία της συνεδρίασης.

Θεωρεί και υπογράφει όλα τα έγγραφα που εξέρχονται και είναι προσυπογραμμένα από τον αρμόδιο υπάλληλο. Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Νομικού Προσώπου και τις διευθύνει. Είναι προϊστάμενος όλου του προσωπικού του Νομικού Προσώπου.

Άρθρο 11

Ταμιακή Υπηρεσία - Διαχείριση

1. Την Ταμιακή Υπηρεσία του ΚΑΠΗ διεξάγει το ειδικό Ταμείο του Δήμου Ηρακλείου που διεξάγει και την ταμιακή υπηρεσία του Δήμου και εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις περί οικονομικής διοίκησης και λογιστικού των Δήμων όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά.
2. Οι διατάξεις του Δ.Κ.Κ. που ισχύουν για τους Δήμους και αφορούν το οικονομικό έτος , τον προϋπολογισμό , τον απολογισμό , τη διαχείριση , τη σύναψη δανείου και την περιουσία , εφαρμόζονται και στο ΚΑΠΗ.
3. Τα ποσά που διαθέτονται στο ΚΑΠΗ , καταθέτονται στο ανώτερο Ταμείο και τα χρηματικά εντάλματα πληρωμής σε βάρος των πιστώσεων που προβλέπονται από τον προϋπολογισμό εκδίδονται από τον Πρόεδρο , μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων του Δ.Σ.

Άρθρο 12

Προϋπολογισμός - Απολογισμός

Ο προϋπολογισμός και ο απολογισμός καταρτίζονται από το Δ.Σ. του ΚΑΠΗ σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό , τίθενται υπ' όψιν του Δημοτικού Συμβουλίου , το οποίο γνωμοδοτεί σχετικά και στη συνέχεια υποβάλλεται στο Νομάρχη για τον κατά νόμο έλεγχο , σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.

Άρθρο 13

Εκτέλεση έργων - Προμήθεια Πραγμάτων

Η εκτέλεση έργων και προμήθεια πραγμάτων από το Ν.Π.Δ.Δ. (ΚΑΠΗ) ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονται κάθε φορά για την εκτέλεση έργων και προμήθεια πραγμάτων των Δήμων.

Άρθρο 14

Προσωπικό

Για την εκπλήρωση του σκοπού του ΚΑΠΗ απαιτείται να προσληφθεί το παρακάτω προσωπικό :

1. Κοινωνικός Λειτουργός
2. Φυσικοθεραπευτής
3. Εργοθεραπευτής
4. Ιατρός φυσικής Ιατρικής και Αποκαταστάσεως ή Γηρύατρος κατά προτίμηση και ελλείψει αυτών παθολόγος ή άλλης ειδικότητας
5. Αδελφή επισκέπτρια Οικογενειακή βοηθός

Οι υπηρεσίες γραμματείας και διαχειρίσεως ανατίθενται σε Δημοτικό Υπάλληλο βάσει του άρθρου 109 του Ν. 1188/81 και σε μέλη του ΚΑΠΗ. Για καθεμία από τις παραπάνω ειδικότητες μπορεί να προσληφθεί και δεύτερος υπάλληλος εφόσον το απαιτούν οι ανάγκες του ΚΑΠΗ και υπάρχει οικονομική δυνατότητα.

Οι ανωτέρω θέσεις θα συσταθούν με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του ΚΑΠΗ , σύμφωνα με τη διαδικασία των διατάξεων του Ν. 1188/81.

Άρθρο 15

Καθήκοντα προσωπικού

Α) Στη **Κοινωνική υπηρεσία** προϊστάται ο αρχαιότερος Κοινωνικός λειτουργός ο οποίος είναι και συντονιστής της καλής λειτουργίας όλων των υπηρεσιών του ΚΑΠΗ. Αναλυτικότερα έχει τις παρακάτω αρμοδιότητες :

1. Συνεργάζεται με τα μέλη με σκοπό να συμβάλλει στην αντιμετώπιση τυχόν ψυχολογικών , ατομικών ή οικογενειακών προβλημάτων σεβόμενος την προσωπικότητα , την αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα του μέλους.
2. Συνεργάζεται με το υπόλοιπο προσωπικό του ΚΑΠΗ και έχει την διοικητική ευθύνη της εύρυθμης λειτουργίας των Υπηρεσιών του ΚΑΠΗ , δηλαδή του Ιατρείου , Φυσικοθεραπευτηρίου και των άλλων ειδικοτήτων που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των προστατευόμενων μελών.
3. Συνεργάζεται με την Διοίκηση του ΚΑΠΗ και έχει την ευθύνη για την οργάνωση , εκπαίδευση και αξιοποίηση των εθελοντών καθώς και τη διοικητική και μόνο παρακολούθηση της πρακτικής ασκήσεως των σπουδαστών των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας και άλλων σπουδαστών των παραϊατρικών επαγγελμάτων , που τυχόν θα εκπαιδεύονται στο ΚΑΠΗ.
4. Έχει την ευθύνη της επικοινωνίας με τους τοπικούς παράγοντες της περιοχής και της Κοινότητας και λειτουργεί το ΚΑΠΗ με σκοπό τη διαφώτιση και συμμετοχή τους στο πρόγραμμα.
5. Οργανώνει σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα , τις διάφορες εκδηλώσεις ψυχαγωγικές , μορφωτικές κλπ. του ΚΑΠΗ στα πλαίσια καλής συνεργασίας με τους δημότες ή ιδιώτες εθελοντές , εφόσον υπάρχουν και με τα μέλη και γενικά αντιμετωπίζει κάθε έκτακτο θέμα που αφορά τη λειτουργία του ΚΑΠΗ.

Β) Στο **Ιατρείο** προϊστάται ο γιατρός , ο οποίος παρέχει τις ιατρικές του υπηρεσίες , φροντίζει για την ύστερα από εξέταση του παραπομπή των μελών σε άλλες ειδικότητες , συνιστά διενέργεια παρακλινικών εξετάσεων και παρέχει οδηγίες για φαρμακευτική αγωγή , επισκεπτόμενος σε έκτακτες περιπτώσεις και στο σπίτι το μέλος που έχει την ανάγκη του. Στο ιατρείο του Κέντρου υπηρετεί επισκέπτρια αδελφή κατά προτίμηση ή Νοσηλεύτρια της οποίας το έργο είναι το εξής :

1. Μαζί με τον ιατρό έχει την ευθύνη για την φύλαξη και διαχείριση του φαρμακευτικού και υγειονομικού υλικού του ΚΑΠΗ.
2. Να βοηθά τον ιατρό τις ημέρες και τις ώρες που λειτουργεί το ιατρείο.
3. Επισκέπτεται με εντολή του ιατρού τα μέλη στο σπίτι τους και παρέχει νοσηλευτικές φροντίδες και οδηγίες.
4. Επισημαίνει τις περιπτώσεις των μελών που χρειάζονται οδηγίες και παρέχει πληροφορίες σχετικά με θέματα ατομικής και δημόσιας υγείας. Γενικά επιλαμβάνεται με κάθε θέμα υγείας που αφορά τα μέλη και τις οικογένειες τους.

Γ) Στο **Φυσικοθεραπευτήριο** του ΚΑΠΗ προϊστάται ο Φυσικοθεραπευτής , ο οποίος ύστερα από γραπτή εντολή του ιατρού , εφαρμόζει φυσικοθεραπευτική αγωγή στα μέλη του ΚΑΠΗ που έχουν ανάγκη από αυτή. Φυσικοθεραπευτική αγωγή μπορεί να εκτελεστεί στο σπίτι των μελών σε έκτακτες και ειδικές ανάγκες τους που κρίνει ο ιατρός.

Δ) Στο **Εργοθεραπευτήριο** προϊστάται ο Εργοθεραπευτής , ο οποίος έχει ως έργο του την αξιοποίηση και τη δραστηριοποίηση του μέλους , για δημιουργική απασχόληση και παραγωγικό έργο με σκοπό και την οικονομική του ενίσχυση.

Επίσης βοηθά το μέλος στην άσκηση για αυτοεξυπηρέτηση και στην ανάπτυξη ειδικών ενδιαφερόντων. Ο Εργοθεραπευτής μπορεί να παρέχει της υπηρεσίες του και στο σπίτι του μέλους όταν υπάρχει ειδική για τούτο ανάγκη.

Ε) Η **Οικογενειακή βοήθός** , προσφέρει τις υπηρεσίες της κυρίως στο σπίτι των μελών για τις περιπτώσεις που ζουν μόνοι τους και έχουν ιδιαίτερες ανάγκες βοήθειας. Η βοήθεια συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών μέσα στο σπίτι , όπως είναι π.χ. ελαφρό μαγείρεμα , καθαριότητα, προμήθεια τροφίμων και διάφορες άλλες μικροεξυπηρετήσεις έξω από το σπίτι. Επίσης μεριμνά για την καθαριότητα και τον ευπρεπισμό όλων των χώρων του ΚΑΠΗ.

Το ΚΑΠΗ μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν Κέντρο πρακτικής άσκησης σπουδαστών Σχολών Κοινωνικής Εργασίας ή άλλων παραϊατρικών επαγγελμάτων. Ανάμεσα στις δραστηριότητες του ΚΑΠΗ είναι και η κινητοποίηση , εκπαίδευση και χρησιμοποίηση εθελοντικού προσωπικού , σε όλα τα προγράμματα , που θα προέρχεται κατά προτίμηση από το Δήμο και την περιοχή που λειτουργεί το ΚΑΠΗ.

Άρθρο 16

Κατάργηση

Το ΚΑΠΗ καταργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 175 παρ. 5 του Π.Δ. 76/1985 ΦΕΚ Α' 27/1-3-1985. Η περιουσία του περιέρχεται στο Δήμο Ηρακλείου που το ίδρυσε και διατίθεται κατά τον τρόπο που θα ορίσει το Δημοτικό Συμβούλιο , με την απόφαση του για την κατάργηση και σύμφωνα με τις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. όπως ισχύουν κάθε φορά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

**"ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ
ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ"**

02004972204020008

6665

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 497

22 Απριλίου 2002

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθ. 16065

Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ - ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρου 12 Ν. 2580/2001 (ΦΕΚ 9 τ.Α' 30.1.2001) «Πρόγραμμα Πολιτεία για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις».
2. Τις διατάξεις του άρθρου 9 του Ν. 2503/1997 (ΦΕΚ 107/1997 τ.Α) «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις».
3. Τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ. 410/1995 «Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας».
4. Τις διατάξεις του άρθρου 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154/Α'/1992) με το οποίο προστέθηκε το άρθρο 29Α' στο Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 τ.Α') και το γεγονός ότι από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.
5. Την αριθμ. πρωτ. ΔΙΔΚ/Φ.1/2/22875/31.10.2001 (ΦΕΚ 1480/Β'/31.10.2001) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης στους Υφυπουργούς Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης».
6. Την αριθμ. 6459/31.10.2001 (ΦΕΚ 1480/τ.Β'/31.10.2001) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Υγείας και Πρόνοιας Έκτορα Νασιώκα, Ελπίδα Τσευρή και Δημήτριο Θάνο».
7. Την αριθμ. πρωτ. 18209/16.5.2001 απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης «Συγκρότηση ομάδας εργασίας, για τη σύνταξη του πρότυπου Κανονισμού Λειτουργίας των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών και σχεδίου Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας αυτών».

Εγκρίνουμε τον πρότυπο κανονισμό λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2580 (ΦΕΚ 9 τ.Α' 30.1.2001) και αποτελείται από 21 άρθρα ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Έκταση εφαρμογής κανονισμού

1. Ο Κανονισμός αυτός αποτελεί το πλαίσιο λειτουργίας των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών που μεταβιβάζονται σε Δήμους και Κοινότητες, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Ν. 2580/2001 (ΦΕΚ 9 τ.Α' 30.1.2001) και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα του άρθρου 203 του Π.Δ.τος 410/1995 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας) όπως ισχύει.
2. Όλες οι διατάξεις του Κανονισμού χρησιμοποιούνται ως πρότυπο για τη σύνταξη Κανονισμού λειτουργίας και των λοιπών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών που ήδη λειτουργούν καθώς και αυτών που ιδρύθηκαν ή θα ιδρυθούν από τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού και τα οριζόμενα σ' αυτές αποτελούν τις ελάχιστες προϋποθέσεις λειτουργίας των Δημοτικών και Κοινοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών.

Άρθρο 2

Σκοπός Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών

Οι Παιδικοί και Βρεφονηπιακοί Σταθμοί που είναι κυρίαρχο χώρος αγωγής και ασφαλούς διαμονής για παιδιά προσχολικής ηλικίας σκοπό έχουν:

- Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.
- Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- Να εξαλείφουν κατά το δυνατό, τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους.
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- Να βοηθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
- Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Άρθρο 3 Όργανα διοίκησης

1. Τα νομικά πρόσωπα του άρθρου 1 του παρόντος διοικούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο, που αποτελείται από πέντε έως δεκαπέντε μέλη, τα οποία μαζί με τους αναπληρωτές τους ερίζονται από το Δημοτικό ή Κοινοτικό Συμβούλιο.

2. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είναι δημοτικοί ή κοινοτικοί σύμβουλοι, δημότες ή κάτοικοι που έχουν ανάλογη επαγγελματική και κοινωνική δράση ή ειδικές γνώσεις, ανάλογα με το σκοπό των νομικών προσώπων. Στο Διοικητικό Συμβούλιο μετέχουν και εκπρόσωποι των γονέων των παιδιών που φιλοξενούνται στο νομικό πρόσωπο όπως επίσης και εκπρόσωποι των εργαζομένων σε αυτό, οι οποίοι ορίζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 του παρόντος.

3. Τα νομικά πρόσωπα του παρόντος Κανονισμού και οι πράξεις του Διοικητικού Συμβουλίου τους υπάγονται στην εποπτεία του Ο.Τ.Α. που τα συνέστησε, εφαρμοζόμενων αναλογικά των διατάξεων του Π.Δ/τος 410/1995.

4. Η θητεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου ορίζεται με απόφαση του Δημοτικού ή Κοινοτικού Συμβουλίου. Λήγει πάντοτε με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Νομικού Προσώπου είναι ο Δήμαρχος ή Πρόεδρος της Κοινότητας ή άλλο μέλος αιρετό ή μη που ορίζεται απ' αυτούς, δηλαδή τον Δήμαρχο ή τον Πρόεδρο της Κοινότητας.

Ως Αντιπρόεδρος εκλέγεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου ένα από τα μέλη αυτού.

Άρθρο 4

Συμμετοχή γονέων και εκπροσώπων των εργαζομένων

1. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου μετέχει ένας εκπρόσωπος των γονέων των φιλοξενουμένων παιδιών στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς που καλύπτει το νομικό πρόσωπο, ο οποίος υποδεικνύεται με τον αναπληρωτή του από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων.

2. Στο Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου επίσης μετέχει ένας εκπρόσωπος των εργαζομένων του νομικού αυτού προσώπου που υποδεικνύεται μαζί με τον αναπληρωτή του από ειδική συνέλευση στην οποία παίρνει μέρος το σύνολο των εργαζομένων στο νομικό πρόσωπο.

Άρθρο 5

Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου - Συνεδριάσεις

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου κατευθύνει τη δράση αυτού για την εκπλήρωση της αποστολής του, διοικεί και διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους του νομικού προσώπου, εγκρίνει και υποβάλλει τον ετήσιο προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό, εκπονεί επενδυτικά προγράμματα και προγράμματα ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου και εν γένει αποφασίζει για κάθε θέμα που είναι αρμόδιο από το νόμο και τον περρεντα Κανονισμό.

2. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά μία φορά τον μήνα ή συχνότερα εφόσον αυτό κριθεί αναγκαίο από τον Πρόεδρο ή το ζητήσει εγγράφως το ένα τρίτο (1/3) των μελών του. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, ο Πρόεδρος ή κωλυόμενου αυτού ο Αντιπρόεδρος, υποχρεούται να συγκαλέσει το Διοικητικό Συμβούλιο σε συ-

νεδρίαση εντός έξι ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται σε συνεδρίαση από τον Πρόεδρο ή εφόσον αυτός κωλύεται, από τον Αντιπρόεδρο με γραπτή πρόσκληση στην οποία αναγράφονται ο τόπος, ο χρόνος και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης της συνεδρίασης. Η πρόσκληση επιδίδεται στους συμβούλους τρεις τουλάχιστον ελόκληρες ημέρες πριν από τη μέρα που ορίζεται η συνεδρίαση. Η πρόσκληση δεν απαιτείται εφόσον έχουν καθορισθεί με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, τακτές ημέρες συνεδριάσεων γνωστές στα μέλη. Η πρόσκληση κοινοποιείται και στον οικείο Ο.Τ.Α.

4. Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που αδυνατούν να συμμετάσχουν στη συνεδρίαση υποχρεούνται να ενημερώσουν άμεσα την Γραμματεία του Διοικητικού Συμβουλίου με ευθύνη της οποίας ειδοποιούνται τα αντίστοιχα αναπληρωματικά μέλη προκειμένου να παρευρεθούν στην συνεδρίαση.

5. Τα θέματα που συζητούνται στις συνεδριάσεις είναι τα προβλεπόμενα στην ημερήσια διάταξη, την οποία καταρτίζει ο Πρόεδρος. Στην ημερήσια διάταξη περιλαμβάνονται και θέματα που τυχόν έχουν ζητήσει μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, με αίτησή τους προς τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου πριν από την κατάρτιση της ημερήσιας διάταξης. Συζήτηση και λήψη απόφασης σε θέμα μη προβλεπόμενο στην ημερήσια διάταξη μπορεί να γίνει μόνο σε εξαιρετικές και καταπέιγουσες περιπτώσεις και εφόσον συμφωνεί στην διενέργειά της συζήτησης η απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού μελών του.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν οι παρόντες αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του και αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του. Σε περίπτωση ισοψηφίας επικρατεί η ψήφος του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου. Η άρνηση ψήφου ή η απχή από την ψηφοφορία λογίζεται ως αρνητική ψήφος. Η ψηφοφορία ενεργείται φανερό εκτός από τις περιπτώσεις που ο νόμος ρητά ορίζει να είναι μυστική και δεν επιτρέπεται διακοπή ψηφοφορίας για να δικαιολογήσει ο σύμβουλος την ψήφο του, παρά μόνο μετά την ψηφοφορία με δήλωσή του.

7. Κατά τις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου τηρούνται πρακτικά στα οποία καταχωρούνται υποχρεωτικά οι γνώμες της πλειοψηφίας και της μειοψηφίας.

Τα πρακτικά κάθε συνεδρίασης προσυπογράφονται υποχρεωτικά από όλα τα παρόντα στη συνεδρίαση μέλη.

8. Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου είναι εκτελεστές από τη λήψη τους και κοινοποιούνται άμεσα στον οικείο Ο.Τ.Α. και όπου αλλού από το νόμο ορίζεται.

Άρθρο 6

Αρμοδιότητες Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

1. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Επιμελείται της εκτέλεσης των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου

β) Συγκαλεί σε συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο και εισηγείται τα θέματα που είναι για συζήτηση

γ) Παρακολουθεί και κατευθύνει τη λειτουργία του νομικού προσώπου σύμφωνα με τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και τις κατευθύνσεις του Ο.Τ.Α. που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο

δ) Προϊστάται των υπηρεσιών του νομικού προσώπου. εκδίδει τις πράξεις που αφορούν το προσωπικό του και είναι πειθαρχικά Προϊστάμενος αυτού.

ε) Εγκρίνει την ενέργεια δαπανών που έχουν αποφασισθεί από το Δ.Σ. και εκδίδει τα χρηματικά εντάλματα πληρωμών του νομικού προσώπου.

στ) Εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο σε κάθε δικαστήριο και δημόσια αρχή. Υπογράφει τα έγγραφα και τις συμβάσεις του νομικού προσώπου.

ζ) Αποφασίζει για τη λήψη εκτάκτων μέτρων και υποβάλλει τις σχετικές αποφάσεις για έγκριση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

2. Τον Πρόεδρο εφόσον κωλύεται αναπληρώνει: ο Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άρθρο 7

Δικαίωμα εγγραφής και εγγραφή παιδιών

1. Δικαίωμα εγγραφής στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς έχουν όλα τα παιδιά, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του παρόντος άρθρου, απανωρεομένης απολύτως της εγγραφής παιδιών εφόσον και για όσο διάστημα πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές ή ψυχικές παθήσεις, εγγράφονται στο Σταθμό εφόσον υπάρχει πιστοποίηση ειδικού γιατρού Κρατικού Νοσηλευτικού Ιδρύματος ή Ασφαλιστικού Οργανισμού ότι τούτο είναι ωφέλιμο για το παιδί, ότι δεν υπάρχει πρόβλημα φιλοξενίας του παιδιού στο Σταθμό και εφόσον ο Σταθμός διαθέτει την αναγκαία υποδομή.

Ειδικότερα στους αποκλειστικά Βρεφικούς Σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από 6 μηνών έως 2,5 ετών, στους Νηπιακούς από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο. Στους δε μικτούς Βρεφονηπιακούς Σταθμούς από 6 μηνών έως την ηλικία εγγραφής στο Δημοτικό Σχολείο.

2. Τα εγγραφόμενα στους Παιδικούς Σταθμούς παιδιά προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Ο.Τ.Α. στον οποίο ανήκουν αυτοί, χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και η εγγραφή είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων, η οποία αιτιολογείται ειδικά στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

3. Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζόμενων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμομένων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως π.χ. παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα, παιδιά αγάμων μητέρων, διαζευγμένων ή σε διάσπαση γονέων, παιδιά που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολυτέκνων οικογενειών κ.λ.π.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου με αιτιολογημένη απόφασή του μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια αυτά καθιερώνοντας τη μοριοποίησή τους.

4. Για την εγγραφή των παιδιών στους Βρεφονηπιακούς και Παιδικούς Σταθμούς απαιτούνται τα εξής δικαιολογητικά:

α) Αίτηση - συμπληρωμένο ερωτηματολόγιο της μητέρας ή του πατέρα ή του κηδεμόνα του παιδιού.

β) Ληξιαρχική πράξη γέννησης του παιδιού.

γ) Βεβαίωση εργοδότη ότι και οι δύο γονείς είναι εργαζόμενοι ή πρόκειται να εργασθούν εντός μηνός από την υποβολή της αίτησης εγγραφής, με προσδιορισμό του

ύψους των αποδοχών τους και επικυρωμένο φωτοαντίγραφο βιβλιαρίου ενσήμων των γονέων προκειμένου για εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα.

δ) Βεβαίωση γιατρού για την καλή σωματική και πνευματική υγεία του παιδιού καθώς και πρωτότυπο του βιβλιαρίου υγείας του με τα εμβόλια που προβλέπονται κάθε φορά ανάλογα με την ηλικία του παιδιού. Επίσης πρόσφατα αποτελέσματα φυματινοαντίδρασης.

ε) Αντίγραφο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του τρέχοντος οικονομικού έτους και αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος.

στ) Υπεύθυνη δήλωση για την οικογενειακή κατάσταση των γονέων του παιδιού.

ζ) Κάθε άλλο δικαιολογητικό που το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητο.

η) Για την εγγραφή παιδιών αλλοδαπών γονέων στον Σταθμό εκτός των προηγούμενων δικαιολογητικών απαραίτητη προϋπόθεση είναι και η άδεια νόμιμης παραμονής στη χώρα μας, όπως αυτή αποδεικνύεται από τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

5. Οι αιτήσεις εγγραφής υποβάλλονται από 20 Μαΐου μέχρι 15 Ιουνίου κάθε έτους και σε όλη τη διάρκεια του έτους εφόσον υπάρχουν κενές θέσεις. Εντός του μηνός Ιουλίου συνέρχεται το Διοικητικό Συμβούλιο και αφού προβεί σε καταρχήν εξέταση των αιτήσεων συγκροτεί ειδική επιτροπή επιλογής στην οποία μετέχει και το παιδαγωγικό προσωπικό. Η επιτροπή επιλογής συντάσσει έκθεση προς το Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο σε ειδική συνεδρίασή του αποφασίζει για την επιλογή των φιλοξενούμενων παιδιών η οποία αναρτάται στο οικείο δημοτικό κατάστημα.

6. Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου μπορεί να εγγράφει παιδιά και πέρα από τη δυναμικότητα των λειτουργούντων Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών και μέχρι ποσοστού 20% επί αυτής εφόσον υπηρετεί το προβλεπόμενο από τις διατάξεις προσωπικό και υπάρχουν οι απαραίτητοι χώροι.

Τα παιδιά του προσωπικού του νομικού προσώπου γίνονται δεκτά πέρα της δυναμικότητας υπολογιζόμενα στο ποσοστό 10% εφόσον πληρούν τις νόμιμες προϋποθέσεις.

Για την επανεγγραφή απαιτούνται όλα τα παραπάνω δικαιολογητικά πλην της ληξιαρχικής πράξης γέννησης του παιδιού.

Άρθρο 8

Διακοπή φιλοξενίας

1. Η διακοπή της φιλοξενίας των παιδιών από τους Παιδικούς - Βρεφονηπιακούς Σταθμούς των νομικών προσώπων ενεργείται πάντοτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου και εφόσον συντρέχουν οι πιο κάτω περιπτώσεις:

α) Όταν το ζητήσουν με αίτησή τους οι γονείς ή οι κηδεμόνες των παιδιών.

β) Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή την υγεία των παιδιών που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από το Σταθμό, μετά από προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς και ειδικό γιατρό.

γ) Όταν δεν καταβάλλεται από τους γονείς η οικονομική τους συμμετοχή εφόσον αυτή προβλέπεται για χρονικό διάστημα πέραν των δύο (2) μηνών, χωρίς να υπάρχει σοβαρός προς τούτο λόγος και αφού πρώτα ειδοποιηθούν αυτοί να καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό.

δ) Όταν κατ' εξακολούθηση και παρά τις σχετικές έγγραφες ειδοποιήσεις στους γονείς, αυτοί δεν συμμορφώνονται με το πρόγραμμα και τους όρους λειτουργίας του Σταθμού.

ε) Όταν κατ' εξακολούθηση και πέραν του ενός (1) μηνός (συνεχόμενα) απουσιάζουν αδικαιολόγητα από τον Σταθμό.

Άρθρο 9

Πόροι του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου μετά από πλήρως τεκμηριωμένη σύμφωνη γνώμη του οικείου Ο.Τ.Α. και η οποία θα είναι σύμφωνη με τον κοινωνικό χαρακτήρα των παρεχομένων υπηρεσιών, μπορεί να ορίζει κριτήρια επιβολής μηνιαίας οικονομικής εισφοράς (τροφεία) στις οικογένειες των φιλοξενουμένων παιδιών, σύμφωνα με την οικονομική τους δυνατότητα.

Στην περίπτωση επιβολής οικονομικής εισφοράς, αυτή πρέπει να γνωστοποιείται με ανάρτηση πριν την έναρξη του χρονικού διαστήματος υποβολής των αιτήσεων για εγγραφή.

Με την ίδια απόφασή του, το Διοικητικό Συμβούλιο ορίζει τις περιπτώσεις των οικογενειών που μπορούν να απαλλαγούν από την καταβολή της οικονομικής εισφοράς ή που θα καταβάλλουν αυτή μειωμένη.

Άρθρο 10

Μεταφορά παιδιών

1. Σε περίπτωση που μεταφέρονται παιδιά στους Σταθμούς με μεταφορικό μέσο που αυτός διαθέτει, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την πιστή τήρηση των προδιαγραφών ασφαλούς μεταφοράς.

2. Προκειμένου για μεταφορά βρεφών το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αναστέσει σε ειδικό συνοδό και σε μέλη του παιδαγωγικού προσωπικού την εκ περιτροπής συνοδεία τους, μέσα στο ωράριο εργασίας του.

3. Το κόστος μεταφοράς των παιδιών καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου και μπορεί να καλυφθεί με πρόσθετη εισφορά των γονέων ανάλογα με την οικονομική τους δυνατότητα και είναι ανεξάρτητο από την οικονομική εισφορά του άρθρου 9 του παρόντος Κανονισμού.

Άρθρο 11

Λειτουργία Σταθμών

1. Η λειτουργία των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Ιουλίου του επομένου έτους, επί πάντε ημέρες, ἑξαετή από Δευτέρα έως Παρασκευή.

2. Σε περιοχές που η απασχόληση των εργαζομένων μητέρων κορυφώνεται κατά την θερινή περίοδο ο Παιδικός Σταθμός μπορεί να λειτουργεί τον μήνα Αύγουστο και να διακόπτει την λειτουργία του συνολικά ένα μήνα κατά τη διάρκεια των μηνών Ιουνίου - Ιουλίου.

3. Οι Σταθμοί δεν λειτουργούν από 24 Δεκεμβρίου μέχρι και της 3ης Ιανουαρίου καθώς και από τη Μεγάλη Πέμπτη μέχρι και την Κυριακή του Θωμά.

4. Οι Σταθμοί επίσης διακόπτουν την λειτουργία τους κατά τις επίσημες αργίες των Δημοσίων Υπηρεσιών καθώς και του Πολιούχου του Δήμου ή της Κοινότητας που λειτουργεί ο Σταθμός ή του σορτασμού Εθνικού Τοπικού γεγονότος.

5. Η λειτουργία των Σταθμών αρχίζει από την 7:00 ώρα

κατά το χειμερινό ωράριο και από την 6:45 ώρα κατά το θερινό ωράριο και λήγει την 16:00 ώρα.

Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου μπορεί να παρατείνεται για δύο (2) ώρες επιπλέον το ωράριο λειτουργίας του Σταθμού εφόσον υπηρετεί σ' αυτόν το προσωπικό που απαιτείται και με την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης σ' αυτό ή σε περίπτωση αδυναμίας ανάπαυση σε άλλη ημέρα.

Άρθρο 12

Συγκρότηση Σταθμών σε τμήματα

1. Κάθε Βρεφικός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται:
 - α) Από τμήματα βρεφών 6 μηνών - 1,5 ετών
 - β) Από τμήματα βρεφών 1,5 ετών - 2,5 ετών
2. Κάθε Νηπιακός Σταθμός πρέπει να συγκροτείται:
 - α) Από τμήματα νηπίων 2,5 ετών - 3,5 ετών
 - β) Από τμήματα νηπίων 3,5 ετών - 4,5 ετών
 - γ) Από τμήματα νηπίων 4,5 ετών - 6 ετών
3. Κάθε μικτός Βρεφονηπιακός Σταθμός αποτελείται από τα τμήματα που προαναφέρθηκαν.
4. Σε κάθε Βρεφικό τμήμα φιλοξενούνται δώδεκα (12) βρέφη με δύο (2) παιδαγωγούς και μία (1) βοηθό.
5. Κάθε τμήμα Παιδικού Σταθμού εξυπηρετεί έως 25 παιδιά με μία (1) παιδαγωγό και μία (1) βοηθό και σε κάθε περίπτωση με το παιδαγωγικό προσωπικό που προβλέπεται κάθε φορά από τις ισχύουσες διατάξεις που ρυθμίζουν τα της αναλογίας παιδαγωγικού προσωπικού και παιδιών.

Άρθρο 13

Ιατρική παρακολούθηση

1. Η παρακολούθηση της υγείας των παιδιών, αποτελεί παράλληλη υποχρέωση, προς την αντίστοιχη οικογενειακή, του νομικού προσώπου και ενεργείται από παιδίατρο είτε του Εθνικού Συστήματος Υγείας, είτε συνεργάτη του νομικού προσώπου ο οποίος επισκέπτεται αυτόν μια φορά την εβδομάδα.

2. Για κάθε παιδί τηρείται Φάκελλος Υγείας που ενημερώνεται από το γιατρό.

3. Μία (1) φορά το μήνα καλούνται οι γονείς σε ενημερωτικές συγκεντρώσεις σχετικά με θέματα υγιεινής των παιδιών.

4. Η περιφρούρηση της υγείας του παιδιού αποτελεί επίσης υποχρέωση και του λοιπού προσωπικού του Σταθμού, το οποίο εφαρμόζει πιστά όλα τα απαραίτητα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και ευθύνεται για κάθε αμέλεια ή παράλειψη που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία των παιδιών. Το προσωπικό των Σταθμών υποβάλλεται κάθε τρεις (3) μήνες σε προληπτικό ιατρικό έλεγχο, εφοδιάζεται δε με ειδικό στομικό βιβλιάριο υγείας που θεωρείται από την αρμόδια Υγειονομική Υπηρεσία.

Άρθρο 14

Ημερήσια απασχόληση παιδιών

1. Στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης που εξασφαλίζει την αρμονική ψυχοσωματική ανάπτυξη.

Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, τα παιδιά προσεγγίζονται με μέσο τη στοργή, το διάλογο, την επεξήγηση και την εμπιστοσύνη. Ρητά απαγορεύεται στο προσωπικό των Σταθμών η καταναγκαστική επιβολή απόψεων ή η επιβολή σωματικής τιμωρίας, παραβίαση δε της απαγό-

ρευσης αυτής αποτελεί σοβαρότατο πειθαρχικό παράπτωμα. Βάση του ημερησίου προγράμματος απασχόλησης είναι η κοινωνικοποίηση και ομαλή συναναστροφή των παιδιών μεταξύ τους, η ενίσχυση της εξελικτικής τους πορείας και η εμπέδωση κλίματος ελευθερίας και ασφάλειας.

2. Το ημερήσιο πρόγραμμα είναι ευέλικτο, τηρούνται όμως ορισμένα βασικά χρονικά σημεία αυτού όπως προσέλευση, αναχώρηση των παιδιών, ώρες φαγητού, διαλείμματος, ανάπαυσης. Ενδεικτικά το πρόγραμμα απασχόλησης των παιδιών είναι:

α) Για τα βρέφη:

6:45 ή 7:00 π.μ. - 9:00 π.μ.: Προσέλευση βρεφών. Ικανοποίηση ατομικών αναγκών, ανάπαυση ή ελεύθερη απασχόληση.

9:00 π.μ. - 9:30 π.μ.: Πρωινό

9:30 π.μ. - 12:00 π.μ.: Ατομικά προγράμματα για εξέλιξη του παιδιού στην κοινωνική, συναισθηματική, νοητική και κινητική του ανάπτυξη και υποβοήθηση κατάκτησης αυτονομίας.

12:00 π.μ. - 13:00 μ.μ.: Προετοιμασία - φαγητό.

13:00 μ.μ. - 14:30 μ.μ.: Ανάπαυση.

14:30 μ.μ. - 15:15 μ.μ.: Ελεύθερη απασχόληση των βρεφών με τους προαναφερόμενους στόχους,

15:15 μ.μ. - 15:45 μ.μ.: Απογευματινό.

15:45 μ.μ. - 16:00 μ.μ.: Προετοιμασία - Αποχώρηση.

β) Για τα νήπια:

6:45 ή 7:00 π.μ. - 8:30 π.μ.: Υποδοχή των παιδιών. Ο παιδαγωγός προτρέπει και ενθαρρύνει τα παιδιά να ενσωματωθούν σε ομάδες παιχνιδιού ή απασχόλησης στις «παιδαγωγικές γωνιές δραστηριοτήτων» συμβολικού χαρακτήρα, στις γωνιές γνώσεων (βιβλίου κ.λ.π.) ή τους προτείνει απασχόληση με το οικοδομικό - κατασκευαστικό υλικό ή άλλο παιδαγωγικό υλικό.

8:30 π.μ. - 9:00 π.μ.: (Προσευχή) Ύμνος στο Δημιουργό και τη φύση.

Προετοιμασία των παιδιών για το πρωινό (ομάδες στην τουσλέτα για ατομική υγιεινή, ετοιμασία τραπεζαρίας). Συνεχίζεται η υποδοχή και γίνεται συζήτηση, συναισθηματικές ανταλλαγές μεταξύ των παιδιών και του παιδαγωγού.

9:00 π.μ. - 9:30 π.μ.: Πρωινό. Τα παιδιά - με ομάδες εργασίας - συμμετέχουν στο σερβίρισμα και στην τακτοποίηση της τραπεζαρίας.

9:30 π.μ. - 10:00 π.μ.: Ο παιδαγωγός προγραμματίζει και συζητά με τα παιδιά τις δραστηριότητες της ημέρας. Μουσικοκινητικές - ρυθμικές δραστηριότητες, ασκήσεις χώρου.

10:00 π.μ. - 11:00 π.μ.: Παράλληλα ή μεμονωμένα εργαστήρια ζωγραφικής, κολλητικής, κουκλοθεάτρου, θεατρικού παιχνιδιού, νερού, πηλού, κηπουρικής, μαγειρικής, οικολογικού πειραματισμού κ.λ.π. ή παιδαγωγικές δραστηριότητες του ίδιου χαρακτήρα.

11:00 π.μ. - 12:00 π.μ.: Διάλειμμα των παιδιών - εκ περιτροπής ανά ένα ή δύο τμήματα - διάρκειας γύρω στα 30 λεπτά. Προετοιμασία για το μεσημεριανό (ατομική υγιεινή). Ελεύθερη απασχόληση στις «γωνιές», ή ομαδικά παιχνίδια στην τάξη και στην αυλή, ψυχοκινητικές δραστηριότητες. Προανάγνωση - Προγραφή - Προσθήκη.

12:00 π.μ. - 13:00 μ.μ.: Μεσημεριανό φαγητό. Τα παιδιά με ομάδες εργασίας συμμετέχουν στο σερβίρισμα και την τακτοποίηση της τραπεζαρίας. Ατομική υγιεινή μετά το φαγητό - βούρτσισμα δοντιών.

13:00 μ.μ. - 13:30 μ.μ.: Σταδιακή αναχώρηση των παιδιών που φεύγουν νωρίς. Ήσυχες δραστηριότητες (άκουσμα μουσικής, αφήγηση παραμυθιού, μυθολογία, τραγούδι, διάβασμα βιβλίου). Δραστηριότητες στις γωνιές γνώσεων - πληροφόρησης. Παιχνίδια με το λόγο. Προαναγνωστικές ασκήσεις. Παιχνίδια για την εξέλιξη της αντιληπτικής ικανότητας των παιδιών. Παντομίμα. Αυτοσχεδισμοί, φαντασία.

13:30 μ.μ. - 15:00 μ.μ.: Ανάπαυση.

15:00 μ.μ. - 15:45 μ.μ.: Απογευματινό. Ελεύθερη απασχόληση. Τακτοποίηση των τάξεων. Αναχώρηση.

Το παραπάνω πρόγραμμα προσαρμόζεται στις ιδιαιτερότητες της κάθε επιμέρους ηλικίας.

Άρθρο 15

Διατροφή παιδιών

1. Στα βρέφη και τα νήπια κάθε Σταθμού παρέχεται η απαραίτητη ποιοτικά και ποσοτικά τροφή (πρωινό και μεσημεριανό κάθε ημέρα). Για τους Σταθμούς που έχουν παρατεταμένη (απογευματινή) λειτουργία λαμβάνεται μέριμνα για την επιπρόσθετη διατροφή των παιδιών.

2. Το διαιτολόγιο των παιδιών καθορίζεται σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδιατρικές απόψεις για την υγιεινή διατροφή των παιδιών.

Ως βάση για το ποσοτολόγιο τροφίμων και διαιτολογίου λαμβάνεται το κατ' αρχήν διαλαμβανόμενο στην υπ' αριθμ. Γ2α/οικ.4108/1988 Απόφαση Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΦΕΚ 546 τ. Β).

Το πρόγραμμα διατροφής αναρτάται σε εμφανές σημείο του Σταθμού και ενημερώνονται σχετικά οι γονείς. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την χορήγηση στα παιδιά νωπών φρούτων και λαχανικών, νωπού κρέατος και ψαριών, γαλακτοκομικών προϊόντων κ.λ.π. σε επαρκείς για τις ανάγκες τους ποσότητες όπως επίσης και η μη χρήση ειδών διατροφής που περιέχουν συντηρητικές χρωστικές, τεχνητά γλυκαντικές κ.λ.π. ουσίες.

3. Παρέχεται η δυνατότητα στα Νομικά Πρόσωπα και στον Ο.Τ.Α. ή να παρασκευάζουν την τροφή των βρεφών και νηπίων σε σταθμούς που θα επιλεγούν ως κέντρα διανομής και τα οποία θα μεταφέρονται με ασφαλή τρόπο στους πλησιέστερους σταθμούς ή να παρασκευάζουν την τροφή σε κάθε Σταθμό.

Άρθρο 16

Προσωπικό

Η πλήρωση των κενών θέσεων του Ο.Ε.Υ., του νομικού προσώπου γίνεται με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για το διορισμό και την πρόσληψη προσωπικού στους Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.

Τα ειδικότερα τυπικά προσόντα διορισμού του προσωπικού του νομικού προσώπου είναι τα προβλεπόμενα από τα 37α/87, 22/90 και 50/2001 Προεδρικά Διατάγματα (ΦΕΚ 11/Α/87, 7/Α/90, 39/Α/01), όπως ισχύουν κάθε φορά.

Άρθρο 17

Γενικά καθήκοντα προσωπικού

Το προσωπικό των Παιδικών Σταθμών είναι υποχρεωμένο να συμβάλλει με όλες τις δυνάμεις του στην εύρυθμη λειτουργία τους, να καλλιεργεί και να αναπτύσσει περαιτέρω τις γνώσεις του παρακολουθώντας τις επιστημονικές εξελίξεις, και γενικά να εκτελεί τα καθήκοντα που του αναθέτουν ευσυνειδήτητα.

Άρθρο 18

Ειδικά καθήκοντα και αρμοδιότητες προσωπικού

Ενδεικτικά τα καθήκοντα του προσωπικού του νομικού προσώπου προσδιορίζονται ως εξής:

1. Παιδαγωγικό Προσωπικό:

α) Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών με εξατομικευση του ημερήσιου προγράμματος ανάλογα με την ηλικία και τις ανάγκες τους. Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με το ημερήσιο πρόγραμμα απασχόλησης.

β) Εισηγείται τις ανάγκες εφοδιασμού των αιθουσών για την εφαρμογή του προγράμματος με είδη (παιχνίδια, είδη καθαριότητας κ.λ.π.).

γ) Βοηθά τα φιλοξενούμενα παιδιά για την ικανοποίηση των στομικών τους αναγκών. Παρακολουθεί την διατροφή και καθαριότητά τους, ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.

δ) Ενημερώνει τους αρμοδίους και τον Παιδιάτρο για κάθε ύποπτο σχετικά με την υγεία τους περιστατικό.

ε) Τηρεί βιβλίο παρουσίας των παιδιών και ενημερώνει αρμοδίως για τις καθυστερήσεις παιδιών στην προσέλευσή τους είτε στις απουσίες τους.

στ) Λόγω της άμεσης επαφής του με τα παιδιά προσφέρει σ' αυτά με υπομονή και στοργή όλες τις δυνατότητες για να αναπτύξουν την προσωπικότητά τους επιδιώκοντας συνεχώς να δημιουργήσουν σ' αυτά ικανότητα συγκέντρωσης, αυτενέργειας, εμπιστοσύνη στον εαυτό τους και στις προσωπικές δυνατότητες τους. Σε καμία περίπτωση και για οποιoδήποτε λόγο δεν επιτρέπεται η κακή μεταχείριση των παιδιών (εκφοβισμός, σωματική ποινή).

ζ) Ενημερώνει μία (1) φορά το μήνα τους γονείς για τη γενική, σφαιρική εξέλιξη του παιδιού τους και διατηρεί αρμονική σχέση με αυτούς.

2. Βοηθός Παιδαγωγός:

Βοηθάει το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου σε όλα τα καθήκοντά του σύμφωνα με τις οδηγίες που παίρνει από αυτό. Στην περίπτωση απουσίας του προσωπικού της προηγούμενης παραγράφου, αντικαθιστά αυτό απευθυνόμενη στον Υπεύθυνο του Σταθμού για βοήθεια και υποστήριξη.

3. Ο/Η Κοινωνικός Λειτουργός:

Συμβάλλει στην πρόληψη ή αντιμετώπιση προβλημάτων των παιδιών κάθε Σταθμού και των οικογενειών τους εφόσον στην τελευταία περίπτωση αυτό ζητηθεί ή είναι εκ των πραγμάτων αναγκαίο. Πραγματοποιεί τις κοινωνικές έρευνες σε συνεργασία με το παιδαγωγικό προσωπικό με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή επαφή. Συνεργάζεται με τον Παιδιάτρο του Σταθμού.

4. Η Μαγείρισσα ή Μάγειρας:

α) Είναι υπεύθυν/νος για το μαγειρείο και την επιμελημένη και έγκαιρη παρασκευή του φαγητού, σύμφωνα με το διατολόγιο. Επιμελείται ιδιαίτερα για την τήρηση όλων των όρων υγιεινής στους χώρους παρασκευής φαγητού, ειςτηνόμεν/νος κάθε σχετικό μέτρο.

β) Παραλαμβάνει καθημερινά από το Διαχειριστή βαρελι υπηρεσιακού σημειώματος την αναγκαία ποσότητα υλικών για το ημερήσιο φαγητό με βάση το διατολόγιο και υπογράφει το σχετικό δελτίο.

γ) Τακτοποιεί τα μαγειρικά σκεύη και είδη εστίασεως και φροντίζει για την καλή κατάστασή τους ευθυνόμεν/νος για κάθε απώλεια ή αδικαιολόγητη καταστροφή.

δ) Προτείνει την λήψη κάθε μέτρου που θεωρεί απαραίτητο για την καλή λειτουργία του μαγειρείου.

5. Η Βοηθός Μαγείρου ή Μαγείρισσας ή Τραπεζοκόμος φροντίζει τη διανομή του φαγητού, βοηθά το παιδαγωγικό προσωπικό στη διανομή του φαγητού στα παιδιά και φροντίζει για τη συγκέντρωση των ειδών εστίασης μετά το τέλος του. Επίσης βοηθά τον μάγειρα ή την μαγείρισσα στην προετοιμασία του φαγητού.

6. Το Προσωπικό Καθαριότητας - Βοηθητικών εργασιών εκτελεί τις εργασίες καθαριότητας των εσωτερικών και εξωτερικών χώρων καθώς και κάθε άλλη βοηθητική εργασία που του ανατίθεται από τον υπεύθυνο του Σταθμού. Χρησιμοποιεί υλικά καθαριότητας που παραλαμβάνει από τον Διαχειριστή με υπηρεσιακό σημείωμα.

7. Ο Παιδιάτρος που συμβάλλεται με το Σταθμό με σύμβαση έργου, έχει τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Εξετάζει κατά διαστήματα και κατ' ελάχιστο όριο μια φορά την εβδομάδα όλα τα παιδιά των Σταθμών του νομικού προσώπου, και παρακολουθεί την ανάπτυξή τους, σημειώνοντας τις παρατηρήσεις του στην ατομική καρτέλα κάθε παιδιού.

β) Παρακολουθεί συνεργαζόμενος με τον/την Κοινωνική Λειτουργό και τον/την Ψυχολόγο την ψυχοσωματική υγεία και ανάπτυξη των παιδιών.

γ) Εισηγείται για τη δυνατότητα επιστροφής στον Σταθμό παιδιού που απουσίασε από σοβαρή ασθένεια με βάση το ιατρικό πιστοποιητικό που προσκομίζεται από τους γονείς και την προσωπική του εξέταση.

δ) Υποδεικνύει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την υγιεινή των παιδιών και για την υγιεινότητα κατάσταση των Σταθμών. Διατηρεί σε κάθε Σταθμό πρόχειρο φαρμακείο και για οποιοδήποτε έκτακτο περιστατικό πρέπει να σπεύδει για την παροχή των υπηρεσιών του.

8. Ο/Η Ψυχολόγος του Σταθμού, εφόσον υπηρετεί, παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες σε θέματα ψυχολογικής υποστήριξης παιδιών και γονέων συνεργαζόμενος στενά με τον Παιδιάτρο, τον/την Κοινωνική Λειτουργό και το παιδαγωγικό προσωπικό.

Επίσης βοηθά και συμβουλεύει το παιδαγωγικό προσωπικό για την καλύτερη απόδοση στην εργασία τους με διελξεις, συζητήσεις και ιδιαίτερες συναντήσεις.

9. Ο Οδηγός επιλαμβάνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενουμένων παιδιών προς και από τον Σταθμό, είναι υπεύθυνος για την καλή συντήρηση και καθαριότητα του αυτοκινήτου του Σταθμού και οφείλει να τηρεί σχολαστικά τον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και τους όρους ασφαλούς μεταφοράς παιδιών. Εκτελεί εξωτερικές εργασίες του νομικού προσώπου στο μεσοδιάστημα των μεταφορών.

10. Την Διοικητική και Οικονομική εργασία του Νομικού προσώπου ασκεί ο Διοικητικός υπάλληλος και εάν δεν υπάρχει τα καθήκοντα αυτά ασκεί ο προϊστάμενος του Τμήματος Διοικητικού-Οικονομικού ή οριζόμενος υπάλληλος σύμφωνα με το άρθρο 109 του Ν. 1188/81 όπως ισχύει κάθε φορά.

Ο ανωτέρω υπάλληλος ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) Είναι υπεύθυνος για την προμήθεια και τον έγκαιρο εφοδιασμό του Σταθμού με τα αναγκαία τρόφιμα και λοιπά υλικά, για την καλή φύλαξη, συντήρηση και διάθεσή τους καθώς και για την λοιπή εν γένει περιουσία του Σταθμού, σύμφωνα με τις εκάστοτε αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

β) Συντάσσει τις μισθοδοτικές καταστάσεις του προσω-

πικού του Σταθμού και υπολογίζει με βάση τις ισχύουσες διατάξεις τυχόν πρόσθετες αμοιβές (υπερωρίες κ.λ.π.) που προκύπτουν.

γ) Τηρεί όλα τα βιβλία διαχείρισης στα οποία καταχωρεί όλες τις από το νόμο απαιτούμενες εγγραφές.

δ) Η ταμιακή διαχείριση του Νομικού προσώπου ασκείται από την ειδική ταμιακή υπηρεσία του Δήμου ή την αντίστοιχη ΔΟΥ που ασκεί την διαχείριση του Δήμου.

ε) Είναι υπεύθυνος για την τήρηση γενικά των λογαριασμών του νομικού προσώπου τη συγκέντρωση των παραστατικών στοιχείων, όλων των δικαιολογητικών εισπράξεων και πληρωμών έτσι ώστε να είναι ευχερής ο έλεγχος των εσόδων και εξόδων σε οποιοδήποτε χρόνο.

στ) Συνεργάζεται με τον Προϊστάμενο του νομικού προσώπου για την κατάρτιση του Προϋπολογισμού, του απολογισμού και του ισολογισμού, του νομικού προσώπου επιστημονικά εγγαίως τυχόν αναμόρφωσή του.

ζ) Εκτελεί κάθε άλλη εργασία διοίκησης και διαχείρισης που του ανατίθεται.

Άρθρο 19

Ειδικοί κανόνες για το προσωπικό

1. Οι ώρες προσέλευσης και αποχώρησης του προσωπικού του νομικού προσώπου καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου και είναι ανάλογες με το ωράριο εργασίας και τις ώρες λειτουργίας του Σταθμού.

2. Απαγορεύεται η απομάκρυνση του προσωπικού από το Σταθμό κατά τις εργάσιμες ώρες.

Εφόσον συντρέχουν ιδιαίτερα σοβαροί προσωπικοί ή υπηρεσιακοί λόγοι, επιτρέπεται ολιγόωρη απομάκρυνση του υπαλλήλου, μετά από ειδική άδεια του Προϊσταμένου.

3. Το προσωπικό δικαιούται διατροφής από το ίδιο φαγητό που παρασκευάζεται για τα φιλοξενοούμενα παιδιά. Η διατροφή αυτή δεν θεωρείται έμμεση μισθολογική παροχή του προσωπικού, αλλά αποβλέπει στην εξυπηρέτηση της ομαλής λειτουργίας του Σταθμού. Κατά συνέπεια δεν επιτρέπεται η χορήγηση στο προσωπικό, φαγητού σε χρήμα ή σε είδος ή η χωριστή παρασκευή φαγητού για το προσωπικό.

Άρθρο 20

Προϋπολογισμός - Διαχείριση - Έργα - Προμήθειες

1. Ο Προϋπολογισμός εσόδων και εξόδων των νομικών

προσώπων του παρόντος κανονισμού προσδιορίζει τα έσοδα και καθορίζει τα όρια των εξόδων για κάθε οικονομικό έτος, το οποίο αρχίζει την πρώτη Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2. Ο Προϋπολογισμός εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου και για τη λήψη της σχετικής απόφασης απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου του Ο.Τ.Α. που έχει συστήσει το νομικό πρόσωπο με ανάλογη εφαρμογή όλων των σχετικών με τις εγκρίσεις προϋπολογισμού διατάξεων.

3. Οι διατάξεις που ισχύουν για τους Δήμους σχετικά με τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό, την ταμιακή υπηρεσία, τα δάνεια, την περιουσία και την εν γένει διαχείριση εφαρμόζονται και στα νομικά πρόσωπα του παρόντος Κανονισμού.

4. Για τα έργα και τις μελέτες έργων των νομικών προσώπων του παρόντος Κανονισμού εφαρμόζονται οι διατάξεις περί έργων και μελετών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

5. Οι προμήθειες των νομικών προσώπων του παρόντος Κανονισμού εκτελούνται σύμφωνα με τις κάθε φορά ισχύουσες διατάξεις περί προμηθειών των ΟΤΑ.

6. Κατά την εκτέλεση του Προϋπολογισμού στην διάρκεια του οικονομικού έτους το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου έχει ιδιαίτερη υποχρέωση να μεριμνά για την κάλυψη των δαπανών που αποσκοπούν στη βασική εκπλήρωση του σκοπού του νομικού προσώπου και να ενεργεί την εν γένει διαχείριση με πιστή τήρηση των διαδικασιών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 21

Κάθε θέμα που αναφέρεται στη λειτουργία των Παιδικών - Βρεφονηπιακών Σταθμών και δεν περιλαμβάνεται στον παρόντα Κανονισμό ρυθμίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του νομικού προσώπου.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 17 Απριλίου 2002

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΑΣ Δ. ΘΑΝΟΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Για την διεκπεραίωση αυτής της εργασίας και για την ανεκτίμητη συνεργασία και παροχή πολύτιμων πληροφοριών θα ήθελα να ευχαριστήσω πάρα πολύ:

- τους Υπαλλήλους του Δήμου Ηρακλείου
- τους Υπαλλήλους του ΔΟΠΑΕΗ
- τους Υπαλλήλους των ΚΕΠΑ και των ΚΑΠΗ
- τους Υπαλλήλους της Διεύθυνσης Κοινωνικής Πρόνοιας Νομού Ηρακλείου
- τους υπαλλήλους της Στατιστικής Υπηρεσίας Νομού Ηρακλείου
- και τέλος , τον κ. Δημήτρη Σταματόπουλο , καθηγητή ΤΕΙ Καλαμάτας για τις πολύτιμες οδηγίες του για την ολοκλήρωση της παρούσας πτυχιακής εργασίας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. "ΕΕΤΑΑ-Κοινωνική Πολιτική και Τοπική Αυτοδιοίκηση" , Αθήνα 1995
2. "Το Κοινωνικό Κράτος Σήμερα" , Σ.Θεοδωρόπουλος
3. "Κράτος Πρόνοιας" και "Αναδιάρθρωση των Προσωπικών Κοινωνικών Υπηρεσιών , Η επικαιρότητα της ανεπίσημης φροντίδας," Ο. Στασινόπουλος
4. "Κοινωνική Πρόνοια , μια γενική θεώρηση" , Π. Σταθόπουλος , Αθήνα 1999
5. "Παιδικοί - Βρεφονηπιακοί Σταθμοί και Χώροι Άθλησης - Οργάνωση , λειτουργία , νομοθεσία" , Μ. Καραναστάσης , Αθήνα 2001
6. "Νομοθεσία ΟΤΑ" , Ι. Αθανασόπουλος , καθηγητής ΤΕΙ , Καλαμάτα 2000
7. "Κρήτη - Ιστορία και Πολιτισμός" , 1^{ος} και 2^{ος} τόμος , ΤΕΔΚ Ν. Ηρακλείου, Ηράκλειο 1989
8. "Ενημερωτικά φυλλάδια λειτουργίας των ΚΑΠΗ και "Ενημερωτικά φυλλάδια πιλοτικών προγραμμάτων Βοήθεια στο Σπίτι & Μονάδα Κοινωνικής Μέριμνας" Δήμου Ηρακλείου"
9. "Εγγραφα Δήμου Ηρακλείου - αποφάσεις Δημοτικού Συμβουλίου , διακηρύξεις , προκηρύξεις , ανακοινώσεις κ.α."